T.C

DİCLE ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

DİYARBAKIR'DAKİ DIŞA KAPALI KONUT YERLEŞMELERİ: KULLANICI MERKEZLİ BİR İNCELEME

Bahar ARAS BAYLAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MİMARLIK ANABİLİM DALI

DİYARBAKIR

Mayıs-2017

T.C

DİCLE UNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

DİYARBAKIR

Bahar ARAS BAYLAN tarafından yapılan DİYARBAKIR'DAKİ DIŞA KAPALI KONUT YERLEŞMELERİ: KULLANICI MERKEZLİ BİR İNCELEME" konulu bu çalışma, jürimiz tarafından Mimarlık Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyesinin

Ünvanı Adı Soyadı

Başkan : Doç. Dr. Ayhan BEKLEYEN (Danışman)

Üye : Yrd. Doç. Dr. Can Tuncay AKIN

Üye : Yrd. Doç. Dr. Nurtekin ÖZEN

Tez Savunma Sınavı Tarihi: 10/05/2017

Yukarıdaki bilgilerin doğruluğunu onaylarım.

.../...../20

Doç.Dr.Sevtap SÜMER EKER

ENSTİTÜ MÜDÜR V.

(MÜHÜR)

TEŞEKKÜR

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum bu araştırmada, çalışmamın her aşamasında bilimsel görüş ve desteklerini aldığım değerli danışman hocam Sayın Doç.Dr.Ayhan BEKLEYEN'e içten teşekkürlerimi sunarım.

Her anlamda görüş ve önerileriyle katkılarını esirgemeyip çalışmamda öneri ve desteklerde bulunan değerli meslektaşım ve eşim Sayın Cenap BAYLAN'a, çalışmalarımın her aşamasında maddi ve manevi yönden destekleri ile yanımda olan aileme, bana uğur getirdiğine inandığım sevgili oğlum Aras Taha BAYLAN'a teşekkür eder, şükranlarımı sunarım.

DÜBAP MİMARLIK.17.001 nolu araştırma projesi ile çalışmamı destekleyen Araştırma Projeleri Koordinatörlüğü'ne de (DÜBAP) ayrıca teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

TEŞEKKÜR ..... **I**

İÇİNDEKİLER ..... **II**

ÖZET ..... **IV**

ABSTRACT ..... **V**

ÇİZELGE LİSTESİ ..... **VI**

ŞEKİL LİSTESİ ..... **VIII**

EK LİSTESİ ..... **X**

KISALTMA VE SİMGELER ..... **XVII**

1.GİRİŞ **1**

2. KAYNAK ÖZETLERİ **5**

2.1. Yaşam Alanı Memnuniyeti **5**

2.1.1. Konut Memnuniyeti 5

2.1.2. Konut Yakın Çevresi Memnuniyeti 8

2.1.3. Komşuluk İlişkisi Memnuniyeti 11

2.2. Dışa Kapalı Konut Yerleşmeleri **13**

2.2.1. Dünyada Dışa Kapalı Konut Yerleşmeleri 13

2.2.2. Türkiye'de Dışa Kapalı Konut Yerleşmeleri 15

3. MATERYAL VE METOT **23**

3.1. Çalışma Alanının Tanıtılması **23**

3.2. Kullanılan Metot ve Değerlendirme Teknikleri **38**

4. BULGULAR VE TARTIŞMA **41**

4.1. Bulgular **41**

4.1.1. Kullanıcı Özellikleri 41

4.1.2. Yaşam Alanına Yönelik Memnuniyet Değerleri..... 44
4.1.2.1. Yaşam Alanı Memnuniyeti 44
4.1.2.2. Detaylardaki Kullanıcı Memnuniyet Düzeyleri 49
4.1.3. Yaşam Alanlarına Yönelik Memnuniyetsizliklerin Nedenleri..... 70
4.2. Tartışma 83
5. SONUÇ VE ÖNERİLER..... 97
6. KAYNAKLAR..... 101
EKLER..... 107
ÖZGEÇMİŞ..... 205

ÖZET

DİYARBAKIR'DAKİ DIŞA KAPALI KONUT YERLEŞMELERİ: KULLANICI MERKEZLİ BİR İNCELEME

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Bahar ARAS BAYLAN

DİCLE ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI

2017

Bu çalışma, son dönemlerde en çok tercih edilen Diyarbakır'daki kapalı konut yerleşmelerine odaklanır. Bu yerleşmelerdeki kullanıcı memnuniyet düzeylerini ölçmek ve gelecekte üretilecek benzer yerleşmelerin tasarımları için ölçütler dizisi oluşturmak araştırmanın temel amacını oluşturmaktadır.

Birinci bölümde, dünyadaki ve Türkiye'deki güvenlikli, etrafı duvarlarla çevrili kapalı konut yerleşmelerinin tarihçesi ve gelişim evreleri anlatılmıştır.

İkinci bölümde, yaşam alanı memnuniyetini oluşturan parametreler (konut, yakın çevresi ve komşuluk ilişkileri) ve bunların çalışmaya sunacağı katkılar belirlenmiştir.

Üçüncü bölümde, çalışma alanı olarak seçilen yedi kapalı konut yerleşmesi tanıtılmış, kullanıcı memnuniyet seviyeleri konusunda veri elde etmek için kullanılan anket tekniği ve değerlendirme biçimi açıklanmıştır.

Dördüncü bölümde, Diyarbakır'daki kapalı konut yerleşmelerindeki kullanıcı memnuniyet sevileri belirlenmiştir. Yatayda ya da düşeyde gelişen kapalı konut yerleşmelerinin yaşam alanına yönelik kullanıcı tercihleri arasında önemli bir farkın olmadığı saptanmıştır. Ancak, yedi yerleşmenin sadece birinde (Vadi Evleri) kullanıcıların yaşam alanı memnuniyet seviyesinin diğer yerleşmeler ile karşılaştırıldığında oldukça yüksek olduğu bulunmuştur. Diğer algılar (konut güvenliği, site güvenlik kontrolü, komşu ilişkisi, aidiyet hissi, mülk değeri, lüks konut algısı, muhit saygınlığı, beklentileri karşılama) açısından değerlendirildiğinde, yatay yerleşmelerin memnuniyet seviyesinin daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Sonuncu bölümde, Diyarbakır şehrinde geleceğe yönelik kapalı konut yerleşmelerinin tasarımına kullanıcı tercihleri yönünde veri girişi sağlayacak önemli noktalar vurgulanmış ve memnuniyet düzeyini artıracak öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kapalı konut yerleşmesi, güvenli alan, güvenlik, statü.

ABSTRACT

GATED HOUSING SETTLEMENTS IN DIYARBAKIR: A USER-CENTERED INVESTIGATION

MASTER THESIS

Bahar ARAS BAYLAN

DICLE UNIVERSITY

INSTITUDE OF NATURAL AND APPLIED SCIENCE

DEPARTMENT OF ARCHITECTURE

2017

This study focuses on the most preferred gated housing settlements in Diyarbakir in recent periods. The main purpose of the research is to measure user satisfaction levels in these settlements and to create a series of criteria for the designs of similar settlements to be produced in the future.

In the first chapter, the history and developmental stages of safe, surrounded walled gated housing settlements in the world and in Turkey are explained

In the second chapter, the parameters that make up the satisfaction of the living space (houses, close environment and neighborhood relations) and the contributions to the study are determined

In the third chapter, seven gated housing settlements selected as the study area were introduced, and the survey technique and evaluation format used to obtain data on user satisfaction levels are explained.

In the fourth chapter, user satisfaction levels were determined in gated housing sttlements in Diyarbakir. It has been determined that there is no significant difference between user preferences for living space of gated housing settlements that are developing horizontally or vertically. However, only one of the seven settlements (Vadi Evleri) found that the level of satisfaction of the users' living space is quite high compared to other settlements. When evaluated from the standpoints of other perceptions (housing security, site security control, neighbor relationship, sense of belonging, property value, luxury housing perception, neighborhood prestige, expectation satisfaction), the satisfaction level of horizontal settlements was found to be higher.

In the last part, the important points that provide data entry in the direction of user preferences in the design of future residential settlements for the future in Diyarbakir city are emphasized and suggestions to improve the level of satisfaction have been developed.

Keywords: Gated housing settlement, safe area, security, status.

ÇİZELGE LİSTESİ

Çizelge No		Sayfa No
Çizelge 4.1.	Anket çalışmasına katılan kullanıcıların özellikleri (N/ %)	43
Çizelge 4.2.	Kullanıcıların konut memnuniyet seviyeleri	45
Çizelge 4.3.	Kullanıcıların konut yakın çevresine yönelik memnuniyet seviyeleri	46
Çizelge 4.4.	Kullanıcıların komşu memnuniyet seviyeleri	47
Çizelge 4.5.	"Bu çevreden taşınsaydınız, kaç komşunuzla yeni çevrenizde karşılaşmak isterdiniz?"	48
Çizelge 4.6.	Vadi Evleri'nde Kullanıcı Memnuniyet Seviyeleri	49
Çizelge 4.7.	Altınkent Sitesi Kullanıcı Memnuniyet Seviyeleri	51
Çizelge 4.8.	Kırkkonaklar Sitesi Kullanıcı Memnuniyet Seviyeleri	53
Çizelge 4.9.	Azel Yapı Kullanıcı Memnuniyet Seviyeleri	55
Çizelge 4.10.	Diamond City Kullanıcı Memnuniyet Seviyeleri	57
Çizelge 4.11.	Tutka Park Kullanıcı Memnuniyet Seviyeleri	59
Çizelge 4.12.	Çeysa 7 Sitesi Kullanıcı Memnuniyet Seviyeleri	61
Çizelge 4.13.	Vadi Evleri Hakkında Yaşam Alanına İlişkin Kullanıcı Yanıtları	63
Çizelge 4.14.	Altınkent Sitesi Hakkında Yaşam Alanına İlişkin Kullanıcı Yanıtları	64
Çizelge 4.15.	Kırkkonaklar Sitesi Hakkında Yaşam Alanına İlişkin Kullanıcı Yanıtları	65
Çizelge 4.16.	Azel Yapı Hakkında Yaşam Alanına İlişkin Kullanıcı Yanıtları	66
Çizelge 4.17.	Diamond City Hakkında Yaşam Alanına İlişkin Kullanıcı Yanıtları	67
Çizelge 4.18.	Tutka Park Hakkında Yaşam Alanına İlişkin Kullanıcı Yanıtları	68
Çizelge 4.19.	Çeysa 7 Sitesi Hakkında Yaşam Alanına İlişkin Kullanıcı Yanıtları	69
Çizelge 4.20.	Vadi Evleri'ndeki Memnuniyetsizliğin Nedenleri	70
Çizelge 4.21.	Altınkent Sitesi'ndeki Memnuniyetsizliğin Nedenleri	71
Çizelge 4.22.	Kırkkonaklar Sitesi'ndeki Memnuniyetsizliğin Nedenleri	72

Çizelge 4.23. Azel Sitesi'ndeki Memnuniyetsizliğin Nedenleri 73

Çizelge 4.24. Diamond City Yerleşmesi'ndeki Memnuniyetsizliğin Nedenleri 74

Çizelge 4.25. Tutka Park Yerleşmesi'ndeki Memnuniyetsizliğin Nedenleri 75

Çizelge 4.26. Çeysa 7 Sitesi'ndeki Memnuniyetsizliğin Nedenleri 76

Çizelge 4.27. Yerleşmelerin Yaşam Alanı Memnuniyet Oranları 83

Çizelge 4.28. Yerleşmelerin kullanıcı sayısı-konut memnuniyeti karşılaştırması 92

Çizelge 4.29. Yaşam Alanını Tercih Sebebi 93

Çizelge 4.30. Başka bir kapalı olmayan yerleşmede yaşama korkusu 94

Çizelge 4.31. Yatayda ve düşeyde gelişen yerleşmelerdeki memnuniyet seviyeleri 95

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil No:		Sayfa No:
Şekil 3.1.	Vadi Evleri Yerleşmesi (Silvan Yolunun Güneyi), Altınkent Sitesi ve Kırkkonaklar	24
Şekil 3.2.	Azel Yapı, Diamond City, Tutka Park, Çeysa 7 (75 m'lik yolun doğusu	24
Şekil 3.3.	Vadi Evleri Yerleşmesi (Silvan Yolunun Güneyi)	25
Şekil 3.4.	Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1	26
Şekil 3.5.	Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 2	26
Şekil 3.6.	Altınkent Sitesi Yerleşmesi (Silvan Yolunun Kuzeyi)	27
Şekil 3.7.	Altınkent Sitesi Yerleşmesi	28
Şekil 3.8.	Altınkent Sitesi Yerleşmesi Konut Perspektifi	28
Şekil 3.9.	Kırkkonaklar Yerleşmesi (Silvan yolu kuzeyi)	29
Şekil 3.10.	Kırkkonaklar Yerleşmesi Güvenlik Noktası	30
Şekil 3.11.	Kırkkonaklar Yerleşmesi Yapıdan Bir Görünüş	30
Şekil 3.12.	Azel Yapı Yerleşmesi (75 m'lik yolun güney doğusunda)	31
Şekil 3.13.	Azel Yapı Yerleşmesi Ön Cephe Perspektifi	32
Şekil 3.14.	Azel Yapı Yerleşmesi Arka Cephe Perspektifi	32
Şekil 3.15.	Diamond City Yerleşmesi (75 m'lik yolun güney doğusunda)	33
Şekil 3.16.	Diamond City Yerleşmesi Önden Görünüm	34
Şekil 3.17.	Diamond City Yerleşmesi Otopark ve Bina Girişi	34
Şekil 3.18.	Tutka Park Yerleşmesi	35
Şekil 3.19.	Tutka Park Yerleşmesi Ön Perspektif Görünümü	36
Şekil 3.20.	Tutka Park Yerleşmesi Arka Perspektif Görünümü	36
Şekil 3.21.	Çeysa 7 Sitesi Yerleşmesi (269. Sokak ile 2012.Sokak Kesişimi)	37
Şekil 3.22.	Çeysa 7 Sitesi Yerleşmesi	38
Şekil 4.1.	Vadi Evleri Yerleşmesinde Karşılaşılan Memnuniyetsizlikler	79
Şekil 4.2.	Altınkent Sitesinde Karşılaşılan Memnuniyetsizlikler	79

Şekil 4.3. Kırkkonaklar Yerleşmesinde Karşılaşılan Memnuniyetsizlikler 80

Şekil 4.4. Azel Sitesinde Karşılaşılan Memnuniyetsizlikler 80

Şekil 4.5. Diamond City'de Karşılaşılan Memnuniyetsizlikler 81

Şekil 4.6. Tutka Park Sitesinde Karşılaşılan Memnuniyetsizlikler 81

Şekil 4.7. Çeysa 7 Sitesinde Karşılaşılan Memnuniyetsizlikler 82

Şekil 4.8. Yaşam alanı memnuniyet ortalaması 88

Şekil 4.9. Konut güvenliği ile ilgili memnuniyet seviyeleri 89

Şekil 4.10. Site güvenlik kontrolü ile ilgili memnuniyet seviyeleri 89

Şekil 4.11. Komşu İlişkisi ile ilgili memnuniyet seviyeleri 89

Şekil 4.12. Aidiyet hissi ile ilgili memnuniyet seviyeleri 90

Şekil 4.13. Mülk değeri ile ilgili memnuniyet seviyeleri 90

Şekil 4.14. Lüks konut algısı ile ilgili memnuniyet seviyeleri 90

Şekil 4.15. Muhit Saygınlığı ile ilgili memnuniyet seviyeleri 91

Şekil 4.16. Beklentileri karşılama ile ilgili memnuniyet seviyeleri 91

EK LİSTESİ

Ek No:		Sayfa No:
Ek 1.	Anket Formu	107
Ek 2.	Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Zemin Kat Planı	112
Ek 3.	Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Birinci Kat Planı	112
Ek 4.	Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Bodrum Kat Planı	113
Ek 5.	Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 A-A Kesiti	113
Ek 6.	Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 B-B Kesiti	114
Ek 7.	Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Sağ Yan Cephe	114
Ek 8.	Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Giriş Cephesi	115
Ek 9.	Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Sol Yan Cephe	115
Ek 10.	Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Bahçe Cephesi	116
Ek 11.	Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip A Zemin Kat Planı	116
Ek 12.	Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip A Birinci Kat Planı	117
Ek 13.	Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip A A-A Kesiti	117
Ek 14.	Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip A B-B Kesiti	118
Ek 15.	Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip A Giriş Cephesi	118
Ek 16.	Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip A Bahçe Cephesi	119
Ek 17.	Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip A Sol Yan Cephe	119
Ek 18.	Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip A Sağ Yan Cephe	120
Ek 19.	Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip B Zemin Kat Planı	120
Ek 20.	Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip B Birinci Kat Planı	121
Ek 21.	Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip B A-A Kesiti	121
Ek 22.	Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip B B-B Kesiti	122
Ek 23.	Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip B Giriş Cephesi	122
Ek 24.	Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip B Bahçe Cephesi	123
Ek 25.	Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip B Sol Yan Cephe	123

Ek 26. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip B Sağ Yan Cephe 124
Ek 27. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip C Zemin Kat Planı 124
Ek 28. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip C Üst Kat Planı 125
Ek 29. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip C A-A Kesiti 125
Ek 30. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip C B-B Kesiti 126
Ek 31. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip C Giriş Cephesi 126
Ek 32. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip C Bahçe Cephesi 127
Ek 33. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip C Sağ Yan Cephe 127
Ek 34. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip C Sol Yan Cephe 128
Ek 35. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip D Zemin Kat Planı 129
Ek 36. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip D Üst Kat Planı 130
Ek 37. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip D A-A Kesiti 131
Ek 38. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip D B-B Kesiti 131
Ek 39. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip D Giriş Cephesi 132
Ek 40. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip D Bahçe Cephesi 132
Ek 41. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip D Sağ Yan Cephe 133
Ek 42. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip D Sol Yan Cephe 133
Ek 43. Vadi Evleri Yerleşmesi Sokak Görünüşü 134
Ek 44. Vadi Evleri Yerleşmesi Güvenlik Noktası 134
Ek 45. Vadi Evleri Yerleşmesi Konut Perspektifi 135
Ek 46. Vadi Evleri Yerleşmesi Konut Perspektifi 135
Ek 47. Vadi Evleri Yerleşmesi Konut Perspektifi 136
Ek 48. Vadi Evleri Yerleşmesi Anaokulu 136
Ek 49. Vadi Evleri Yerleşmesi Yürüyüş Parkı 137
Ek 50. Vadi Evleri Yerleşmesi Ortak Kullanım Alanı 137
Ek 51. Vadi Evleri Yerleşmesi Spor Alanı 138
Ek 52. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 2 Zemin Kat Planı 138

Ek 53. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 2 Birinci Kat Planı 139
Ek 54. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 2 A-A Kesiti 139
Ek 55. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 2 B-B Kesiti 140
Ek 56. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 2 Ön Görünüş 140
Ek 57. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 2 Sol Yan Görünüş 141
Ek 58. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 2 Arka Görünüş 141
Ek 59. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 2 Sağ Yan Görünüş 142
Ek 60. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 2 Sokak Görünüşü 142
Ek 61. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 2 Konut Perspektifi 143
Ek 62. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 2 Kolej ve Anaokulu 143
Ek 63. Altınkent Sitesi Yerleşmesi Vaziyet Planı 144
Ek 64. Altınkent Sitesi Yerleşmesi Bodrum Kat Planı 144
Ek 65. Altınkent Sitesi Yerleşmesi Zemin Kat Planı 145
Ek 66. Altınkent Sitesi Yerleşmesi Birinci Kat Planı 145
Ek 67. Altınkent Sitesi Yerleşmesi Çatı Katı Planı 146
Ek 68. Altınkent Sitesi Yerleşmesi A-A Kesiti 146
Ek 69. Altınkent Sitesi Yerleşmesi B-B Kesiti 147
Ek 70. Altınkent Sitesi Yerleşmesi Ön Cephe 147
Ek 71. Altınkent Sitesi Yerleşmesi Arka Cephe 148
Ek 72. Altınkent Sitesi Yerleşmesi Sol Yan Görünüş 148
Ek 73. Altınkent Sitesi Yerleşmesi Sağ Yan Görünüş 149
Ek 74. Altınkent Sitesi Yerleşmesi Sokak Görünümü 150
Ek 75. Altınkent Sitesi Yerleşmesi Konutun Önden Görünümü 150
Ek 76. Altınkent Sitesi Yerleşmesi Ortak Alan 151
Ek 77. Altınkent Sitesi Yerleşmesi Ortak Alan 151
Ek 78. Kırkkonaklar Yerleşmesi Vaziyet Planı 152
Ek 79. Kırkkonaklar Yerleşmesi Vaziyet Planı 152

Ek 80. Kırkkonaklar Yerleşmesi Bodrum Kat Planı 153

Ek 81. Kırkkonaklar Yerleşmesi Zemin Kat Planı 153

Ek 82. Kırkkonaklar Yerleşmesi Birinci Kat Planı 154

Ek 83. Kırkkonaklar Yerleşmesi A-A Kesiti 154

Ek 84. Kırkkonaklar Yerleşmesi B-B Kesiti 155

Ek 85. Kırkkonaklar Yerleşmesi Ön Görünüş 155

Ek 86. Kırkkonaklar Yerleşmesi Arka Görünüş 156

Ek 87. Kırkkonaklar Yerleşmesi Sağ Yan Görünüş 156

Ek 88. Kırkkonaklar Yerleşmesi Sol Yan Görünüş 157

Ek 89. Kırkkonaklar Yerleşmesi Bekçi Kulübesi planı 157

Ek 90. Kırkkonaklar Yerleşmesi Bekçi Kulübesi A-A ve B-B Kesiti 158

Ek 91. Kırkkonaklar Yerleşmesi Bekçi Kulübesi Ön, Arka, Sağ ve Sol Yan Görünüş 158

Ek 92. Kırkkonaklar Yerleşmesi Dışardan Görünüş 159

Ek 93. Kırkkonaklar Yerleşmesi Sokak Görünüşü 159

Ek 94. Kırkkonaklar Yerleşmesi Ortak Alanı 160

Ek 95. Azel Yapı Yerleşmesi Vaziyet Planı 160

Ek 96. Azel Yapı Yerleşmesi B Blok Bodrum Kat Planı 161

Ek 97. Azel Yapı Yerleşmesi B Blok 1. Kat Planı 161

Ek 98. Azel Yapı Yerleşmesi A-C Blok Bodrum Kat Planı 162

Ek 99. Azel Yapı Yerleşmesi A-B-C Blok Zemin Kat Planı 162

Ek 100. Azel Yapı Yerleşmesi A-B-C Blok Normal Kat Planı 163

Ek 101. Azel Yapı Yerleşmesi A-A ve B-B Kesiti 163

Ek 102. Azel Yapı Yerleşmesi Ön Cephe 164

Ek 103. Azel Yapı Yerleşmesi Sağ Yan Cephe 164

Ek 104. Azel Yapı Yerleşmesi Arka Cephe 165

Ek 105. Azel Yapı Yerleşmesi Sol Yan Cephe 165
Ek 106. Azel Yapı Yerleşmesi Ön Görünüş 166
Ek 107. Azel Yapı Yerleşmesi Otopark ve Bina Girişi 166
Ek 108. Azel Yapı Yerleşmesi Bahçeden Görünüm 167
Ek 109. Azel Yapı Yerleşmesi Bahçeden Görünüm 167
Ek 110. Diamond City Yerleşmesi Vaziyet Planı 168
Ek 111. Diamond City Yerleşmesi B1 Bodrum Kat Planı 168
Ek 112. Diamond City Yerleşmesi B2 Bodrum Kat Planı 169
Ek 113. Diamond City Yerleşmesi B3 Bodrum Kat Planı 169
Ek 114. Diamond City Yerleşmesi B4 Bodrum Kat Planı 170
Ek 115. Diamond City Yerleşmesi B5 Bodrum Kat Planı 170
Ek 116. Diamond City Yerleşmesi B6 Bodrum Kat Planı 171
Ek 117. Diamond City Yerleşmesi B1 Zemin Kat Planı 171
Ek 118. Diamond City Yerleşmesi B2 Zemin Kat Planı 172
Ek 119. Diamond City Yerleşmesi B3-B4 Zemin Kat Planı 172
Ek 120. Diamond City Yerleşmesi B5 Zemin Kat Planı 173
Ek 121. Diamond City Yerleşmesi B6 Zemin Kat Planı 173
Ek 122. Diamond City Yerleşmesi Kat Planları 174
Ek 123. Diamond City Yerleşmesi B4 Blok Kat Planları 174
Ek 124. Diamond City Yerleşmesi B1-B2-B3-B5-B6 Blokları A-A ve B-B Kesitleri 175
Ek 125. Diamond City Yerleşmesi B4 Bloğu A-A ve B-B Kesitleri 175
Ek 126. Diamond City Yerleşmesi Ön ve Sol Yan Cephe 176
Ek 127. Diamond City Yerleşmesi Arka ve Sağ Yan Cephe 176
Ek 128. Diamond City Yerleşmesi Güvenlik Noktası 177
Ek 129. Diamond City Yerleşmesi Bahçeden Görünüm 177

Ek 130. Tutka Park Yerleşmesi Vaziyet Planı 178

Ek 131. Tutka Park Yerleşmesi A Blok Bodrum Kat Planı 178

Ek 132. Tutka Park Yerleşmesi A Blok Zemin Kat Planı 179

Ek 133. Tutka Park Yerleşmesi A Blok Birinci Kat Planı 179

Ek 134. Tutka Park Yerleşmesi A Blok 2.,3.,4.,5.,6.,7. Kat Planları 180

Ek 135. Tutka Park Yerleşmesi A Blok 8. Ve 9. Kat Planları 180

Ek 136. Tutka Park Yerleşmesi A Blok 10.,11.,12.,13.,14.,15. Kat Planları 181

Ek 137. Tutka Park Yerleşmesi A Blok Çatı Katı Planı 181

Ek 138. Tutka Park Yerleşmesi B Blok Bodrum Kat Planı 182

Ek 139. Tutka Park Yerleşmesi B Blok Zemin Kat Planı 182

Ek 140. Tutka Park Yerleşmesi B Blok Birinci Kat Planı 183

Ek 141. Tutka Park Yerleşmesi B Blok 2.,3.,4.,5.,6.,7. Kat Planı 183

Ek 142. Tutka Park Yerleşmesi B Blok 8.,9. Kat Planları 184

Ek 143. Tutka Park Yerleşmesi B Blok 10.,11.,12.,13.,14.,15. Kat Planları 184

Ek 144. Tutka Park Yerleşmesi B Blok Çatı Katı Planı 185

Ek 145. Tutka Park Yerleşmesi C Blok Bodrum Katı Planı 185

Ek 146. Tutka Park Yerleşmesi C Blok Zemin Kat Planı 186

Ek 147. Tutka Park Yerleşmesi C Blok 1. Kat Planı 186

Ek 148. Tutka Park Yerleşmesi C Blok 2. Kat Planı 187

Ek 149. Tutka Park Yerleşmesi C Blok 3. Kat Planı 187

Ek 150. Tutka Park Yerleşmesi C Blok 4. Kat Planı 188

Ek 151. Tutka Park Yerleşmesi C Blok 8. Ve 9. Kat Planları 188

Ek 152. Tutka Park Yerleşmesi C Blok 5.,6.,7.,10.,11.,12. Kat Planları 189

Ek 153. Tutka Park Yerleşmesi C Blok 13. Kat Planı 189

Ek 154. Tutka Park Yerleşmesi C Blok 14. Kat Planı 190

Ek 155. Tutka Park Yerleşmesi C Blok 15. Kat Planı 190

Ek 156. Tutka Park Yerleşmesi C Blok Çatı Katı Planı 191

Ek 157. Tutka Park Yerleşmesi C Blok A-A Kesiti 191

Ek 158. Tutka Park Yerleşmesi A Blok A-A Kesiti **ve** A,B Blok B-B Kesiti 192

Ek 159. Tutka Park Yerleşmesi B Blok A-A Kesiti C Blok B-B Kesiti 192

Ek 160. Tutka Park Yerleşmesi A Blok Ön Görünüş 193

Ek 161. Tutka Park Yerleşmesi A Blok Sağ Yan Görünüş 193

Ek 162. Tutka Park Yerleşmesi A Blok Arka Görünüş 194

Ek 163. Tutka Park Yerleşmesi A Blok Sol Yan Görünüş 194

Ek 164. Tutka Park Yerleşmesi B Blok Ön Görünüş 195

Ek 165. Tutka Park Yerleşmesi B Blok Sağ Görünüş 195

Ek 166. Tutka Park Yerleşmesi B Blok Sol Görünüş 196

Ek 167. Tutka Park Yerleşmesi B Blok Arka Görünüş 196

Ek 168. Tutka Park Yerleşmesi Yan Perspektif Görünümü 197

Ek 169. Tutka Park Yerleşmesi Yan Perspektif Görünümü 197

Ek 170. Çeysa 7 Sitesi Vaziyet Planı 198

Ek 171. Çeysa 7 Sitesi A Blok Bodrum Kat Planı 198

Ek 172. Çeysa 7 Sitesi B Blok Bodrum Kat Planı 199

Ek 173. Çeysa 7 Sitesi A Blok Zemin Kat Planı 199

Ek 174. Çeysa 7 Sitesi B Blok Zemin Kat Planı 200

Ek 175. Çeysa 7 Sitesi A-B Blok 1.,2.,3.,4.,5.6. Kat Planları 200

Ek 176. Çeysa 7 Sitesi A-B Blok 7.,8.,9.,10.,11.,12. Kat Planları 201

Ek 177. Çeysa 7 Sitesi A-A ve B-B Kesiti 201

Ek 178. Çeysa 7 Sitesi Ön Cephe ve Sağ Yan Cephe 202

Ek 179. Çeysa 7 Sitesi Arka Cephe ve Sol Yan Cephe 202

Ek 180. Çeysa 7 Sitesi Arka Perspektifi 203

Ek 181. Çeysa 7 Sitesi Yoldan Görünüm 203

Ek 182. Çeysa 7 Sitesi Otopark 204

KISALTMA VE SİMGELER

SPSS : Statistical Package for the Social Sciences

1.GİRİŞ

Barınma alanı; insanoğlunun korunma içgüdüsü ve güvenli bir yerde yaşama arzusunun bir göstergesidir. Bu alan, insanoğlunun antik dönemlerden günümüze kadar en üst düzeyde savunulabilir alanı olmuştur. Tarih boyunca bu alan, sadece bir barınma yeri değil, aynı zamanda birlikte yaşanabilir ve savunulabilir toplumsal bir alandır. Bunun temel nedeni, dış etkilerden sadece bireysel olarak değil toplumsal olarak birlikte hareket ederek korunabilme anlayışından kaynaklanmaktadır. "Birlikte yaşama geleneğinin bir sonucu olan toplumsal yaşam ve onun savunulabilir alanlarının varlığı, etrafı surlarla çevrili olan tarihi şehirlerde görülebilmektedir. Etrafı yüksek duvarlarla çevrili en eski antik şehirleri, aslında günümüzün dışa kapalı konut yerleşmelerine benzeten bazı yazarlar da bulunmaktadır" (Grant ve Mittelsteadt, 2004). Etrafı surlarla çevrili yerleşmeler, günümüzün kapalı konut yerleşmelerinin homojen yapısının tersine heterojen insan gruplarının yaşam alanıydı. Farklı sosyal, kültürel ve ekonomik yapıya sahip nüfusları barındırabiliyordu. Bu çevrelerin üretilmesinde en temel ihtiyaç güvenlikti.

"Kültür, sosyo-ekonomik yapı, coğrafi belirleyicilerin biçimlendirdiği konut, değişen koşullara uyumun bir göstergesi olarak sürekli değişime uğramaktadır. Konut alanındaki değişimler özellikle 18. yy'ın ikinci yarısında yaşanan Endüstri Devrimi ile bir kırılma noktası yaşamış ve günümüze kadar devam etmiştir. Gelişen ve değişen toplum yapısı ile birlikte meydana gelen çağdaş toplumlar artık geçmişin dış etkilerden korunma stratejisi olan yüksek duvarlarla çevrili yaşam alanlarını terk etmeye başlamıştır. Hatta eskinin içe kapalı konut biçimleri bile artık dışa yönelen konutlara dönüşmeye başlamıştır" (Rapoport, 2007). Dünyanın her yerinde meydana gelen bu değişimler konut şemasını da etkilemiştir. "Batıdaki konut mimarisinin dışa kapalı olmayan şeması bütün dünyada yaygınlaşmıştır. Yereldeki konut mimarisinin önemli özelliklerinin çağdaş konut mimarisinde ihmal edildiği, mimari söylev içinde her zaman vurgulanmıştır" (Gür ve Bekleyen, 2003). Kültürel olarak devam eden etkinlikler, batılı konut mimarisi içinde sürdürülmesine karşın batılı konut biçimlendirme tarzı tüm dünyayı etkisi altına almıştır.

Önceleri yatayda gelişme göstermiş kapalı konut yerleşmeleri zamanla yerini çok katlı düşeyde gelişen yerleşmelere bırakmıştır. "Yatayda gelişen konut mimarisi,

hızla artan nüfus ile birlikte ekonomik şartlar, arsa spekülasyonları ve rant kaygısı ile giderek değişime uğramış ve zamanla yerini düşeyde gelişen konut mimarisine bırakmıştır. Apartmanlaşma hızlı bir yayılma sürecine girmiştir. Böylece içinde birçok aileyi barındıran bu bina tipi ile özellikle bina maliyetleri düşürülmüştür. Ancak sayıları her geçen gün artan yüksek binalardan oluşan aşırı yoğun, kalabalık yaşam alanları güvenlik problemlerini beraberinde getirmiştir. Bu alanlarda yaşayan özellikle varlıklı aileler daha az yoğun ve daha kaliteli konutlardan oluşan yaşam alanlarına yönelmiştir. İlk olarak Amerika'da ortaya çıkan ve tüm dünyada karşılık bulan dışa kapalı konut yerleşmeleri, özellikle konut girişimcileri tarafından yeni bir yaşam biçiminin sunumu olarak yeni konut reklamlarında kullanılmaya başlanmıştır" (Almatarneh ve Mansour, 2013).

"Dışa kapalı konut mimarisi ilk olarak Amerika'da 1960'lı yıllarda uygulanmaya başlanmış ancak Türkiye'de bu konut tipinin uygulanması 1990'lı yılları bulmuş ve tüm Anadolu'ya yayılmıştır" (Akyol ve Altun, 2008; Tümer ve Dostoğlu, 2008; Berköz, 2008; Firidin Özgür, 2006; Yıldız Kuyrukçu ve Ulusoy, 2012). Diyarbakır'da ise dışa kapalı konut mimarisi örnekleri ilk olarak 2000'li yıllarda üretilen Gökkuşağı ve Hamravat yerleşmeleri ile görülmeye başlamıştır. Diyarbakır'da başlayan bu yeni konut sunumu, kapalı konut yerleşmelerinin daha fazla üretilmesine ilham kaynağı olmuştur. Bu yerleşmelerin hızlı artışının temel nedeni; varlıklı ailelerin, daha kaliteli ve daha önemlisi daha güvenli bir alanda yaşama isteğinden kaynaklanmaktadır. "Dışa kapalı konut yerleşmeleri varlıklarını öncelikle daha güvenli oldukları düşüncesine borçludur. Bu yerleşmelerin özellikle konut pazarlayıcıları tarafından satış stratejisi olarak kullanılan diğer önemli bir özelliği de (güvenlikten sonra) alıcılarına sunulan statüdür. Bu konut tipi "statüsü yüksek, varlıklı aileler için üretilmiş güvenlikli siteler" olarak pazarlanmaktadır. Ancak yapılan araştırmalarda bu yerleşmelerin güvenlikli yerler ve yüksek statü vaat etmeleri gibi çekici, olumlu yanlarının yanında, sosyal ayrışmaya sebep olmaları gibi olumsuz yanları da vurgulanmaktadır" (Atkinson ve Flint, 2004). Özellikle yatayda gelişen bu yerleşmeler, geniş yeşil alanlarının varlığı, geçmişin özlem duyulan tek ya da iki katlı ve içine bahçenin de katıldığı bir yaşam biçimi, bu yerleşmelerin kentsel planlamaya katkı sağlayan olumlu yanlarıdır. Daha çok varlıklı ailelerin yaşadığı bu yerleşmelerin yaygınlaşması, kentin diğer alanlardaki yaşam standartlarının artırılmasını olumsuz yönde etkilemektedir. Çünkü yapılı çevrenin

kalitesinin arttırılması için yerel yönetimleri zorlayan ve etkileyen nüfuslar artık kendi güvenli sınırlarında (kapalı konutlarda) yaşamaktadır. Bu ayrışma yerel yönetimleri zorlama mekanizmasını daha da zayıflatmaktadır. Ancak bu durum kent için başka bir avantajı da ortaya çıkarmıştır. Kapalı yerleşmelerin iç temizliği, güvenliği, ağaçlandırması, bakımı gibi birçok hizmet kapalı yerleşmelerin yönetimleri tarafından yapılmaktadır. Ayrıca oldukça yeşil yaşam alanları olan bu yerleşmeler, kentin daha yeşil olmasına katkı sağlamaktadır. Böylece bu yerleşmeler, yerel yönetimlerin hizmet için fazla harcama yapmadığı alanlara dönüşmektedir.

Dışa kapalı konut yerleşmeleri araştırmacılar tarafından bir çok farklı isimle adlandırılmaktadır. Bu yerleşmeleri Garreau (1991) "kenar kentler", Calderia (1996) "duvarlarla çevrili yerleşim bölgeleri", Landman (2000) "kapalı mahalleler", Glasze (2003) "kapalı konut yerleşmeleri", Grant (2003) ise "kapılar ardındaki yerleşim bölgeleri" olarak adlandırmaktadır.

"Kapalı konut yerleşmelerinin sosyal donatıları sadece yerleşim içinde yaşayanlar tarafından kullanılabilen, kamusal alanın özelleştirildiği yerleşimler olarak tanımlanmaktadır" (Blakely ve Synder, 1997). "Bu yerleşimler, duvarlarıyla fiziksel anlamda dış çevresinden ayrıştırılmakta ve kentsel doku içinde zonlar (bölgeler) ve kısıtlı girişler yaratmaktadır" (Landman ve Schönteich,2002). Dışa kapalı konut yerleşmeleri; dışarıda yaşayan insanların bu yerleşmelere girişlerinin duvarlar, kapılar ve çeşitli güvenlik elemanlarıyla engellendiği kentsel mekânlar olarak belirtilmektedir.

"Bugün dünyanın farklı bölgelerindeki dışa kapalı konut yerleşmeleri, farklı amaçlarla inşa edilmekle birlikte çoğu benzer amaçlıdır. Genellikle bu alanlar, etnik veya aynı gelir grubundaki ailelerin oluşturduğu homojen gruplar için, güvenlik ya da aidiyet-kimlik arama, ayrıcalıklı yaşam talebi (prestij yerleşimleri) sunan, küreselleşmenin yarattığı yeni yaşam tarzı arayışlarına cevap verecek şekilde geliştirilmektedir. Kısaca, güvenlik, konfor, daha iyi yaşam kalitesi ve sosyal homojenliğe sahip üst ve üst-orta gelir grubunun yaşadığı konut alanları olarak tanımlanmaktadır. Birçok çalışmada statü, farklı yaşam biçimi ve güvenlik bu kentsel parçalanmanın en önemli nedenleri olarak gösterilmektedir" (Coy, 2006, Berköz, 2008). "Benzer bir biçimde Diyarbakır kentinde de prestij ve statünün sembolü olan bu yaşam

alanları ayrıca güvenlik endişelerini gidermeleri bakımından zamanla varlıklı kullanıcıların barınakları olmuştur" (Bekleyen ve Yılmaz-Ay, 2016; Yılmaz-Ay, 2013).

Diyarbakır'da dışa kapalı konut yerleşmelerine ilişkin ilk araştırma Yılmaz-Ay (2013) tarafından yapılmıştır. Diyarbakır'ın ilk dışa kapalı konut yerleşmeleri olan ve yatayda gelişen Hamravat ve Gökkuşağı yerleşmelerinin incelendiği bu araştırmada, kullanıcı memnuniyet oranlarının oldukça yüksek olduğu bulunmuştur. Diyarbakır'da kapalı konutların halen üretiliyor olması ve talep edilmeleri günümüz üst gelir gruplarının konut tercihlerinin bir göstergesidir. Ancak bu tez kapsamında Diyarbakır'da çalışma alanı olarak tercih edilen yeni bir kapalı konut yerleşme tipi de görülmeye başlamıştır. Yatayda gelişen kapalı konut yerleşmelerine düşeyde gelişen tipleri de eklenmiştir. Üst gelir grupları için hem yatayda hem de düşeyde gelişen bu yerleşmeler arasında kullanıcı memnuniyet seviyeleri bakımından bir farkın varlığının sorgulanması araştırmaya değerdir. Ayrıca yaşam alanına ilişkin olumlu ve olumsuz yöndeki özelliklerin belirlenmesi gelecekteki konut tercihleri bakımından önemli ölçütler dizisi oluşturabilir. Bu önemli noktalar bu tezin temel amacını oluşturmaktadır. Bu amaç doğrultusunda Diyarbakır'da üretilen yatay ya da düşeyde gelişen yedi adet kapalı konut yerleşmesi çalışma alanı olarak seçilmiştir. Konut tercihleri bakımından yatayda ve düşeyde üretilen bu konutlar arasında anlamlı bir farkın varlığı da bu kapsamda araştırılacaktır.

2. KAYNAK ÖZETLERİ

2.1. Yaşam Alanı Memnuniyeti

Yaşam alanı memnuniyet ölçümleri ile ilgili araştırmalar; bireylerin konutları, konut yakın çevreleri ve komşuları ile ilgili memnuniyet derecelerine odaklanmaktadır (Amerigo ve Aragones, 1997). Aşağıda sırasıyla tanımlanan bu üç memnuniyetin ölçümleri toplamı, yaşam alanının memnuniyet seviyesini belirlemektedir.

2.1.1. Konut Memnuniyeti

İnsanoğlunun yaşamını devam ettirebilmesi için temel bazı ihtiyaçlarını karşılaması gerekir. Bunlardan biri ve en önemlisi barınma ihtiyacıdır. Barınma ihtiyacını karşılayan mekan, kişiyi zararlı dış etkenlerden koruması ile birlikte sosyal, psikolojik ve ekonomik açıdan da irdelenmesi gereken bir konudur (Després, 1991).

"Konut kavramı, yaşamı içinde barındıran ve gelenekler ile sürdürülen değerli fiziksel formlar olarak tanımlanmıştır" (Rapoport 1969). "Konut gündelik hayatın sığınağı, statünün bir göstergesi, sembolik değeri, psikolojik etkisi ve sosyal içeriğiyle kullanıcılarına çevre ile duygusal ilişkiler kurmasına fırsat tanıyan, içinde birçok etkinliğin gerçekleştirildiği, konforlu, yakın ve sıcak bir his üreten, iş hayatının karmaşasından uzaklaştıran bir yerdir" (Tognoli, 1987; Francescato, 1998). "Ayrıca konut, birey ya da bireylerin içinde yaşaması için gerekli olan temel etkinliklerin (oturma, uyuma, yemek yeme, pişirme, yıkanma, tuvalet ihtiyacı gibi) içinde gerçekleştirildiği insanı dış etkilerden koruyan barınak şeklinde tanımlanmaktadır. Ancak barınma ihtiyacının karşılanmasının yanında konut, bireyler için sosyal güvenlik ve mülkiyet hakkının bir sembolü ve sahiplik duygusunun bir göstergesidir" (Bulut ve Taş, 139). "Konut bireysel işlevi dışında, toplumsal yapıyı dengeleyen bir işleve de sahiptir. Barınma ihtiyacının yeterince karşılanamadığı toplumlarda toplumsal barışın sağlanması ve korunması da zorlaşmaktadır. Her şeyden önce bir sığınak olan konut, kişilerin yaşamsal ihtiyaçlarını karşılamakla birlikte, insanları yaşamın olumsuzluklarından uzaklaştırmakta, sosyal tatmin yanında psikolojik tatmin de sağlamaktadır" (Bulut ve Taş, 140).

- "Konut, insana ait yaşam mekânlarının en küçük temsilcisidir.
- Toplumların çekirdek aile, geniş aile gibi en küçük birimlerinin doğal ve toplumsal çevreleri içinde varlıklarını sürdürdükleri bir barınaktır.
- Konut, insanın her türlü kolaylıklardan, kentsel altyapılardan yararlanabilmesi, bireysel, ailesel mahremiyeti, sağlıklı, rahat, mutlu olarak, sürdürülebilir, yaşanabilir, güzel ve temiz bir çevrede, insana yakışır bir biçimde yaşamasını sağlamakla ilgili toplumsal işlevler yüklenmiş bir ortamdır.
- Aile birimlerini dış etkilerden korumak, sosyal hayat içinde statü açısından çeşitli gruplar oluşturmak gibi ana işlevlere sahip mekânlardır" (Demirarslan, 2004).

"Ülkemizdeki geleneksel konut mimarisi büyük ölçüde Tanzimat Fermanı ile değişim göstermeye başlamıştır. Toplumun alıştığının aksine farklı özellikleriyle yeni bir konut oluşumu ortaya çıkmıştır. Bunun sebebi ise o dönemde ülkeye gayrimüslim akışının artması ve dolayısıyla konut ihtiyacının ve plan oluşumunun hızla değişim göstermesidir. Gayrimüslim çalışan sayısının artması ile birlikte toplumda farklı sınıflar oluşmaya başlamış bu da belirgin bir statü farkını beraberinde getirmiştir. Ülkemizin karşı karşıya kaldığı bu köklü değişimler ile birlikte batı ile iletişim ve etkileşimler artmış, Cumhuriyet rejimi ile birlikte kadın sadece ev ortamında değil aynı zamanda dışarıda da yerini almış, böylece aileler zamanla çekirdek aile haline dönüşmüş, evde yaşayan kişi sayısı azalmıştır. Sanayileşme ile birlikte kente göçlerle nüfus hızla artmış ve Türk toplumu, batılılaşmanın kentlerimizin konut yerleşimine getirdiği sonuçlardan biri olan "apartmanlaşma" ile tanışmıştır. Bununla birlikte konutlarda bir kimlik kargaşası meydana gelmiş ve kullanıcı konforu da göz ardı edilerek hazırlanan tip planlar kullanıcıların mekânlarını yeniden elden geçirerek kendilerince kent siluetine katkıda bulunmalarını sağlamıştır. Aileler, yaşam kültürlerini ve kimliklerini mekânlara aktarmaya başladıklarında, yaptıkları zorlama çözümlerle bireyin konutu bireyselleştirmesi yerine konutun bireyi konutlaştırması gibi sonuçlar ortaya çıkmaktadır" (Akın ve Es, 2008). Bu tip konutlar halen üretilmektedir. Yaşam; ilk zamanlar batılı zihniyet ile topluma dayatılmış apartman yaşamına adapte olmuş durumdadır. "Cumhuriyet döneminde Ankara'da uygulanan Jansen planında bahçe içerisindeki konut yerleşmeleri gibi geleneksel Türk konut sistemine aykırı düşmeyen

düzenlemeler uzun ömürlü olmuş, buna karşılık alışık olunmayan birtakım düzenlemeler yok olmuştur" (Alsaç, 1993;50).

"Konut ve konut yerleşimleri, insanın 'başını sokabileceği çatı' olarak değil, insan ve kentle birlikte yoğrulması gereken bir doku olarak anlaşılmalıdır. Böylece, bir konut veya konut yerleşimi tasarımında kullanıcının kim ya da kimler olacağı, bu insanların yaşam biçimlerinin nasıl olduğu, konut bölgelerinin planlanması ve tasarlanmasında son derece önem taşımaktadır. Konut tasarımının kalitesi, doğru yerde, doğru zamanda, doğru insan için doğru örgütlenme olmaktadır. Kullanıcıya göre mimari, insan etkinlikleri ve uygun davranışları için hazırlanmış bir gösterge dizgesidir. Araştırmaların kullanıcının örf, adet ve gereksinimlerine eğilmediği durumlarda, Anadolu gibi çok kültürlü ve sürekli evrim gösteren toplumlarda, çoğulculuk, değişkenlik ve esneklik gibi tasarım kavramlarının konut tasarım ve planlamasında temel ölçütler olarak değerlendirilmesi, konut kimliği ve kent kimliği arasındaki ilişkinin sağlanabilmesi açısından çok büyük önem taşımaktadır. Konutun, mimari bir problem olarak değil, sosyal bir sorun olarak görülmesi daha doğru bir yaklaşım olabilir" (Akın ve Es, 2008).

Tüm bu düşünceler ışığında konut kalitesinin, konut memnuniyeti ile birebir ilişki içerisinde olduğunu belirtmek gerekmektedir. Bu memnuniyet ölçülürken yaşam alanı memnuniyet ölçütleri göz ardı edilmemelidir. "Bir yaşam alanının sosyal ve fiziksel özellikleri, o yaşam alanının koşullarını belirler" (Bekleyen ve Yılmaz-Ay, 2016; Bekleyen ve Korkmaz, 2013). Konut performansının göstergelerinden biri olan konut memnuniyeti ise (Paris ve Kangari, 2005; Adriaanse, 2007; Andersen, 2011), kullanıcıların bu özelliklere adaptasyonunu yansıtır (Lu, 1998). Kullanıcıların yaşam kalitesi ayrıca memnuniyet seviyeleri ile gösterilebilir (Chi & Griffin, 1980; Wiedemann & Anderson, 1985; Amerigo & Aragones, 1990; Liu, 1999; Lu, 1999). Yüksek memnuniyet düzeyleri; yapılı çevrenin kullanıcılarının fiili durum ve tercih ettikleri yaşam alanı koşulları arasındaki birliği göstermesi ile ilgili olabilirken düşük memnuniyet seviyeleri bunun tam tersini gösterir (Bonaiuto et al., 1999; Winstanley et al., 2002; Rapoport, 2004; Pevalin et al., 2008; Moolla et al. 2011; Bekleyen & Korkmaz, 2013). Konut memnuniyeti; kişilerin alışkanlıkları, hayata bakış açıları ve ihtiyaçlarının karşılandığı oranda artmakta veya azalmaktadır. Kültürel açıdan farklı

özelliklere sahip her topluluğun yaşayabileceği konut şeması ile ilgili memnuniyet düzeyi değişkenlik göstermektedir. Bu durum konutun hiç bir şekilde yaşama elverişli olmadığının değil kullanıcılarına hitap etmediğinin ve ihtiyaçlarını karşılamadığının bir göstergesidir. Bu nedenle bir konutun kullanıcı memnuniyet seviyeleri ölçülürken sakinlere; sadece bina odaklı sorular yöneltmek yanıltıcı olabilir. Bina odaklı araştırmalar sakinlerin sosyolojik, ekonomik, kültürel yapılarını da kapsamalıdır.

"Konut kalitesi; kullanıcının beklenti ve isteklerinin karşılanması için bulunması gereken nitelikler olarak tanımlanmaktadır" (Akın ve Es, 2008). Bir yaşam alanındaki konut memnuniyetini belirlemek için konutla ilgili birçok konuda memnuniyet araştırılmalıdır. Konut kalitesini belirleyecek olan memnuniyet seviyeleri konutun büyüklüğüne, oda sayısına, oda büyüklüğüne, mutfağın ve banyonun kullanımına, bahçesinin özelliklerine, tesisat sistemine, konutun dış görünüşüne daha çok odaklanmaktadır (Akyol ve Altun, 2008; Yıldız Kuyrukçu, Ulusoy, 2012; Suher, 1963; Miller 1988; Yıldırım vd. 2007; Zorlu ve Sağsöz 2010; Aksoy ve Şiranlı, 2011; Berköz ve Kellekci, 2006; Acar, 2007; Korkmaz, 2007; Yılmaz-Ay, 2013). Yaşam alanının memnuniyet seviyesi sadece konutun memnuniyet seviyesi ile belirlenemez. Konut memnuniyetinin ardından konut yakın çevresine ait memnuniyetin de incelenmesi gerekmektedir.

2.1.2. Konut Yakın Çevresi Memnuniyeti

İnsanoğlu hem sosyal hem de fiziksel çevrenin bütününden etkilenen bir varlıktır. Yaşanılan çevre ile insan ilişkileri arasında bütünleşik bir ilişki vardır. Konut çevresinden soyutlanamaz. Bu nedenle konut çevresi, yaşam alanı memnuniyetinin belirlenmesinde önemli bir yere sahiptir.

"Konut çevresi; hem konutu, hem de komşuluk ve toplumsal çevreyi içeren bir kavramdır ve kişinin çevresindeki karmaşık dünyası ile sosyal ve fiziksel ilişkisi olarak tanımlanmaktadır. Konut yakın çevresi; konutun çevresi, komşu konutları ile ilişkiler ve burada yaşayan insanların bir araya gelmesine fırsat tanıyan fiziksel ve sosyal çevreden oluşmaktadır. Fiziksel, psikolojik ve sosyo-kültürel çevre içinde yer alan konut ve konut çevresi sakinlerinin çevresel tatmin ve davranışını etkilemekte, birey,/aile ve toplumun

genel sağlığı, mutluluğu ve refahını yönlendirmektedir. Konut ve konut çevresinde ikamet edenlerin beklentileri ve tatminine ilişkin gereksinimleri, insanın temel gereksinimleri çerçevesinde birçok araştırmacı tarafından tartışılmakta ve saptanmaya çalışılmaktadır" (Lawrence, 1987). Cooper (1975), "çevre ve toplum içinde fiziksel ihtiyaçların birincil, korunma gereksiniminin ikincil ve diğerlerinin daha sonra yer aldığı Maslow'un (1970) insan gereksinimleri hiyerarşisini değiştirerek, konut gereksiniminin hiyerarşik bir sıralamasını oluşturmuştur.

Bu listeye göre konut insanın;

1. Barınma,

2. Güvenlik,

3. Konfor,

4. Sosyalleşme ve kendini ifade etme,

5. Estetik gereksinmelerini" sırayla karşılamaktadır.

Rapaport (1977) konutun bulunduğu yerden izole edilmiş, ayrı olarak düşünülemeyeceğini, aksine kişiler, komşuluk ilişkileri ve konut yakın çevresindeki imkânların konut yerleşim sistemini oluşturduğunu belirtmiştir. Rapoport, çevre kalitesini ortaya koyan parametreleri, sosyal (çevrenin prestiji, komşuluk ilişkileri vb.) ve fiziksel (çevre yapısı, doğa ile ilişki, ulaşım, yoğunluk miktarı ve gürültü seviyesi vb.) açıdan iki boyutta ele almıştır (Rapaport, 1977).

Kullanıcılarının yaşam şekline uygun tasarım, yaşam alanı açısından çok önemli bir yere sahiptir. Kullanıcılarının yaşayış biçimine ve ihtiyaçlarına uygun tasarım, konut - yaşam biçimini oluşturmaktadır. Konut – yaşam biçimi ilişkisini gösterme yönündeki Demirarslan'ın (2004) kriterleri şu şekildedir:

- "Kullanıcının bilinmesi, ya da iyi bir öngörü ile onların kültür, yaşam tarzı, aile biçimi, örf-adet, eğitim gibi faktörlerine uygun bir tasarım oluşturmak
- Güvenlik, konfor ihtiyacı

- Gerçek ihtiyaçların ortaya konulması
- Doğru işlev şeması
- Kullanıcının gelir düzeyine uygun bir maliyet ya da finans kaynağı
- Yalıtım, ulaşım gibi çevresel sorunlara karşı çözümler
- Uygun yapı sistemi
- Uygun malzeme
- Kontrol etme
- Doğru zamanlama"

Günümüzde konutun sadece iç mekân olarak değil, çevresi ile birlikte düşünüldüğü durumlar benimsenmekte, konut yakın çevresinde oturanların sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını karşılayacak sosyal alanlar planlanmaktadır. "Buna göre, konut dışı alanların, insanların konut içinde çoğu zaman gerçekleştiremedikleri biyolojik, sosyal ve psikolojik ihtiyaçlara yanıt vermesi gerektiği konusunda görüşler ortaya atılmaktadır" (Çerçi,1997; 9). "Bu durumda konut dışı alanların planlanmasında niceliksel gereksinimlerin yanı sıra, nitelik sorunu önem kazanmaktadır. Konut mekânı gibi konut dışında düzenlenen mekânların da fiziksel işlevleri yanında sosyal ve kültürel işlevleri de bulunmaktadır. Konut girişleri ve merdiven sahanlıkları iletişim mekânı işlevi taşımakta, konut çevresinde bulunan açık alanlar, alışveriş vb. hizmet binalarının renk, doku ve biçimle ilgili estetik değerleri de konut çevresinin tercih edilmesinde önemli bir faktör olmaktadır. Konut çevresindeki açık alan park düzenlemesi, trafiğin azaltılması, bahçelerin temiz ve bakımlı olması da çevre kalitesini arttırmaktadır " (Akın ve Es, 2008).

Konut yakın çevresinin kalitesini; yaşam alanında yer alan ancak konutun dış çevresinde kalan ve kullanıcıları için yine konut kadar önemli olan alanlar oluşmaktadır. Daha önce yapılan birçok çalışmada konut yakın çevresi kalitesini belirleyebilmek için kullanıcılara sorulması gereken sorular ile ilgili çalışmalar yapılmıştır (Michelson'un, 1977; Savasdisara, 1988; Amerigo ve Aragones, 1990). Uluslararası boyutta yapılan çalışmalar incelendiğinde, konut yakın çevresi kalitesini bulmak için kullanıcılara; bahçesinden, çevrelerinin dış görünüşünden, güvenlik açısından çocukların oyun oynadığı alanlardan, çocuklarını burada yetiştiriyor olmaktan, yaya yollarından (araç-yaya ayrımından), yaşam alanı içerisinde yürüyüş (spor) yapmaktan, çocukların spor

alanlarından, konutlar arası mahremiyetten, sitenin güvenliğinden, evlerinin güvenliğinden, etrafı duvarlarla çevrili olan bir alan içinde yaşamaktan, şehir merkezine ulaşım olanaklarından, konut yakın çevresinden (mahalle) ve sitenin giriş kontrolüne kadar birçok sorunun yöneltilmesi gerektiği ortaya çıkmaktadır (Suher, 1963; Akyol Altun, 2008; Tümer, Dostoğlu, 2008; Berköz, 2008; Firidin Özgür, 2006; Akın, Es, 2008; Blakely, Snyder, 1998; Yıldız Kuyrukçu, Ulusoy, 2012; Aksoy ve Şiranlı, 2011; Michelson'un, 1977; Savasdisara, 1988; Amerigo ve Aragones, 1990; Acar, 2007; Korkmaz, 2007; Yılmaz-Ay, 2013). Kullanıcılara yöneltilecek olan bu sorularla, yaşam alanı memnuniyetinin belirlenmesinde ikinci ölçüt olan konut yakın çevresinin kalitesi belirlenebilmektedir. Konut ne kadar konforlu olursa olsun konut yakın çevresinin kalitesi, yaşam alanının tercih edilmesinde önemli bir yere sahiptir. Sosyal donatıların, yeşil alanların, çocuklar için spor ve oyun alanlarının, gezi parkurlarının, bisiklet yollarının varlığı konut yakın çevresinin kalitesini arttıran özelliklerden bazılarıdır. Ayrıca çeşitli olanakları elde etmek için yerleşme ile diğer alanlar arasındaki ulaşım da önemli ölçütlerden biridir. Ancak yaşam alanına yönelik kullanıcı memnuniyetinin belirlenmesinde hem konut hem de konut yakın çevresinin yanında diğer önemli bir memnuniyet çeşidi olan komşu memnuniyetinin de incelenmesi oldukça önemlidir.

2.1.3. Komşuluk İlişkisi Memnuniyeti

İnsanların yaşadıkları konut ve çevresi kadar komşuları ile ilgili memnuniyeti de yaşam alanın kalitesini ortaya çıkarmaktadır. "Berköz ve Kellekci (2006) komşuluğu iki başlık altında tanımlamaktadır: 1) Fiziksel durum, çevreleyen alan ve imkânlar (tesisler, olanaklar), 2) Psiko-sosyal durum. Fiziksel tanımda komşuluk, konut yakınındaki değişik hizmet kategorilerini (sınıflarını) ve tesisleri içermektedir ki bunlar çoğunluğunun yaya olarak ulaşılabilecek mesafede olan sağlık (hastane, klinik, eczane), rekreasyon (spor, yeşil alanlar), kulüpler, ticari, kültürel ve dini tesisleri içermektedir. Psiko-sosyal anlamda ise komşuluk, kullanıcıların oluşturduğu sosyal ilişkilerin bağlantısına izin veren zondur" (Amerigo, 2002). "Komşulukta önemli bir konu da mahremiyettir. Mahremiyet olgusu, diğer birçok coğrafyalarda olduğu gibi Anadolu'da da yüzyıllardır önem verilen hem sosyal hem de fiziksel bir olgudur. Bu terim bir kişiye veya gruba bu kişiler dışında, başkalarının maksimum yaklaşma sınırı olarak

tanımlanabilmektedir. Mahremiyet, sınır kontrol mekanizması, bireyin yalnız kalmak ile başkalarıyla olmak istemesi arasındaki karşılıklı etkileşimi ve uygunlaştırıcı bir süreç olmak üzere üç boyutlu bir süreçtir. Konutta mahremiyet duvarlarla mekânın sınırlandırılması ve kapılarla da mekânların ilişkilendirilmesi yoluyla sağlanabilmektedir" (Akın, Es, 2008).

"Komşuluk; belli bir alanda çeşitli sebeplerle bir arada yaşamaya başlamış ve zamanla konutun yanı sıra, çevre konutlarda yaşayan insanlarla da uyum içerisinde olma çabası ile ortaya çıkan bir gereksinimdir. Bu gereksinmede kullanıcı niteliklerini yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, sosyo-kültürel yapı, sosyo-ekonomik yapı, geçmiş deneyimler, beklentiler, önyargılar, yaşam tarzı ve dünya görüşü belirleyebilir. Buna göre, her kullanıcının beğenisi değişebilmekte, çevreden memnuniyet düzeyi de farklı olmaktadır. Kullanıcıların memnuniyeti açısından doğru tasarlanmış, doğru hesaplanmış, doğru uygulanmış kaliteli konut sunumu önem kazanmaktadır" (Akın, Es, 2008). Bu olmadığı durumlarda yaratıcı kullanıcı meydana gelmektedir. Kullanıcılar konutuna müdahale etmekte ve yaşam standartlarına uygun hale getirmek için değişiklikler yapmaya başlamaktadır.

Yaşam alanı memnuniyetinin ölçümünde komşuluk memnuniyeti, önemli ölçütlerden biridir. Bir yaşam alanındaki gerçek komşuluk memnuniyetinin belirlenmesinde; komşularla ortak alanların kullanımı, konutlar arasındaki mahremiyet önlemleri, komşulardan memnuniyet seviyesi, yere bağlanma, komşuları tanıma, taşınma durumunda kullanıcıların kendileri ile birlikte aynı yere taşınmak istediği, komşularının sayısı gibi önemli belirleyicilerin sorgulanması ile ortaya çıkarılabilmektedir (Suher, 1963; Tümer, Dostoğlu, 2008; Berköz, 2008; Firidin Özgür, 2006; Akın ve Es, 2008; Amerigo, 2002; Berköz ve Kellekci, 2006).

Geleneksel binalarda neredeyse iç içe olması sebebiyle komşuluk ilişkileri çok daha önemli ve yakın bir boyuttadır. Bu durum atasözlerinde açıkça dile getirilmiştir. "Ev alma komşu al" atasözü komşuluk ilişkilerinde komşunun ne kadar önemli olduğunu vurgulamaktadır. "İyi komşuluk ilişkileri aileler arasında taşınmayı azaltan güçlü bir etkiye sahiptir" (Andersen, 2008). Geleneksel yapılı çevrelerin tasarımında komşunun ışığını, havasını, manzarasını kesmemek için fiziksel çevrenin

biçimlendirilmesi komşuya duyulan saygının bir göstergesi idi. Komşuluk ilişkilerinin öneminden dolayı aynı hassasiyetin, dışa kapalı konut yerleşmelerinde de gösterildiğini, Yılmaz Ay'ın (2013) çalışmasında, Diyarbakır'ın ilk dışa kapalı konut yerleşmesi örneklerinden olan Hamravat (%100) ve Gökkuşağı (%92,6) yerleşmelerindeki komşuluk memnuniyeti seviyelerinin yüksek oluşu açıkça ortaya koymaktadır. İkiz konutta yaşayan aileler birbirine çok yakın olmasına rağmen komşuluk ilişkilerinin çok yakın olması, başka bir yerleşmeye taşınırken bile insanların kendi komşularını da beraberlerinde götürmek istemeleri, kullanıcıların dışa kapalı konut yerleşimlerini tercih sebeplerinden birinin de komşuluk ilişkileri olduğunu göstermektedir (Ay, 2013).

2.2. Dışa Kapalı Konut Yerleşmeleri

Dışa kapalı konut yerleşmeleri dünyada ve Türkiye'de farklı dönemlerde gelişim göstermiş, ancak oluşum itibari ile aynı amaçlarla oluşturulan yerleşmelerdir.

2.2.1. Dünyada Dışa Kapalı Konut Yerleşmeleri

Dışa kapalı konut yerleşmelerinin dünyadaki gelişimi yakın zamana dayanmaktadır. Geçmişte ihtiyaçları karşılamak amaçlı kendiliğinden gelişen bu tip yerleşimler zamanla sayıları hızla artarak en çok tercih edilen konut tipi halini almıştır. "Endüstri Devrimi'yle birlikte başlayan göç hareketleri, 20. yüzyılın ortalarına doğru iletişim ve ulaşım teknolojilerinde yaşanan gelişmelerle ve 1970'li yıllarda ivme kazanan küreselleşmeyle birlikte daha yoğun bir biçimde artmıştır. Kentsel mekânlara doğru olan göç hareketi hem fiziksel hem de sosyal açıdan birbirlerinden çok farklı olarak yapılanmıştır. Küreselleşme ile birlikte toplumda yaşanan demografik, ekonomik, sosyal ve kültürel değişimler, kentlerde varsıllık ve yoksulluk, gücün ve güçsüzlüğün işaretleri kentsel ve mekânsal yapıya da yansımıştır. 20. yüzyıl kentlerindeki kopuşun ve ayrışmanın mekânsal yansıması olarak 1950'lerde, banliyöleşme eğiliminin bir parçası olan dışa kapalı konut yerleşmeleri karşımıza çıkmaktadır. Dışa kapalı konut yerleşmeleriyle, ayrışan kent parçaları arasındaki çizgi kalınlaşmış, kutuplaşma artmış ve giderek varsılı yoksuldan ayıran gerçek ya da sembolik duvarlar inşa edilmiştir" (Tümer, Dostoğlu, 2008).

Dışa kapalı konut yerleşimleri, zamanla özel, belirli kültür ve gelir seviyesine sahip insanların bir arada yaşamak istediği yaşam alanları haline gelmiştir. "Bu yerleşme tipi 20. Yy'ın sonlarına doğru yeni gelişmelerin bir formu olarak yeniden önem kazanmaya başlamıştır. 1970'lerin enerji krizi birçok ülkede refah devlet politikalarının serbest harcamalarının kısıtlanmasına neden olmuştur (Grant, 2008). Artan suç korkusu, kent korkusuna (Marcuse, 1997, Wilson-Doenges, 2000) ve kamusal alandan çekilmeye sebep olmuştur (Putnam, 2000). Bu korku ve kaygı birçok ülkede özel ve kapalı yerleşmelerin oluşmasına neden olmuştur" (Caldeira, 2000; Low, 2003).

"Dışa kapalı konut yerleşmeleri kent ve yerleşme ölçeğinde ele alındığında, birçok avantajının ve dezavantajının olduğu görülmektedir. Yüksek yaşam kalitesi, güvenlik sağlama, kontrollü trafik akışı ve bunun sonucunda çocuklar için uygun oyun alanlarının oluşması, daha kolay mahremiyet sağlayabilme, bir topluluğa ait olma duygusunun oluşması, özel bir yönetimin bulunması, sosyal aktivite olanakları ve uygun rekreasyon alanları sağlama gibi avantajlarının yanı sıra şehir yaşamında bulunan heterojenliğin yok olması, yalnızlaşma, kutuplaşmaların oluşması, kamusal alanlarının giderek azalması, ortak alanların özel olması nedeniyle toplumla özellikle çocukların kaynaşamaması, toplu ulaşım araçlarının konutlara belli bir mesafeden geçmesi, acil durumlarda itfaiye, ambulans gibi araçların yerleşmeye girişinde problem yaşanması gibi dezavantajları bulunmaktadır. Bu yerleşmelerin sağladığı avantajlar çoğunlukla yerleşme sakinlerini etkilemekte, buna karşın getirdiği dezavantajlar kent bütününün fiziksel ve sosyal durumuna yönelik etkilerde bulunmaktadır" (Tümer, Dostoğlu, 2008).

II. Dünya Savaşı'ndan sonra, artan göç olayları sonucu toplumdaki ekonomik büyüme hızı, kırsal alandan göçle gelen insanlara yeteri kadar iş olanağı sağlayamamıştır. Bu sebeple kentte büyük gelir eşitsizlikleri ve birbirinden tamamen farklı kültür seviyesinde grupların oluşumuna sebep olmuştur. Gelir seviyesindeki ve kültür yapısındaki bu farklılık fiziki mekâna da yansımıştır. (Tekeli, 1991).

Dışa kapalı yerleşmeler sağladıkları olanak ve amaçlarına göre farklılaşmaktadır (Gooblar, 2002). Araştırmacılar farklı sınıflandırmalar yapmıştır (Blakely and Synder, 1997; Burke, 2001; Luymes, 1997). Blakely and Synder bu yerleşmeleri üç grup altında toplamaktadırlar:

1) “Yaşam Tarzı Toplulukları; 2) Prestij Toplulukları;
   Şehir dışında belli bir gelir grubu için üretilmiş konutlardır. İkinci bir şehir kurulmuştur. Buna residance mantığı örnek verilebilir.
3) Güvenlik Bölgesi Toplulukları;
   Yüksek suç oranına sahip bölgelerde “güvenli” bölge oluşturmak amacıyla kurulan dışa kapalı sitelerdir.”

2.2.2. Türkiye’de Dışa Kapalı Konut Yerleşmeleri

Ülkemiz geçmiş yıllardan bu yana çeşitli kültürlerin etkisinde kalmıştır. Bu kültürlerin yaşam şekilleri, gelenek görenekleri, düşünce yapıları ve davranış biçimleri ile mekânları etkilediği, mekânların da döngü halinde yine kültürü etkilemesi sonucunda, bir mekân- kültür etkileşim döngüsünün varlığından bahsetmek mümkündür.

Geleneksel bina mantığında genelde avlu ya da bahçe ile konut dışarıdan, sokaktan yalıtılmış durumdadır. Bunun sebebi mahremiyeti sağlamak ve konutu dışarıdan gelebilecek tehlikelere karşı korumaktır. Ancak zamanla sanayileşmenin oluşumu ile köyden kente bir göç dalgası olmuş ve giderek artan bir konut ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Yapılan arsa spekülasyonları ile rant odaklı oluşumlar sonucu hızlı bir yapılaşma meydana gelmiştir (Akyol Altun, 2008; Karaören, 1992).

Ülkemizdeki dışa kapalı konut yerleşmelerinin ilk ayağını apartmanlar oluşturmaktadır. “Apartmanın ilk örnekleri 1839 yılında Tanzimat Fermanı ile üretilmeye başlamıştır. Cephe örneklerinde genelde batılı anlayış hâkimdir. Planda ise Türk konutunun önemli bölümlerinden olan “sofa” kullanılmıştır. Bu dönemde inşa edilen apartmanların plan özelliklerinin başında simetri gelmektedir.1950’li yıllarda kooperatif evleri yapılmış, ilk toplu konutlar bu dönemde ortaya çıkmıştır” (Mutdoğan, 2014: 6).

"Konut sorunlarının çözülmesine yönelik 1958 yılında İmar ve İskân Bakanlığı kurulmuştur. 1964 yılında ise Halk Konutları Standartları yayınlanmıştır. 1984 Toplu konut yasası ile çok katlı konut yapımı teşvik edilmiş, dar ve orta gelirliler için konut üretimi hedeflenmiştir" (Yılmaz, 2008 ve Mutdoğan, 2014).

Apartmanlaşma kentlerde endüstrileşme ile gelişmiştir ve modern teknolojinin ürünüdür. Yaşam tarzına uygunluk açısından değerlendirildiğinde; geleneksel konutlarda insan ilişkileri, komşuluk, mahalle kavramları daha yoğun yaşanırken, apartmanlardaki modern yaşantıda ilişkiler daha sınırlı ve kontrollüdür. İnsanlar boş zamanlarında yalnız kalıp aileleriyle vakit geçirmeyi tercih etmektedir.

Tüm dünyada apartmanın kazandığı anlam değişiklik göstermektedir. "(Kıray, ?), Türkiye'deki apartmanlaşma sürecinin dünyadaki süreçten farklılık gösterdiğini, dünyada apartmanın, modern sanayi toplumlarının orta tabakanın, işçi ve memurların konutu olduğunu, Türkiye'de ise 1950'lere kadar kentli olan üst gelirlilerin elde edebileceği kadar pahalı konutlar olduğunu, ancak 1950'lerden sonra hızla yayılarak hâkim konut tipini oluşturduğunu ifade etmiştir" (Tanyeli, 1998). "Geçmişte apartmanın, sadece belirli bir kesime hitap eden, statü ve zenginlik sembolü olarak iktidar alanını inşa etmesi; adeta bir moda haline gelmesi, kitlelerin bahçeli evlerini bırakıp bu yeni binalara taşınmasına neden olmuş, böylece sayıları, çeşitlilikleri artan ve her kesime hitap eden apartmanlar üretilmeye başlanmıştır. Ve 'apartman', aslında "sıra dışı" olarak başladığı süreci zamanla benimsendiği ve toplumun geniş bir kesiminde kabul gördüğü için "sıradan" olarak tamamlamıştır. Bu bağlamda düşünülürse günümüzün modası olan az katlı banliyö villaları ya da çok katlı kent içi konut siteleri süreç içinde 'sıradan'laşarak kentin geneline yayılan bir model haline gelmiştir" (Akyol Altun, 2008: 82-83).

Apartman terimi 1950'lere kadar olumsuz bir anlama sahiptir. Örneğin; 1933'te TBMM'de "Belediye vergi ve Resimleri Kanunu" ile ilgili görüşmelerde "apartman" kelimesi birçok tartışmaya yol açmıştır. Bu durumun nedeni ise o dönemde bu kelimenin dükkân, mağaza, otel, han, kahve vb. şeklinde anlamlar taşımasıdır (Balamir, 2005?). Erken Cumhuriyet döneminde de aynı şekilde apartmanlaşmaya sıcak bakılmamaktadır. Çünkü o dönemde yeterli bir gereksinme ya da sermaye birikimi ile

malzeme ve teknoloji bulunmamaktadır. Bunun yanında toplumun yabancı olduğu bir yapılaşma şeklidir.

"Türkiye'de, 1980 sonrasında, dönemin iktisadi politikasının etkileri, ekonomik iyileşme, inşaat sektöründe yaşanan canlanma ve piyasaların genişlemesi konut yapımını arttırmış, müstakil evlerden oluşan yerleşme formatı tek alternatif olmaktan çıkmıştır. Daha önceki dönemlerde konut üretimi küçük ölçekli özel girişim tarafından gerçekleştirilirken, 1980 sonrası büyük sermaye gruplarıyla birlikte kamu kurumları da toplu konut üretimine girmiştir. Özellikle sosyal düzeylerine uygun bir yaşam tarzı sürmek isteyen ve lüks konut arayışına giren yeni kentli seçkinlerin "kaliteli yaşam" arayışları, karşılığını, önce kent içindeki sınırlı sayıdaki boş arsalarda üretilen, sonrasında ise kent dışı alanlara, banliyölere yayılan kapalı konut sitelerinde bulmuştur" (Bali, 2002).

Artan göçler ile belirli bölgelerde nüfusun istihdamını sağlamak amaçlı yatayda kapalı konut yerleşmesinin yerini düşey kapalı konut yerleşmeleri almıştır. Yataydan düşeye geçişin, hızla artan nüfusun yanında, kar sağlamak amaçlı arsalar üzerinde oynanan oyunlar gibi sebepleri de vardır. Aynı arsa üzerinde tek ya da iki katlı yapı yapmak yerine, çok katlı yapı yapıp bunu kara dönüştürme fikri girişimcilere daha ilgi çekici gelmektedir (Akyol Altun, 2008; Karaören, 1992). Bunun yanında çok sıkışık yapılandırılmış ya da topoğrafyası gereği yatayda gelişemeyen şehirlerimizde hızla artan nüfusa bağlı olarak düşeyde kapalı konut yerleşmeleri kaçınılmaz hale gelmiştir.

Ülkemizde gerçekleştirilen bir çalışmada İstanbul'daki korumalı yerleşme tipolojileri 4 tip altında toplanmıştır: (Baycan Levent ve Gülümser, 2004: 718)

1. "Dikey Korumalı Yerleşmeler: Bu tip yerleşimler kent merkezinde iş merkezleri komşuluğunda konumlandırılmış yüksek katlı rezidanslardır. Genellikle iş adamları için tasarlanmaktadırlar.

2. Yatay Korumalı Yerleşmeler: Müstakil tek aile konutlarının oluşturduğu bu yerleşimler geniş alan gereksiniminden dolayı kent çeperlerinde konumlandırılmışlardır. Genellikle çocuklu üst ve üst-orta gelir grubuna mensup aileler tercih etmektedir.

3. Yarı-Yatay Korumalı Yerleşmeler: Kentin prestijli semtlerinde konumlandırılmış ve apartman bloklarından oluşan yerleşimlerdir. Üst ve orta gelir grubu için geliştirilmişlerdir.

4. Karma Tip Korumalı Yerleşmeler: Kendine yeten, her tür donatı alanlarına sahip uydu kentlerdir. Genellikle erişilebilirliği yüksek çevre yolu komşuluğunda geniş arazilerde kurulmuşlardır."

"Türkiye'de de, 1980'li yıllarda yaşanan ekonomik değişim ve küreselleşmenin etkisiyle gelişen tüketim kültürüyle birlikte, dışa kapalı konut yerleşmeleri öncelikle kentleşme problemlerinin ve küresel süreçlerin ilk yaşandığı kent olan İstanbul'da, daha sonra da özellikle göç alan diğer büyük kentlerde oluşmaya başlamıştır" (Tümer ve Dostoğlu, 2008: 65). Ülkemizdeki bu konut tipinin bu denli hızlı yayılmaya başlaması üzerine, bu durum birçok araştırmacının dikkatini çekmiş ve bu konuda birçok çalışma yapılmıştır. Yapılan çalışmalara örnek olarak; "Bursa'da bulunan dışa kapalı konut yerleşmelerinin organizasyon açısından aynı düzeyde gelişmediği, sosyal ve politik açıdan ise bir topluluk oluşturma yolunda özellikle A.B.D.'deki örnekler kadar etkili olmadığı görülmektedir. Buna karşın, bu yerleşmelerin kentsel ölçekte, her şeye rağmen bazı fiziksel ve sosyal parçalanmalara yol açtığı dikkat çekmektedir. Bursa'da bulunan dışa kapalı konut yerleşmelerinin sayılarının kontrolsüzce artması, kentin fiziksel ve sosyal yapısında birçok kopmalar meydana getirmesi, farklı sosyal ve ekonomik yapıya sahip insanların bir arada yaşadıkları ortamların giderek yok olduğu çıkarımına neden olmaktadır. Dolayısıyla, bu yerleşmelerin gelişimlerinin, farklı meslek gruplarının danışmanlığında yerel yönetimler aracılığıyla dikkatli bir biçimde planlanması" gerektiği ortaya çıkmaktadır (Tümer ve Dostoğlu, 2008: 67-68). Ülkemizdeki diğer bir çalışma ise, Konya'daki Garanti Konutlarında yapılmıştır. Araştırmada ilk olarak sitelerdeki kullanıcıların konut niteliklerine ilişkin genel memnuniyet düzeyleri araştırılmış ve yöntem olarak anket kullanılmıştır. Anket sonuçlarına göre sitedeki kullanıcıların oturdukları site hakkında olumlu görüşlere sahip olduğu, genel memnuniyet düzeylerinin % 80'nin üzerinde olduğu görülmüştür. Çalışmada; bu tarz dışa kapalı yerleşmelerde yaşamanın insanları memnun ettiği, dolayısıyla site tarzında, sosyal tesislerle zenginleştirilmiş toplu konut uygulamalarının doğru bir konut üretim şekli olduğu, bu sitelerin fiziksel niteliklerine ek olarak kullanıcıların sosyo-ekonomik

yapıları, kültürel birikimleri, mekândan beklentileri, kendilerini güvende hissetmeleri ve homojen bir topluluk içinde komşuları ile iyi ilişkiler halinde bulunabilmelerinin yaşadıkları konuttan memnun olmaları ile sağlandığı ortaya çıkmıştır (Yıldız Kuyrukçu, Ulusoy, 2012). Diğer bir çalışma ise Diyarbakır Hamravat ve Gökkuşağı yerleşmelerinde gerçekleştirilmiştir. Yapılan çalışmaya göre; incelenen dışa kapalı konut yerleşmelerindeki kullanıcıların; konutlarına, çevresine ve komşu ilişkilerine yönelik genel ve ayrıntılı memnuniyet seviyeleri araştırılmıştır. Ayrıca güvenlik kapsamındaki memnuniyet seviyeleri de incelenmiştir. Genel memnuniyet seviyeleri bakımından kullanıcıların yaşam alanlarından memnun oldukları, ancak genel memnuniyet seviyesi ile karşılaştırıldığında ayrıntılardaki memnuniyet seviyelerinin çok az da olsa düştüğü bulgusu ortaya çıkmıştır (Ay, 2013).

Diyarbakır şehrinde kapalı konut yerleşmelerinin gelişimi Dünyadaki gelişmelere paralel olarak ülkemizdeki değişen konut tercihleri ile 1950'lere dayanmaktadır. Bu dönemde Diyarbakır şehrinde köyden kente göç olaylarının fazla oluşu, şehrin surların dışına taşarak gelişme göstermesi ile artan yaşam alanı ihtiyacı, statü gereği varlıklı ve belirli kültür seviyesine sahip olan insanların kendileri gibi bireylerle beraber yaşama isteği, çocuklarını müstakil ve toprakla iç içe olabilecekleri konutlarda büyütme düşünceleri, yeşil ve doğa ile bütünleşik olma arzusu ve en önemlisi güven içinde yaşayabilecekleri güvenlikli sitelere olan ihtiyaç insanları "güvenlikli sitelerde", dışa kapalı konut yerleşimlerinde yaşamaya itmiştir. Güvenlik bu tip yerleşim yerlerinin ana tercih sebebi olmuştur. "Artık konutun kapısındaki kilit, konutun güvende olmasına yetmemekte, çevresindeki sokakların, kentin ve bulunduğu bölgenin de güvenli olması gerekmektedir" (Blakely ve Snyder 1997). Yani bir yaşam alanının güvenlikli olabilmesi için konutun yanında, sağlam ve güvenilir komşuluk ilişkilerinin olması da gerekir. Çünkü sadece konuta yerleştirilen alarm sistemi güvenliği sağlayamamaktadır. Komşular tarafından iyi gözetlenen bir konutta güvenlik daha iyi işlemektedir. Komşuluk ilişkilerinin yanında konut yakın çevresi de önem arz etmektedir.

Diyarbakır'da dışa kapalı konut yerleşimlerinin en temel sebebini artan terör olayları sebebiyle güvenlik kaygısı oluşturmaktadır. İnsanlar etrafı duvarlarla çevrili, kontrollü bir girişi olan ve kapısında 24 saat bekleyen güvenlik görevlilerinin olduğu

siteleri tercih etmektedirler. Dışa kapalı bu siteler ayrıca 7/24 site içerisinde veya yakın çevresinde olanları kaydedebilen güvenlik kameralarına sahiptir. Tüm bu önlemler son zamanlarda artan terör olayları ve hırsızlık olayları açısından caydırıcı bir unsur halini almaktadır. Bu durum da bu tip yerleşimleri daha cazip hale getirmektedir.

Güvenli konut alanları tasarım kriterlerini Crowe (2000);

- "Girişin kontrolü
- Fiziksel çevre üzerinde gözetim
- Mekanik gözlem aygıtları
- Tasarım ve konstrüksiyon
- Alan kullanımı
- Kullanıcının fonksiyonu
- Sosyal ilişkiler-komşuluk ilişkisi
- Özel güvenlik hizmetleri
- Polis hizmetleri
- Polis-toplum ilişkisi
- Toplumun bilinçlenmesi
- Alansal kimlik
- Komşuluk imajı" olarak sıralamaktadır.

Dışa kapalı konut yerleşimlerinin ikinci en önemli tercih sebebi "statü" dür. Belirli gelir seviyesine sahip topluluklar kendileri gibi varlıklı topluluklarla komşuluk yapmayı tercih etmektedirler. Bu hem birbirine yakın sosyo-kültürel yapıya sahip olma ile ilgili, hem de birbirine denk gelir seviyesine sahip topluluklar arasında herhangi bir güvenlik sorununun yaşanmayacağına olan güven duygusundan kaynaklanmaktadır.

"Konutun bitmiş bir ürün olarak tüketicinin temel ihtiyacını karşılaması onun kullanım değerini oluştururken, alınıp satılan bir ürün olarak değerlendirilmesi değişim değerini oluşturmaktadır. Konutun sahip olduğu nitelikler ise onun statü değerini ön plana çıkarmaktadır. Özellikle statü değeri ön plana çıkmış konut ve konut grupları yeni oluşan konut mekânlarının da belirleyicisidir" (Çizmeci ve Çınar 2007).

Dışa kapalı konut yerleşmeleri üst gelir grubundan toplumlara hitap edecek şekilde her anlamda lüks, iyi tasarlanmış, çok iyi malzemeler kullanılmış ve son derece konforlu hayatlar sunacak şekilde oluşturulmaktadır. Bu nedenle bu kadar iyi donatılmış yerleşmelerde ancak belirli statüye sahip, yakın tüketim alışkanlıkları olan, varlıklı insanlar yaşamaktadır. Işık ve Pınarcıoğlu'na (2001) göre, kişilerin bu yerleşmelerden herhangi birisinde yaşaması toplum içindeki sınıfsal pozisyonu, seçkin bir cemaatin üyesi olmayı ve bir yaşam tarzı satın almayı tanımlamaktadır. Yani insanlar bu yerleşim alanlarını sadece güvenlikli olduğu için değil toplumda prestijli bir yer edinebilmek için ve kendisi gibi insanlarla yaşayabilmek için tercih etmektedirler.

3. MATERYAL VE METOT

Diyarbakır'daki yedi kapalı konut yerleşmesinde kullanıcı memnuniyetinin belirlenmesinin hedef alındığı bu çalışmada seçilen yerleşmelere ilişkin çalışma alanları tanıtılmış, bu alanlardan veri toplama ve değerlendirilmesine ilişkin kullanılan metot hakkında bilgi verilmiştir.

3.1. Çalışma Alanının Tanıtılması

Bu çalışmada öncelikle üçü yatayda (Şekil 3.1) ve dördü ise düşeyde (Şekil 3.2) gelişen yedi kapalı konut yerleşmesi (sırasıyla Vadi Evleri, Altınkent Sitesi, Kırkkonaklar, Azel Yapı, Diamond City, Tutka Park, Çeysa 7) çalışma alanı olarak rastgele seçilmiştir. Ancak bu yerleşmelerin yeni üretilen yerleşmeler olmasına ve estetik açıdan daha tercih edilebilir görüntüye sahip yapılar olmasına dikkat edilmiştir. Bu yerleşmelerin planları belediyeler ya da ilgili mimarlık ofislerinden edinilmiş ve çalışmaya uygun formata getirilmiştir. Ayrıca ilgili yerleşmelerin yöneticilerinden hem anket ve görüşme yapılmasına hem de fotoğraf çekilmesine yönelik izin alınması çalışmanın yapılabilirliği bakımından öncelikli diğer işler arasında kabul edilmiştir. Çalışma alanlarına yönelik bilgiler ve anket çalışmasına katılan kullanıcıların profilleri yerleşmeler bazında aşağıdaki başlıklar altında belirtilmiştir.

Şekil 3.1. Vadi Evleri Yerleşmesi (Silvan Yolunun Güneyi), Altınkent Sitesi ve Kırkkonaklar (Silvan Yolunun Kuzeyi) (Kaynak:Google Earth)

Şekil 3.2. Azel Yapı, Diamond City, Tutka Park, Çeysa 7 (75 m'lik yolun doğusu) (Kaynak:Google Earth)

Vadi Evleri Yerleşmesi

Vadi evleri yerleşmeleri, Diyarbakır – Silvan yolu üzerinde ve güneyinde yer almaktadır (Şekil 3.3; 3.4; 3.5). Vadi Evleri özel girişimciler tarafından 2005 yılında varlıklı, üst gelir grubu için üretilmeye başlanmıştır. Yerleşme iki etaptan oluşmaktadır ve her etap farklı tipte plan tipine sahiptir. Ancak toplamda 319 adet dubleks ve tripleks villalardan meydana gelmektedir. 1. Etapta 174 adet konuttan oluşmaktadır (Ek 2 - Ek 51). Bunların 9 tanesi ikiz ev geriye kalanı tek ev konumundadır. AZC Sitesi olarak adlandırılan 2. Etap ise 145 adet konuttan meydana gelmektedir (Ek 52 - Ek 62). Yerleşim biriminde 42 adet anket yapılmış ve kullanıcıların memnuniyet seviyeleri ölçülmüştür. Vadi Evleri yerleşmesi kullanıcı profili incelenecek olursa; bire bir anket yapılan kullanıcıların %14.3'ünün erkeklerden ve %85.7'sinin kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bunun sebebi kadınların konutlarını daha aktif kullanmaları bu sayede de konut sorunlarına daha fazla hakim olmalarıdır. Bir diğer sebep ise genelde bir ailede erkeklerin çalışıp kadınların evde bulunup çocuklarını yetiştirmesidir. Kullanıcı profili açısından diğer ayırt edici parametreler ise eğitim durumu ve meslektir. Ankete katılanların %9.5'inin ilköğretim, %38.1'inin ortaöğretim, %52.4'ünün lisans seviyesinde yani üniversite mezunu olduğu görülmüştür. Yine anket yapanların %42.9'u ev kadını olduğunu, %9.5'i özel sektörde yer aldığını, %33.3'ü bir kamu kuruluşunda çalıştığını, %14.3'ü ise öğrenci olduğunu belirtmiştir.

Şekil 3.3. Vadi Evleri Yerleşmesi (Silvan Yolunun Güneyi) (Kaynak: Google Earth)

Şekil 3.4. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1

Şekil 3.5. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 2

Altınkent Sitesi Yerleşmesi

Altınkent Sitesi, Diyarbakır – Silvan yolu üzerinde ve kuzeyinde yer almaktadır (Şekil 3.6; 3.7; 3.8). Altınkent Sitesi özel girişimciler tarafından 2008 yılında üst gelir grubu için üretilmeye başlanmıştır. Yerleşme 5 adadan oluşmaktadır. A Adası 21 adet , B Adası 55 adet, C Adası 32 adet, D Adası 4 adet ve E Adası 3 adet villadan meydana gelmektedir. Ancak toplamda 115 adet dubleks ve tripleks villa bulunmaktadır (Ek 63 – Ek 77). Yerleşme içerisinde bir basketbol sahası ve iki de çocuk oyun alanı, ayrıca her adanın kendine ait bir de park alanı bulunmaktadır. Yerleşim biriminde kullanıcılarla yüz yüze 44 adet anket yapılmış ve yaşam alanı sakinlerinin memnuniyet seviyeleri ölçülmüştür. Yerleşmede; anket yapılan kullanıcıların %18.2'sini erkek , %81.8'ini ise kadın kullanıcılar oluşturmaktadır. Ayrıca kullanıcı profili irdelendiğinde ankete katılan kullanıcıların %18.2'sinin ilköğretim, %31.8'inin ortaöğretim, %45.5'inin lisans seviyesinde yani üniversite mezunu olduğu, %4.5'inin ise lisansüstü seviyede olduğu görülmüştür. Yine anket yapanların %50'si ev kadını olduğunu, %9.1'i özel sektörde yer aldığını, %18.2'si bir kamu kuruluşunda çalıştığını, %22.7'si ise öğrenci olduğunu belirtmiştir.

Şekil 3.6. Altınkent Sitesi Yerleşmesi (Silvan Yolunun Kuzeyi) (Kaynak:Google Earth)

Şekil 3.7. Altınkent Sitesi Yerleşmesi

Şekil 3.8. Altınkent Sitesi Yerleşmesi Konut Perspektifi

Kırkkonaklar Yerleşmesi

Kırkkonaklar Yerleşmesi, Diyarbakır – Silvan yolu üzerinde ve kuzeyinde yer almaktadır (Şekil 3.9; 3.10; 3.11). Yerleşme özel girişimciler tarafından 2003 yılında üst gelir grubu için üretilmeye başlanmıştır. Yerleşme 40 adet villadan oluşmaktadır (Ek 78 - Ek 96). Yerleşme içerisinde tüm sakinlerin kullanabilecekleri bir havuz ve ortak kullanım alanı bulunmaktadır. Yerleşim biriminde kullanıcılarla yüz yüze 19 adet anket yapılmış ve yaşam alanı sakinlerinin memnuniyet seviyeleri ölçülmüştür. Yerleşmede; anket yapılan kullanıcıların %31.6'sını erkek , %68.4'ünü ise kadın kullanıcılar oluşturmaktadır. Ayrıca kullanıcı profili irdelendiğinde ankete katılan kullanıcıların %73.7'sinin üniversite mezunu olduğu, %26.3'ünün ise lisansüstü seviyede olduğu görülmüştür. Yine ankete katılanların %10.5'i ev kadını olduğunu, %15.8'i ticaret ile uğraştığını, %15.8'i özel sektörde yer aldığını, %57.9'u bir kamu kuruluşunda çalıştığını belirtmiştir.

Şekil 3.9. Kırkkonaklar Yerleşmesi (Silvan yolu kuzeyi) (Kaynak:Google Earth)

Şekil 3.10. Kırkkonaklar Yerleşmesi Güvenlik Noktası

Şekil 3.11. Kırkkonaklar Yerleşmesi Yapıdan Bir Görünüş

Azel Yapı Yerleşmesi

Azel Yapı, Diyarbakır'ın 75 m'lik yolu üzerinde yer almaktadır (Şekil 3.12; 3.13; 3.14). Site özel girişimciler tarafından 2010 yılında üst gelir grubu için üretilmeye başlanmıştır. Yerleşme 3 adet bloktan ve her blok B+Z+12K'tan oluşmaktadır (Ek 97 - Ek 111). Sitedeki her bir bloğun zemin katı dükkan olarak tasarlanmıştır ve dükkan girişleri güvenliği sağlamak amaçlı site dışından verilmiştir. Sitede 2 adet kapıcı dairesi ve 72 adet normal daire bulunmaktadır. Sakinlerin neredeyse hepsi ev sahibidir. Yerleşme içerisinde tüm sakinlerin kullanabilecekleri bir havuz, saha ve ortak kullanım alanı bulunmaktadır. Yerleşim biriminde kullanıcılarla yüz yüze 32 adet anket yapılmış ve yaşam alanı sakinlerinin memnuniyet seviyeleri ölçülmüştür. Yerleşmede; anket yapılan kullanıcıların %6.3'ünü erkek , %93.7'sini ise kadın kullanıcılar oluşturmaktadır. Ayrıca kullanıcı profili irdelendiğinde ankete katılan kullanıcıların %12.5'inin ilköğretim, %25'inin ortaöğretim, %56.3'ünün lisans seviyesinde yani üniversite mezunu olduğu, %6.3'ünün ise lisansüstü seviyede olduğu görülmüştür. Yine ankete katılanların %37.5'i ev kadını olduğunu, %12.5'i özel sektörde yer aldığını, %37.5'i bir kamu kuruluşunda çalıştığını ve %12.5'i öğrenci olduğunu belirtmiştir.

Şekil 3.12. Azel Yapı Yerleşmesi (75 m'lik yolun güney doğusunda) (Kaynak:Google Earth)

Şekil 3.13. Azel Yapı Yerleşmesi Ön Cephe Perspektifi

Şekil 3.14. Azel Yapı Yerleşmesi Arka Cephe Perspektifi

Diamond City Yerleşmesi

Diamond City, Diyarbakır – 75 m'lik yol üzerinde yer almaktadır (Şekil 3.15; 3.16; 3.17). Site özel girişimciler tarafından 2013 yılında üst gelir grubu için üretilmeye başlanmıştır. Yerleşme 6 adet bloktan ve her blok B+Z+12K'tan oluşmaktadır (Ek 112 - Ek 131). Sitedeki her bir bloğun zemin katı dükkan olarak tasarlanmıştır ve 19 adet dükkan bulunmaktadır. Sitede 4 adet kapıcı dairesi ve 144 adet normal daire bulunmaktadır. Sakinlerin çoğu ev sahibidir. Yerleşme içerisinde tüm sakinlerin kullanabilecekleri bir havuz ve ortak kullanım alanı bulunmaktadır. Yerleşim biriminde kullanıcılarla yüz yüze 42 adet anket yapılmış ve yaşam alanı sakinlerinin memnuniyet seviyeleri ölçülmüştür. Yerleşmede; anket yapılan kullanıcıların %19'unu erkek , %81'ini ise kadın kullanıcılar oluşturmaktadır. Ayrıca kullanıcı profili irdelendiğinde ankete katılan kullanıcıların %14.3'ünün ilköğretim, %40.5'inin ortaöğretim, %38.1'inin lisans seviyesinde yani üniversite mezunu olduğu, %7.1'inin ise lisansüstü seviyede olduğu görülmüştür. Yine ankete katılanların %54.8'i ev kadını olduğunu, %9.5'i ticaret ile uğraştığını, %26.2'si özel sektörde yer aldığını ve %9.5'i öğrenci olduğunu belirtmiştir.

Şekil 3.15. Diamond City Yerleşmesi (75 m'lik yolun güney doğusunda) (Kaynak: Google Earth)

Şekil 3.16. Diamond City Yerleşmesi Önden Görünüm

Şekil 3.17. Diamond City Yerleşmesi Otopark ve Bina Girişi

Tutka Park Yerleşmesi

Tutka Park, Diyarbakır – Kayapınar'da Selahaddin Eyyubi bulvarı ile Kayapınar caddesinin kesiştiği noktanın kuzeyinde yer almaktadır (Şekil 3.18; 3.19; 3.20). Site özel girişimciler tarafından 2012 yılında üst gelir grubu için üretilmeye başlanmıştır. Yerleşme 3 adet bloktan ve her blok B+Z+15K'tan oluşmaktadır (Ek 132 - Ek 171). Sitedeki her bir bloğun zemin katı dükkan olarak tasarlanmıştır ve 7 adet dükkan bulunmaktadır. Sitede 4 adet kapıcı dairesi ve 144 adet normal daire bulunmaktadır. Sakinlerin çoğu ev sahibidir. Yerleşme içerisinde tüm sakinlerin kullanabilecekleri bir havuz ve ortak kullanım alanı bulunmaktadır. Yerleşim biriminde kullanıcılarla yüz yüze 42 adet anket yapılmış ve yaşam alanı sakinlerinin memnuniyet seviyeleri ölçülmüştür. Yerleşmede; anket yapılan kullanıcıların %19'unu erkek , %81'ini ise kadın kullanıcılar oluşturmaktadır. Ayrıca kullanıcı profili irdelendiğinde ankete katılan kullanıcıların %14.3'ünün ilköğretim, %40.5'inin ortaöğretim, %38.1'inin lisans seviyesinde yani üniversite mezunu olduğu, %7.1'inin ise lisansüstü seviyede olduğu görülmüştür. Yine ankete katılanların %54.8'i ev kadını olduğunu, %9.5'i ticaret ile uğraştığını, %26.2'si özel sektörde yer aldığını ve %9.5'i öğrenci olduğunu belirtmiştir.

Şekil 3.18. Tutka Park Yerleşmesi (Kaynak: Google Earth)

Şekil 3.19. Tutka Park Yerleşmesi Ön Perspektif Görünümü

Şekil 3.20. Tutka Park Yerleşmesi Arka Perspektif Görünümü

Çeysa 7 Sitesi Yerleşmesi

Çeysa 7 Sitesi, Diyarbakır – Kayapınar'da Bediüzzaman Caminin kuzeyinde 2012. Sokak ile 269. Sokağın kesiştiği noktada yer almaktadır (Şekil 3.21; 3.22). Site özel girişimciler tarafından 2006 yılında üst gelir grubu için üretilmeye başlanmıştır. Yerleşme 2 adet bloktan ve her blok B+Z+12K'tan oluşmaktadır (Ek 172 - Ek 184). Sitede 2 adet kapıcı dairesi ve 50 adet normal daire bulunmaktadır. Sakinlerin çoğu ev sahibidir. Yerleşme içerisinde tüm sakinlerin kullanabilecekleri bir ortak kullanım alanı bulunmaktadır. Yerleşim biriminde kullanıcılarla yüz yüze 36 adet anket yapılmış ve yaşam alanı sakinlerinin memnuniyet seviyeleri ölçülmüştür. Yerleşmede; anket yapılan kullanıcıların %27.8'ini erkek , %72.2'sini ise kadın kullanıcılar oluşturmaktadır. Ayrıca kullanıcı profili irdelendiğinde ankete katılan kullanıcıların %19.4'ünün ilköğretim, %5.6'sının ortaöğretim, %50'sinin lisans seviyesinde yani üniversite mezunu olduğu, %25'inin ise lisansüstü seviyede olduğu görülmüştür. Yine ankete katılan kullanıcıların %27.8'i ev kadını olduğunu, %41.7'si kamu kuruluşunda ve %19.4'ü özel sektörde yer aldığını, %11.1'i ise öğrenci olduğunu belirtmiştir.

Şekil 3.21. Çeysa 7 Sitesi Yerleşmesi (269. Sokak ile 2012.Sokak Kesişimi) (Kaynak: Google Earth)

Şekil 3.22. Çeysa 7 Sitesi Yerleşmesi

3.2. Kullanılan Metot ve Değerlendirme Teknikleri

Öncelikle çalışma kapsamındaki alan yazın detaylı bir biçimde araştırılmış, kapalı konut yerleşmelerine ilişkin ayrıntılı bir inceleme yapılmıştır. Benzer çalışmalarda yapılan anket çalışmalarına yönelik sorular ve odaklanılan noktalar tespit edilmiştir. Seçilen kapalı konut yerleşmelerinde kullanıcı memnuniyet seviyelerinin ölçülebilmesi için veri toplama aşamasında anket ve görüşme teknikleri kullanılmıştır. Öncelikle seçilen bölgelerin fiziksel ve sosyal çevresine yönelik 53 soruyu içeren bir anket formu hazırlanmıştır. İlk anket çalışması için Vadi Evleri pilot bölge olarak seçilmiştir. Elde edilen verilerin aksayan ve yanlış anlamaya açık kısımları tekrar elden geçirilerek yeni bir anket formu düzenlenmiştir. Her yerleşmede kullanıcıların en az %10'unun anket çalışmasına katılımı sağlanmıştır. Anket çalışmalarından toplanan bilgiler çeşitli yerleşmelerdeki toplam 244 kullanıcı ile yüz yüze yapılan görüşmelerden elde edilmiştir.

Anket çalışmasının ilk basamağında elde edilen bilgi, kullanıcıların yaşam alanına ilişkin memnuniyet seviyelerinin belirlenmesinden ibarettir. Bunun için kullanıcılardan konut, yakın çevresi ve komşu memnuniyetinin belirlenmesine yönelik soruları yanıtlaması istenmiştir. İkinci aşamada ise tüm yerleşmelere yönelik daha detaylı bir inceleme olarak konut özelliklerine (konut büyüklüğünden, oda sayısı ve büyüklüğünden, mutfak, banyo, bahçe gibi mekânlardan, konutun dış görünüşünden, daha önceden yaşanılan ve şimdiki evlerinin güvenliğinden) ve yakın çevre özelliklerine (çevrenin dış görünüşünden, çocuk oyun alanları ve güvenliğinden, ortak alanlardan, yaya yollarından ve çevrenin yürüyüş yapmaya uygunluğundan, çocuk spor alanlarından, konutlar arası mahremiyetten, sitenin güvenliğinden, yerleşmenin çocuk yetiştirmeye uygunluğundan, sınırlı bir alanda yaşamaktan, ulaşımdan) ilişkin memnuniyet seviyeleri belirlenmiştir. Anket formunun birinci ve ikinci aşamasındaki soruların kullanıcı tutumlarına ilişkin cevapları dört dereceden (çok memnunum, memnunum, memnun değilim, hiç memnun değilim) oluşan Likert Tutum Ölçeği ile belirlenmiştir. Bu ölçek ile kullanıcının tutum ve tercihleri olumlu ve olumsuz derecelendirmelerle daha kolay belirlenebilmektedir. Bu kodlamalar ile sanal ortamda daha kesin bilgilere ulaşılabilmektedir (Kağıtçıbaşı, 1999; Gür, 1996).

Anketin üçüncü aşamasında ise yaşam alanına ilişkin diğer sorular yer almaktadır. Bu sorularda; karşılaşılan suç, aidiyet, konutun değeri, kapalı olmayan başka bir konutta yaşama korkusu, hırsızlığa karşı güvenlik, komşuluk ilişkileri, lüks bir konutta ve saygın bir muhitte yaşama algısı, giriş kapısı kontrolleri, konutta yapılan değişiklik ve beklentiler gibi yerleşmeye ilişkin çeşitli kullanıcı cevapları elde edilmiştir. Bu aşamada ise sorulara aranan yanıtlar için iki dereceli (evet ve hayır) bir değerlendirme ölçeği kullanılmıştır. Anketin sonuncu aşamasında ise kullanıcıya yedi adet açık uçlu soru da sorulmuştur.

Anket çalışmalarından elde edilen verilerin kullanılabilir bir hale daha çabuk getirilebilmesi için SPSS İstatistik Veri Analizi Programı kullanılmıştır. Anket çalışmasına ilişkin Cronbach Alpha güvenilirlik testi yapılmış Alpha güvenilirlik katsayısı 0,79 olarak bulunmuştur. Bu verinin 0,70 değerinin üzerinde olması yapılan anket çalışmalarının güvenilirliğini ortaya koymaktadır (Pallant, 2005). Elde edilen veriler betimsel istatistiksel verilere (değişkenlerin frekans, yüzde ve ortalama değerleri)

dönüştürülmüştür. Bu istatistikî değerler her yerleşme için ayrı ayrı tablolar halinde gösterilmiş ve yorumlanmıştır.

Bu çalışmada yaşam alanına ilişkin hem genel hem de daha detaylardaki memnuniyet seviyelerine ilişkin soruların olumsuz olarak yanıtlandığı her durumda, görüşme yapılan katılımcıya olumsuzluğun nedeni de ayrıca sorularak meselenin özüne inilmesi konusunda bir fırsatta yakalanmaya çalışılmıştır. Yerleşmelere ilişkin memnuniyetsizliklerde tablolar haline getirilmiş ve kullanım sonrası değerlendirmeler yapılmıştır.

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

4.1. Bulgular

4.1.1. Kullanıcı Özellikleri

Çalışma kapsamında belirlenmiş yedi ayrı yerleşim biriminde yapılan anket çalışmalarına katılan kullanıcıların cinsiyetleri, yaşları, meslekleri, eğitimleri, medeni durumları, aylık gelir durumları, konutlarındaki toplam birey sayısı, konut kullanım süreleri ve mülkiyet durumları Çizelge 4.1.'de gösterilmiştir.

Yerleşmelerin hepsinde anket yapılan kullanıcıların çoğu kadınlardan oluşmaktadır (Vadi Evleri %85.7; Altınkent Sitesi %81.8; Kırkkonaklar %68.4; Azel Yapı %93.8; Diamond City %81; Tutka Park %89.7; Çeysa 7 %72.2). Site sakinlerinden anket yapılan kişilerin yaş ortalamaları yerleşmelerde farklılık göstermektedir. Yatayda gelişen yerleşmelerden, Vadi Evlerinde sakinlerin %33.3'ünün 21-30 yaş aralığında ve 41 ve yukarısı olduğu, Altınkent Sitesinde sakinlerin en çok %31.8'inin 31-40 yaş aralığında olduğu, Kırkkonaklar yerleşmesinde yaşayan insanların en çok %73.7'sinin 31-40 yaş aralığında olduğu, düşeyde gelişen yerleşmelerden ise Azel yapı sakinlerinin en çok %43.8'inin 21-30 ve 31-40 yaş aralığında olduğu, Diamond City sakinlerinin en çok %40.5'inin 21-30 yaş aralığında olduğu, Tutka Park sitesi sakinlerinin en çok %41.4'ünün 21-30 yaş aralığında olduğu ve Çeysa 7 sitesi sakinlerinin en çok %38.9'u 41 ve üzerinde yaş aralığında olduğu tespit edilmiştir. Ankete katılan kişilerin yerleşme bazında bakıldığında büyük bir çoğunluğunun ev kadını olduğu ancak bunun yanında bir kamu kuruluşunda çalışanların da bulunduğu görülmüştür (Vadi Evleri %42.9; ev kadını, Altınkent Sitesi %50; ev kadını, Kırkkonaklar %57.9; kamu kuruluşu, Azel Yapı %37.5; ev kadını ve kamu kuruluşu, Diamond City %54.8; ev kadını, Tutka Park %62.1; ev kadını, Çeysa 7 %41.7; kamu kuruluşu). Sakinlerin ankete verdikleri cevaplara göre; Diamond City dışında diğer tüm yerleşmelerde ankete katılanların eğitim durumları lisans (Vadi Evleri %52.4; Altınkent Sitesi %45.5; Kırkkonaklar %73.7; Azel Yapı %56.3; Tutka Park %48.3; Çeysa 7 %50) olarak görülmekte ancak

Diamond City yerleşmesinde ankete katılanların eğitim durumu ortaöğretim seviyesindedir (%40.5). Yerleşmelerin neredeyse hepsinde ankete katılanların evli olduğu gözlemlenmiştir (Vadi Evleri %71.4; Kırkkonaklar %57.9; Azel Yapı %75; Diamond City %85.7; Tutka Park %93.1; Çeysa 7 %83.3) ancak Altınkent Sitesinde katılımcıların %50'si evli, %50'si bekârdır. Yerleşmelerin gelir durumları incelendiğinde her yerleşmede farklı gelir seviyesinden insanların olduğu göze çarpmaktadır (Vadi Evleri %23.8; 3001-4000, Altınkent Sitesi %31.8; 5001 ve üzeri, Kırkkonaklar %42.1; 5001 ve üzeri, Azel Yapı %31.3; 2001-3000 ve 4001-5000, Diamond City %40.5; 3001-4000, Tutka Park %48.3; 2001-3000, Çeysa 7 %30.6; 1000-2000). Anket yapılan yerleşmelerdeki kullanıcı sayıları da yine her yerleşmede farklılık göstermektedir (Vadi Evleri %42.9; 5 ve üzeri, Altınkent Sitesi %50; 5 ve üzeri, Kırkkonaklar %52.6; 4 kişi, Azel Yapı %50; 4 kişi, Diamond City %35.7; 5 ve üzeri, Tutka Park %31; 3 kişi ve 5 ve üzeri, Çeysa 7 %30.6; 5 ve üzeri). Kullanım süresi yerleşmelerin yapım yıllarına büyük ölçüde paralel durumdadır. Yapılan gözlemler sonucu bu yerleşmelerde yaşayan insanların büyük bir çoğunluğu yapım aşaması bittikten sonra buralara yerleşmişlerdir (Vadi Evleri %33.3; 5 ve üzeri, Altınkent Sitesi %36.4; 4 yıl, Kırkkonaklar %84.2; 5 ve üzeri, Azel Yapı %50; 2 yıl, Diamond City %38.1; 2 yıl ve 3 yıl, Tutka Park %100; 1 yıl, Çeysa 7 %63.9; 5 ve üzeri). Yerleşmelerin mülkiyet durumu incelendiğinde tüm yerleşmelerde anket katılımcılarının en çok ev sahibi olduğu gözlemlenmiştir (Vadi Evleri %85.7, Altınkent Sitesi %90.9, Kırkkonaklar %100, Azel Yapı %87.5, Diamond City %95.2, Tutka Park %89.7, Çeysa 7 %80.6).

Çizelge 4.1. Anket çalışmasına katılan kullanıcıların özellikleri (N/ %)

		Yatay Gelişen Yerleşmeler						Düşey Gelişen Yerleşmeler							
Kullanıcı Özellikleri		**Vadi Evleri**		**Altınkent Sitesi**		**Kırkkonaklar**		**Azel Yapı**		**Diamond City**		**Tutka Park**		**Çeysa 7**	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Cinsiyet	Erkek	6	14.3	8	18.2	6	31.6	2	6.3	8	19	3	10.3	10	27.8
	Kadın	36	85.7	36	81.8	13	68.4	30	93.8	34	81	26	89.7	26	72.2
Yaş	0-20	4	9.5	10	22.7	0	0	0	0	2	4.8	0	0	2	5.6
	21-30	14	33.3	12	27.3	2	10.5	14	43.8	17	40.5	12	41.4	11	30.6
	31-40	10	23.8	14	31.8	14	73.7	14	43.8	16	38.1	11	37.9	9	25
	41 ve üzeri	14	33.3	8	18.2	3	15.8	4	12.5	7	16.7	6	20.7	14	38.9
Meslek	Ev Kadını	18	42.9	22	50	2	10.5	12	37.5	23	54.8	18	62.1	10	27.8
	Ticaret	0	0	0	0	3	15.8	0	0	4	9.5	0	0	0	0
	Özel Sektör	4	9.5	4	9.1	3	15.8	4	12.5	11	26.2	0	0	7	19.4
	Kamu Kuruluşu	14	33.3	8	18.2	11	57.9	12	37.5	0	0	11	37.9	15	41.7
	Öğrenci	6	14.3	10	22.7	0	0	4	12.5	4	9.5	0	0	4	11.1
Eğitim Durumu	İlköğretim	4	9.5	8	18.2	0	0	4	12.5	6	14.3	6	20.7	7	19.4
	Ortaöğretim	16	38.1	14	31.8	0	0	8	25	17	40.5	9	31	2	5.6
	Lisans	22	52.4	20	45.5	14	73.7	18	56.3	16	38.1	14	48.3	18	50
	Lisansüstü	0	0	2	4.5	5	26.3	2	6.3	3	7.1	0	0	9	25
Medeni Hal	Evli	30	71.4	22	50	11	57.9	24	75	36	85.7	27	93.1	30	83.3
	Bekar	12	28.6	22	50	8	42.1	8	25	6	14.3	2	6.9	6	16.7
Gelir Durumu	1000-2000	8	19	6	13.6	3	15.8	2	6.3	2	4.8	0	0	11	30.6
	2001-3000	8	19	12	27.3	2	10.5	10	31.3	10	23.8	14	48.3	8	22.2
	3001-4000	10	23.8	12	27.3	6	31.6	2	6.3	17	40.5	3	10.3	4	11.1
	4001-5000	8	19	0	0	0	0	10	31.3	10	23.8	3	10.3	7	19.4
	5001 ve üzeri	8	19	14	31.8	8	42.1	8	25	3	7.1	9	31	6	16.7
Kullanıcı Sayısı	1 kişi	0	0	0	0	0	0	2	6.3	0	0	2	6.9	2	5.6
	2 kişi	4	9.5	4	9.1	3	15.8	4	12.5	6	14.3	3	10.3	7	19.4
	3 kişi	10	23.8	4	9.1	0	0	2	6.3	12	28.6	9	31	6	16.7
	4 kişi	10	23.8	14	31.8	10	52.6	16	50	9	21.4	6	20.7	10	27.8
	5 ve üzeri	18	42.9	22	50	6	31.6	8	25	15	35.7	9	31	11	30.6

Kullanım Süresi	1 yıl	8	19	4	9.1	0	0	6	18.8	8	19	29	100	9	25
	2 yıl	4	9.5	4	9.1	3	15.8	16	50	16	38.1	0	0	3	8.3
	3 yıl	12	28.6	8	18.2	0	0	10	31.3	16	38.1	0	0	0	0
	4 yıl	4	9.5	16	36.4	0	0	0	0	2	4.8	0	0	1	2.8
	5 ve üzeri	14	33.3	12	27.3	16	84.2	0	0	0	0	0	0	23	63.9
Mülkiyet Durumu	Ev Sahibi	36	85.7	40	90.9	19	100	28	87.5	40	95.2	26	89.7	29	80.6
	Kiracı	6	14.3	4	9.1	0	0	4	12.5	2	4.8	3	10.3	7	19.4

4.1.2. Yaşam Alanına Yönelik Memnuniyet Değerleri

4.1.2.1. Yaşam Alanı Memnuniyeti

Yaşam alanı memnuniyeti kullanıcılarla yapılan 53 soruluk anket ve gözlemler sonucu elde edilmiştir. Genel anlamda konut memnuniyeti, konut yakın çevresi ve komşu memnuniyetlerini kapsamaktadır.

4.1.2.1.1. Konut Memnuniyeti

Yaşam alanına ilişkin kullanıcının konut memnuniyeti hakkındaki genel tutumu "Konutunuzdan memnun musunuz?" sorusuna alınan yanıtlarla belirlenmiştir (Çizelge 4.2).

Konut memnuniyeti açısından yerleşmeler incelenecek olursa en çok Vadi evlerinde yaşayan insanların konutlarından memnun oldukları (%71.4) göze çarpmaktadır. Diğer yerleşmelerde yaşayan sakinlerin ise büyük bir çoğunluğunun konutlarından memnun olmadıkları (Kırkkonaklar: %84.2, Azel yapı: %81.3, Diamond City: %90.5, Tutka park: %89.6, Çeysa 7: %72.2) görülmektedir. Ancak tüm yerleşmelere bakıldığında Altınkent Sitesinde yaşayan insanların hiçbir şekilde konutlarından memnun olmadıkları (%100) dikkati çekmektedir.

Çizelge 4.2. Kullanıcıların konut memnuniyet seviyeleri

Konut Memnuniyeti	**Vadi Evleri**		**Altınkent Sitesi**		**Kırkkonaklar**		**Azel Yapı**		**Diamond City**		**Tutka Park**		**Çeysa 7**	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Çok Memnunum	4	9.5	0	0	3	15.8	0	0	0	0	3	10.3	4	11.1
Memnunum	26	61.9	0	0	0	0	6	18.8	4	9.5	0	0	6	16.7
Memnun Değilim	12	28.6	40	90.9	10	52.6	24	75	36	85.7	23	79.3	26	72.2
Hiç Memnun Değilim	0	0	4	9.1	6	31.6	2	6.3	2	4.8	3	10.3	0	0

Memnuniyet %	**71.4**	0	15.8	18.8	9.5	10.3	27.8
Memnuniyetsizlik %	28.6	**100**	**84.2**	**81.3**	**90.5**	**89.6**	**72.2**

Konut memnuniyet değerini ölçmek için ayrıca kullanıcıya "Konutunuzda değişiklikler yaptınız mı ve bu değişiklikler nelerdir?" sorusu sorulmuştur. Bu şekilde konut tasarımına kullanıcının ne kadar müdahale ettiği belirlenmiştir. Vadi Evleri yerleşmesinde yapılan değişiklikler kaba yapı olarak teslim alındığı için; duşa kabin , cam balkon, kapılar, boya, asma tavan, duvar kağıdı, fayans, elektrik tesisatı, parke, çatı katı izolasyonu ve galeri boşluğunu kapatmak şeklinde olmuştur. Altınkent Sitesinde; yine genelde kaba yapı olarak teslim alınmış ve bahçe düzenlemesi, duvar kâğıdı, boya, parke, galeri boşluğunu kapatmak, banyo, iç dekorasyon mutfak gibi kısımlarda değişiklikler yapılmıştır. Kırkkonaklar yerleşmesinde evin zemin parkeleri, banyosu, mutfağı, duvar ve tavan boyası, salona ek yapılması, çatı katı gibi kısımlarında değişiklikler yapılmıştır. Azel yapı yerleşmesinde ise yapılmış uygulamalardan memnun kalmayan kullanıcılar; cam balkon, iç dekorasyon, dolap, mutfak, vestiyer, duvar kâğıdı, duşa kabin, kapı gibi kısımları kendi istekleri doğrultusunda değiştirmişlerdir. Diamond City yerleşmesinde kullanıcılar cam balkon yaptırmışlar, iç dekorasyonu değiştirmişler ve beğenmedikleri duvarlara duvar kâğıdı uygulamaları yaptırmışlardır. Tutka Park yerleşmesinde ise konutun duvarlarına duvar kağıdı, bazı zeminlere parke ve cam balkon uygulamaları yaptırmışlardır. Son olarak Çeysa 7 yerleşmesinde kullanıcılar

elektrik tesisatını yeniden ele almışlar, bazı zeminlere parke yaptırmışlar, duşa kabin, cam balkon, dolap, banyo, asma tavan, duvar kâğıdı, fayans uygulamaları yaptırmışlar, kapıları, duvar boyalarını ve avizeleri kendi istekleri doğrultusunda değiştirmişlerdir.

4.1.2.1.2. Konut Yakın Çevresinden Memnuniyet

Yaşam alanına ilişkin kullanıcının konut yakın çevresi memnuniyeti hakkındaki genel tutumu "Konut yakın çevresinden memnun musunuz?" sorusuna alınan yanıtlarla saptanmıştır (Çizelge 4.3.).

Çizelge 4.3. Kullanıcıların konut yakın çevresine yönelik memnuniyet seviyeleri

Konut Yakın Çevresi Memnuniyeti	Vadi Evleri		Altınkent Sitesi		Kırkkonaklar		Azel Yapı		Diamond City		Tutka Park		Çeysa 7	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Çok Memnunum	2	4.8	2	4.5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Memnunum	30	71.4	4	9.1	3	15.8	2	6.3	0	0	0	0	3	8.3
Memnun Değilim	10	23.8	30	68.2	16	84.2	30	93.8	40	95.2	29	100	33	91.7
Hiç Memnun Değilim	0	0	4	9.1	0	0	0	0	2	4.8	0	0	0	0

Memnuniyet %	76.2	13.6	15.8	6.3	0	0	8.3
Memnuniyetsizlik %	23.8	77.3	84.2	93.8	100	100	91.7

Yerleşmelerdeki konut yakın çevresi memnuniyeti incelendiğinde en çok Vadi Evleri sakinlerinin konut yakın çevresinden memnun oldukları (%76.2) göze çarpmaktadır. Diğer yerleşmelerde yerleşme halkının büyük bir çoğunluğunun yakın çevrelerinden memnun olmadıkları (Altınkent Sitesi: 77.3; Kırkkonaklar: %84.2; Azel Yapı: %93.8; Çeysa 7: %91.7) görülmektedir. Ancak Diamond City ve Tutka Park yerleşmelerinde sakinlerin hicbirinin konutlarının yakın çevresinden memnun olmadıklarını (%100) belirtmeleri dikkati çekmektedir.

4.1.2.1.3. Komşu Memnuniyeti

Yaşam alanına ilişkin kullanıcının komşu memnuniyeti hakkındaki genel tutumu "Komşularınızdan memnun musunuz?" sorusuna verilen yanıtlarla tespit edilmiştir (Çizelge 4.4).

Çizelge 4.4. Kullanıcıların komşu memnuniyet seviyeleri

Komşu Memnuniyeti	Vadi Evleri		Altınkent Sitesi		Kırkkonaklar		Azel Yapı		Diamond City		Tutka Park		Çeysa 7	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Çok Memnunum	4	9.5	2	4.5	0	0	4	12.5	2	4.8	8	27.6	1	2.8
Memnunum	30	71.4	4	9.1	0	0	2	6.3	2	4.8	0	0	7	19.4
Memnun Değilim	8	19	30	68.2	14	73.7	26	81.3	34	81	21	72.4	28	77.8
Hiç Memnun Değilim	0	0	8	18.2	5	26.3	0	0	4	9.5	0	0	0	0

Memnuniyet %	80.9	13.6	0	18.8	9.6	27.6	22.2
Memnuniyetsizlik %	19	86.4	100	81.3	90.5	72.4	88.8

Yerleşmelerdeki komşuluk ilişkileri memnuniyeti komşuluk ilişkilerini kapsayan bir değerlendirmedir. Yerleşmeler bazında düşünülecek olursa en çok Vadi Evleri sakinlerinin komşularından memnun oldukları dikkat çekmektedir. Diğer yerleşmelerde sakinlerin büyük çoğunluğu komşuluk ilişkilerinden memnun değillerdir (Altınkent Sitesi: %86.4; Azel Yapı: %81.3; Diamond City: %90.5; Tutka Park: %72.4; Çeysa 7: %88.8). Ancak tüm bu yerleşmeler içerisinde Kırkkonaklar yerleşmesinde hemen hemen hiç kimse komşuluk ilişkilerinden memnun görünmemektedir (%100).

Konut memnuniyet değerini ölçmek için ayrıca kullanıcıya "Bu çevreden taşınsaydınız, kaç komşunuzla yeni çevrenizde karşılaşmak isterdiniz?" sorusu sorulmuştur. Verilen yanıtlarda Vadi Evleri yerleşmesinde sakinlerin %33.3'ü 0 kişi, %19'u 3 kişi, %14.3'ü 2 kişi, %9.5'i 4 kişi yada 5 kişi, %4.8'i ise 1 kişi, 6 kişi yada 7

kişi ile yeni çevresinde karşılaşmak istediğini belirtmiştir. Altınkent Sitesi sakinlerinin %27.3'ü 5 kişi, %22.7'si 3 kişi, %13.6'sı 4 kişi, %9.1'i 0 kişi yada 15 kişi, %4.5'i ise 1 kişi, 2 kişi, 6 kişi yada 8 kişi ile yeni çevresinde karşılaşmak istediğini vurgulamıştır. Kırkkonaklar yerleşmesinde kullanıcıların %57.9'u 2 kişi, %15.8'i 5 kişi yada 8 kişi, %10.5'i ise 1 kişi ile yeni çevresinde karşılaşmak istediğini ifade etmiştir. Azel yapı sitesinde yaşayan insanların %25'i 1 kişi yada 3 kişi, %12.5'i ise 0 kişi, 2 kişi, 4 kişi yada 5 kişi ile yeni çevresinde karşılaşmak istediğini dile getirmiştir. Diamond city yerleşmesinde sakinlerin %23.8'i 3 kişi, %21.4'ü 2 kişi, %14.3'ü 4 kişi yada 5 kişi, %11.9'u 6 kişi, %7.1'i 0 kişi yada 1 kişi ile yeni çevresinde karşılaşmak istediğini belirtmiştir. Tutka Park sitesi sakinlerinin %58.6'sı 0 kişi, %10.3'ü ise 1 kişi, 3 kişi, 4 kişi yada 5 kişi ile yeni çevresinde karşılaşmak istediğini vurgulamıştır. Çeysa 7 sitesindeki kullanıcıların %27.8'i 0 kişi, %22.2'si 3 kişi, %16.7'si 1 kişi, %11.1'i 4 kişi, %8.3'ü 5 kişi yada 7 kişi, %5.6'sı ise 6 kişi ile yeni çevresinde karşılaşmak istediğini ifade etmiştir (Çizelge 4.5).

Çizelge 4.5. "Bu çevreden taşınsaydınız, kaç komşunuzla yeni çevrenizde karşılaşmak isterdiniz?" sorusuna verilen yanıt.

	Bu çevreden taşınsaydınız, kaç komşunuzla yeni çevrenizde karşılaşmak isterdiniz?									
	0 komşu	**1 komşu**	**2 komşu**	**3 komşu**	**4 komşu**	**5 komşu**	**6 komşu**	**7 komşu**	**8 komşu**	**15 komşu**
	%									
Vadi Evleri	33.3	4.8	14.3	19	9.5	9.5	4.8	4.8	0	0
Altınkent Sitesi	9.1	4.5	4.5	22.7	13.6	27.3	4.5	0	4.5	9.1
Kırkkonaklar	0	10.5	57.9	0	0	15.8	0	0	15.8	0
Azel Sitesi	12.5	25	12.5	25	12.5	12.5	0	0	0	0
Diamond City	7.1	7.1	21.4	23.8	14.3	14.3	11.9	0	0	0
Tutka Park	58.6	10.3	0	10.3	10.3	10.3	0	0	0	0
Çeysa 7	27.8	16.7	0	22.2	11.1	8.3	5.6	8.3	0	0

4.1.2.2. Detaylardaki Kullanıcı Memnuniyet Düzeyleri

Çizelge 4.6. Vadi Evleri'nde Kullanıcı Memnuniyet Seviyeleri

Memnuniyet	VADİ EVLERİ MEMNUNİYET SEVİYELERİ								Memnuniyet Ortalaması	Memnuniyet Yüzdesi
	Hiç memnun değilim 1		Memnun değilim 2		Memnunum 3		Çok memnunum 4			
	N	%	N	%	N	%	N	%		
Konut Büyüklüğü	2	4.8	14	33.3	22	52.4	4	9.5	2.6667	61.9
Oda Sayısı	0	0	12	28.6	26	61.9	4	9.5	2.8095	71.4
Oda Büyüklüğü	0	0	10	23.8	32	76.2	0	0	2.7619	76.2
Mutfak	4	9.5	8	19	26	61.9	4	9.5	2.7143	71.4
Banyo	4	9.5	8	19	26	61.9	4	9.5	2.7143	71.4
Bahçe	0	0	14	33.3	26	61.9	2	4.8	2.7143	66.7
Tesisat Sistemi	20	47.6	4	9.5	10	23.8	8	19	2.1429	42.8
Konutun Dış Görünüşü	0	0	6	14.3	34	81	2	4.8	2.9048	85.8
Çevrenin Dış Görünüşü	0	0	8	19	32	76.2	2	4.8	2.8571	81
Çocuk Oyun Alanı	18	42.9	8	19	14	33.3	2	4.8	2	38.1
Çocuk Oyun Alanı Güvenliği	12	28.6	8	19	22	52.4	0	0	2.2381	52.4
Çocuk Yetiştirmeye Uygunluk	4	9.5	10	23.8	26	61.9	2	4.8	2.619	66.7
Yaya Yolu	6	14.3	6	14.3	30	71.4	0	0	2.5714	71.4
Ortak Alan	20	47.6	10	23.8	6	14.3	6	14.3	1.9524	28.6
Yürüyüş Yapmaya Uygunluk	4	9.5	6	14.3	32	76.2	0	0	2.6667	76.2
Çocuk Spor Alanları	22	52.4	8	19	8	19	4	9.5	1.8571	28.5
Site Yönetimi	8	19	8	19	22	52.4	4	9.5	2.5238	61.9
Konutlar arası Mahremiyet	0	0	8	19	32	76.2	2	4.8	2.8571	81
Daha Önce Yaşanılan Evin Güvenliği	6	14.3	14	33.3	20	47.6	2	4.8	2.4286	52.4
Site Güvenliği	2	4.8	8	19	30	71.4	2	4.8	2.7619	76.2
Evin Güvenliği	0	0	8	19	32	76.2	2	4.8	2.8571	81
Sınırlı Bir Alanda Yaşama	0	0	14	33.3	28	66.7	0	0	2.6667	66.7
Ulaşım	16	38.1	10	23.8	16	38.1	0	0	2	38.1

YAŞAM ALANINDAN MEMNUNİYET										
Konut	0	0	12	28.6	26	61.9	4	9.5	2.8095	71.4
Konut Yakın Çevresi	0	0	10	23.8	30	71.4	2	4.8	2.8095	76.2
Komşu	0	0	8	19	30	71.4	4	9.5	2.9048	80.9

Vadi Evleri yerleşmesinde detaylardaki kullanıcı memnuniyet seviyeleri Çizelge 4.6'da belirtilmiştir. Yapılan anketler ile yerleşmenin kullanıcılarına yöneltilen sorular karşısında alınan cevaplar ile yaşam alanının sosyolojik ve mimari özelliklerinin memnuniyet yüzdeleri belirlenmiştir. Vadi Evleri yerleşiminde kullanıcıların %85.8'i konutunun dış görünüşünden, %81'i ise çevrenin dış görünüşünden, konutlar arası mahremiyetten ve yaşadıkları evin güvenliğinden memnundur. Genel yaşam alanı memnuniyeti açısından değerlendirildiğinde ise bu yerleşmenin kullanıcılarının en çok %80.9 ile komşularından memnun olduğu saptanmıştır. Yaşam alanındaki sakinlerin %76.2'sinin konutlarının oda büyüklüğünden, site güvenliğinden, konut yakın çevresinden ve yerleşme içerisinde yürüyüş yapmaktan memnuniyet duydukları belirlenmiştir. Yerleşme sakinlerinin, konutlarının oda sayısından, mutfak ve banyonun kullanımından, site içerisindeki yaya yolu kullanımından ve genel olarak konutlarından %71.4 olmak üzere aynı oranda memnun oldukları ortaya çıkmıştır. Çocuk spor alanları (%28.5) ile ortak kullanım alanlarından (%28.6) yoksun olması, bu yerleşmedeki memnuniyeti düşüren en dikkat çeken memnuniyetsizlikler arasında yer almaktadır. Yine kullanıcıların %61.9'u çocuk oyun alanlarından ve şehir merkezine ulaşım olanaklarından, %57.2'si ise konutlardaki tesisat sisteminden memnun değildir.

Genel olarak yerleşme sakinlerinin, konut büyüklüğü (%61.9), bireysel bahçeler (%66.7), çocuk oyun alanlarının güvenliği (%52.4), çocuk yetiştirme bakımından alanın uygun olmasından (%66.7), site yönetimi (%61.9), daha önce yaşanılan evin güvenliği (%52.4) ve sınırlı bir alanda yaşama (%66.7) gibi parametrelerle ilgili düşünceleri ne üst düzeyde, nede alt seviyede bir memnuniyet içermektedir.

Çizelge 4.7. Altınkent Sitesi Kullanıcı Memnuniyet Seviyeleri

Memnuniyet	ALTINKENT SİTESİ MEMNUNİYET SEVİYELERİ								Memnuniyet Ortalaması	Memnuniyet Yüzdesi
	Hiç memnun değilim		Memnun değilim		Memnunum		Çok memnunum			
	1		2		3		4			
	N	%	N	%	N	%	N	%		
Konut Büyüklüğü	4	9.1	26	59.1	12	27.3	2	4.5	2.2727	31.8
Oda Sayısı	2	4.5	32	72.7	8	18.2	2	4.5	2.2273	22.7
Oda Büyüklüğü	2	4.5	40	90.9	2	4.5	0	0	2	4.5
Mutfak	30	68.2	14	31.8	0	0	0	0	1.3182	0
Banyo	12	27.3	28	63.6	4	9.1	0	0	1.8182	9.1
Bahçe	10	22.7	34	77.3	0	0	0	0	1.7727	0
Tesisat Sistemi	12	27.3	0	0	14	31.8	18	40.9	3.1364	72.7
Konutun Dış Görünüşü	6	13.6	36	81.8	2	4.5	0	0	1.9091	4.5
Çevrenin Dış Görünüşü	2	4.5	28	63.6	10	22.7	4	9.1	2.3636	31.8
Çocuk Oyun Alanı	2	4.5	20	45.5	16	36.4	6	13.6	2.5909	50
Çocuk Oyun Alanı Güvenliği	2	4.5	32	72.7	6	13.6	4	9.1	2.2727	22.7
Çocuk Yetiştirmeye Uygunluk	4	9.1	40	90.9	0	0	0	0	1.9091	0
Yaya Yolu	4	9.1	30	68.2	4	9.1	6	13.6	2.2727	22.7
Ortak Alan	2	4.5	8	18.2	4	9.1	30	68.2	3.4091	77.3
Yürüyüş Yapmaya Uygunluk	2	4.5	36	81.8	2	4.5	4	9.1	2.1818	13.6
Çocuk Spor Alanları	0	0	20	45.5	12	27.3	12	27.3	2.8182	54.6
Site Yönetimi	2	4.5	32	72.7	10	22.7	0	0	2.1818	22.7
Konutlar arası Mahremiyet	2	4.5	40	90.9	2	4.5	0	0	2	4.5
Daha Önce Yaşanılan Evin Güvenliği	0	0	28	63.6	0	0	16	36.4	2.7273	36.4
Site Güvenliği	0	0	40	90.9	4	9.1	0	0	2.0909	9.1
Evin Güvenliği	2	4.5	40	90.9	2	4.5	0	0	2	4.5
Sınırlı Bir Alanda Yaşama	2	4.5	42	95.5	0	0	0	0	1.9545	0
Ulaşım	0	0	12	27.3	8	18.2	24	54.5	3.2727	72.7

YAŞAM ALANINDAN MEMNUNİYET										
Konut	4	9.1	40	90.9	0	0	0	0	1.9091	0
Konut Yakın Çevresi	4	9.1	36	81.8	2	4.5	2	4.5	2.0455	9
Komşu	8	18.2	30	68.2	4	9.1	2	4.5	2	13.6

Yatayda gelişen kapalı konut yerleşimlerinden biri olan Altınkent Sitesi'ndeki kullanıcı memnuniyet seviyeleri Çizelge 4.7'de belirtilmiştir. Altınkent Sitesi kullanıcılarının en çok memnun oldukları parametrenin %77.3 ile ortak alan kullanımı olduğu dikkat çekmektedir. Yerleşme sakinlerinin %72.7'si konutlarındaki tesisat sistemi ve şehir merkezine ulaşım olanaklarından memnundur. Yerleşmede çocukların vakit geçirebilecekleri birtakım olanaklar bulunmaktadır. Yaşam alanındaki sakinlerin %54.6'sının çocuk spor alanlarından, %50'sinin ise çocuk oyun alanlarından memnun oldukları saptanmıştır. Altınkent Sitesinde en çok dikkat çeken memnuniyetsizlikler arasında; mutfağın kullanımı (%0), bahçe (%0), çocuk yetiştirme bakımından alanın uygun olması (%0), sınırlı bir alanda yaşama (%0) ve genel konut memnuniyeti (%0) yer almaktadır.

Genel olarak memnuniyet seviyelerine bakıldığında bu yerleşmede yaşayan insanların %63.6'sı daha önce yaşadıkları evin güvenliğinden, %68.2'si konut büyüklüğü ve çevrenin dış görünüşünden, %77.3'ü konutlarındaki oda sayısından, çocuk oyun alanlarının güvenliğinden, yaya yollarından ve site yönetiminden, %86.4'ü yürüyüş yapma bakımından alanın uygun olmasından ve yaşam alanındaki komşuluk ilişkilerinden, %90.9'u banyosundan ve site güvenliğinden, %91'i konut yakın çevresinden, %95.5'i ise oda büyüklüğü, konutun dış görünüşü, konutlar arası mahremiyet ve evlerinin güvenliğinden memnun değildir.

Çizelge 4.8. Kırkkonaklar Sitesi Kullanıcı Memnuniyet Seviyeleri

Memnuniyet	KIRKKONAKLAR SİTESİ MEMNUNİYET SEVİYELERİ								Memnuniyet Ortalaması	Memnuniyet Yüzdesi
	Hiç memnun değilim		Memnun değilim		Memnunum		Çok memnunum			
	1		2		3		4			
	N	%	N	%	N	%	N	%		
Konut Büyüklüğü	6	31.6	11	57.9	2	10.5	0	0	1.7895	10.5
Oda Sayısı	6	31.6	13	68.4	0	0	0	0	1.6842	0
Oda Büyüklüğü	6	31.6	10	52.6	3	15.8	0	0	1.8421	15.8
Mutfak	3	15.8	2	10.5	9	47.4	5	26.3	2.8421	73.7
Banyo	3	15.8	14	73.7	2	10.5	0	0	1.9474	10.5
Bahçe	6	31.6	8	42.1	3	15.8	2	10.5	2.0526	26.3
Tesisat Sistemi	0	0	11	57.9	3	15.8	5	26.3	2.6842	42.1
Konutun Dış Görünüşü	9	47.4	10	52.6	0	0	0	0	1.5263	0
Çevrenin Dış Görünüşü	6	31.6	10	52.6	0	0	3	15.8	2	15.8
Çocuk Oyun Alanı	3	15.8	4	21.1	0	0	12	63.2	3.1053	63.2
Çocuk Oyun Alanı Güvenliği	5	26.3	2	10.5	0	0	12	63.2	3	63.2
Çocuk Yetiştirmeye Uygunluk	10	52.6	6	31.6	0	0	3	15.8	1.7895	15.8
Yaya Yolu	2	10.5	6	31.6	3	15.8	8	42.1	2.8947	57.9
Ortak Alan	0	0	11	57.9	0	0	8	42.1	2.8421	42.1
Yürüyüş Yapmaya Uygunluk	3	15.8	11	57.9	0	0	5	26.3	2.3684	26.3
Çocuk Spor Alanları	3	15.8	2	10.5	0	0	14	73.7	3.3158	73.7
Site Yönetimi	0	0	13	68.4	6	31.6	0	0	2.3158	31.6
Konutlar arası Mahremiyet	3	15.8	16	84.2	0	0	0	0	1.8421	0
Daha Önce Yaşanılan Evin Güvenliği	3	15.8	3	15.8	8	42.1	5	26.3	2.7895	68.4
Site Güvenliği	10	52.6	9	47.4	0	0	0	0	1.4737	0
Evin Güvenliği	7	36.8	12	63.2	0	0	0	0	1.6316	0
Sınırlı Bir Alanda Yaşama	5	26.3	9	47.4	2	10.5	3	15.8	2.1579	26.3
Ulaşım	0	0	3	15.8	3	15.8	13	68.4	3.5263	84.2

YAŞAM ALANINDAN MEMNUNİYET										
Konut	6	31.6	10	52.6	0	0	3	15.8	2	15.8
Konut Yakın Çevresi	0	0	16	84.2	3	15.8	0	0	2.1579	15.8
Komşu	5	26.3	14	73.7	0	0	0	0	1.7368	0

Yatayda gelişen kapalı konut yerleşmelerinden bir diğeri olan Kırkkonaklar Sitesi'ndeki memnuniyet seviyeleri Çizelge 4.8'de gösterilmiştir. Yerleşmenin memnuniyet yüzdelerine bakılacak olursa; Kırkkonaklar Sitesi sakinleri en çok ulaşımdan (%84.2) memnundur. Yerleşmede yaşayanların %73.7'sinin mutfağın kullanımından ve çocuk spor alanlarından memnun oldukları ortaya çıkmıştır. Yaşam alanındaki sakinlerin %68.4'ünün daha önce yaşadıkları evin güvenliğinden, %63.2'sinin ise çocuk oyun alanından ve çocuk oyun alanlarının güvenliğinden memnun olduğu belirlenmiştir. Yine kullanıcıların %57.9'u site içerisindeki yaya yollarından memnundur. Ancak site sakinlerinin konutlarındaki oda sayısı (%0), konutlarının dış görünüşü (%0), konutlar arası mahremiyet (%0), genel olarak site güvenliği (%0), evlerinin güvenliği (%0) ve yaşam alanındaki komşuluk ilişkileri (%0) konularından hiçbir şekilde memnun olmadıkları göze çarpmaktadır.

Yerleşme kullanıcılarının konut büyüklüğü (%10.5), oda büyüklüğü (%15.8), banyo kullanımı (%10.5), bahçe (%26.3), tesisat sistemi (%42.1), çevrenin dış görünüşü (%15.8), Çocuk yetiştirme bakımından alanın uygun olması (%15.8), ortak alan (%42.1), Yürüyüş yapma bakımından alanın uygun olması (%26.3), site yönetimi (%31.6), sınırlı bir alanda yaşama (%26.3), konut (%15.8) ve konut yakın çevresi (%15.8) gibi odak noktalarından ortalamanın altında bir memnuniyet seviyesine sahip oldukları gözlemlenmiştir.

Çizelge 4.9. Azel Yapı Kullanıcı Memnuniyet Seviyeleri

AZEL YAPI

MEMNUNİYET SEVİYELERİ

Memnuniyet	Hiç memnun değilim		Memnun değilim		Memnunum		Çok memnunum		Memnuniyet Ortalaması	Memnuniyet Yüzdesi
	1		2		3		4			
	N	%	N	%	N	%	N	%		
Konut Büyüklüğü	2	6.3	28	87.5	2	6.3	0	0	2	6.3
Oda Sayısı	0	0	28	87.5	4	12.5	0	0	2.125	12.5
Oda Büyüklüğü	0	0	26	81.3	6	18.8	0	0	2.1875	18.8
Mutfak	26	81.3	4	12.5	2	6.3	0	0	1.25	6.3
Banyo	0	0	26	81.3	0	0	6	18.8	2.375	18.8
Bahçe	0	0	26	81.3	0	0	6	18.8	2.375	18.8
Tesisat Sistemi	0	0	14	43.8	0	0	18	56.3	3.125	56.3
Konutun Dış Görünüşü	0	0	32	100	0	0	0	0	2	0
Çevrenin Dış Görünüşü	0	0	22	68.8	2	6.3	8	25	2.5625	31.3
Çocuk Oyun Alanı	0	0	28	87.5	2	6.3	2	6.3	2.1875	12.6
Çocuk Oyun Alanı Güvenliği	0	0	26	81.3	2	6.3	4	12.5	2.3125	18.8
Çocuk Yetiştirmeye Uygunluk	6	18.8	22	68.8	4	12.5	0	0	1.9375	12.5
Yaya Yolu	0	0	16	50	2	6.3	14	43.8	2.9375	50.1
Ortak Alan	0	0	28	87.5	0	0	4	12.5	2.25	12.5
Yürüyüş Yapmaya Uygunluk	0	0	20	62.5	4	12.5	8	25	2.625	37.5
Çocuk Spor Alanları	0	0	26	81.3	2	6.3	4	12.5	2.3125	18.8
Site Yönetimi	2	6.3	28	87.5	2	6.3	0	0	2	6.3
Konutlar arası Mahremiyet	0	0	24	75	8	25	0	0	2.25	25
Daha Önce Yaşanılan Evin Güvenliği	2	6.3	14	43.8	2	6.3	14	43.8	2.875	50.1
Site Güvenliği	0	0	32	100	0	0	0	0	2	0
Evin Güvenliği	0	0	32	100	0	0	0	0	2	0
Sınırlı Bir Alanda Yaşama	0	0	32	100	0	0	0	0	2	0
Ulaşım	0	0	8	25	2	6.3	22	68.8	3.4375	75.1

YAŞAM ALANINDAN MEMNUNİYET

Konut	2	6.3	24	75	6	18.8	0	0	2.125	18.8
Konut Yakın Çevresi	0	0	30	93.8	2	6.3	0	0	2.0625	6.3
Komşu	0	0	26	81.3	2	6.3	4	12.5	2.3125	18.8

Düşeyde gelişen kapalı konut yerleşmelerinden biri olan Azel Yapı'daki kullanıcı memnuniyet düzeyleri Çizelge 4.9'da belirlenmiştir. Azel Yapı'da kullanıcılar en çok %75.1 ile şehir merkezine ulaşım olanaklarından memnundur. Site sakinlerinin %56.3'ünün tesisat sisteminden memnun olduğu gözlemlenmektedir. Bu yerleşmede yaşayan insanların neredeyse yarısının, %49.9'unun, yaya yollarından ve daha önce yaşadıkları evin güvenliğinden memnun olmadıkları görülmektedir. Yaşam alanındaki sakinlerin, konutlarının dış görünüşünden (%0), yaşadıkları sitenin güvenliğinden (%0), evlerinin güvenliğinden (%0) ve etrafı duvarlarla çevrili bir alan içerisinde yaşamaktan (%0) hiçbir şekilde memnun olmadıkları göze çarpmaktadır.

Genel olarak site sakinlerinin memnuniyet seviyelerine bakıldığında ortalamanın çok üzerinde bir memnuniyetsizlikle karşılaşılmaktadır. Kullanıcıların %81.2'si konutlarındaki oda büyüklüğünden, banyo kullanımından, bahçelerinden, çocuk oyun alanlarının güvenliğinden, çocuk spor alanlarından, genel olarak konutlarından ve sitedeki komşuluk ilişkilerinden memnun olmadıkları görülmektedir. Yine site sakinlerinin %93.7'sinin konut büyüklüğünden, mutfağın kullanımından, site yönetiminden ve konut yakın çevresinden, %87.5'inin oda sayısından, çocuk yetiştirme bakımından alanın uygun olmasından ve ortak alan kullanımından, %68.7'sinin çevrelerinin dış görünüşünden, %87.4'ünün çocuk oyun alanından, %62.5'inin yürüyüş yapma bakımından alanın uygun olmasından ve %75'inin konutlar arası mahremiyetten memnun olmadıkları ortaya çıkmıştır.

Çizelge 4.10. Diamond City Kullanıcı Memnuniyet Seviyeleri

DIAMOND CITY

MEMNUNİYET SEVİYELERİ

Memnuniyet	Hiç memnun değilim		Memnun değilim		Memnunum		Çok memnunum		Memnuniyet Ortalaması	Memnuniyet Yüzdesi
	1		2		3		4			
	N	%	N	%	N	%	N	%		
Konut Büyüklüğü	0	0	31	73.8	9	21.4	2	48	2.3095	26.2
Oda Sayısı	0	0	35	83.3	7	16.7	0	0	2.1667	16.7
Oda Büyüklüğü	0	0	19	45.2	15	35.7	8	19	2.7381	54.7
Mutfak	28	66.7	12	28.6	1	2.4	1	2.4	1.4048	4.8
Banyo	7	16.7	34	81	0	0	1	2.4	1.881	2.4
Bahçe	0	0	33	78.6	1	2.4	8	19	2.4048	21.4
Tesisat Sistemi	0	0	32	76.2	4	9.5	6	14.3	2.381	23.8
Konutun Dış Görünüşü	2	4.8	35	83.3	4	9.5	1	2.4	2.0952	11.9
Çevrenin Dış Görünüşü	2	4.8	32	76.2	7	16.7	1	2.4	2.1667	19.1
Çocuk Oyun Alanı	0	0	21	50	17	40.5	4	9.5	2.5952	50
Çocuk Oyun Alanı Güvenliği	0	0	38	90.5	2	4.8	2	4.8	2.1429	9.6
Çocuk Yetiştirmeye Uygunluk	6	14.3	34	81	1	2.4	1	2.4	1.9286	4.8
Yaya Yolu	0	0	25	59.5	12	28.6	5	11.9	2.5238	40.5
Ortak Alan	0	0	33	78.6	2	4.8	7	16.7	2.381	21.5
Yürüyüş Yapmaya Uygunluk	0	0	26	61.9	5	11.9	11	26.2	2.6429	38.1
Çocuk Spor Alanları	0	0	35	83.3	6	14.3	1	2.4	2.1905	16.7
Site Yönetimi	0	0	8	19	33	78.6	1	2.4	2.8333	81
Konutlar arası Mahremiyet	0	0	39	92.9	1	2.4	2	4.8	2.119	7.2
Daha Önce Yaşanılan Evin Güvenliği	0	0	21	50	10	23.8	11	26.2	2.7619	50
Site Güvenliği	0	0	37	88.1	2	4.8	3	7.1	2.1905	11.9
Evin Güvenliği	0	0	41	97.6	1	2.4	0	0	2.0238	2.4
Sınırlı Bir Alanda Yaşama	0	0	41	97.6	1	2.4	0	0	2.0238	2.4
Ulaşım	0	0	36	85.7	5	11.9	1	2.4	2.1667	14.3

YAŞAM ALANINDAN MEMNUNİYET										
Konut	2	4.8	36	85.7	4	9.5	0	0	2.0476	9.5
Konut Yakın Çevresi	2	4.8	40	95.2	0	0	0	0	1.9524	0
Komşu	4	9.5	34	81	2	4.8	2	4.8	2.0476	9.6

Diamond City yerleşmesindeki sakinlerin yerleşme ile ilgili memnuniyet düzeyleri Çizelge 4.10'da belirlenmiştir. Memnuniyet yüzdeleri değerlendirildiğinde memnuniyet düzeyi en düşük yaşam alanının Diamond City olduğu belirlenmiştir. Bu yerleşmede yaşayan insanların en çok site yönetiminden (%81) memnun olduğu göze çarpmaktadır. Sakinlerin %54.7'si konutlarındaki oda büyüklüklerinden memnundur. Yerleşme halkının ancak yarısının çocuk oyun alanlarından ve daha önce yaşadıkları evin güvenliğinden memnun oldukları gözlemlenmektedir. Yaşam alanı memnuniyeti açısından değerlendirildiğinde Diamond City'de yaşayan insanların hemen hemen hiçbiri konutlarının yakın çevresinden (%0) memnun görünmemektedir.

Genel olarak yerleşmenin memnuniyet seviyeleri incelendiğinde, site halkının ancak %40.5'i site içerisindeki yaya yollarından, %38.1'i yürüyüş yapmaktan memnundur. Site içerisindeki memnuniyet yüzdeleri çok düşük olan konular irdelendiğinde; sakinlerin %73.8'inin konut büyüklüğünden, %78.6'sının bahçelerinden, %76.2'sinin konutlarındaki tesisat sisteminden, %78.5'inin tüm site halkına ait olan ortak alanlardan memnun olmadıkları gözlemlenmiştir. Yerleşme halkının %83.3'ünün konutlarındaki oda sayısından ve çocuk spor alanlarından, %95.2'sinin mutfağından ve çocuk yetiştirme bakımından alanın uygun olmasından, %97.6'sının banyosundan, evlerinin güvenliğinden ve sınırlı bir alanda yaşamaktan, %88.1'inin konutlarının dış görünüşünden ve site güvenliğinden, %80.9'unun çevrelerinin dış görünüşünden, %90.4'ünün çocuk oyun alanlarının güvenliğinden ve komşularından, %92.8'inin konutlar arası mahremiyetten, %85.7'sinin şehir merkezine ulaşım olanaklarından, %90.5'inin ise genel olarak konutlarından memnun olmadıkları ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 4.11. Tutka Park Kullanıcı Memnuniyet Seviyeleri

TUTKA PARK

MEMNUNİYET SEVİYELERİ

Memnuniyet	Hiç memnun değilim		Memnun değilim		Memnunum		Çok memnunum		Memnuniyet Ortalaması	Memnuniyet Yüzdesi
	1		2		3		4			
	N	%	N	%	N	%	N	%		
Konut Büyüklüğü	0	0	20	69	6	20.7	3	10.3	2.4138	31
Oda Sayısı	0	0	23	79.3	6	20.7	0	0	2.2069	20.7
Oda Büyüklüğü	0	0	26	89.7	3	10.3	0	0	2.1034	10.3
Mutfak	6	20.7	20	69	0	0	3	10.3	2	10.3
Banyo	0	0	23	79.3	0	0	6	20.7	2.4138	20.7
Bahçe	0	0	9	31	5	17.2	15	51.7	3.2069	68.9
Tesisat Sistemi	3	10.3	14	48.3	6	20.7	6	20.7	2.5172	41.4
Konutun Dış Görünüşü	3	10.3	20	69	3	10.3	3	10.3	2.2069	20.6
Çevrenin Dış Görünüşü	0	0	23	79.3	3	10.3	3	10.3	2.3103	20.6
Çocuk Oyun Alanı	0	0	12	41.4	5	17.2	12	41.4	3	58.6
Çocuk Oyun Alanı Güvenliği	0	0	12	41.4	5	17.2	12	41.4	3	58.6
Çocuk Yetiştirmeye Uygunluk	3	10.3	12	41.4	5	17.2	9	31	2.6897	48.2
Yaya Yolu	0	0	6	20.7	8	27.6	15	51.7	3.3103	79.3
Ortak Alan	0	0	9	31	5	17.2	15	51.7	3.2069	68.9
Yürüyüş Yapmaya Uygunluk	0	0	3	10.3	9	31	17	58.6	3.4828	89.6
Çocuk Spor Alanları	0	0	9	31	9	31	11	37.9	3.069	68.9
Site Yönetimi	0	0	18	62.1	3	10.3	8	27.6	2.6552	37.9
Konutlar arası Mahremiyet	0	0	17	58.6	6	20.7	6	20.7	2.6207	41.4
Daha Önce Yaşanılan Evin Güvenliği	6	20.7	15	51.7	3	10.3	5	17.2	2.2414	27.5
Site Güvenliği	3	10.3	20	69	3	10.3	3	10.3	2.2069	20.6
Evin Güvenliği	3	10.3	26	89.7	0	0	0	0	1.8966	0
Sınırlı Bir Alanda Yaşama	3	10.3	26	89.7	0	0	0	0	1.8966	0
Ulaşım	6	20.7	11	37.9	6	20.7	6	20.7	2.4138	41.4

YAŞAM ALANINDAN MEMNUNİYET										
Konut	3	10.3	23	79.3	0	0	3	10.3	2.1034	10.3
Konut Yakın Çevresi	0	0	26	100	0	0	0	0	2	0
Komşu	0	0	21	72.4	0	0	8	27.6	2.5517	27.6

Düşeyde gelişen kapalı konut yerleşmelerinden bir diğeri olan Tutka Park yerleşmesinde memnuniyet yüzdeleri Çizelge 4.11'de belirlenmiştir. Yerleşmedeki memnuniyet derecelerine bakılacak olursa; Tutka Park sitesinde yaşayan insanların en çok site içerisinde yürüyüş yapmaktan (%89.6) memnun oldukları ortaya çıkmıştır ve buna ek olarak sakinlerin %79.3'ü site içerisindeki yaya yollarından memnun görünmektedir. Yaşam alanı kullanıcılarının %68.9'unun bahçelerinden, site içerisindeki ortak alanlardan ve çocukların spor alanlarından memnun oldukları belirtilmiştir. Site sakinlerinin %58.6'sı hem çocuk oyun alanlarından hem de çocuk oyun alanlarının güvenliğinden memnundur. Yerleşme kullanıcılarından neredeyse hiç kimsenin evlerinin güvenliğinden (%0), etrafı duvarlarla çevrili sınırlı bir alanda yaşamaktan (%0) ve konut yakın çevresinden (%0) memnun olmadıkları göze çarpmaktadır.

Genel olarak Tutka Park yerleşimindeki memnuniyet seviyeleri incelendiğinde; yerleşme halkının %48.2'si çocuklarını burada yetiştirmekten, %41.4'ü ise tesisat sisteminden, konutlar arası mahremiyetten ve şehir merkezine ulaşım olanaklarından memnundur. Ancak site sakinlerinin %69'u konut büyüklüğünden, %79.3'ü konutlarındaki oda sayısından ve banyosunun kullanımından, %80.7'si oda büyüklüğü, mutfağın kullanımı ve genel olarak konutundan, %79.4ü konutunun dış görünüşünden, çevrenin dış görünüşünden ve site güvenliğinden, %62.1'i site yönetiminden, %72.5'i daha önce yaşadığı evin güvenliğinden ve son olarak %72.4'ü komşuluk ilişkilerinden memnun bulunmamaktadır.

Çizelge 4.12. Çeysa 7 Sitesi Kullanıcı Memnuniyet Seviyeleri

ÇEYSA 7

MEMNUNİYET SEVİYELERİ

Memnuniyet	Hiç memnun değilim		Memnun değilim		Memnunum		Çok memnunum		Memnuniyet Ortalaması	Memnuniyet Yüzdesi
	1		2		3		4			
	N	%	N	%	N	%	N	%		
Konut Büyüklüğü	1	2.8	10	27.8	23	63.9	2	5.6	2.7222	69.5
Oda Sayısı	1	2.8	15	41.7	18	50	2	5.6	2.5833	55.6
Oda Büyüklüğü	5	13.9	24	66.7	5	13.9	2	5.6	2.1111	19.5
Mutfak	20	55.6	13	36.1	1	2.8	2	5.6	1.5833	8.4
Banyo	8	22.2	16	44.4	3	8.3	9	25	2.3611	33.3
Bahçe	0	0	14	38,9	1	2.8	21	58.3	3.1944	61.1
Tesisat Sistemi	0	0	12	33.3	10	27.8	14	38.9	3.0556	66.7
Konutun Dış Görünüşü	0	0	25	69.4	7	19.4	4	11.1	2.4167	30.5
Çevrenin Dış Görünüşü	2	5.6	32	88.9	0	0	2	5.6	2.0556	5.6
Çocuk Oyun Alanı	0	0	15	41.7	10	27.8	11	30.6	2.8889	58.4
Çocuk Oyun Alanı Güvenliği	1	2.8	20	55.6	4	11.1	11	30.6	2.6944	41.7
Çocuk Yetiştirmeye Uygunluk	7	19.4	21	58.3	3	8.3	5	13.9	2.1667	22.2
Yaya Yolu	0	0	9	25	9	25	18	50	3.25	75
Ortak Alan	2	5.6	13	36.1	4	11.1	17	47.2	3	58.3
Yürüyüş Yapmaya Uygunluk	0	0	12	33.3	2	5.6	22	61.1	3.2778	66.7
Çocuk Spor Alanları	0	0	12	33.3	6	16.7	18	50	3.1667	66.7
Site Yönetimi	2	5.6	16	44.4	5	13.9	13	36.1	2.8056	50
Konutlar arası Mahremiyet	2	5.6	22	61.1	2	5.6	10	27.8	2.5556	33.4
Daha Önce Yaşanılan Evin Güvenliği	2	5.6	14	38.9	6	16.7	14	38.9	2.8889	55.6
Site Güvenliği	0	0	32	88.9	3	8.3	1	2.8	2.1389	11.1
Evin Güvenliği	0	0	33	91.7	1	2.8	2	5.6	2.1389	8.4
Sınırlı Bir Alanda Yaşama	0	0	35	97.2	0	0	1	2.8	2.0556	2.8
Ulaşım	0	0	34	94.4	2	5.6	0	0	2.0556	5.6

YAŞAM ALANINDAN MEMNUNİYET										
Konut	0	0	26	72.2	6	16.7	4	11.1	2.3889	27.8
Konut Yakın Çevresi	0	0	33	91.7	3	8.3	0	0	2.0833	8.3
Komşu	0	0	28	77.8	7	18.4	1	2.8	2.25	21.2

Düşeyde gelişen kapalı konut yerleşmelerinden sonuncusu olan Çeysa 7 Sitesi'ndeki site sakinlerinin yerleşme ile ilgili memnuniyet seviyeleri Çizelge 4.12'de gösterilmiştir. Değerlendirme sonuçlarına göre; Çeysa 7 Sitesi'nde yaşayan insanların en çok site içerisindeki yaya yollarından (%75) memnun oldukları göze çarpmaktadır. Kullanıcıların %69.5'inin konutlarının büyüklüğünden memnun oldukları saptanmıştır. Yerleşme kullanıcılarının %66.7'sinin konutlarındaki tesisat sisteminden, yürüyüş yapma bakımından alanın uygun olmasından ve çocuk spor alanlarından memnun olduğu görülmektedir. Site sakinlerinin %61.1'i site bahçesinden, %58.4'ü çocuk oyun alanından, %58.3'ü ise ortak alan kullanımından memnundur. Bu sitede yaşayan insanların %55.6'sının konutlarındaki oda sayısından ve daha önce yaşadıkları evin güvenliğinden, ayrıca neredeyse yarısının site yönetiminden memnun oldukları belirtilmiştir. Mutfağın kullanımı (%8.4), çevrenin dış görünüşü (%5.6), evin güvenliği (%8.4), sınırlı bir alanda yaşama (%2.8), şehir merkezine ulaşım (%5.6) ve konut yakın çevresi memnuniyetinden (%8.3) yoksun olunması, bu yerleşmedeki en dikkat çeken memnuniyetsizlikler arasında yer almaktadır.

Genel olarak yerleşme kullanıcılarının cevapları doğrultusunda elde edilen memnuniyet seviyeleri değerlendirildiğinde; oda büyüklüğü (%19.5), banyo kullanımı (%33.3), konutun dış görünüşü (%30.5), çocuk oyun alanlarının güvenliği (%41.7), çocuk yetiştirme bakımından alanın uygun olması (%22.2), konutlar arası mahremiyet (%33.4), site güvenliği (%11.1), genel anlamda konut (%27.8), komşuluk ilişkileri (%21.2) gibi parametrelerde yaşam alanı kullanıcılarının ne üst düzeyde bir memnuniyet, ne de çok düşük seviyelerde bir memnuniyetsizlik eğiliminde olduğu göze çarpmaktadır.

Çizelge 4. 13. Vadi Evleri Hakkında Yaşam Alanına İlişkin Kullanıcı Yanıtları

VADİ EVLERİ	Evet		Hayır	
	1		2	
	N	%	N	%
Yaşadığınız alanda herhangi bir suç olayına rastladınız mı?	10	23.80	32	76.2
Kendinizi buraya ait hissediyor musunuz?	36	85.7	6	14.3
Konutunuz, onun için harcadığınız paraya değiyor mu?	26	61.9	16	38.1
Kapalı olmayan bir konut yerleşmesinde yaşamak sizi korkutuyor mu?	36	85.7	6	14.3
Konutunuzun hırsızlığa karşı güvenli olduğuna inanıyor musunuz?	28	66.7	14	33.3
Çevrenizdeki komşularınızı tanıyor musunuz?	28	66.7	14	33.3
Yaşadığınız konutun lüks bir konut olduğunu düşünüyor musunuz?	20	47.6	22	52.4
Saygın bir muhitte yaşadığınızı düşünüyor musunuz?	36	85.7	6	14.3
Güvenlik görevlilerinin siteye giren yabancıları kontrol ettiğine inanıyor musunuz?	24	57.1	18	42.9
Konutunuzda değişiklikler yaptınız mı?	20	47.6	22	52.4
Burası beklentilerinizi karşılıyor mu?	36	85.7	6	14.3

Vadi Evleri yerleşimindeki sakinlerin yaşam alanına ilişkin çeşitli yanıtları Çizelge 4.13'te belirtilmiştir. Bu bağlamda Vadi Evleri yerleşmesi halkının %85.7'sinin kendilerini buraya ait hissettiklerini, Diyarbakır tekelinde düşünüldüğünde kapalı, sınırları olmayan bir yerde yaşamaktan korktuklarını, yaşadıkları alanın saygın bir muhit olduğunu ve genel olarak beklentilerinin burada karşılandığını belirtmeleri en çok göze çarpan ayrıntı olmaktadır. Yaşam alanı sakinlerinin %66.7'sinin konutlarının hırsızlığa karşı güvenli olduğunu düşündükleri ve genel olarak komşularını tanıdıkları ortaya çıkmıştır. Bu sitede yaşayan insanların %61.9'u konutlarının, harcadıkları paraya değdiğini belirtmektedir. Yerleşme sakinlerinin ancak %57.1'i yaşadıkları sitede etkin bir güvenlik kontrolü olduğunu düşünmektedir. Bunun yanı sıra site sakinlerinin %76.2'sinin site içinde veya yakın çevresinde herhangi bir suç olayı ile karşılaşmaması dikkat çekmektedir. Ayrıca yerleşme halkının %52.4'ü konutlarının lüks olmadığını ve konutlarında herhangi bir değişiklik yapmadıklarını belirtmişlerdir.

Çizelge 4.14. Altınkent Sitesi Hakkında Yaşam Alanına İlişkin Kullanıcı Yanıtları

ALTINKENT SİTESİ	Evet		Hayır	
	1		2	
	N	%	N	%
Yaşadığınız alanda herhangi bir suç olayına rastladınız mı?	14	31.80	30	68.2
Kendinizi buraya ait hissediyor musunuz?	40	90.9	4	9.1
Konutunuz, onun için harcadığınız paraya değiyor mu?	42	95.5	2	4.5
Kapalı olmayan bir konut yerleşmesinde yaşamak sizi korkutuyor mu?	32	72.7	12	27.3
Konutunuzun hırsızlığa karşı güvenli olduğuna inanıyor musunuz?	30	68.2	14	31.8
Çevrenizdeki komşularınızı tanıyor musunuz?	36	81.8	8	18.2
Yaşadığınız konutun lüks bir konut olduğunu düşünüyor musunuz?	40	90.9	4	9.1
Saygın bir muhitte yaşadığınızı düşünüyor musunuz?	44	100	0	0
Güvenlik görevlilerinin siteye giren yabancıları kontrol ettiğine inanıyor musunuz?	38	86.4	6	13.6
Konutunuzda değişiklikler yaptınız mı?	22	50	22	50
Burası beklentilerinizi karşılıyor mu?	38	86.4	6	13.6

Altınkent Sitesi'ndeki kullanıcıların yaşam alanına ilişkin görüşleri ve yerleşme ile ilgili memnuniyet düzeyleri Çizelge 4.14'te belirtilmiştir. Bu bakımdan incelendiğinde; bu sitede yaşayan insanların hemen hemen hepsinin, %100'ünün, yaşadıkları sitenin saygın bir muhitte olduğunu belirtmeleri en çok dikkati çeken durum olmuştur. Yine buna yakın bir değer olarak site halkının %95.5'i mülkün değerinden, %90.9'u ise aidiyet hissinden ve var olan lüks konut algısından memnun görünmektedir. Yaşam alanı sakinlerinin %86.4'ü yaşadıkları sitenin beklentilerini karşıladığını ve sitede etkin bir güvenlik kontrolü olduğunu bildirmişlerdir. Yerleşme halkının %81.8'i komşularını tanımakta ve %72.7'si kapalı, sınırları olmayan yerde yaşamaktan memnundur. Bu yerleşmede yaşayan insanların %68.2'si ise konutunun hırsızlığa karşı güvenli olduğunu düşünmektedir. Yaşam alanındaki halkın, %68.2'sinin site içinde veya yakın çevresinde herhangi bir suç olayı ile karşılaşmaması ve neredeyse yarısının konutlarında herhangi bir değişiklik yapmaması göze çarpan noktalar olmuştur.

Çizelge 4.15. Kırkkonaklar Sitesi Hakkında Yaşam Alanına İlişkin Kullanıcı Yanıtları

KIRKKONAKLAR	Evet		Hayır	
	1		2	
	N	%	N	%
Yaşadığınız alanda herhangi bir suç olayına rastladınız mı?	7	36.80	12	63.2
Kendinizi buraya ait hissediyor musunuz?	16	84.2	3	15.8
Konutunuz, onun için harcadığınız paraya değiyor mu?	16	84.2	3	15.8
Kapalı olmayan bir konut yerleşmesinde yaşamak sizi korkutuyor mu?	8	42.1	11	57.9
Konutunuzun hırsızlığa karşı güvenli olduğuna inanıyor musunuz?	19	100	0	0
Çevrenizdeki komşularınızı tanıyor musunuz?	13	68.4	6	31.6
Yaşadığınız konutun lüks bir konut olduğunu düşünüyor musunuz?	5	26.3	14	73.7
Saygın bir muhitte yaşadığınızı düşünüyor musunuz?	17	89.5	2	10.5
Güvenlik görevlilerinin siteye giren yabancıları kontrol ettiğine inanıyor musunuz?	19	100	0	0
Konutunuzda değişiklikler yaptınız mı?	12	63.2	7	36.8
Burası beklentilerinizi karşılıyor mu?	16	84.2	3	15.8

Kırkkonaklar yerleşmesindeki kullanıcıların yaşam alanına ilişkin yanıtları Çizelge 4.15'te gösterilmiştir. Bu memnuniyet seviyeleri irdelendiğinde; burada yaşayan insanların hemen hemen hepsinin site içi etkin güvenlik kontrolünün (%100) olduğunu ve konutun hırsızlığa karşı güvenli (%100) olduğunu düşünmesi dikkati çekmektedir. Yine yüksek bir oran olarak site sakinlerinin %89.5'i saygın bir muhitte yaşadığını, %84.2'si ise kendilerini buraya ait hissetmekte, konutunun, onun için harcadığı paraya değdiğini düşünmekte ve genel olarak bu yerleşmenin beklentilerini karşıladığını düşünmektedir. Yaşam alanı sakinlerinin %68.4'ü yakın komşularını tanımaktadır ve %63.2'si konutunda değişiklik yapmıştır. Burada yaşayan insanların %73.7'sinin konutunun lüks olduğunu düşünmemesi göze çarpmaktadır. Bununla birlikte sakinlerin %63.2'si site içinde veya yakın çevresinde herhangi bir suç olayı ile karşılaşmamış ve %57.9'u etrafı duvarlarla çevrili bir alanda yaşamaktan korkmadığını dile getirmiştir.

Çizelge 4.16. Azel Yapı Hakkında Yaşam Alanına İlişkin Kullanıcı Yanıtları

AZEL YAPI	Evet		Hayır	
	1		2	
	N	%	N	%
Yaşadığınız alanda herhangi bir suç olayına rastladınız mı?	6	18.80	26	81.3
Kendinizi buraya ait hissediyor musunuz?	24	75	8	25
Konutunuz, onun için harcadığınız paraya değiyor mu?	24	75	8	25
Kapalı olmayan bir konut yerleşmesinde yaşamak sizi korkutuyor mu?	26	81.3	6	18.8
Konutunuzun hırsızlığa karşı güvenli olduğuna inanıyor musunuz?	32	100	0	0
Çevrenizdeki komşularınızı tanıyor musunuz?	22	68.8	10	31.3
Yaşadığınız konutun lüks bir konut olduğunu düşünüyor musunuz?	18	56.3	14	43.8
Saygın bir muhitte yaşadığınızı düşünüyor musunuz?	20	62.5	12	37.5
Güvenlik görevlilerinin siteye giren yabancıları kontrol ettiğine inanıyor musunuz?	28	87.5	4	12.5
Konutunuzda değişiklikler yaptınız mı?	22	68.8	10	31.3
Burası beklentilerinizi karşılıyor mu?	24	75	8	25

Azel Yapı yerleşmesindeki kullanıcıların yaşam alanına ilişkin yanıtları Çizelge 4.16'da gösterilmiştir. Bu konuları irdeleyecek olursak; yerleşme halkının neredeyse hepsi konutunun hırsızlığa karşı güvenli (%100) olduğunu düşünmektedir. Yaşam alanı sakinlerinin %87.5'i etkin güvenlik kontrolünden memnun olduğunu ve %81.3'ü sınırları olmayan bir yerde yaşamaktan korktuğunu belirtmiştir. Site sakinlerinin %75'i kendilerini buraya ait hissetmekte, konutlarının harcadıkları paraya değdiğini düşünmekte ve yerleşmenin genel olarak beklentilerini karşıladığını ifade etmektedir. Burada yaşayan insanların %68.8'i konutlarında değişiklik yapmış ve genel olarak komşularını tanımaktadır. Ayrıca %62.5'i saygın bir muhitte yaşadığını, %56.3'ü ise konutlarının lüks olduğunu düşünmektedirler. Ancak halkın %81.3'ünün site içerisinde veya yakın çevresinde herhangi bir suç olayı ile karşılaşmaması dikkati çekmektedir.

Çizelge 4.17. Diamond City Hakkında Yaşam Alanına İlişkin Kullanıcı Yanıtları

DIAMOND CITY	Evet		Hayır	
	1		2	
	N	%	N	%
Yaşadığınız alanda herhangi bir suç olayına rastladınız mı?	7	16.70	35	83.3
Kendinizi buraya ait hissediyor musunuz?	37	88.1	5	11.9
Konutunuz, onun için harcadığınız paraya değiyor mu?	34	81	8	19
Kapalı olmayan bir konut yerleşmesinde yaşamak sizi korkutuyor mu?	39	92.9	3	7.1
Konutunuzun hırsızlığa karşı güvenli olduğuna inanıyor musunuz?	37	88.1	5	11.9
Çevrenizdeki komşularınızı tanıyor musunuz?	23	54.8	19	45.2
Yaşadığınız konutun lüks bir konut olduğunu düşünüyor musunuz?	17	40.5	25	59.5
Saygın bir muhitte yaşadığınızı düşünüyor musunuz?	25	59.5	17	40.5
Güvenlik görevlilerinin siteye giren yabancıları kontrol ettiğine inanıyor musunuz?	30	71.4	12	28.6
Konutunuzda değişiklikler yaptınız mı?	10	23.8	32	76.2
Burası beklentilerinizi karşılıyor mu?	37	88.1	5	11.9

Diamond City sitesinde, yerleşme halkı ile yapılan anketler ile belirli konularda halkın görüşleri doğrultusunda yerleşmenin memnuniyet düzeyleri Çizelge 4.17'de belirtilmiştir. Yerleşmenin memnuniyet dereceleri incelenecek olursa; yerleşme sakinlerinin en çok kapalı sınırları olmayan bir yerleşim alanında yaşamaktan korktuklarını (%92.9) belirtmeleri dikkati çekmektedir. Yaşam alanı sakinlerinin %88.1'i kendisini buraya ait hissetmekte, yaşadığı konutun hırsızlığa karşı güvenli olduğunu ve genel olarak beklentilerinin karşılandığını düşünmektedir. Yine burada yaşayan insanların %81'i konutunun harcadığı paraya değdiğini ifade etmiştir. Site sakinlerinin %71.4'ü etkin güvenlik kontrolü olduğunu, %59.5'i saygın bir muhitte yaşadığını ve %54.8'i genel olarak komşularını tanıdığını belirtmiştir. Diamond City yerleşiminde yaşayan insanların %83.3'ünün site içinde veya yakın çevresinde herhangi bir suç olayı ile karşılaşmaması göze çarpan durumlardan olmuştur. Bu sitede yaşayan insanların %76.2'si konutlarında herhangi bir değişiklik yapmamış yine %59.5'i konutunun lüks olmadığını düşünmektedir.

Çizelge 4.18. Tutka Park Hakkında Yaşam Alanına İlişkin Kullanıcı Yanıtları

TUTKA PARK	Evet		Hayır	
	1		2	
	N	%	N	%
Yaşadığınız alanda herhangi bir suç olayına rastladınız mı?	5	17.20	24	82.8
Kendinizi buraya ait hissediyor musunuz?	23	79.3	6	20.7
Konutunuz, onun için harcadığınız paraya değiyor mu?	12	41.4	17	58.6
Kapalı olmayan bir konut yerleşmesinde yaşamak sizi korkutuyor mu?	26	89.7	3	10.3
Konutunuzun hırsızlığa karşı güvenli olduğuna inanıyor musunuz?	20	69	9	31
Çevrenizdeki komşularınızı tanıyor musunuz?	9	31	20	69
Yaşadığınız konutun lüks bir konut olduğunu düşünüyor musunuz?	24	82.8	5	17.2
Saygın bir muhitte yaşadığınızı düşünüyor musunuz?	15	51.7	14	48.3
Güvenlik görevlilerinin siteye giren yabancıları kontrol ettiğine inanıyor musunuz?	18	62.1	11	37.9
Konutunuzda değişiklikler yaptınız mı?	6	20.7	23	79.3
Burası beklentilerinizi karşılıyor mu?	24	82.8	5	17.2

Tutka Park sitesindeki kullanıcıların yaşam alanına ilişkin yanıtları Çizelge 4.18'de gösterilmiştir.. Bu konuları irdeleyecek olursak; yerleşme halkının en çok kapalı sınırları olmayan bir yerleşim alanında yaşamaktan korktuğunu (%89.7) ifade etmesi göze çarpmaktadır. Sakinlerin %82.8'i lüks konut algısı ve beklentilerini karşılama noktalarından memnun olduklarını dile getirmişlerdir. Bu yerleşmede yaşayan insanların %79.3'ü kendilerini yaşadıkları bu siteye ait hissetmektedir. Yaşam alanı sakinlerinin %69'u yaşadıkları konutun hırsızlığa karşı güvenli olduğunu, %62.1'i site içerisinde etkin bir güvenlik kontrolü olduğunu ve %51.7'si saygın bir muhitte yaşadığını düşünmektedir. Tutka Park sitesinde yaşayan insanların %82.8'inin site içerisinde veya yakın çevresinde herhangi bir suç olayı ile karşılaşmaması dikkati çekmektedir. Yine sakinlerin %79.3'ü konutunda değişiklik yapmamış, %69'u komşularını genel olarak tanımamakta ve %58.6'sı konutunun, harcadığı paraya değmediğini düşünmektedir.

Çizelge 4.19. Çeysa 7 Sitesi Hakkında Yaşam Alanına İlişkin Kullanıcı Yanıtları

ÇEYSA 7	Evet		Hayır	
	1		2	
	N	%	N	%
Yaşadığınız alanda herhangi bir suç olayına rastladınız mı?	14	38.90	22	61.1
Kendinizi buraya ait hissediyor musunuz?	18	50	18	50
Konutunuz, onun için harcadığınız paraya değiyor mu?	27	75	9	25
Kapalı olmayan bir konut yerleşmesinde yaşamak sizi korkutuyor mu?	32	88.9	4	11.1
Konutunuzun hırsızlığa karşı güvenli olduğuna inanıyor musunuz?	25	69.4	11	30.6
Çevrenizdeki komşularınızı tanıyor musunuz?	17	47.2	19	52.8
Yaşadığınız konutun lüks bir konut olduğunu düşünüyor musunuz?	17	47.2	19	52.8
Saygın bir muhitte yaşadığınızı düşünüyor musunuz?	28	77.8	8	22.2
Güvenlik görevlilerinin siteye giren yabancıları kontrol ettiğine inanıyor musunuz?	24	66.7	12	33.3
Konutunuzda değişiklikler yaptınız mı?	18	50	18	50
Burası beklentilerinizi karşılıyor mu?	24	66.7	12	33.3

Çeysa 7 Sitesindeki kullanıcıların yaşam alanına ilişkin yanıtları Çizelge 4.19'da gösterilmiştir. Bu konular irdelendiğinde; yerleşme sakinlerinin %88.9'unun etrafı duvarlarla çevrili olmayan bir alanda yaşamaktan korktuğunu belirtmesi dikkat çekmektedir. Yerleşme halkının %77.8'i saygın bir muhitte yaşadığını, %75'i ise konutunun, harcadığı paraya değdiğini düşünmektedir. Yaşam alanı sakinlerinin %69.4'ü konutunun hırsızlığa karşı güvenli olduğunu, %66.7'si site içerisinde etkin bir güvenlik kontrolü olduğunu ve genel olarak beklentilerin karşılandığını, %50'si ise kendini yaşadığı alana ait hissettiğini ve konutunda herhangi bir değişiklik yapmadığını ifade etmektedir. Çeysa 7 sitesinde yaşayan insanların %61.1'inin site içerisinde veya yakın çevresinde herhangi bir suç olayı ile karşılaşmaması göze çarpan ayrıntılardan olmaktadır. Yine sakinlerin %52.8'i komşularını tanımamakta ve konutun lüks olmadığını düşünmektedir.

4.1.3. Yaşam Alanlarına Yönelik Memnuniyetsizliklerin Nedenleri

Çizelge 4.20. Vadi Evleri'ndeki Memnuniyetsizliğin Nedenleri

	MEMNUNİYETSİZLİK NEDENLERİ
Vadi Evlerindeki Memnuniyetsizlikler	**En Çok Şikâyet Nedeni**
Karşılaşılan Suçlar (%23.8)	"Site içinde hırsızlık olayları oluyor." "Site içinde atıl alanlar var bu da güvenliği tehdit ediyor." "5 yada 6 defa hırsızlık olayı oldu."
Aidiyet Hissi (%14.3)	"Sosyal alan çok yetersiz burada." "Eşimin iş yerine yakın olduğu için burada kalıyoruz yoksa hemen taşınırdım." "Çocuğun okulu için buradayız sadece."
Mülk Değeri (%38.1)	"Çok ciddi tesisat ve güvenlik sorunları var burada ayrıca çok pahalı." "Çocuklar için bu siteyi tercih ettik ancak yeterli sosyal donatı yok bu yüzden değmiyor."
Başka bir kapalı olmayan yerleşmede yaşama korkusu (%85.7)	**"Normalde etrafın çevrili olmasını istemezdim ancak Diyarbakır'da terör olayları olduğu için mecburen güvenlikli site tercih ettik."** **"Güvenlikli site kendimi güvende hissetmemi sağlıyor."**
Konut Güvenliği (%33.3)	"Site çok geniş bir alana yayılmış ve tek güvenlik noktası bulunmakta bu yüzden hırsızlık olayları oluyor." "Site tarlaların arasında kalmış ve içerde çok ciddi kot farklılıklarından kaynaklanmış kullanılmayan otlak alan var ve buralar güvenli değil." "Yeteri kadar güvenlik kamerası yok bu yüzden daha kolay suç işleniyor."
Komşu İlişkisi (%33.3)	"Komşularımızla tanıştık, selamlaşırız ama o kadar yakınlık yok aramızda." "Çocuklarımız arkadaşlık yaptığı için bir merhabamız var o kadar."
Lüks Konut Algısı (%52.4)	**"Çöpler Silvan yolu üzerinde bir noktada yakılıyor ve müthiş bir duman çıkıyor bu da böyle bir yerleşmeye yakışmıyor."** **"Tesisat sorunlarından dolayı lüks değil."** **"Sosyal alan ihtiyaçlarını hiçbir şekilde karşılamıyor."**
Muhit Saygınlığı (%14.3)	"Burada yaşayan insanlar birbirlerine hiç değer vermiyor bu yüzden saygın bir yerleşme değil." "Parası olan gelmiş saygın değil."
Site Güvenlik Kontrolü (%42.9)	"Güvenlik yeteri kadar etkin değil." "Site de tek güvenlik noktası var ve bu çok yetersiz." "Güvenlik görevlileri site içini düzenli kontrol etmiyor." "Duvarlar siteyi dışarıdan gelen tehditlerden korumuyor."
Konutta Zorunlu Değişiklikler (%47.6)	"Kaba yapı olarak teslim aldık bu yüzden bizi çok uğraştırdı." "Asma tavan uygulamaları yaptırdık." "Bahçeye havuzda dâhil olmak üzere hiçbir şey yapılmamıştı bizi çok uğraştırdı."
Beklentileri Karşılama (%14.3)	"Market dâhil olmak üzere sitede ihtiyaçlarımızı karşılayabileceğimiz bir yer yok." "Sosyal donatı ya da kullanabileceğimiz ortak alan adına hiçbir şey yok." "Çocuklarımızın ve bizim, konforunu ya da güvenliğini beklediğimiz düzeyde karşılamıyor."

Çizelge 4.21. Altınkent Sitesi'ndeki Memnuniyetsizliğin Nedenleri

	MEMNUNİYETSİZLİK NEDENLERİ
Altınkent Sitesindeki Memnuniyetsizlikler	**En Çok Şikâyet Nedeni**
Karşılaşılan Suçlar (%31.8)	"Duvarlar çok yüksek değil ve güvenlik görevlileri her yerle ilgilenemiyor." "Kameralar takıldığından beri suç olayı ile karşılaşmıyorum." "İki defa hırsızlık olayı oldu ve güvenlik görevlileri değiştirildi." "Bu sitede çok fazla hırsızlık oluyor."
Aidiyet Hissi (%9.1)	"Merkezden bu kadar uzak olmak istemezdim." "Ulaşım çok kötü." "Sosyal donatılar yok." "Komşuluk ilişkileri yok."
Mülk Değeri (%4.5)	"İhtiyaçlarıma yeterince cevap vermiyor." "Aidatlar burası için çok fazla." "Haddinden fazla pahalı."
Başka bir kapalı olmayan yerleşmede yaşama korkusu (%72.7)	**"Şehirde terör olayları olduğu için güvenlikli site tercih ettik."** **"Çocuklar için özellikle etrafı duvarlarla çevrili olsun istedik bu sayede bahçe dışına çıkamıyorlar."** **"Aslında istemezdik ama mecburen kapalı konut yerleşmesini tercih ettik."**
Konut Güvenliği (%31.8)	"Komşuluk ilişkileri iyi olsaydı en iyi korunma o şekilde olurdu." "Şehirde güvenlik zafiyeti olduğu için her şekilde hırsızlık oluyor." "Yerleşme gözden uzak ve ulaşım sorunu olduğu için güvenli değil." "Güvenlik olmasına rağmen hırsızlık oluyor."
Komşu İlişkisi (%18.2)	"Komşuluk ilişkileri yok denecek kadar az." "Genelde insanlar çalışıyor bu yüzden komşuluk ilişkisi kurulamıyor." "Komşularla vakit geçirebileceğim bir sosyal alan yok."
Lüks Konut Algısı (%9.1)	"Beklediğim kadar lüks değil." "Tesisat problemleri çok fazla konfor yok." "Mimarisi istediğim gibi değil."
Muhit Saygınlığı (%0)	----------
Site Güvenlik Kontrolü (%13.6)	"Yeterince kontrol edilmiyor." "Dışarıdan gelen yabancıların kimlik bilgileri alınmıyor." "Ne için geldiği sorgulansa dahi site içerisinde eşlik edilmiyor." "Güvenlik görevlileri değiştirilmeli."
Konutta Zorunlu Değişiklikler (%50)	**"Evimiz ısınmadığı için galeri boşluğunu kapatmak zorunda kaldık ayrıca bu boşluk çocuklar için de çok tehlikeli."** **"Bahçede hiçbir düzenleme yapılmamıştı ve biz burayı çocuklara uygun bir hale getirdik."** **"Evimizin duvar kağıtları ve parkeleri çok sorunluydu onları yeniledik."**
Beklentileri Karşılama (%13.6)	"Ulaşım sorunu var her yere uzak konumda." "Konfor beklediğim düzeyde değil." "Sosyal donatılar beklediğim düzeyde değil." "Yeteri kadar güvenli değil."

Çizelge 4.22. Kırkkonaklar Sitesi'ndeki Memnuniyetsizliğin Nedenleri

	MEMNUNİYETSİZLİK NEDENLERİ
Kırkkonaklar Sitesindeki Memnuniyetsizlikler	**En Çok Şikâyet Nedeni**
Karşılaşılan Suçlar (%36.8)	"Burası merkeze uzak olduğu için daha kolay hırsızlık oluyor." "Etrafta boş tarlalar var buda suç işlenme oranını artırıyor."
Aidiyet Hissi (%15.8)	"Sosyal alanları istediğimiz düzeyde değil." "Merkezde yaşamayı daha çok isterdim." "Çok fazla tesisat sorunu var."
Mülk Değeri (%15.8)	"Evler eski ancak haddinden fazla pahalı." "Aidatlar bizi zorluyor."
Başka bir kapalı olmayan yerleşmede yaşama korkusu (%42.1)	"Güvenlik için kapalı konut yerleşmesi tercih ettik yoksa etmezdik."
Konut Güvenliği (%0)	----------
Komşu İlişkisi (%31.6)	"Komşularımızla yakınlaşmak için zaman yok, hafta içi çalışıyoruz hafta sonu ise yakınlarımıza gidiyoruz." "İnsanlar birbirlerinden bir selamı esirgiyor."
Lüks Konut Algısı (%73.7)	**"Yapılar biraz eski olduğu için yeterince lüks değil."** **"Yapılarda çok ciddi tesisat problemleri var konfor yok."** **"Bazı mekânlar hiç kullanışlı değil."**
Muhit Saygınlığı (%10.5)	"Yaşadığımız yerde çeşit çeşit insan var ve anlaşamıyoruz bu yüzden buranın saygın bir muhit olduğunu düşünmüyorum."
Site Güvenlik Kontrolü (%0)	----------
Konutta Zorunlu Değişiklikler (%63.2)	**"Mutfak ve salon Amerikan tarzı yapılmıştı kullanışsız olduğu için araya duvar yaptık."** **"Salon çok küçüktü ve ortasında bir kolon bulunuyordu, bizde daha kullanışlı hale getirebilmek için balkonun bir kısmını salona dâhil ettik."** **"Çatı katında ciddi sorunlar vardı, akma sorunlarını ortadan kaldırabilmek için yalıtım yaptırdık."**
Beklentileri Karşılama (%15.8)	"Konutun gerek mimarisi gerekse kullanılan malzeme açısından beklediğimi bulamadım bu yüzden çok fazla değişiklik yaptım." "Sosyal alanları istediğimiz gibi kullanamıyoruz, merkezden uzak olduğumuz için ev dışında başka zaman geçirebileceğimiz alan yok."

Çizelge 4.23. Azel Sitesi'ndeki Memnuniyetsizliğin Nedenleri

	MEMNUNİYETSİZLİK NEDENLERİ
Azel Sitesindeki Memnuniyetsizlikler	**En Çok Şikâyet Nedeni**
Karşılaşılan Suçlar (%18.8)	"Çocuklar arasında cinsel istismar yaşandı bir kere." "Birkaç kere hırsızlık olayı oldu."
Aidiyet Hissi (%15.8)	"Çok fazla tesisat sorunu var." "Sosyal alan ya da yürüyüş yapabileceğimiz bir alan yok." "Ortak alanlar kullanışlı değil."
Mülk Değeri (%25)	"İşçilik çok kötü verdiğimiz paraya değmiyor." "Oda büyüklükleri yeterli düzeyde olmadığı halde çok pahalı." "Aidatları çok fazla."
Başka bir kapalı olmayan yerleşmede yaşama korkusu (%81.3)	**"Özellikle çocuklarımız ve güvenliğimiz için katlandığımız bir durumdur."** **"Diyarbakır'da yaşadığımız için etrafın duvarlarla çevrili olması gerekiyor."**
Konut Güvenliği (%0)	----------
Komşu İlişkisi (%31.3)	"Eğitimsiz ve böyle bir yerleşmede yaşama adabını bilmeyen insanlar var." "Çok fazla gürültü oluyor anlaşamıyorum o yüzden." "Burada kimse kimseyi tanımıyor."
Lüks Konut Algısı (%43.8)	"Yapılar metrekare olarak büyük ancak çocuk odaları çok küçük ihtiyacımızı karşılamıyor bu yüzden konforlu değil." "İhtiyaçları minimum derecede karşılayan bir site lüks değil."
Muhit Saygınlığı (%37.5)	"Parası olan böyle yerlerde oturuyor artık bu yüzden saygın bir site olduğunu düşünmüyorum." "Etrafımdaki insanların benimle aynı statüye sahip olduğunu düşünmüyorum ve buranın diğer yerleşim birimlerinden bir farkı yok."
Site Güvenlik Kontrolü (%12.5)	"Siteye giren herkese kimliği sorulmuyor."
Konutta Zorunlu Değişiklikler (%68.8)	**"Tüm duvarlar beyaz olduğu için temizliği çok zor oluyor bu yüzden duvar kâğıdı yaptırdık."** **"Balkonlara mekândan kazanabilmek için cam balkon yaptırmak zorunda kaldık."** **"Mutfakta çok ciddi tesisat problemleri vardı bu yüzden hepsini yeniden yaptırdık."**
Beklentileri Karşılama (%25)	"Etraftaki sitelerin altında gürültülü ve alkollü mekânlar var bu durum bizi rahatsız ediyor." "Mekânsal açıdan ihtiyaçlarımızı karşılamıyor." "Sosyal alanları yetersiz örneğin istediğimiz saatte havuzu kullanamıyoruz."

Çizelge 4.24. Diamond City Yerleşmesi'ndeki Memnuniyetsizliğin Nedenleri

	MEMNUNİYETSİZLİK NEDENLERİ
Diamond City'deki Memnuniyetsizlikler	**En Çok Şikâyet Nedeni**
Karşılaşılan Suçlar (%16.7)	"Site çevresinde çok fazla alkollü mekân açıldı bu durum buranın güvenilirliğini sarsıyor." "Site etrafındaki mekânlar için çeşit çeşit insan geliyor ve akşam belli bir saatten sonra dışarı çıkamıyoruz."
Aidiyet Hissi (%11.9)	"Fırsatım olsa 75 m'lik yolun üzerinde başka bir sitede yaşamak isterdim." "Arsa sahibi olduğumuz için bu siteden başka bir tercih hakkımız yoktu, sadece bu yüzden buradayız."
Mülk Değeri (%19)	"Daireler sadece bulunduğu yer itibari ile de olsa gereksiz pahalı." "Aidatlar verilen hizmete göre çok fazla."
Başka bir kapalı olmayan yerleşmede yaşama korkusu (%92.9)	**"Kapalı bir yerleşmede yaşamamıza rağmen çocuklarımı aşağı tek başına gönderemiyorum."** **"Etrafımızdaki duvarlar ve güvenlik bir nebze de olsa Diyarbakır gibi bir yerde güvende olduğumuzu hissettiriyor."**
Konut Güvenliği (%11.9)	"Zemin katlardaki işletmelerin girişleri site içinden olduğu için girip çıkanın haddi hesabı yok bu yüzden güvenli değil."
Komşu İlişkisi (%45.2)	"Çocuklar arasında çok fazla anlaşmazlık var bu da komşuluk ilişkilerini zedeliyor." "Çok farklı kültürler bir arada bu sitede bu yüzden anlaşamıyoruz." "Çalıştığım için kimse ile bir ilişkim yok."
Lüks Konut Algısı (%59.5)	**"Kullanılan malzeme çok iyi değil bu yüzden konfor yok."** **"Mekân büyüklükleri çok orantısız ve kullanışlı değil."** **"Tesisat sisteminde ciddi problemler var."**
Muhit Saygınlığı (%40.5)	"Kültür düzeyi çok düşük insanlarla birlikte yaşıyoruz bu yüzden saygın bir sitede yaşadığımı düşünmüyorum."
Site Güvenlik Kontrolü (%28.6)	"Zemin katlar çeşitli işletmelere tahsis edilmiş ve bunların giriş çıkışı site içerisinden verilmiş bu yüzden hiçbir şekilde güvenlik kontrolü yapılamıyor."
Konutta Zorunlu Değişiklikler (%23.8)	"Kat karşılığı olarak bu daireler bize verildi bu yüzden içinde çok fazla sorun vardı." "Evimizin tüm duvar kâğıtlarını yeniledik ve cam balkon yaptırdık."
Beklentileri Karşılama (%11.9)	"Sitenin doğru düzgün bir yürüyüş alanı yok." "Yeşil alanı yok denecek kadar az." "Sosyal alanlar yetersiz ayrıca var olanı da istediğim gibi kullanamıyorum."

Çizelge 4.25. Tutka Park Yerleşmesi'ndeki Memnuniyetsizliğin Nedenleri

	MEMNUNİYETSİZLİK NEDENLERİ
Tutka Park Sitesindeki Memnuniyetsizlikler	**En Çok Şikâyet Nedeni**
Karşılaşılan Suçlar (%17.2)	"Sadece bir kere komşular arasında bir tartışma çıkmıştı."
Aidiyet Hissi (%20.7)	"Yerleşme güzel ama fırsatım olsa başka ilde yaşamak isterdim." "Eşimin işi için Diyarbakır'a geldik, fırsatım olsa başka bir ilde yaşamak isterdim." "Bariz bir kültürel fark var o yüzden buradan memnun değilim."
Mülk Değeri (%58.6)	**"Diyarbakır şartlarına göre çok pahalı bir site, zorlanıyoruz."** **"Daire bizim ancak aidatları çok fazla."** **"Kullanılan malzemeler iyi ancak işçilik çok kötü bu yüzden bu kadar para etmez."**
Başka bir kapalı olmayan yerleşmede yaşama korkusu (%89.7)	**"Normalde hiç istemezdim ancak Diyarbakır'da yaşıyorsanız mecbursunuz."** **"Çocuklarımızın güvenliği için etrafının duvarlarla çevrili olmasını istedik."**
Konut Güvenliği (%31)	"Diyarbakır'da yaşadığımız için hiçbir yer güvenli değil."
Komşu İlişkisi (%69)	**"Komşularımla tanışmıyorum."** **"Parası olan buraya yerleşmiş o yüzden kültürel olarak aramızda uçurum var anlaşamıyoruz."** **"Aşırı gürültü oluyor çok rahatsız edici."**
Lüks Konut Algısı (%17.2)	"İhtiyaçlarımı karşılıyor ancak lüks olduğunu düşünmüyorum."
Muhit Saygınlığı (%48.3)	"Site iyi ancak çevresi saygın değil, çeşit çeşit insan yaşıyor burada." "Bu muhitin saygın olduğunu düşünmüyorum, eski yaşadığım yer daha iyiydi."
Site Güvenlik Kontrolü (%37.9)	"Güvenlik görevlileri siteye girenleri yeterince sorgulamıyor."
Konutta Zorunlu Değişiklikler (%20.7)	"Parkelerin renk ve dokusu bu dairelere uygun değildi bu yüzden tüm dairenin parkelerini değiştirdik."
Beklentileri Karşılama (%17.2)	"Bahçesi, yeşil alanı çok az bu yüzden karşılamıyor." "Sosyal alanları çok yetersiz ihtiyaçlarımıza cevap vermiyor ve havuzu istediğimiz saatte kullanamıyoruz."

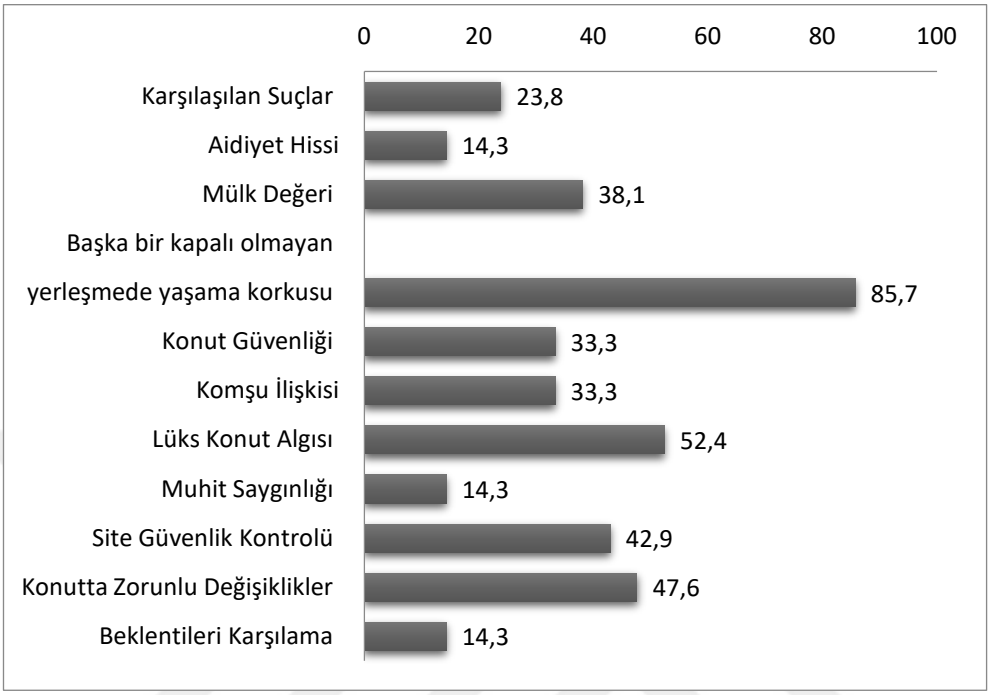
Çizelge 4.26. Çeysa 7 Sitesi'ndeki Memnuniyetsizliğin Nedenleri

	MEMNUNİYETSİZLİK NEDENLERİ
Çeysa 7 Sitesindeki Memnuniyetsizlikler	**En Çok Şikâyet Nedeni**
Karşılaşılan Suçlar (%38.9)	"Hırsızlık olayları yaşanıyor." "Zemin katlara hırsızlar daha kolay giriyor."
Aidiyet Hissi (%50)	**"Evimiz kışın ısınmıyor fırsatım olsa başka yere taşınırdım."** **"Kullanılan malzeme ve işçilik çok kötü buradan memnun değilim."** **"Yapının planı hiç hoşuma gitmiyor, kullanılmayan alanlar var."**
Mülk Değeri (%25)	"Malzeme kullanımı ve işçiliğe bakılacak olursa haddinden fazla pahalı." "Hiç sosyal alanı yok, bu kadar para etmez."
Başka bir kapalı olmayan yerleşmede yaşama korkusu (%88.9)	**"Güvenlik sebebi ile kapalı konut yerleşmesinde yaşamak mecburiyetindeyiz."** **"Çocuklarımızın güvenliği için böyle bir yerleşmeyi tercih ettik."**
Konut Güvenliği (%30.6)	"Güvenlikli site olmasına rağmen çok fazla hırsızlık oluyor." "Güvenlik var ancak site içerisinde kameralar yok kendimizi güvende hissedemiyoruz o yüzden."
Komşu İlişkisi (%52.8)	**"Herkes çalıştığı için gündüz sitede kimse kalmıyor o yüzden ilişki yok."** **"Asansörde karşılaşınca dahi kimse kimseye selam vermiyor."** **"Burada komşuluk ilişkisi sadece evde kalan üst yaş grubu arasında gelişebiliyor."**
Lüks Konut Algısı (%52.8)	**"Konutumun lüks olduğunu düşünmüyorum."** **"İhtiyaçlarımızın hepsini karşılamıyor."** **"Sosyal alan yok, evden çıktığımızda yapabileceğimiz hiçbir şey yok."**
Muhit Saygınlığı (%22.2)	"Farklı kültürden gelen insanlarla bir arada yaşamak beni rahatsız ediyor bu yüzden saygın bir muhitte yaşadığımı düşünmüyorum."
Site Güvenlik Kontrolü (%33.3)	"Güvenlik görevlilerimiz işlerinde profesyonel değiller." "Dışarıdan gelen yabancıların yeterince sorgulanmadığını düşünüyorum." "Bahçe duvarları bizi korumuyor."
Konutta Zorunlu Değişiklikler (%50)	**"Evimizin banyosunda duşa kabin yoktu biz yaptırdık."** **"Kalorifer ve pencerelerde ciddi sorunlar vardı bunları yeniden yaptırdık."**
Beklentileri Karşılama (%33.3)	"Plan olarak beklediğim kadar iyi değil." "Ev dışında kullanılacak sosyal alan, havuz yada spor sahası yok." "Yeşil alan çok az."

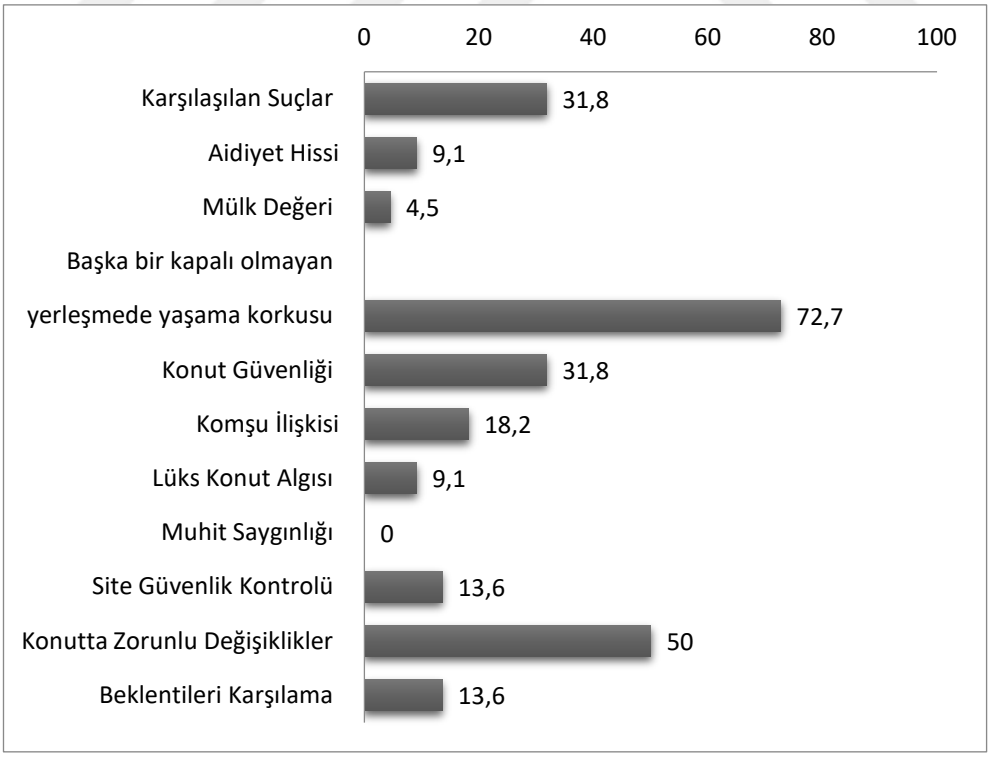
Yaşam alanına yönelik memnuniyetsizliklerin nedenleri araştırıldığında, yerleşmeler bazında memnun olunmayan konular değişiklik göstermektedir. Vadi Evleri yerleşmesinde yaşayan insanların %85.7'si etrafı duvarlarla çevrili kapalı konutlarda yaşamak istemediklerini ancak Diyarbakır'da bunun mümkün olmadığını, ayrıca kendilerini güvende hissetmek için bu tip kapalı konutları tercih etmek zorunda olduklarını belirtmişlerdir (Şekil 4.1). Yine bu yerleşmede memnuniyetsizlik oranının yüksek olduğu bir diğer konu ise lüks konut algısıdır. Yerleşme sakinlerinin %52.4'ü yerleşmeden çıkan çöplerin Silvan yolu üzerinde bir noktada yakılıyor ve müthiş bir duman çıkarıyor olmasından, konutlardaki tesisat sorunlarından ve sosyal alan ihtiyaçlarının hiçbir şekilde karşılamıyor olmasından dolayı yaşadıkları konutun lüks olmadığını düşünmektedirler (Çizelge 4.20). Altınkent Sitesi sakinlerinin %72.7'si "Şehirde terör olayları olduğu için güvenlikli site tercih ettiklerini, çocuklar için özellikle etrafı duvarlarla çevrili olsun istediklerini bu sayede bahçe dışına çıkamadıklarını, aslında istemediklerini ancak mecburen etrafı duvarlarla çevrili bu yerleşmede yaşadıklarını belirtmişlerdir (Şekil 4.2). Bu sitede yaşayan insanların %50'si konutlarında birçok değişiklik yapmak durumunda kaldıklarını örneğin; evlerinin ısınmadığını ve çocukları için tehlikeli olduğu için galeri boşluğunu kapattıklarını, bahçede hiçbir düzenleme olmadığını ve her tür düzenlemeyi kendileri yapmak zorunda kaldıklarını, konutlarında kullanılan duvar kâğıdı ve parke gibi uygulamaların kötü olduğunu bu yüzden hepsini yenilemek zorunda kaldıklarını dile getirmişlerdir (Çizelge 4.21). Kırkkonaklar yerleşmesindeki konut kullanıcılarının %73.7'si yapılarının eski olduğu, çok ciddi tesisat problemleri yaşadıkları ve bazı mekânların kullanışsız olmasından dolayı konfor oranının çok düşük olduğunu ve konutlarının lüks olmadığını düşünmektedirler (Şekil 4.3). Yine burada yaşayan insanların %63.2'si konutlarında birçok değişiklik yapmak durumunda kaldıklarını örneğin; mutfak ve salon Amerikan tarzı yapıldığı için kullanışsız olduğu gerekçesiyle araya duvar yaptıklarını, salon çok küçük ve ortasında bir kolon bulunduğu ve daha kullanışlı hale getirebilmek için balkonun bir kısmı salona dâhil ettiklerini, çatı katında ciddi sorunlar olduğunu, akma sorunlarını ortadan kaldırabilmek için yalıtım yaptırdıklarını ifade etmişlerdir (Çizelge 4.22). Azel sitesi sakinlerinin %81.3'ü Diyarbakır'da yaşadıkları için etrafın duvarlarla çevrili olması gerektiğini, özellikle çocukları ve güvenlikleri için katlandıkları bir durum olduğunu düşünmektedirler (Şekil 4.4). Yerleşme halkının % 68.8'i konutlarında

değişiklikler yapmak durumunda kalmışlardır. Tüm duvarlar beyaz olduğu için temizliğinin çok zor olduğu, bu yüzden duvar kâğıdı yaptırdıklarını, balkonlara mekândan kazanabilmek için cam balkon yaptırmak zorunda kaldıklarını, mutfakta çok ciddi tesisat problemleri olduğunu bu yüzden hepsini yeniden yaptırdıklarını belirtmişlerdir (Çizelge 4.23). Diamond City yerleşmesinde yaşayan insanların %92.9'u kapalı bir yerleşmede yaşamalarına rağmen çocuklarını aşağı tek başına gönderemediklerini, etraflarındaki duvarların ve güvenliğin bir nebze de olsa Diyarbakır gibi bir yerde güvende olduklarını hissettirdiğini ifade etmişlerdir (Şekil 4.5). Sakinlerin %59.5'i konutlarında kullanılan malzemenin çok iyi olmadığını bu yüzden konfor olmadığını, mekân büyüklüklerinin çok orantısız ve kullanışlı olmadığını, tesisat sisteminde ciddi problemler olduğunu belirtmişlerdir (Çizelge 4.24). Tutka Park yerleşmesindeki kullanıcıların %89.7'si normal şartlarda etrafı duvarlarla çevrili kapalı bir yerleşmede yaşamayı hiç istemediklerini ancak Diyarbakır'da yaşadıkları için buna mecbur olduklarını, çocuklarının güvenliği için etraflarının duvarlarla çevrili olmasını istediklerini söylemişlerdir. Yerleşme halkının %69'u komşularıyla tanışmadığını, tek kelimeyle parası olanın bu siteye yerleşmiş olduğunu, o yüzden kültürel olarak aralarında uçurum olduğunu ve anlaşamadıklarını, aşırı gürültü olduğu için çok rahatsız olduklarını belirtmişlerdir (Şekil 4.6). Yine sakinlerin %58.6'sı yaşadıkları sitenin Diyarbakır şartlarına göre çok pahalı bir site olduğunu ve zorlandıklarını, dairenin kendilerinin olduğunu ancak aidatlarının çok fazla olduğunu, kullanılan malzemelerin iyi ancak işçiliğin çok kötü olduğunu bu yüzden bu kadar para etmediğini dile getirmişlerdir (Çizelge 4.25). Çeysa 7 sitesinde yaşayan insanların %88.9'u güvenlik sebebi ile kapalı konut yerleşmesinde yaşamak mecburiyetinde olduklarını, çocuklarının güvenliği için böyle bir yerleşmeyi tercih ettiklerini, %52.8'i herkes çalıştığı ve gündüz sitede kimse kalmadığı için komşuluk ilişkilerinin pekişemediğini, asansörde karşılaşınca dahi kimsenin kimseye selam vermediğini, yaşadıkları sitede komşuluk ilişkisinin sadece evde kalan üst yaş grubu arasında gelişebildiğini, yine %52.8'i konutunun lüks olduğunu düşünmediğini, ihtiyaçlarının hepsinin karşılanmadığını, sosyal alan olmadığını, evden çıktıklarında yapabilecekleri hiçbir şeyin olmadığını, %50'si evlerinin kışın ısınmadığını ve fırsatı olsa başka yere taşınacağını, kullanılan malzeme ve işçiliğin çok kötü olduğunu, yapının planının hiç hoşlarına gitmediğini, kullanılmayan alanlar olduğunu, yine sakinlerin %50'si evlerinin banyosunda duşa

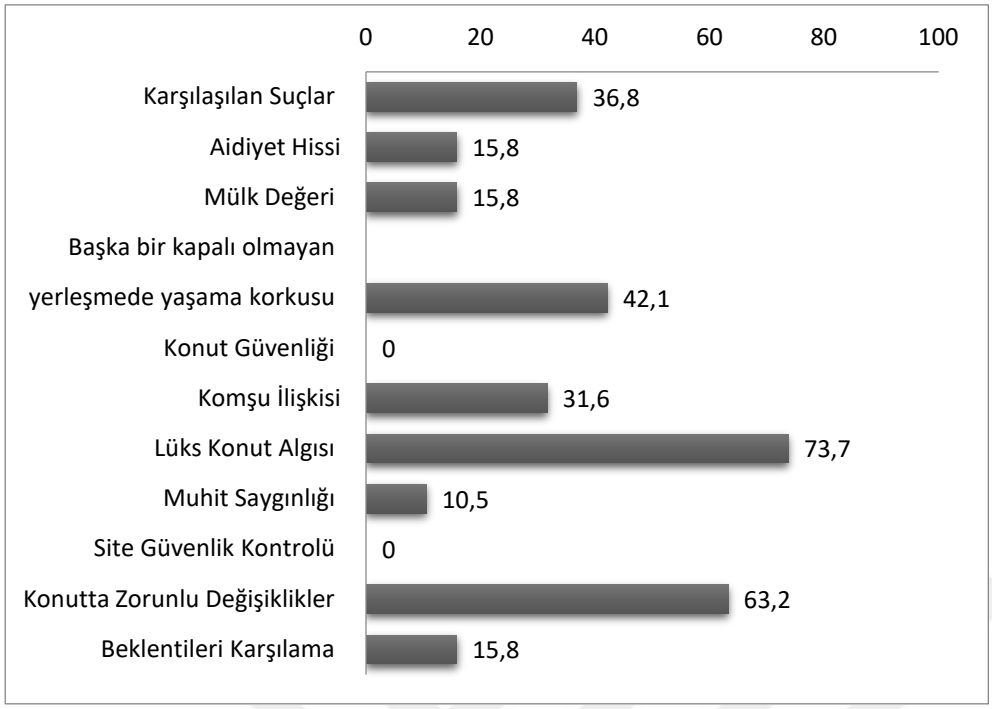
kabin olmadığını ve kendilerinin yaptırdığını, kalorifer ve pencerelerde ciddi sorunlar olduğunu ve bunları yeniden yaptırdıklarını ifade etmişlerdir (Çizelge 4.26) (Şekil 4.7).

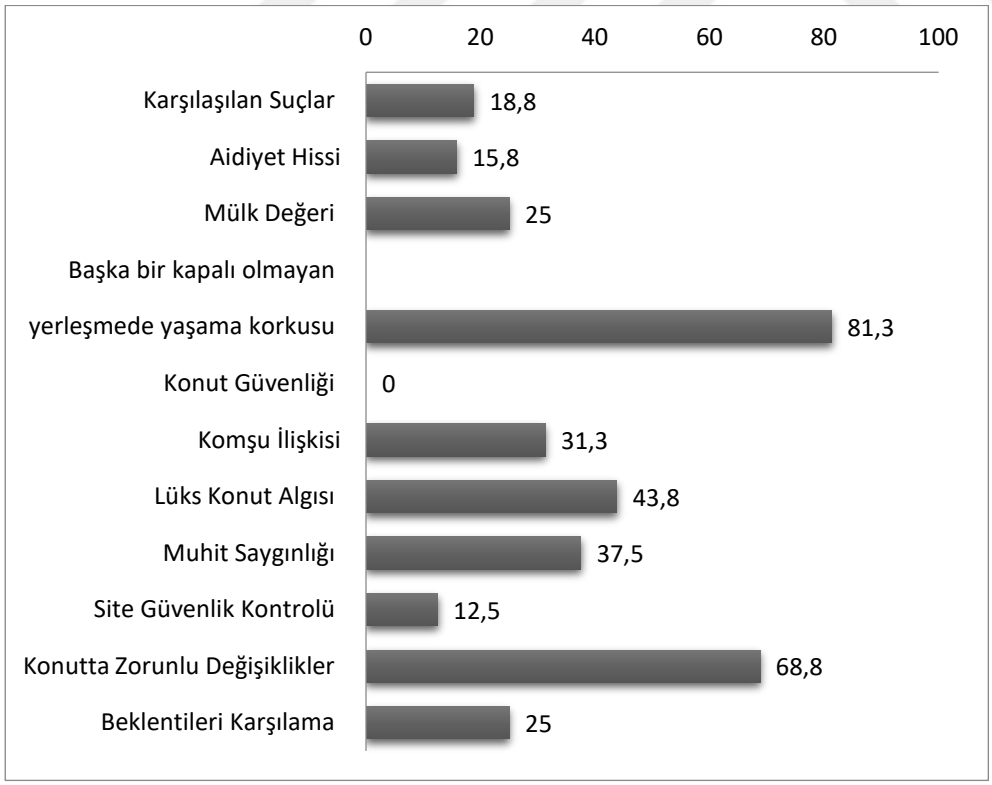
Şekil 4.1. Vadi Evleri Yerleşmesinde Karşılaşılan Memnuniyetsizlikler

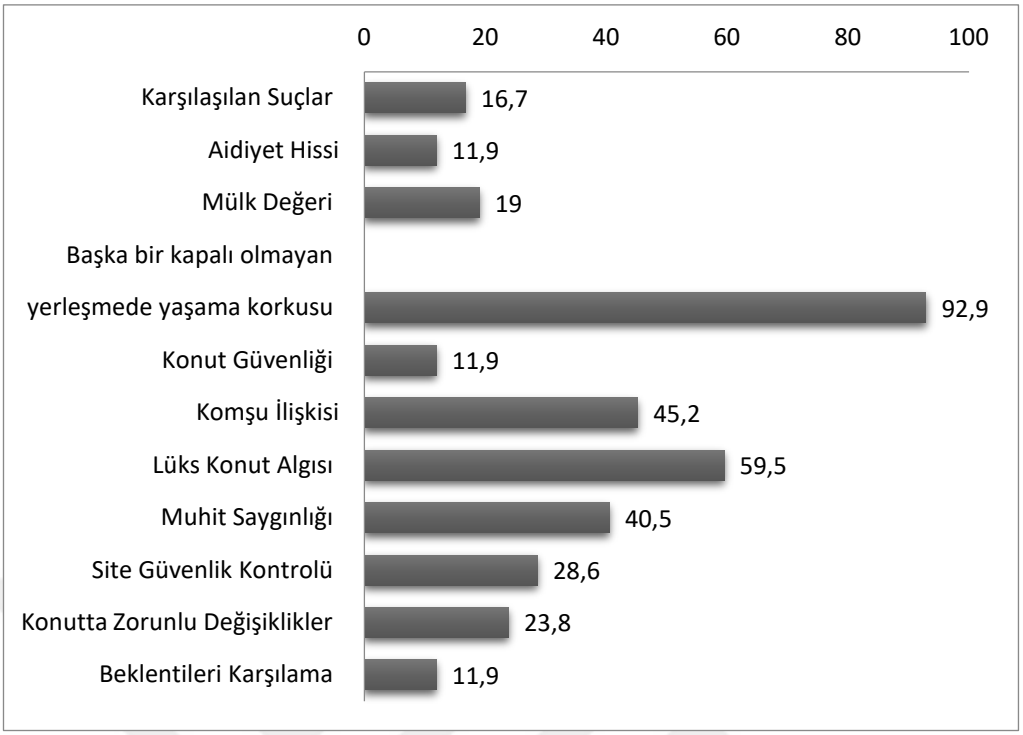
Şekil 4.2. Altınkent Sitesinde Karşılaşılan Memnuniyetsizlikler

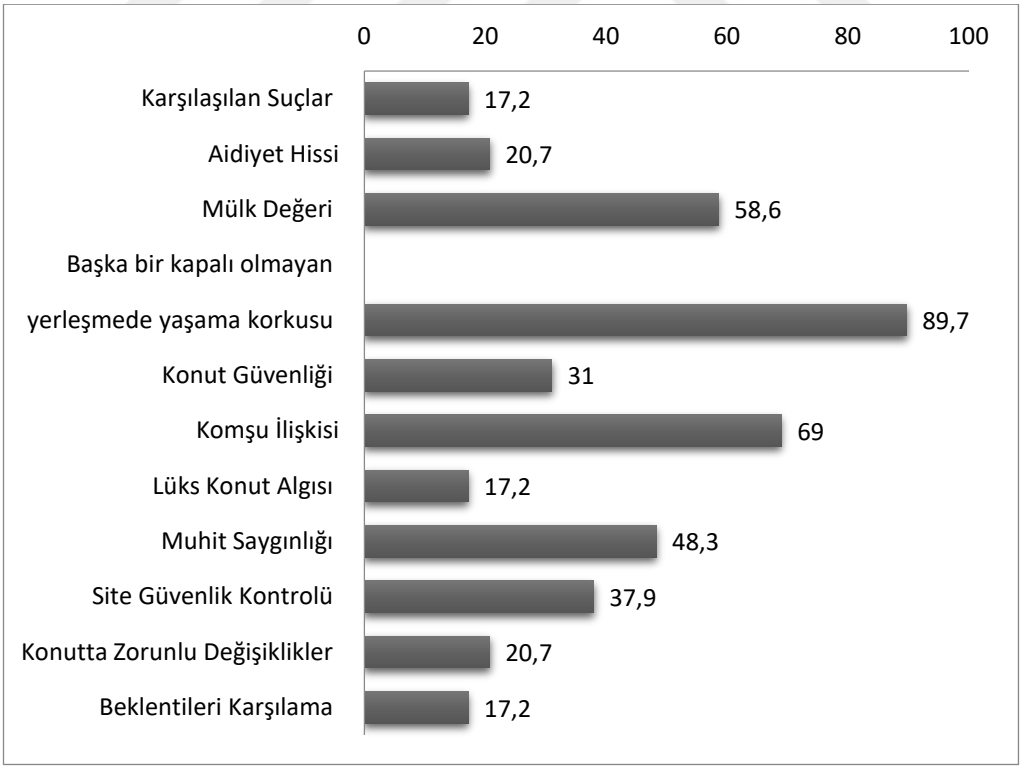
Şekil 4.3. Kırkkonaklar Yerleşmesinde Karşılaşılan Memnuniyetsizlikler

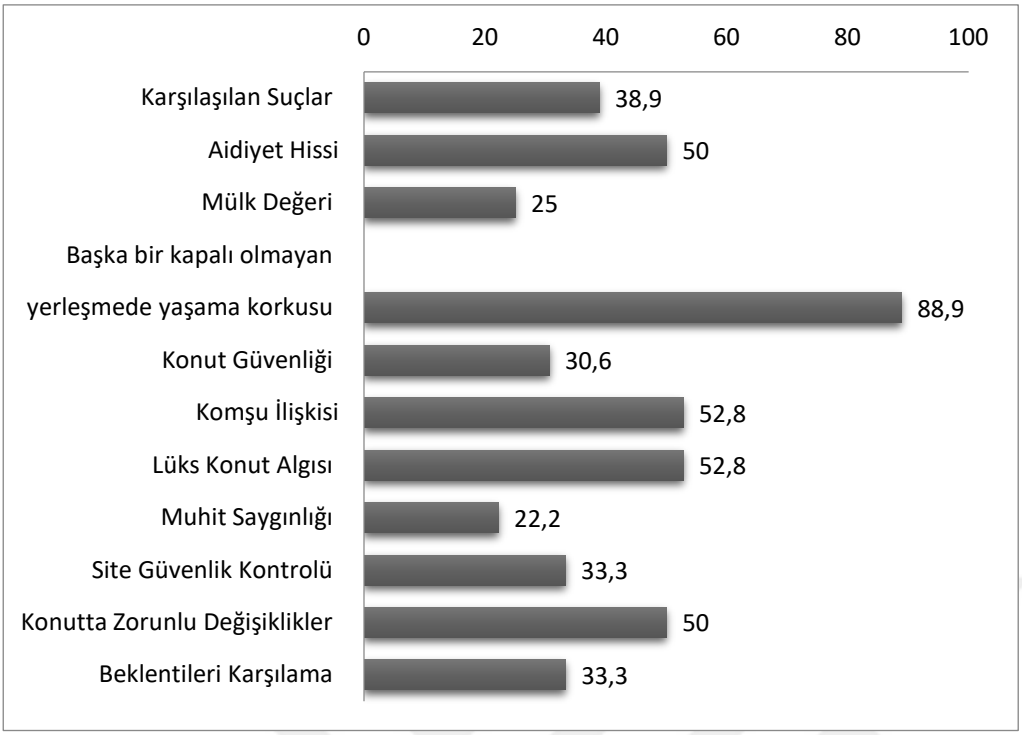
Şekil 4.4. Azel Sitesinde Karşılaşılan Memnuniyetsizlikler

Şekil 4.5. Diamond City'de Karşılaşılan Memnuniyetsizlikler

Şekil 4.6. Tutka Park Sitesinde Karşılaşılan Memnuniyetsizlikler

Şekil 4.7. Çeysa 7 Sitesinde Karşılaşılan Memnuniyetsizlikler

4.2. Tartışma

Bu araştırmada, Diyarbakır'daki yatayda gelişen (az katlı) Vadi Evleri, Altınkent Sitesi, Kırkkonaklar ve düşeyde gelişen (çok katlı) Azel Yapı, Diamond City, Tutka Park, Çeysa 7 olmak üzere toplam 7 adet dışa kapalı konut yerleşmesindeki kullanıcıların yaşam alanlarına yönelik memnuniyet seviyeleri incelenmiştir. Bu yerleşmelerdeki kullanıcıların konut memnuniyeti, konut-yakın çevresine yönelik memnuniyeti ve komşuluk memnuniyeti ölçülmüştür. Bu memnuniyet ölçümlerinin ortalamalarının toplamı, yaşam alanının memnuniyet seviyesini belirlemektedir (Amerigo, Aragones, 1990) (Çizelge 4.27).

Çizelge 4.27. Yerleşmelerin Yaşam Alanı Memnuniyet Oranları

YERLEŞME	KONUT MEMNUNİYETİ *		KONUT YAKIN ÇEVRESİ MEMNUNİYETİ *		KOMŞU MEMNUNİYETİ *		YAŞAM ALANI MEMNUNİYETİ *
	N	%	N	%	N	%	%
VADİ EVLERİ	30	**71.4**	32	**76.2**	34	**80.9**	**76.16**
ALTINKENT SİTESİ	0	0	4	9	6	13.6	7.53
KIRKKONAKLAR	3	15.8	3	15.8	0	0	10.53
AZEL SİTESİ	6	18.8	2	6.3	6	18.8	14.63
DIAMOND CITY	4	9.5	0	0	4	9.6	6.36
TUTKA PARK	3	10.3	0	0	8	27.6	12.63
ÇEYSA 7	10	27.8	3	8.3	8	21.2	19.1

* "ÇOK MEMNUNUM" VE "MEMNUNUM" SEÇENEKLERİNİN TOPLAMI

İncelenen yedi yerleşmenin konut memnuniyeti, konutun yakın çevresinden memnuniyet ve komşuluk ilişkileri memnuniyetine yönelik elde edilen sonuçlar arasında belirgin farklılıklar göze çarpmaktadır. Genel olarak yaşam alanı memnuniyeti değerlendirildiğinde Vadi Evleri yerleşmesi hemen hemen tek beğenilen yerleşmedir (Şekil 4.8). Bunun nedeni, yerleşmede özellikle aidiyet hissinin yüksek oluşuna (%85.7), yerleşmenin saygın bir muhitte yer aldığı inancına (%85.7), yerleşmede genel olarak beklentilerin karşılandığı düşüncesine (%85.7) ve yerleşme içerisinde karşılaşılan

suçların fazla olmayışına (%76.2) bağlanabilir. Buna ek olarak yerleşmede konut güvenliği (%66.7) ve komşuluk ilişkilerinden (%66.7) kaynaklanan memnuniyet, genel anlamda Vadi Evlerindeki yaşam alanı memnuniyetini büyük oranda etkilemektedir. Ayrıca yerleşme içerisinde ilköğretim seviyesinde bir okulun ve bir de anaokulunun bulunması, kullanıcıların, çocuklarını artan terör olayları sebebiyle oluşan çatışma ortamından uzak tutabilmeleri ve güvenli bir şekilde okullarına gönderebiliyor olmaları memnuniyet seviyesini önemli ölçüde artıran bir unsur olarak gösterilebilir. Sosyal hayat bakımından komşuluk ilişkilerinin yaşam alanı memnuniyeti açısından oldukça önemli olduğu söylenebilir. Çizelge 4.27'de görüldüğü üzere araştırma yapılan yerleşmelerde komşuluk ilişkilerinin en iyi olduğu yerleşmenin de (%80.9) Vadi Evleri yerleşmesi olduğu ortaya çıkmaktadır. Gerek konutların sakinlerinin mahremiyetini sağlayan bir mesafede konumlandırılmış olmaları, gerekse sakinlerin uzun yıllar birlikte yaşayıp birbirlerine adapte olmaları komşuluk ilişkilerinin iyi olmasının temel nedenleri arasında sayılabilir. Aynı zamanda konut yakın çevresi (%76.2) ve konut memnuniyeti (%71.4) seviyelerindeki artış, Vadi Evlerini daha yaşanabilir bir yerleşme haline getirmektedir. Yerleşme sakinleri evlerini kaba yapıda iken teslim almış ve tüm iç donatılarını kendi istekleri doğrultusunda oluşturmuşlardır. Bu sebeple konut memnuniyeti seviyesi oldukça fazladır. Aynı zamanda site genel yerleşiminin çok sık olmayışı (iç içe konutlardan oluşmaması), kullanılabilir sosyal alanların oluşu konut yakın çevresinden memnuniyeti önemli ölçüde etkilemektedir. Bunun yanında yerleşmede kalabalık aile yapısına uygun tasarımlar yapılmış ve kullanıcı sayısı ile konut memnuniyeti arasında yapılan karşılaştırmalar göstermektedir ki kullanıcı sayısı arttıkça memnuniyette artmaktadır (Çizelge 4.28). Tüm bu sebepler Vadi Evleri yerleşmesinde kullanıcıların yaşam alanı memnuniyet seviyesinin diğer yerleşmelerle karşılaştırıldığında çok daha yüksek olmasını sağlamaktadır.

Diğer yerleşmelerdeki (geri kalan altı yerleşme) yaşam alanı memnuniyet seviyeleri %7 ve %19 arasında değişmektedir. Yaşam alanı memnuniyetini oluşturan üç memnuniyet seviyesinin (konut, konut çevresi ve komşu memnuniyetleri) oldukça düşük olması (en az %0 en fazla yaklaşık %28) geri kalan altı yerleşmenin kullanıcıları tarafından beğenilmediğini ortaya koymaktadır. Ayrıca bulunan bu düşük değerler, daha önce Diyarbakır'da yapılan diğer konut memnuniyet araştırmalarının sonuçları

(Korkmaz, 2006; Ay, 2013; Bekleyen ve Ay, 2016) ile karşılaştırıldığında kritik düzeyde oldukları bu araştırma kapsamında belirlenmektedir.

Diğer yerleşmelerde yaşam alanı memnuniyetinin düşük olmasının sebepleri araştırıldığında, Altınkent Sitesinde konut memnuniyetinin %0 olduğu göze çarpmaktadır. Bunun nedeni beğenilmeyen konut planlamasına ve tesisat problemlerine bağlanmaktadır. Ancak güvenlik zafiyeti ve sosyal donatıdan yoksunluk da bu memnuniyet seviyesini oldukça düşürmektedir. Kırkkonaklar yerleşmesinde de komşu memnuniyetinin %0 olduğu dikkat çekmektedir. Bu durumun temel nedeni konutlar arası mahremiyetin sağlanamamasıdır. Yerleşmede yaşayan kullanıcıların ifadelerine göre; komşuluk ilişkilerinin sorunlu oluşu gürültüyle birebir ilişkilidir. Azel sitesinde ise yaşam alanı memnuniyet seviyesini düşüren en önemli unsur konut yakın çevresi memnuniyetidir (%6.3). Bunun sebebi site sakinlerinin konutlarının dış görünüşünden, site güvenliğinden ve etrafı duvarlarla çevrili kapalı alanda yaşamaktan memnun olmamalarına bağlanabilir. Diamond City yerleşmesinde de konut yakın çevresi memnuniyeti %0'dır. Yerleşme sakinlerinin bizzat ifade ettiği neden; site çevresindeki restoran ve cafelerin oluşturduğu kalabalığın site güvenliğini tehdit ettiği yönündedir. Yerleşme halkı hava kardıktan sonra sitenin yakın çevresinde yürüyüşe çıkamamaktan şikâyetçidir. Bu durum yaşam alanı memnuniyetini ciddi şekilde düşürmektedir. Tutka Park yerleşmesinde konut yakın çevresinden kaynaklı memnuniyetsizlik (%0), yaşam alanı memnuniyet seviyesini düşürmektedir. Bunun sebebi ise yaşam tarzı farklılıkları ve güvenlik sorunları olabilmektedir. Çeysa 7 Sitesinde konut yakın çevresi memnuniyetinin %0 olduğu göze çarpmaktadır. Bunun sebebi sakinlerin, çevrenin dış görünüşünden ve etrafı duvarlarla çevrili alanda yaşamaktan memnun olmaması olabilmektedir.

Bu araştırma kapsamında yaşam alanlarının memnuniyetine yönelik yapılan dört ölçekli değerlendirmenin yanında iki ölçekli bir değerlendirme daha yapılmıştır. İki ölçekli değerlendirme (evet ve hayır) ise yerleşmelerin kullanıcı üzerinde bıraktığı algılarla (konut güvenliği, site güvenlik kontrolü, komşu ilişkisi, aidiyet hissi, mülk değeri, lüks konut algısı, muhit saygınlığı, beklentileri karşılama) ilgilidir. Yaşam alanı memnuniyeti çok düşük olan yerleşmeler, bu algılar dikkate alındığında çok farklı sonuçlarla da karşılaşılmaktadır.

Yerleşmeler güvenlik açısından değerlendirildiğinde insanların özellikle kapalı konut yerleşmelerini tercih etmelerindeki en önemli sebebin güvenlik olduğu göze çarpmaktadır (Çizelge 4.29). Kırkkonaklar ve Azel Sitesinde konut güvenliğinin %100 olduğu göze çarpmaktadır (Şekil 4.9). Yerleşme sakinlerinin bizzat ifade ettiği neden; güvenlik görevlilerinin siteye giren herkesi sorguladıkları ve kayıt altına aldıkları, ayrıca sitenin 7/24 kamera sistemi ile takip edildiği yönündedir. Bunun bir diğer nedeni ise yaşam alanında karşılaşılan suç oranlarının oldukça düşük olması ile açıklanabilir. Bu evlerin varlıklarının temel yapı taşı niteliğinde olan konut güvenliği memnuniyeti ise tüm yerleşmelerde yüksektir. Diğer yerleşmelerde hem konut hemde site güvenlik memnuniyeti beklenilen düzeydedir. Bazı yerleşmelerde (Vadi Evleri) güvenlik görevlilerinin görevlerini yerine getirmelerindeki zafiyetleri bu memnuniyet seviyesini düşürmektedir.

Konut güvenliğinin yanı sıra site güvenlik kontrolü bakımından memnuniyetin (Şekil 4.10) en yüksek olduğu yerleşmeler Kırkkonaklar, Altınkent ve Azel sitesidir. Yerleşme sakinlerinin ifadesine göre güvenlik görevlileri gelen herkese kimlik sormakta ve bilgilerini almaktadır. Bu durum başta hırsızlık olmak üzere herhangi bir güvenlik zafiyeti olmasını engellemekte ve beklentilerin büyük oranda karşılandığını göstermektedir (Çizelge 4.30).

Yerleşmelerdeki komşuluk ilişkileri değerlendirildiğinde en fazla memnuniyetsizlik Tutka Park (%69) yerleşmesindedir (Şekil 4.11). Bu durumun sebebi; site sakinlerinin arsa sahipleri ve genelde il dışından gelen gelir seviyesi yüksek üst sınıftan oluşması ve bu iki kesim arasındaki kültürel farkın ciddi problemler doğurması gibi nedenlere bağlanabilir.

Yerleşmeler içerisinde aidiyet hissi konusunda en fazla memnuniyetsizlik Çeysa 7 (%50) sitesinde yaşanmaktadır (Şekil 4.12). Temel memnuniyetsizliğin sebebinin, yapının plan düzenindeki çarpıklık ve yalıtım olmadığı için konutun hiçbir şekilde ısıtılamaması olduğu görülmektedir. Buna ek olarak site içerisinde herhangi bir sosyal donatının olmayışı da aidiyet hissini zedeleyen unsurlardandır. Diğer yerleşmelerde ise yaşam alanı memnuniyet düzeyi düşük olmasına rağmen tümünde aidiyet hissi oldukça yüksektir.

Yerleşmeler mülk değeri memnuniyeti açısından değerlendirildiğinde, genel memnuniyetin en çok Altınkent Sitesinde olduğu ortaya çıkmaktadır (Şekil 4.13). Bu yerleşmede yaşayanların %95.5'i konutlarının harcadıkları paraya değdiğini düşünmektedirler. Bunun sebebi yerleşmenin yeni oluşu ve tesisat gibi ciddi problemlerin çok fazla görülmeyişi olabilmektedir. Ancak Tutka Park yerleşmesi hariç diğer tüm yerleşmelerde mülk değerinin düşük olmaması, kullanıcıların yerleşmelerin gerçek değerini gösterir nitelikte olduğunu ortaya çıkarmaktadır.

Yerleşmeler lüks konut algısı memnuniyeti açısından değerlendirildiğinde, memnuniyetin en düşük olduğu yerleşmenin Kırkkonaklar (%73.7) olduğu göze çarpmaktadır (Şekil 4.14). Bunun sebebi, yerleşmenin daha eski oluşu, kullanılan malzemelerin sorunlu oluşu ve tasarım itibari ile gerekli konforu sağlayamaması olabilmektedir.

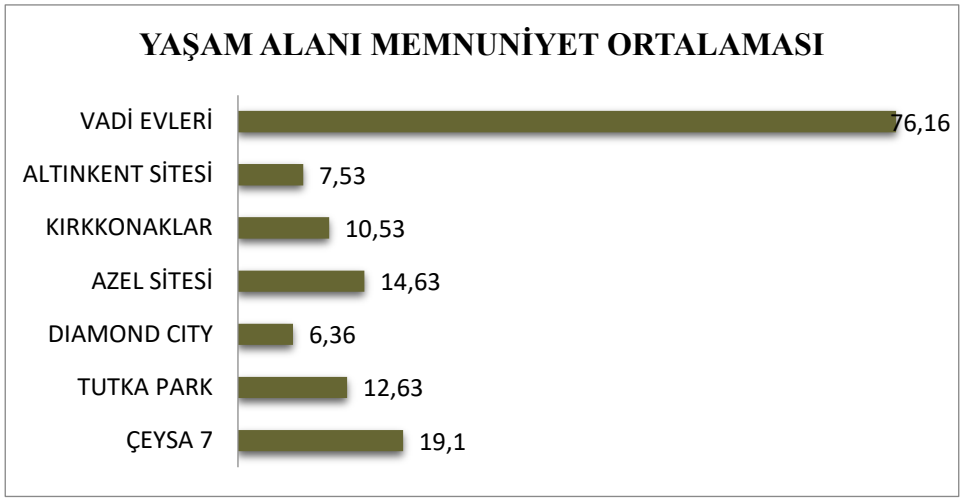
Yerleşmeler muhit saygınlığı memnuniyetsizliği açısından değerlendirildiğinde, memnuniyetsizliğin en yüksek olduğu yerleşme Tutka Park (%48.3) yerleşmesidir (Şekil 4.15). Bunun sebebi yaşam tarzı farklılıkları ve kültürel ayrılıklar ile açıklanabilmektedir. Buna karşın memnuniyetin en yüksek olduğu yerleşmenin ise Altınkent yerleşmesi olduğu görülmektedir (%100). Bu durumun sebebi, yerleşme sakinlerinin genel olarak kültürel ve sosyal açıdan oldukça benzer olmaları ile açıklanabilir.

Yaşam alanı memnuniyeti açısından yatayda gelişen yerleşmelerle düşeyde gelişen yerleşmeler arasında dikkat çekici bir ayrıma rastlanmamıştır. Çünkü yatayda gelişen bazı yerleşmelerden (Altınkent Sitesi ve Kırkkonaklar Sitesinde) elde edilen kullanıcı memnuniyet ortalaması, düşeyde gelişen yerleşmelerin memnuniyet ortalamalarına çok yakındır. Yaşam alanı memnuniyet seviyesinin yatay yerleşmelerde yüksek algılanmasının tek nedeni Vadi Evlerinin memnuniyet ortalamasının çok yüksek olmasından kaynaklanmaktadır.

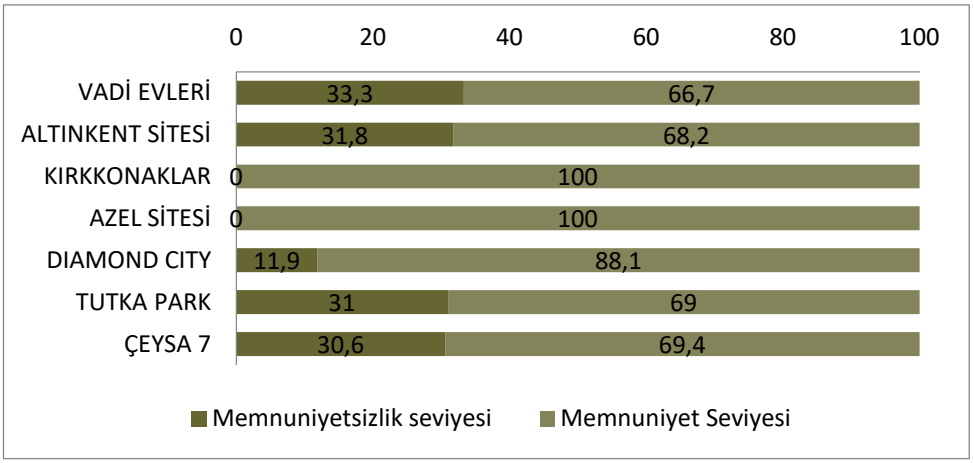
Ancak yaygın olarak düşeyde gelişen kapalı konut yerleşmeleri daha çok konut üreticileri tarafından tercih edilmektedir. Bu durumun temel nedeni, artan arsa spekülasyonları sebebiyle mümkün olduğunca düşük metrekarelerde çok fazla konut üretme isteğine bağlanabilir (Akyol Altun, 2008; Karaören, 1992). Kullanıcı tercihleri

açısından ise aile fertlerinin neredeyse hepsinin çalışması, bu nedenle bahçe ve sosyal alanlara fazla ihtiyaç duymamaları daha çok düşey yerleşmeleri tercih etmelerinin sebebi olarak gösterilebilir. Bariz bir farkın görülememesinin bir diğer sebebi ise her iki yönde gelişen yerleşmelerin de genel anlamda ihtiyaçları karşılayacak düzeyde tasarlanıyor olmasıdır. Yatayda gelişen yerleşmeler, şehir dışında ancak kendi içinde sosyal donatıları, yeşil alanları, havuzu ve bahçesi olan, tüm ihtiyaçları site içerisinden karşılanması, düşeyde gelişen yerleşmeler ise şehir içinde çok katlı, ihtiyaçların bir kısmını site içerisinden bir kısmını ise sitenin yakın çevresinden karşılanması yönünde tasarlanmıştır. İki ayrı yerleşme tipi ihtiyaçlara cevap verdiği oranda memnuniyet içermektedir.

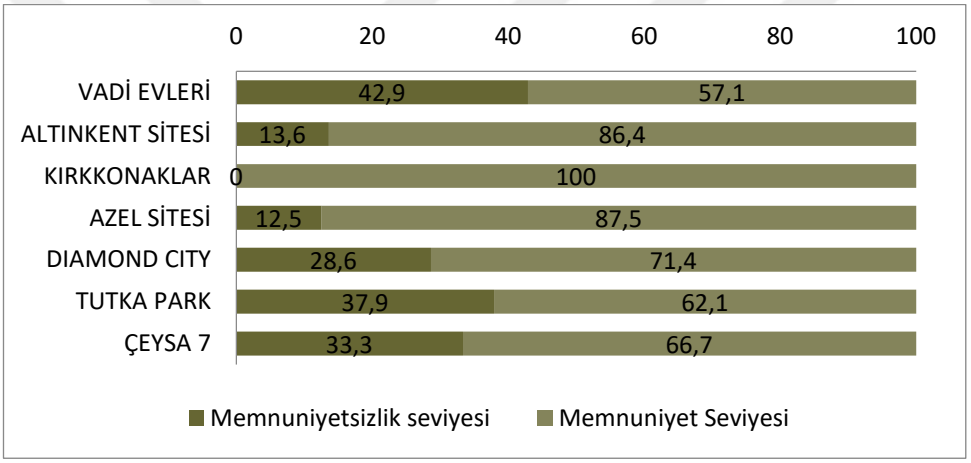
Yaşam alanı memnuniyet düzeyleri (konut, konut yakın çevresi, komşu ilişkilerine yönelik memnuniyet) bakımından, düşey ve yatay yerleşmeler karşılaştırıldığında çok büyük bir fark görülmese de diğer algılar dikkate alındığında dikkat çekici bir farkın olduğu belirlenmiştir. Düşey yerleşmelerle karşılaştırıldığında yatay yerleşmelerde; site güvenlik kontrolü, komşuluk ilişkileri, aidiyet hissi, mülk değeri, muhit saygınlığı ve beklentilerin karşılanması bakımından memnuniyet seviyelerinin yüksek olduğu ancak, konut güvenliği ve lüks konut algısı bakımından memnuniyet seviyelerinin düşük olduğu belirlenmiştir. Bunun yanında genel olarak beklentilerin karşılanması hususunda gerek yerleşmeler bazında (Şekil 4.16), gerekse iki yerleşme tipi arasında yine bir fark görülememektedir (Çizelge 4.31).

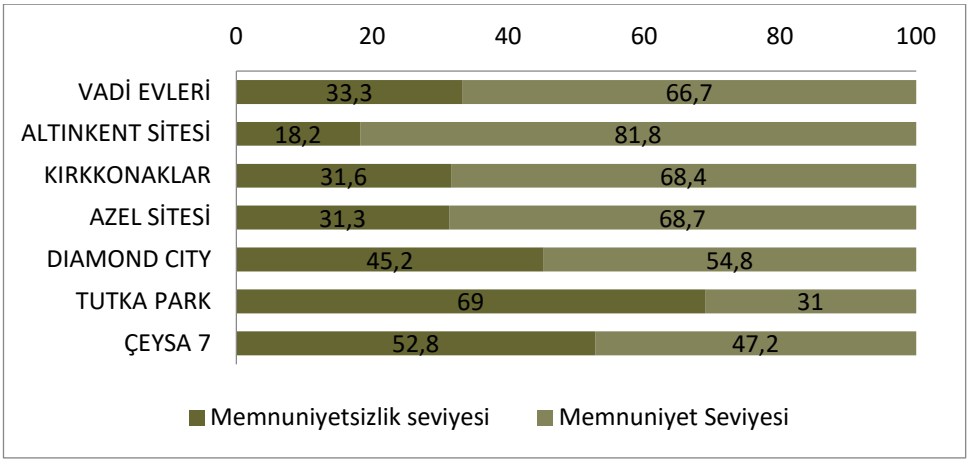
Şekil 4.8. Yaşam alanı memnuniyet ortalaması

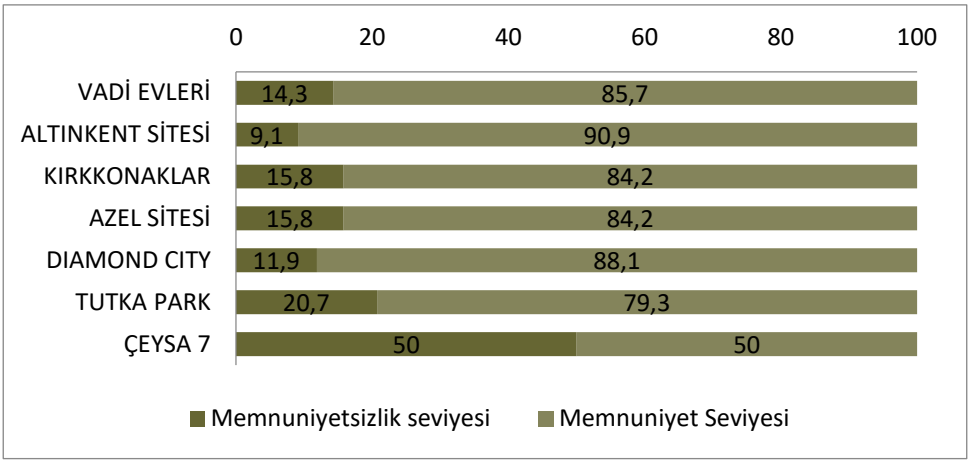
Şekil 4.9. Konut güvenliği ile ilgili memnuniyet seviyeleri

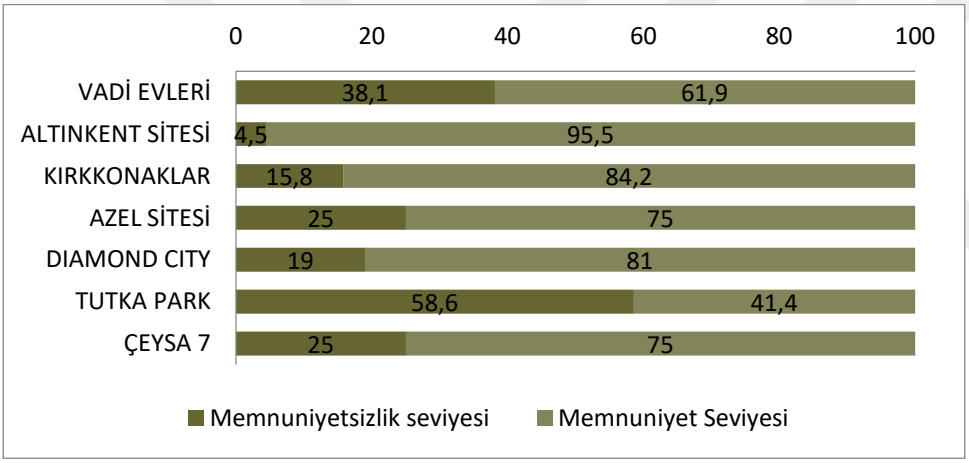
Şekil 4.10. Site güvenlik kontrolü ile ilgili memnuniyet seviyeleri

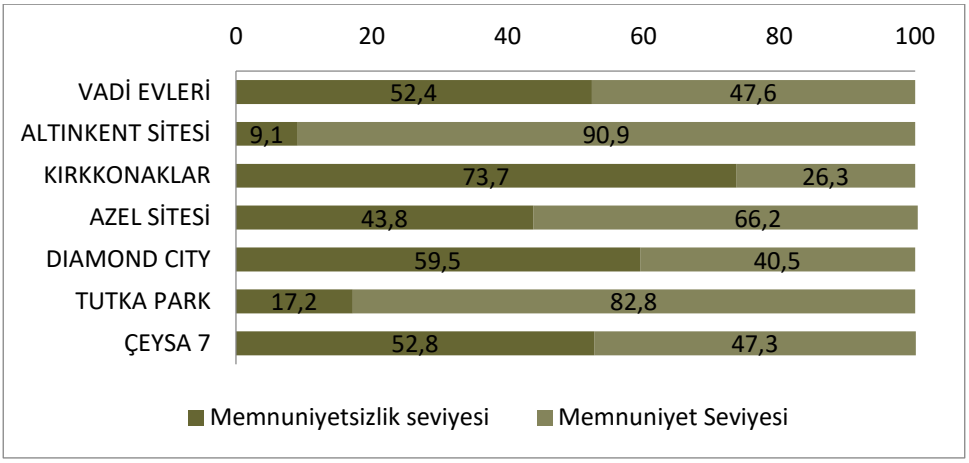
Şekil 4.11. Komşu İlişkisi ile ilgili memnuniyet seviyeleri

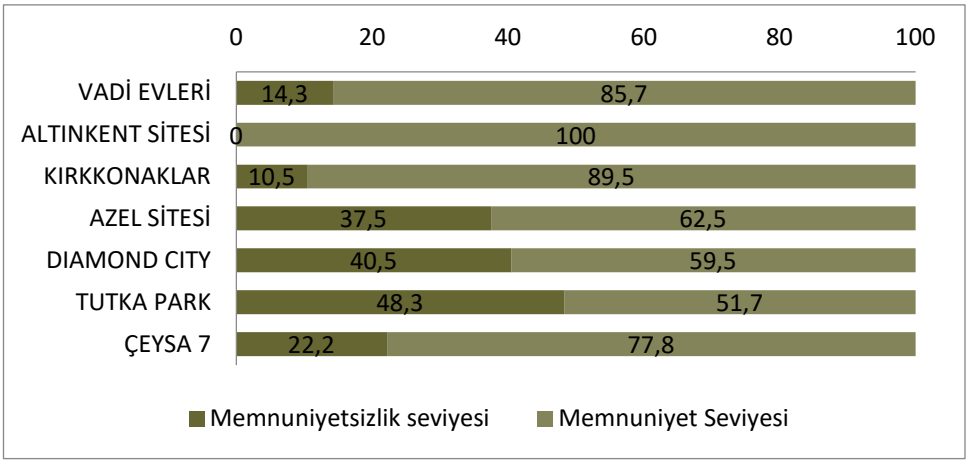
Şekil 4.12. Aidiyet hissi ile ilgili memnuniyet seviyeleri

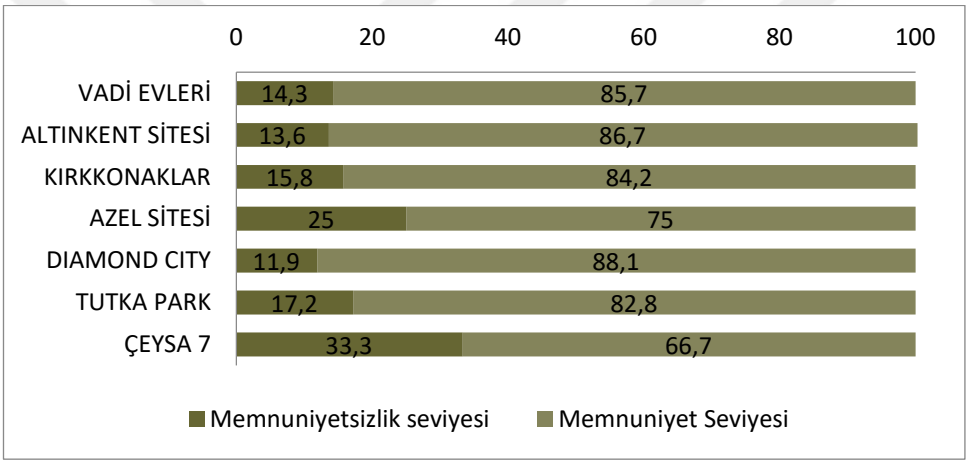
Şekil 4.13. Mülk değeri ile ilgili memnuniyet seviyeleri

Şekil 4.14. Lüks konut algısı ile ilgili memnuniyet seviyeleri

Şekil 4.15. Muhit Saygınlığı ile ilgili memnuniyet seviyeleri

Şekil 4.16. Beklentileri karşılama ile ilgili memnuniyet seviyeleri

Çizelge 4.28. Yerleşmelerin kullanıcı sayısı-konut memnuniyeti karşılaştırması

Yerleşmeler	Kullanıcı sayısı	Memnuniyet seviyeleri				
		Çok Memnunum	Memnunum	Memnun Değilim	Hiç Memnun Değilim	
		Kişi Sayısı				
VADİ EVLERİ	1	0	0	0	0	+
	2	2	2	0	0	
	3	2	4	4	0	
	4	0	6	4	0	
	5 ve üzeri	0	14	4	0	
ALTINKENT SİTESİ	1	0	0	0	0	-
	2	0	0	4	0	
	3	0	0	4	0	
	4	0	0	12	2	
	5 ve üzeri	0	0	20	2	
KIRKKONAKLAR	1	0	0	0	0	-
	2	0	0	0	3	
	3	0	0	0	0	
	4	3	0	7	0	
	5 ve üzeri	0	0	3	3	
AZEL SİTESİ	1	0	0	2	0	-
	2	0	0	4	0	
	3	0	0	2	0	
	4	0	6	8	2	
	5 ve üzeri	0	0	8	0	
DIAMOND CITY	1	0	0	0	0	-
	2	0	0	6	0	
	3	0	0	12	0	
	4	0	2	7	0	
	5 ve üzeri	0	2	11	2	
TUTKA PARK	1	0	0	2	0	-
	2	0	0	3	0	
	3	0	0	6	3	
	4	3	0	3	0	
	5 ve üzeri	0	0	9	0	
ÇEYSA 7	1	0	0	2	0	-
	2	0	0	7	0	
	3	2	2	2	0	
	4	0	3	7	0	
	5 ve üzeri	2	1	8	0	

+ “Kullanıcı sayısı arttıkça memnun olanların sayısı da artmaktadır.”

- “Kullanıcı sayısı arttıkça memnun olmayanların sayısı da artmaktadır.”

Çizelge 4.29. Yaşam Alanını Tercih Sebebi

Yaşam Alanı Olarak Burayı Tercih Etmenizin 1. Nedeni Nedir?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Statü	24	9.8	9.8	9.8
	Güvenlik	47	19.3	19.3	29.1
	Akrabaya Yakın Olması	31	12.7	12.7	41.8
	Ev sahibi olduğum için	10	4.1	4.1	45.9
	Konumu	18	7.4	7.4	53.3
	Büyüklüğü uygun	14	5.7	5.7	59.0
	İş yerime Yakın	11	4.5	4.5	63.5
	Denk geldi	3	1.2	1.2	64.8
	Ulaşımı kolay	2	.8	.8	65.6
	Huzurlu ve muhiti güzel	8	3.3	3.3	68.9
	Eşimin eviydi	2	.8	.8	69.7
	Yeni bina olması	3	1.2	1.2	70.9
	Otoparkı iyi	2	.8	.8	71.7
	Tasarımı güzel	9	3.7	3.7	75.4
	Çocuk spor alanı var	2	.8	.8	76.2
	Ödeme kolaylığı	7	2.9	2.9	79.1
	Ferahlığı	3	1.2	1.2	80.3
	Komşuluk ilişkileri iyi	3	1.2	1.2	81.6
	Daire karşılığı	1	.4	.4	82.0
	Ev sahibi tanıdıktı	1	.4	.4	82.4
	Havuzu güzel	1	.4	.4	82.8
	Yeşil alan imkanı	3	1.2	1.2	84.0
	Bahçeli oluşu	12	4.9	4.9	88.9
	Çocuk psikolojisi için uygun	9	3.7	3.7	92.6
	Mecburiyet	2	.8	.8	93.4
	Müstakil olması	8	3.3	3.3	96.7
	Şehirden uzak olması	2	.8	.8	97.5
	Sakin	4	1.6	1.6	99.2
	Çocukların okulu burda	2	.8	.8	100.0
	Total	244	100.0	100.0	

Çizelge 4.30. Başka bir kapalı olmayan yerleşmede yaşama korkusu / Hırsızlığa karşı güvenlik / Beklentilerin Karşılanması

		Başka bir kapalı olmayan yerleşmede yaşama korkusu	Hırsızlığa karşı güvenlik	Beklentilerin karşılanması
Vadi Evleri	Evet	85.71	66.7	85.7
	Hayır	14.28	33.3	14.3
Altınkent Sitesi	Evet	72.72	68.2	86.4
	Hayır	27.27	31.8	13.6
Kırkkonaklar	Evet	42.1	100	84.2
	Hayır	57.89	0	15.8
Azel Sitesi	Evet	81.25	100	75
	Hayır	18.75	0	25
Diamond City	Evet	92.85	88.1	88.1
	Hayır	7.14	11.9	11.9
Tutka Park	Evet	89.65	69	82.8
	Hayır	10.34	31	17.2
Çeysa 7	Evet	88.88	69.4	66.7
	Hayır	11.11	30.6	33.3

Çizelge 4.31. Yatayda ve düşeyde gelişen yerleşmelerdeki memnuniyet seviyeleri

	MEMNUNİYET SEVİYELERİ	
	Yatayda Gelişen Yerleşmeler	**Düşeyde Gelişen Yerleşmeler**
Konut Güvenliği	78,3	81,6
Site Güvenlik Kontrolü	81,2	71,9
Komşu İlişkisi	72,3	50,4
Aidiyet Hissi	86,9	75,4
Mülk Değeri	80,5	68,1
Lüks Konut Algısı	54,9	59,2
Muhit Saygınlığı	91,7	62,9
Beklentilerin Karşılanması	85.5	78,15

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Diyarbakır'da yatay ve düşey yönde gelişen kapalı konut yerleşmeleri üzerinde yapılan araştırmada yatayda ya da düşeyde gelişim değişkenine göre belirleyici bir farkın olmadığı belirlenmiştir. Ancak, yedi yerleşmenin sadece birinde kullanıcıların yaşam alanı memnuniyet seviyesinin diğer yerleşmeler ile karşılaştırıldığında oldukça yüksek olduğu, geri kalan altı yerleşmenin ise şaşırtıcı bir biçimde oldukça düşük olduğu belirlenmiştir. Yedi yerleşmeden altısının kullanıcı memnuniyet seviyelerinin, başka araştırmaların konusu olan Diyarbakır'daki toplu konut (Şilbe Toplu Konutları) ya da ilk üretilen kapalı konut yerleşmelerinin (Hamravat ve Gökkuşağı Yerleşmeleri) bulguları ile karşılaştırıldığında oldukça düşük olduğu da saptanmıştır. Hatta incelenen kapalı konutların altısından elde edilen yaşam alanı memnuniyetinin düşük olmasının yanı sıra, toplamı ile bu sonucu belirleyen üç memnuniyet seviyesinden (konut, yakın çevre ve komşu memnuniyeti) birinin bazı yerleşmelerde çok düşük olduğu da bulunmuştur. Bunun yanı sıra diğer iki memnuniyet seviyesinin de şaşırtıcı bir biçimde oldukça kritik değerde olduğu da belirlenmiştir. Bu durumun temelinde gün geçtikçe güvenlikli, etrafı duvarlarla çevrili yerleşmelerin sayısının artması ve sakinlerin bu tarz yerleşmelere fazlasıyla aşina olması sebebiyle konfor isteğinin artması ve beklentilerin değişmesi yer almaktadır. Bunun yanında günümüzde genel olarak konutlarda gerekli ihtiyaçların vaat edildiği düzeyde karşılanamıyor olması da memnuniyet seviyesini büyük ölçüde düşürmektedir. Örneğin yerleşmelerin hemen hemen hepsinde, tesisattaki sorunlardan, çatının akmasından, kullanılan malzemelerin lüks sınıfından olmayışından özelliklede konutların çocukların okullarına, fırın, market gibi zaruri ihtiyaçların karşılanabileceği yerlere uzak olmasından yakınılmaktadır. Ayrıca yatayda gelişen yerleşmelerde yakında sosyal aktivite alanlarının olmayışı (cafeterya, restoran vb.) sakinlerin yaşam alanından memnun olamamalarına sebep olmaktadır. Memnuniyetin özellikle Vadi Evleri yerleşmesinde yüksek olmasının nedeninin ise, ciddi tesisat problemlerinin olmayışı, kaba yapı olarak teslim alınan konutların, sakinlerin istekleri doğrultusunda şekillenmesi, daha önemlisi yerleşme içerisinde bir ilkokul birde anaokulun bulunması bu sayede sakinlerin küçük çocuklarını yerleşme dışına göndermek zorunda kalmaması ve sosyal alan ihtiyacının kampüs içerisindeki cafe ve restoranlardan karşılanması olduğu ortaya çıkmaktadır. Bununla birlikte yerleşmelerde kullanıcı sayısı-konut memnuniyeti karşılaştırmasında kalabalık ailelerin özellikle Vadi

Evleri yerleşmesini tercih ettikleri ve bundan %71.4 oranında memnun oldukları görülmektedir. Memnun olanların ise en çok %33.33'ünün kalabalık aile (5 ve üzeri) statüsünde oldukları belirlenmiştir. Diğer yerleşmelerde (Altınkent Sitesi, %0; Kırkkonaklar, %15.8; Azel Sitesi, %18.8; Diamond City, %9.5; Tutka Park, %10.3; Çeysa 7 Sitesi, %27.8) konut memnuniyeti yüzdesi %30'un altında kalmıştır. Yapılan anketler incelendiğinde sakinlerin yaşam alanı olarak Vadi evlerini seçmelerindeki sebebi "kalabalık aile (5 ve üzeri) olduğumuz için bu yerleşmeyi tercih ettik" olarak açıkladıkları göze çarpmaktadır. Bu durum Vadi Evleri yerleşmesinin kalabalık aile yapısına elverişli olduğunu göstermektedir. Bunun yanında yerleşmelerin sadece bir tanesinde kullanıcı memnuniyet seviyeleri olumludur. Diğerlerinde ise hem fiziksel hem de sosyal çevre bakımından birçok memnuniyetsizlik dikkat çekmektedir. Ancak kullanıcı memnuniyeti ile kullanıcı sayısı arasında anlamlı bir fark olup olmadığına bakıldığında sadece Vadi evlerinde kullanıcı sayısı arttıkça memnuniyetinde arttığı tespit edilmiştir. Diğer tüm yerleşmelerde kullanıcı sayısı arttıkça memnun olmayanların sayısının da arttığı belirlenmiştir. Lüks konuta yeni kullanıcıların nasıl baktığı ve ailedeki birey sayısının önemle yeni tasarımlarda dikkate alınması da konunun önemini ortaya koymaktadır. Ayrıca bir diğer önemli nokta, Vadi Evleri yerleşmesinde ihtiyaca ve tasarım açısından farklı varyasyonlara sahip konut tiplerinin bulunması bu yerleşmeden duyulan memnuniyetin artmasına sebep olmuştur. Yerleşme 2 etaptan meydana gelmektedir. İlk etap dört farklı konut tipinden oluşmaktadır. Yani toplamda beş farklı konut tipi yer almaktadır. Bu durum sakinlere ihtiyaçlarına ve beğenilerine yönelik tercih imkânı sunmaktadır ve bu da Vadi Evlerinin her açıdan daha fazla tercih edilebilir olmasını sağlamaktadır. Bunun yanında yerleşme sakinlerinin, konutun özelliklerinden (büyüklüğü, odaların sayısı ve büyüklükleri, mutfak, banyo ve bahçenin mekânsal memnuniyeti) diğer yerleşmelere oranla çok daha memnun olmaları, Vadi Evleri yerleşmesinde yaşam alanı memnuniyetinin neden yüksek olduğunu açıklamaktadır. Buna karşın belirtilen birimlerdeki memnuniyet seviyeleri geri kalan altı yerleşmede (Altınkent, Kırkkonaklar, Azel, Diamond, Tutka Park, Çeysa 7) oldukça düşüktür. Bu sonuç yaşam alanı memnuniyetinin geri kalan altı yerleşmede neden bu kadar düşük olduğunu açıklamaktadır.

Diyarbakır'da etrafı duvarlarla çevrili, güvenlikli, kapalı konut yerleşmelerinin ortaya çıkışı 2002 yılında olmuştur. Ay (2013) tarafından yapılan bu yerleşmelere

(Hamravat ve Gökkuşağı yerleşmeleri) yönelik ilk çalışmaların sonuçları ise kullanıcıların yaşam alanı memnuniyet seviyelerinin çok yüksek olduğu yönündedir. Bu durum, henüz kapalı konut yerleşmelerinin o dönemde çok yeni olması, Diyarbakır gibi güvenlik zafiyetinin hat safhada olduğu bir şehirde, güvenlik ve sosyal donatılar açısından bu denli donatılmış bir yerleşmenin oluşturulması ve kullanıcıların memnuniyet seviyesinin yüksek olması ile açıklanabilmektedir. Ancak daha önce de bahsedildiği gibi konfor ve lüks konut arzusunun günden güne artması ve kullanılan malzemelerin niteliksizliği, bunun yanında yerleşmelerin beklenen donatılara sahip olmaması nedeniyle kullanıcı memnuniyetinde ciddi bir düşüş yaşanmıştır.

Her ne kadar Vadi Evleri dışındaki diğer 6 yerleşme yaşam alanı memnuniyet seviyesi bakımından çok düşük seviyede bulunsa da, konut ve yerleşme güvenliği, aidiyet hissi, mülk değeri, lüks konut algısı, muhit saygınlığı ve beklentilerin karşılanması yönünden oldukça yüksek değerlere sahiptir. Ayrıca yatay gelişen yerleşmelerin, site güvenliği, komşuluk ilişkileri, aidiyet hissi, mülk değeri, muhit saygınlığı ve beklentilerin karşılanması bakımından kullanıcılar tarafından daha çok tercih edildiği de çalışma kapsamında belirlenmiştir.

Yapılan araştırmalar sonucunda, geleceğe yönelik konut tasarımında kapalı konut yerleşmelerinin üretimine devam edilmesi, ancak yapım mantığına uygun olarak kaliteli malzeme, iyi uygulama pratiği, ihtiyaca uygun iyi bir tasarım, site içerisinde kullanılabilen sosyal donatılar ve en önemlisi güvenlik tedbirlerinin ihtiyaca cevap verebilecek şekilde ele alınması uygun görülmektedir.

Sakinlerin yaşam alanı olarak özellikle kapalı konut yerleşmelerini tercih etmelerindeki en büyük etkenin güvenlik olduğu ortaya çıkmaktadır. Buradan görülüyor ki gelecekte tercih edilecek olan konut tasarımlarında en önemli unsur bir yerleşmenin güvenlikli olup olmadığıdır. Özellikle çocuk yetiştirme yönünde ortaya çıkan ve güvenlikle ilgili kullanıcılarda oluşan korkular (kapalı yerleşme dışında yaşama korkusu), kapalı konut çevrelerinde yaşamayı tetikleyecektir. Her ne kadar toplumsal ayrışmaya sebep olsa da bu tip yerleşmeler, güvenlikli ve homojen yapıya sahip toplulukları bir araya getiren yaşam alanlarıdır. Bunun yanında etrafı duvarlarla çevrili kapalı konut alanları, yerleşme halkına, hırsızlık olaylarına karşı güven ortamı

sağlamaktadır. Genel anlamda yerleşmelere bakıldığında sakinlerin 2/3'ü konutlarının hırsızlığa karşı güvenli olduğunu belirtmektedir. Ayrıca yerleşmelerin hepsinde ana konu güvenlik, bunun yanında statü olmak üzere yine sakinlerin 2/3'ü genel anlamda yaşam alanlarının beklentilerine cevap verdiğini ifade etmektedirler. Bu oranlar Diyarbakır gibi güvenlik zafiyetinin hat safhada olduğu ve rant odaklı bir konutlaşma sisteminin hakim olduğu bir şehirde kişileri kapalı konut yerleşmelerinde yaşamaya itmektedir. Buradan da anlaşılıyor ki, bu çalışma kapsamında elde edilen sonuçlar yeni tasarımlarda bir girdi olarak kullanılabilirse, kapalı konut tipinde üretilen yaşam alanları daha da büyüyerek devam edecektir.

6. KAYNAKLAR

Aksoy, U., T., Şiranlı, Y., T., 2011, "Farklı Yapım Yıllarına Göre Konut-Kullanıcı Memnuniyetinin İstatiksel Değerlendirilmesi: Elazığ Örneği", e-Journal of New World Sciences Academy 2011, Volume: 6, Number: 4, Article Number: 1A0208

AKYOL ALTUN, T. D. 2008 Ekim. Deü Mühendislik Fakültesi Fen Ve Mühendislik Dergisi, Cilt: 10 (Sayı: 3):73-83

Akın Ö., Es M., 2008, "Konut Memnuniyeti", Yerel Siyaset, s:73-80

Almatarneh, R.T., Mansour, Y.M. (2013) The role of advertisements in the marketing of gated communities as a new Western suburban lifestyle: a case study of the Greater Cairo Region, Egypt. Journal of Housing and the Built Environment, 28 (3), 505–528.

ALSAÇ, Üstün, Türk Kent Düzenlemesi ve Konut Mimarlığı, İstanbul: İletişim Yayınları, 1993.

Amerigo, M., Aragones, J.I., (1990). Residential satisfaction in Council Housing, Journal of Environmental Psychology, 10, 313-325.

Amerigo, M., (2002). A Psychological Approach to the Study of Residential Satisfaction, Residential Environments, London.

Andersen, H. S. (2008). Why do residents want to leave deprived neighbourhoods? The importance of residents' subjective evaluations of their neighbourhood and its reputation. Journal of Housing and the Built Environment , 23 (2), 79-101.

Atkinson, R., Flint, J. (2004). Fortress UK? Gated Communities, the Spatial Revolt of the Elites and Time–Space Trajectories of Segregation. Housing Studies , 19 (6), 875-892.

Ay, İ. Y., (2013), "Diyarbakır'daki Dışa Kapalı Konut Yerleşmelerinde Kullanıcı Memnuniyetinin İncelenmesi: Hamravat Ve Gökkuşağı Yerleşmeleri", Dicle Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Balamir, M., 2005, 'Kira Evi'nden Kat Evleri'ne Apartmanlaşma: Bir Zihniyet Dönüşümü Tarihçesinden Kesitler'.

Bali R. (2002): "Tarzı Hayattan Life-Style'a, Yeni Seçkinler, Yeni Mekanlar Yeni Yaşamlar", İletişim Yay., İstanbul.

Baycan Levent, T. ve Gülümser, A. (2004). "İstanbulun Değişen Yüzü: Korumalı Yerleşmeler", 8 Kasım Dünya Şehircilik Günü 28. Kolokyumu, 717-736.

Bekleyen, A., Ay, İ.Y. (2016) Are gated communities indispensable for residents? Urbani Izziv, Vol 27, Issue 1, 149-161.

Berköz, L., 2008, İTÜ Mimarlık Fakültesi, Şehir Ve Bölge Planlaması Bölümü, Taşkışla, 34437, Taksim, İstanbul , İtü dergisi/A Mimarlık, Planlama, Tasarım Cilt:7, Sayı:1, 110-124 Mart

Blakely, E. J. ve M. G. Synder, 1997, Fortress America: Gated Communities in the United States, Brookings Institution Press, Washington D.C., 209.

Bulut, Y., Taş, İ.E., "Türkiye'de Konut Sorunu ve Toplu Konut Çalışmaları". Türk İdare Dergisi.

Burke, M., 2001, The Pedestrian Behaviour of Residents in Gated Communities,Walking the 21st Century, Australia, 20-22 February 2001,Western Perth, 1-12.

Calderia, T. (1996). Fortified Enclaves: The New Urban Segregation. Public Culture, vol. 8. p. 303-328.

Caldeira, T.P.R. (2000). City of walls: Crime, segregation and citizenship in Sao Paolo. Berkeley: University of California Press

Cooper M.C., (1975). Easter hill village-Some social implications for design, The Pros Press, New York.

Coy, M., Pöhler M., 2002, Gated Communities in Latin American Megacities: Case Studies in Brazil and Argentina, Environment and Planning B: Planning and Design 2002. Vol: 29(3) May., 355-370.

Crowe, T. 2000. Crime Prevention Through Environmental Design, National Crime Prevention İnstitute, ABD.

Çerçi, S., "Konut Yakın Çevresinin Kullanıcı Bilişsel, Duygusal ve Davranışsal Parametrelere Bağlı Olarak Değerlendirilmesi", (Basılmamış Doktora Tezi, İ.T.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, 1997.)

Demirarslan, S., 2005. "Türk İnsanı İçin Yapılan Konutlarda Yaşam Kalitesinin Elde Edilebilmesi İçin Gerekli Faktörler", Konut Değerlendirme Sempozyumu 2004, sf.97, İ.T.Ü Mimarlık Fakültesi Yayınları, İstanbul.

Després, C. 1991. The Meaning of Home: Literature Review and Directions for Future Research and Theoretical Development. Journal of Architectural and Planning Research, 8, 96-105.

Firidin Özgür, E., 2006, "Sosyal ve Mekansal Ayrışma Çerçevesinde Yeni Konutlaşma Eğilimleri: Kapalı Siteler, İstanbul, Çekmeköy Örneği", Planlama Dergisi, sf:79-95.

Francescato, G., (1998). Residential satisfaction, in van Vliet-W.(ed.) Encyclopedia of Housing, Sage, Monterey, CA

Garreau, J. (1991). Edge City: Life on the New Frontier, Doubleday, New York.

Glasze, G. (2003). Some Reflections on the Economic and Political Organisation of Private Neighbourhoods. International Gated Communities Conference: Building Social Division or Safer Communities? 18-19 September 2003. University of Glasgow. p. 1-13

Gooblar, A., 2002, Outside the Walls: Urban Gated Communities and their Regulation within the British Plannig System, European Planning Studies, Vol.10, No.

Grant, J., Mittelsteadt, L. (2004). Types of gated communities. Environment and Planning B: Planing and Design, 31 (6), 913-930.

Gür, Ş.Ö., Bekleyen, A. (2003) The Failure of Man-Environment Studies in Influencing Design Decisions, G. Moser, Y. Bernard, M. Bonnes, J. Corraliz and V. Giuliani (Eds.), People, Places and Sustainability, Göttingen: Hogrefe and Huber Publishers, 94-106.

Gür, Ş.Ö. (1996) Mekan Örgütlenmesi. Trabzon: Gür Yayıncılık, sf.195

Hackworth, J. (2007). The Neoliberal city: Governance, ideology, and development in American urbanism. Ithaca: Cornell University Press

Harvey, D. (2005). A brief history of neoliberalism. New York: Oxford University Press

Işık, O.,Pınarcıoğlu, M., (2001). Nöbetleşe Yoksulluk-Sultanbeyli Örneği, İletişim Yayınları, 146. (in İşlek, E. (2007), İstanbul'da 1980 Sonrasında Oluşan Kapalı Konut Alanlarının İncelenmesi)

Jill L Grant, "Challenging the public realm: gated communities in history", School of Planning Dalhousie University Box 1000, Halifax, NS B3J 2X4, Canada

Karaören, M., (1992). Endüstrileşme ve Altkentleşme Sürecinde Konut Üretimi, İstanbul: YÜMFED Press.

Kağıtçıbaşı, Ç., (1999). Yeni İnsan ve İnsanlar: Sosyal Psikolojiye Giriş, İstanbul: Evrim Yayınevi, sf.134-135.

Kellekci, Ö. L., Berköz, L., Eylül 2006. "Konut ve çevresel kalite memnuniyetini yükselten faktörler". itü dergisi/a mimarlık, planlama, tasarım Cilt:5, (Sayı:2, Kısım:1): 167-178.

Korkmaz, N.M., (2006), "Diyarbakır ve Şanlıurfa'daki Toplu Konutların Kullanım Sonrası Değerlendirilmesi: Karşılaştırmalı Bir Analiz", Dicle Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Landman, K. (2000). The Urban Future: Enclosed Neighbourhoods? The Urban Future Conference, Johannesburg, South Africa, 10-12 July, 2000.

Landman, K., Schönteich, M., (2002), 'Urban Fortreses- Gated Communities as a reaction to crime', African Security Review 11(4):71-85.

Lawrence, R.J., (1987). Housing, Dwellings and Homes, New Mexico.

Low, S. (2003). Behind the gates: Life, security, and the pursuit of happiness in fortress America. New York: Routledge

Luymes, D., 1997, Fortification of Suburbia: Invetigating the Rise of Enclave Communities, Landscape and Urban Planning Vol. 39, pp. 187-203

Marcuse, P. (1997). Walls of fear and walls of support. In N Ellin (Ed) Architecture of fear, pp 101-114. New York: Princeton Architectural Press

Maslow, A.H., (1970). Motivation and personality, Harper and Row Publishers Inc., New York.

Michelson, W., (1977). Environmental Choice, Human Behavior, and Residential Satisfaction, Oxford University Press, New York.

Miller, D. 1988. Appropriating the State on the Council Estate. JSTOR, 23, 353-372.

Mutdoğan, S., (2014), "Türkiye'de Çok Katlı Konut Oluşum Sürecinin İstanbul Örneği Üzerinden İncelenmesi", sayfa; 3.

Putnam, R.D. (2000). Bowling alone: The collapse and revival of American community. New York: Simon and Schuster

Rapaport, A., (1977). Human aspects of urban form, New York, Pergamar Press.

Rapoport, A. (2007) The nature of the courtyard house: a conceptual analysis. Traditional Dwellings and Settlements Review, 18 (2), 57-72.

Savasdisara, T., (1988). Residents' satisfaction and neighborhood characteristics in japanese urban communities, Landscape and Urban Planning, 15, 201-210.

Sey, Y. (1999). Önsöz. Tarihten Günümüze Anadolu'da Konut ve Yerleşme, Y. Sey (Editör), Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul.

Suher, H., (1963). İstanbul'da Bölge Planlamasına Yardımcı Bir Araştırma, İstanbul: İ.T.Ü. Press.

Tanyeli, G., 1998, "Endüstri Arkeolojisi" , Arredamento Mimarlık dergisi, sayı: 1998/04

Tümer, H.Ö., Dostoğlu N., "Bursa'da Dışa Kapalı Konut Yerleşmelerinin Oluşum Süreci ve sınıflandırılması", Uludağ Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Dergisi, Cilt 13, Sayı 2, 2008

Türkoğlu, H., (1993). İstanbul'da konut bölgelerinde kullanıcıların konut ve yakın çevresinden memnuniyet derecesinin belirlenmesi, İstanbul Teknik Üniversitesi Araştırma Fonu, İstanbul.

Tognoli, J., (1987). Residential environments. Handbook of Environmental Psychology, 1, New York, Plenum Pub. Corp.

Wilson-Doenges, G. (2000). An exploration of sense of community and fear of crime in gated communities. Environment and Behavior, 32(5), 597-611

Yıldız Kuyrukcu, E., Ulusoy, M., 2012, "Yeni Bir Sosyo-Mekansal Dönüşüm Formu Olan "Dışa Kapalı Yerleşmeler", Konya Örneği", 24. Uluslrarası Yapı Yaşam Kongresi, sf:209, Mimarlar Odası Bursa şubesi.

Yıldırım, K., Akalın, A., Yeşilkavak, F. & Hidayetoğlu, M. L. 2007. Konut Mutfaklarının Mekân Kalitesinin Kullanıcıların Fonksiyonel ve Algısal Performansına Etkisi: TOKİ Eryaman 7. Etap Konutları. Politeknik Dergisi, 10, 423-431.

Yılmaz, M. (2008). Sustainable Housing Design Considerations For Turkey. Ankara: Hacettepe University Publications, s:12-20.

Zorlu, T. & Sağsöz, A. 2010. Müstakil Konut Sitelerinde Kullanıcı Tercihlerine Bağlı Fiziki Müdahaleler: Trabzon Örneği. METU JFA, 27, 189-206

EKLER

Ek 1. Anket Formu

1. Yerleşme Tipi :O Yatay O Düşey
2. Yerleşmenin Adı :O Vadi Konakları O Altınkent Sitesi O Kırkkonaklar
   O Azel Yapı O Diamond City O Tutka Yapı
   O Çeysa 7
3. Cinsiyeti :O Erkek O Kadın
4. Yaşı :O 0-20 O 21-30 O 31-40
   O 41 ve yukarısı
5. Mesleği :O Ev Kadını O Ticaret O Özel Sektör
   O Kamu Kuruluşu O Öğrenci
6. Eğitim Durumu :O İlköğretim O Ortaöğretim O Lisans(Üniversite)
   O Lisansüstü
7. Medeni Durumu :O Evli O Bekâr
8. Aylık Gelir Durumu :O 1.000-2.000 O 2.001-3.000 O 3.001-4.000
   O 4.001-5.000 O 5.001 ve üzeri
9. Kullanıcı Sayısı :O 1 O 2 O 3
   O 4 O 5 ve üzeri
10. Kullanım Süresi :O 1 O 2 O 3
    O 4 O 5 ve üzeri
11. Mülkiyet Durumu :O Ev Sahibi O Kiracı

	Çok Memnunum	**Memnunum**	**Memnun Değilim**	**Hiç Memnun Değilim**
12-Konutunuzun büyüklüğünden memnun musunuz?				
Yorum:				
13-Konutunuzun oda sayısından memnun musunuz?				
Yorum:				
14-Konutunuzun oda büyüklüklerinden memnun musunuz?				
Yorum:				
15-Konutunuzun mutfağının kullanımından memnun				

musunuz?				
Yorum:				
16-Konutunuzun banyosunun kullanımından memnun musunuz?				
Yorum:				
17-Konutunuzun bahçesinden memnun musunuz?				
Yorum:				
18-Konutunuzun tesisat sisteminden (su akarları ve giderleri, vb.) memnun musunuz?				
Yorum:				
19-Konutunuzun dış görünüşünden memnun musunuz?				
Yorum:				
20-Çevrenizin dış görünüşünden memnun musunuz?				
Yorum:				
21-Çocukların oyun oynadığı alanlardan memnun musunuz?				
Yorum:				
22-Güvenlik açısından çocukların oyun oynadığı alanlardan memnun musunuz?				
Yorum:				
23-Çocuklarınızı burada yetiştiriyor olmaktan memnun musunuz?				
Yorum:				
24-Yaya Yollarından (araç-yaya ayrımından) memnun musunuz?				

Yorum:				
25-Komşularla ortak alanları kullanmaktan memnun musunuz?				
Yorum:				
26-Yaşam alanı içerisinde yürüyüş (spor) yapmaktan memnun musunuz?				
Yorum:				
27-Çocukların spor alalarından memnun musunuz?				
Yorum:				
28-Site yönetiminden memnun musunuz?				
Yorum:				
29-Konutlar arası mahremiyetten memnun musunuz? (örn. yan daireden gürültü geliyor mu?)				
Yorum:				
30-Daha önce yaşadığınız evin güvenliğinden memnun muydunuz?				
Yorum:				
31-Yaşadığınız bu sitenin güvenliğinden memnun musunuz?				
Yorum:				
32-Evinizin güvenliğinden memnun musunuz?				
Yorum:				
33-Etrafı duvarlarla çevrili olan bu alan içinde yaşamaktan memnun musunuz?				
Yorum:				

34-Şehir merkezine ulaşım olanaklarından memnun musunuz?				
Yorum:				
35-Konutunuzdan memnun musunuz?				
Yorum:				
36-Konut yakın çevresinden (mahalle) memnun musunuz?				
Yorum:				
37-Komşularınızdan memnun musunuz?				
Yorum:				

38-Yaşadığınız alanda herhangi bir suç olayına rastladınız mı?

O Evet O Hayır

O 1 O 2 O 3 O 4 ve yukarısı

39-Kendinizi buraya ait hissediyor musunuz?

O Evet O Hayır

40-Konutunuz, onun için harcadığınız paraya değiyor mu?

O Evet O Hayır

41-Kapalı olmayan bir konut yerleşmesinde yaşamak sizi korkutuyor mu? Neden?

O Evet O Hayır

42-Konutunuzun hırsızlığa karşı güvenli olduğuna inanıyor musunuz?

O Evet O Hayır

43-Çevrenizdeki komşularınızı tanıyor musunuz?

O Evet O Hayır

44-Yaşadığınız konutun lüks bir konut olduğunu düşünüyor musunuz?

O Evet O Hayır

45-Saygın bir muhitte yaşadığınızı düşünüyor musunuz?

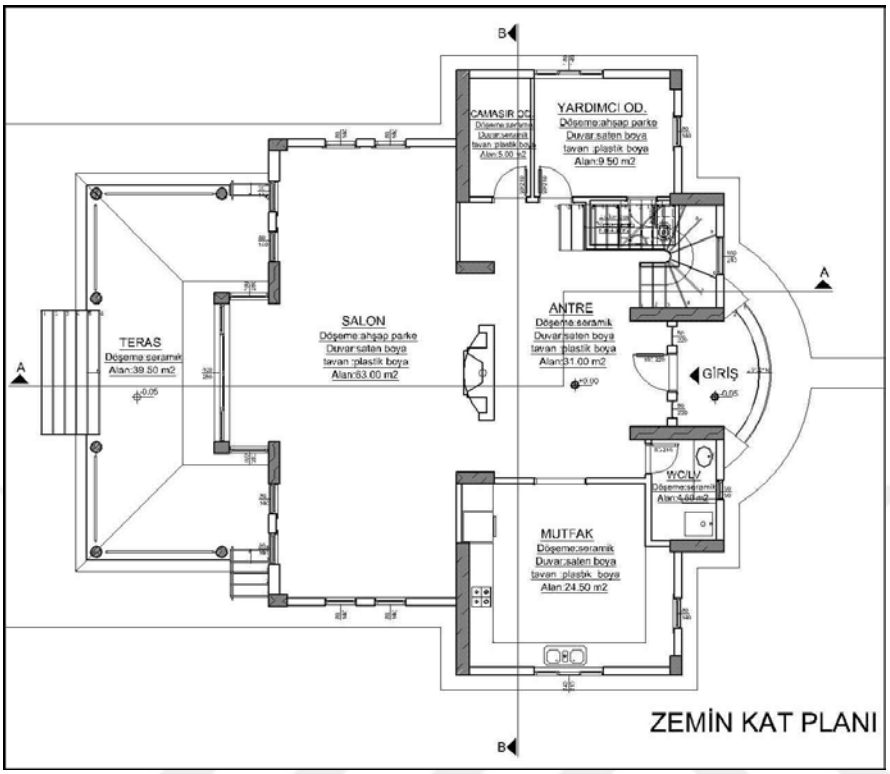
O Evet O Hayır

46-Güvenlik görevlilerinin siteye giren yabancıları kontrol ettiğine inanıyor musunuz?

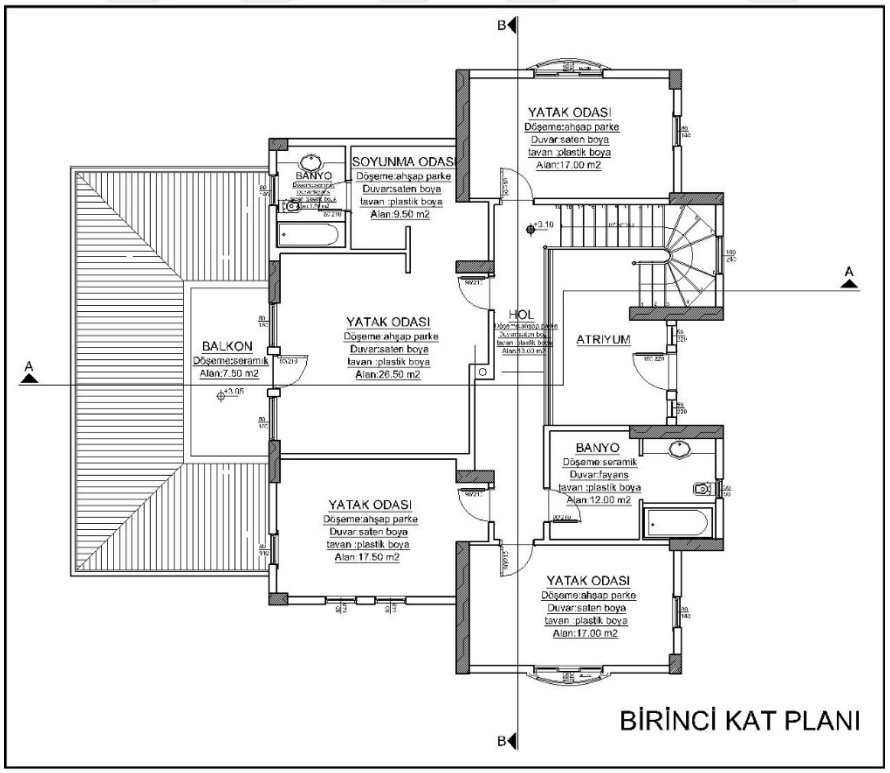
O Evet O Hayır

47-Yaşam alanınızı nasıl tanımlarsınız?
Yorum:
48-Konutunuzda değişiklikler yaptınız mı ve bu değişiklikler nelerdir? (Yaratıcı kullanıcı yaratılmış mı?)
Yorum:
49-Bu çevreden taşınsaydınız, kaç komşunuzla yeni çevrenizde karşılaşmak isterdiniz?
Yorum:
50- Yaşam alanı olarak burayı tercih etmenizin 1. nedeni nedir? a_ statü b_ güvenlik c_ kirası uygun d_ akrabaya yakın olması e_
51- Yaşam alanı olarak burayı tercih etmenizin 2. nedeni nedir? a_ statü b_ güvenlik c_ kirası uygun d_ akrabaya yakın olması e_
52-Burası beklentilerinizi karşılıyor mu?
Yorum:
53- Şuan buradan taşınacak olsanız Diyarbakır'da nerede yaşamak isterdiniz? Neden?
Yorum:

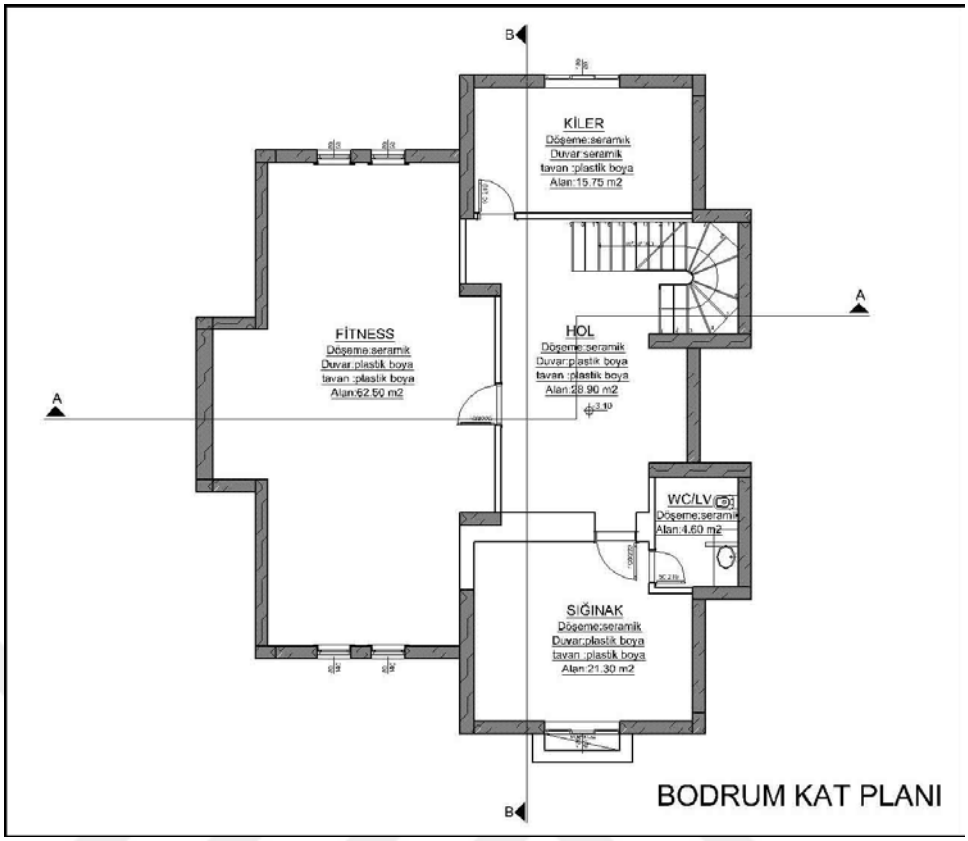
Vadi Evleri Yerleşimi Etap 1

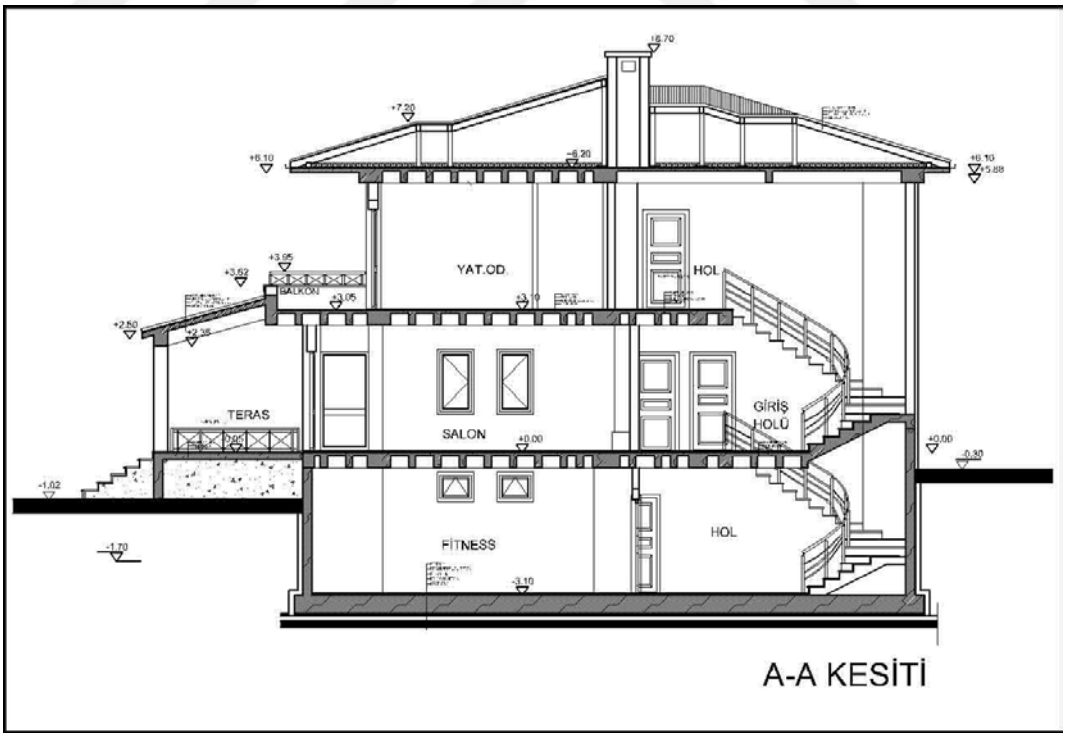
Ek 2. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Zemin Kat Planı (Kaynak:Sur Belediyesi)

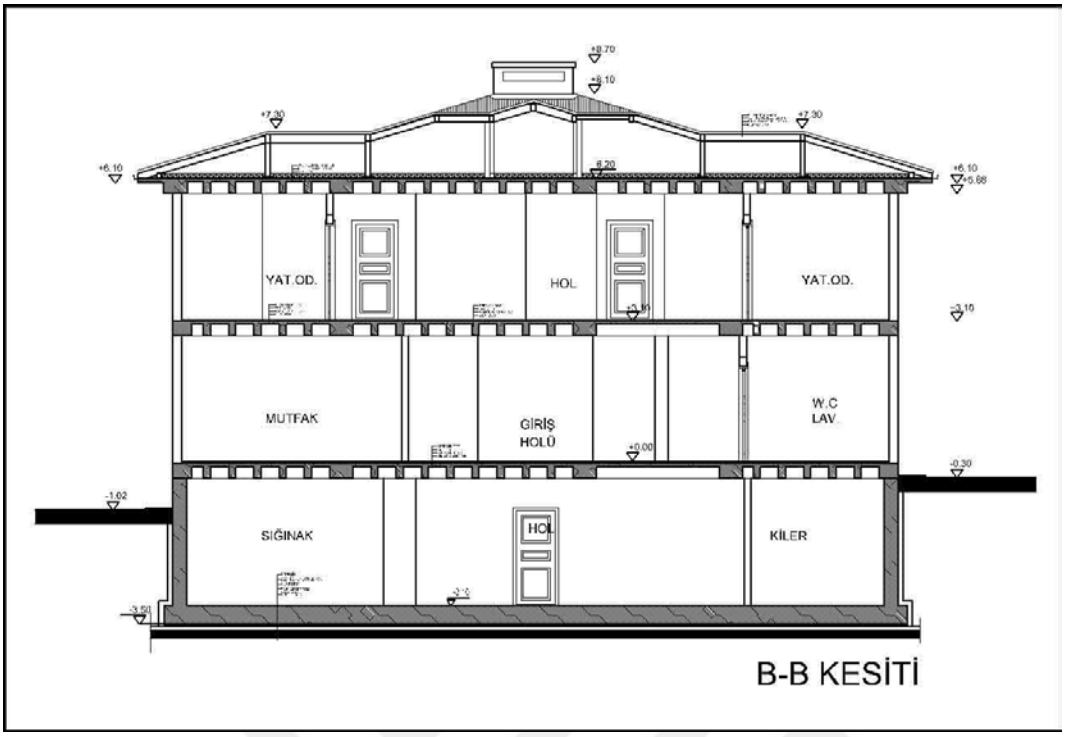
Ek 3. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Birinci Kat Planı (Kaynak:Sur Belediyesi)

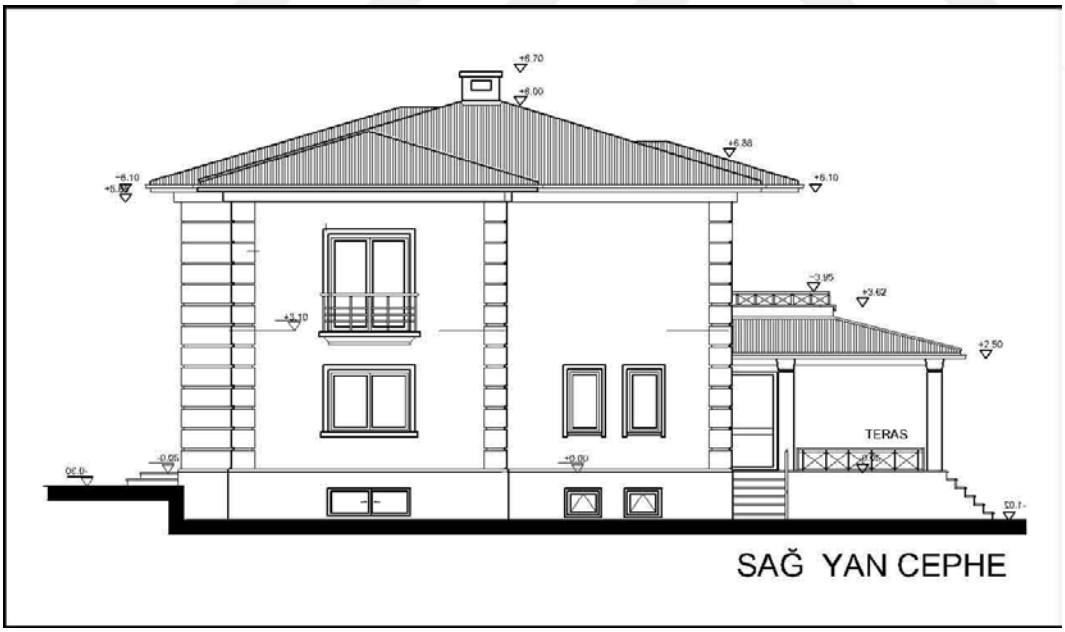
Ek 4. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Bodrum Kat Planı (Kaynak:Sur Belediyesi)

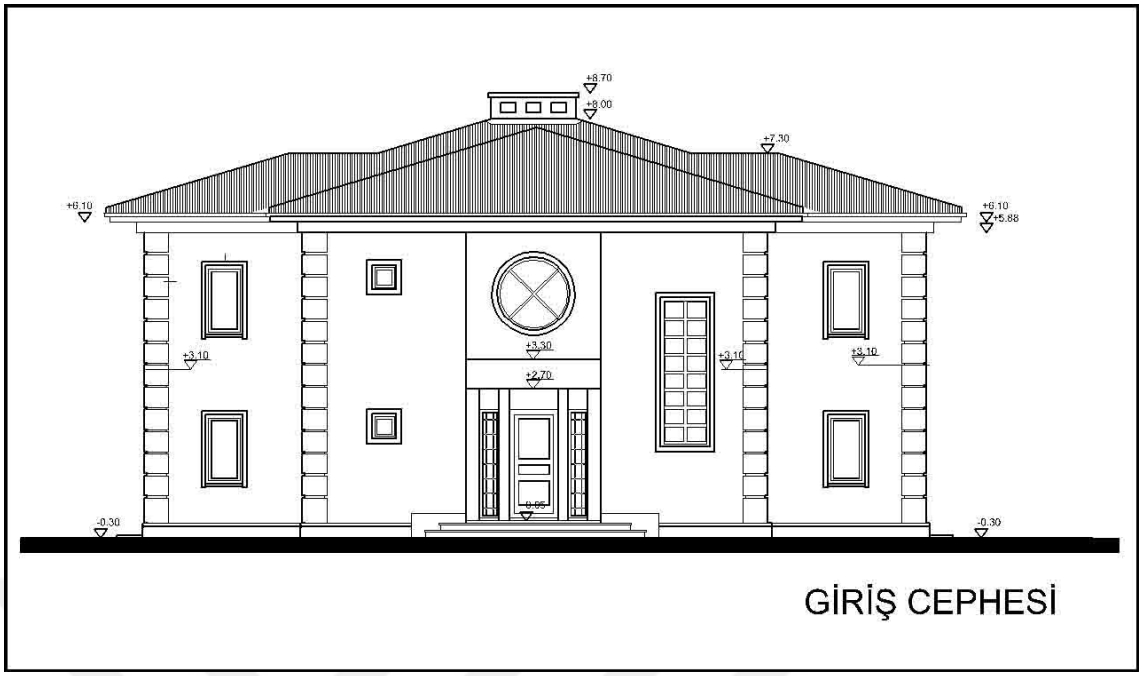
Ek 5. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 A-A Kesiti (Kaynak:Sur Belediyesi)

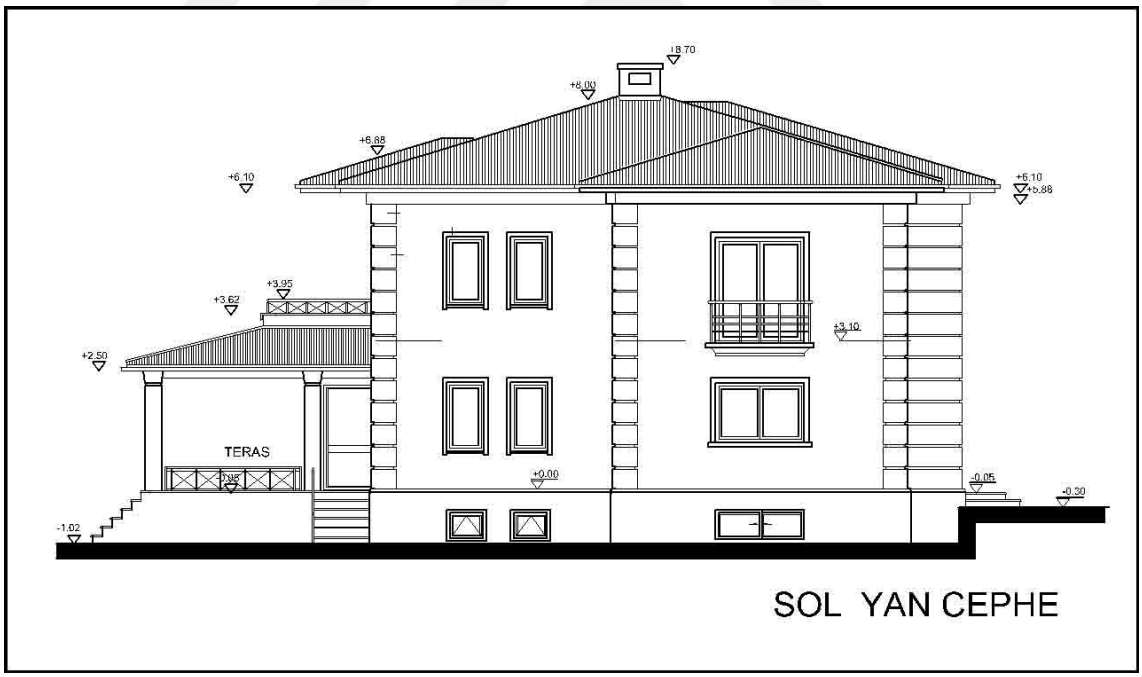
Ek 6. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 B-B Kesiti (Kaynak:Sur Belediyesi)

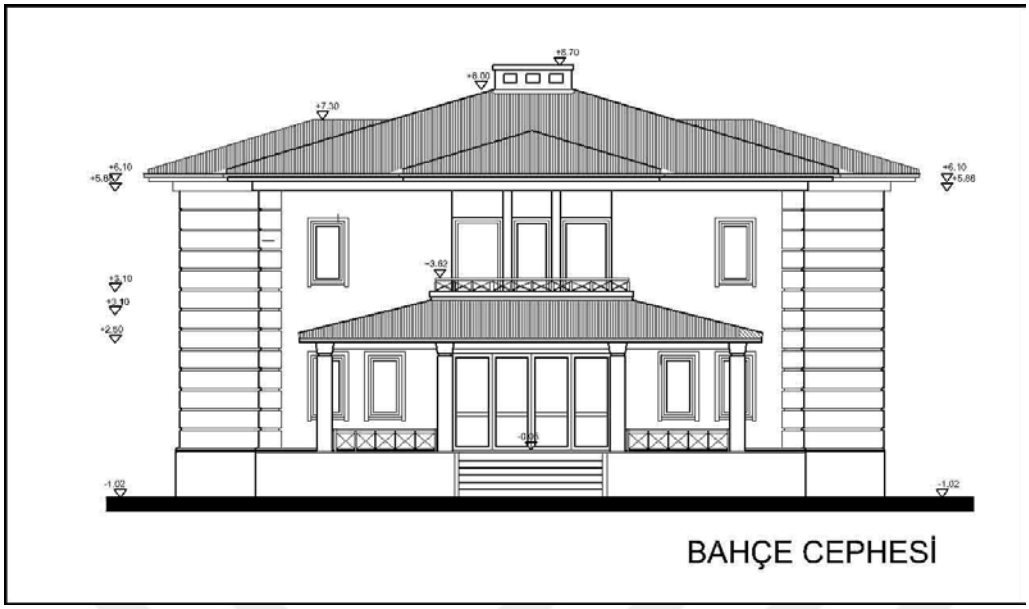
Ek 7. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Sağ Yan Cephe (Kaynak:Sur Belediyesi)

Ek 8. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Giriş Cephesi (Kaynak:Sur Belediyesi)

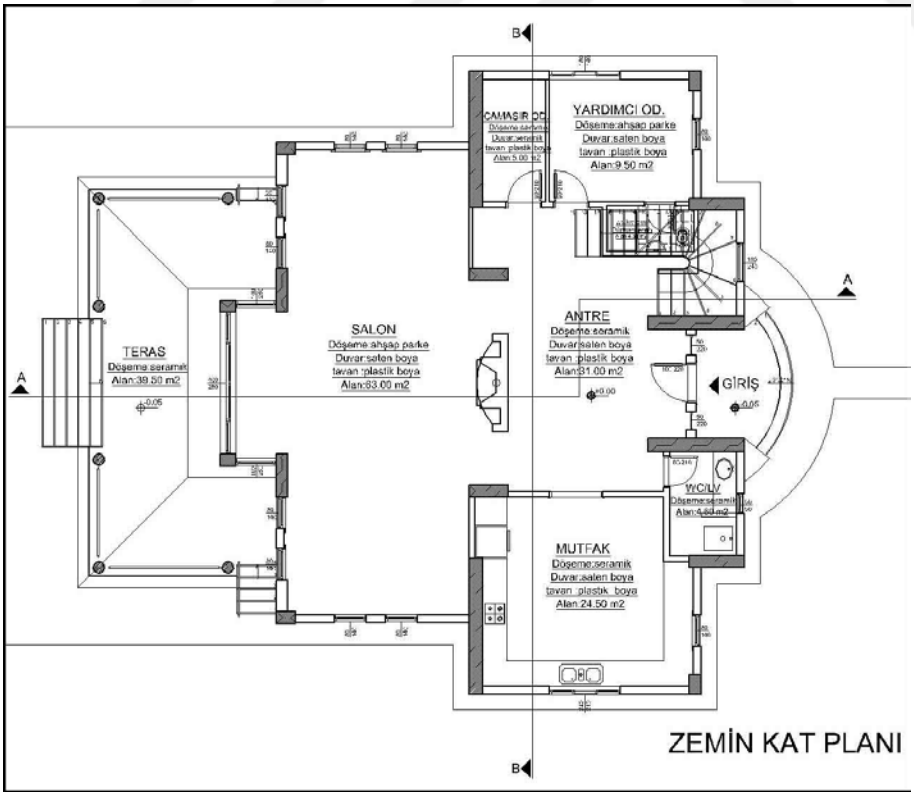

Ek 9. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Sol Yan Cephe (Kaynak:Sur Belediyesi)

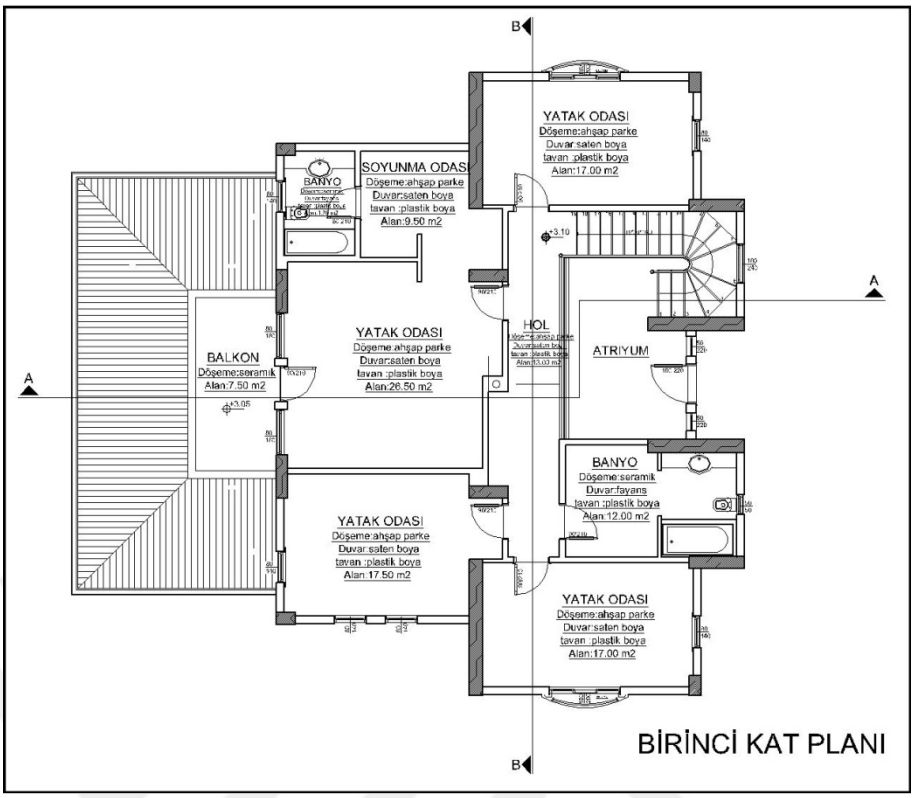

Ek 10. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Bahçe Cephesi (Kaynak:Sur Belediyesi)

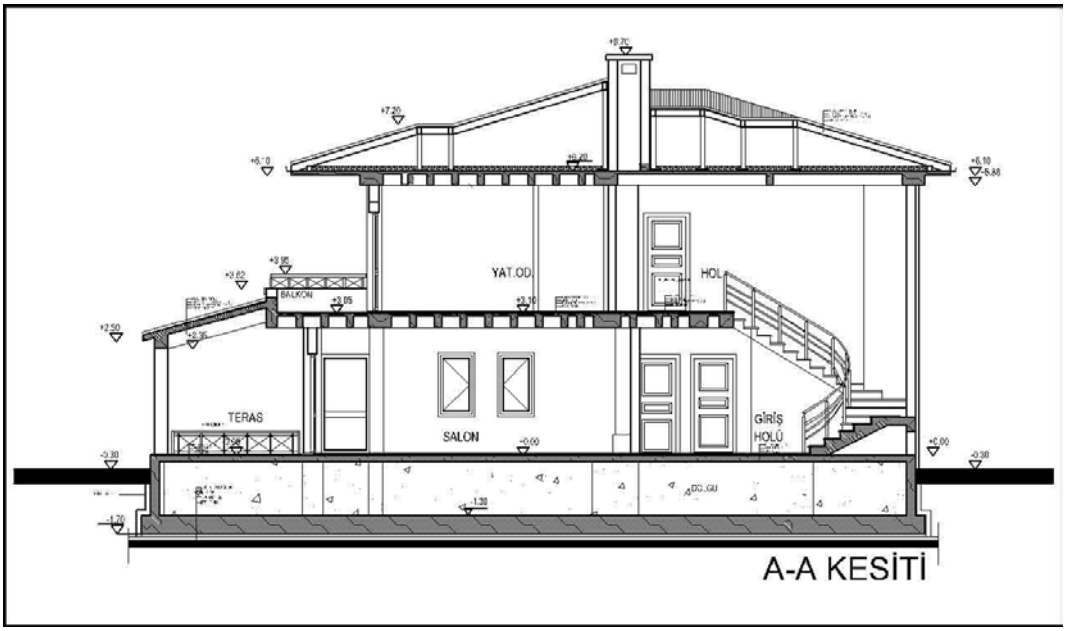
Vadi Evleri Yerleşimi Etap 1 Tip A

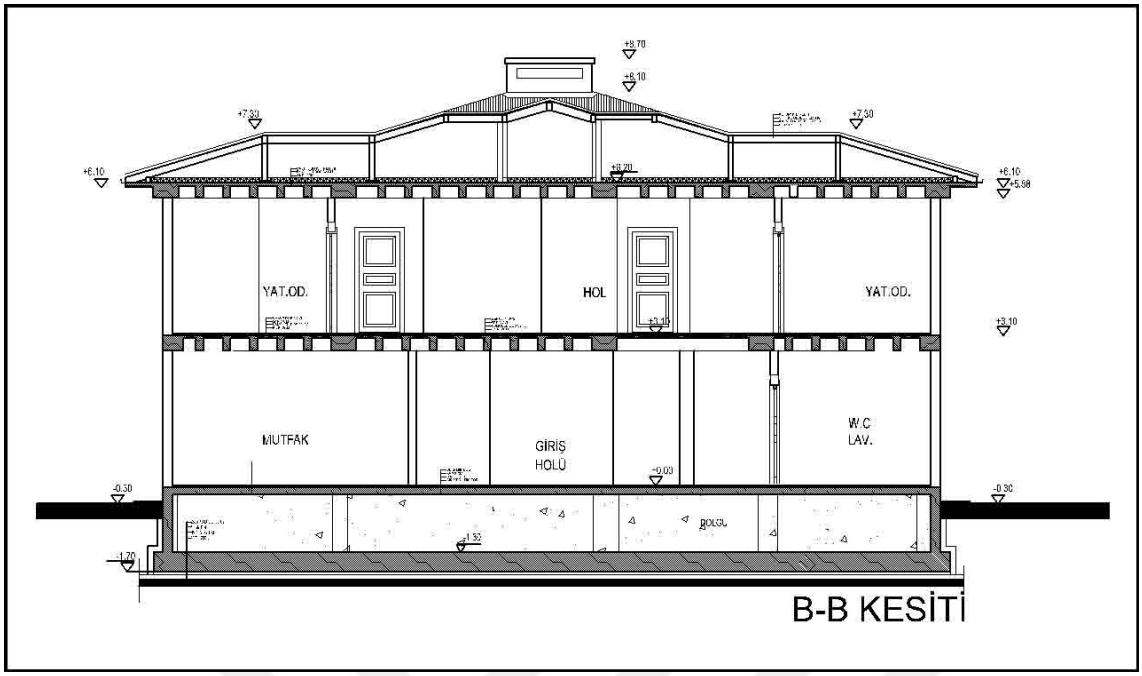
Ek 11. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip A Zemin Kat Planı
(Kaynak:Sur Belediyesi)

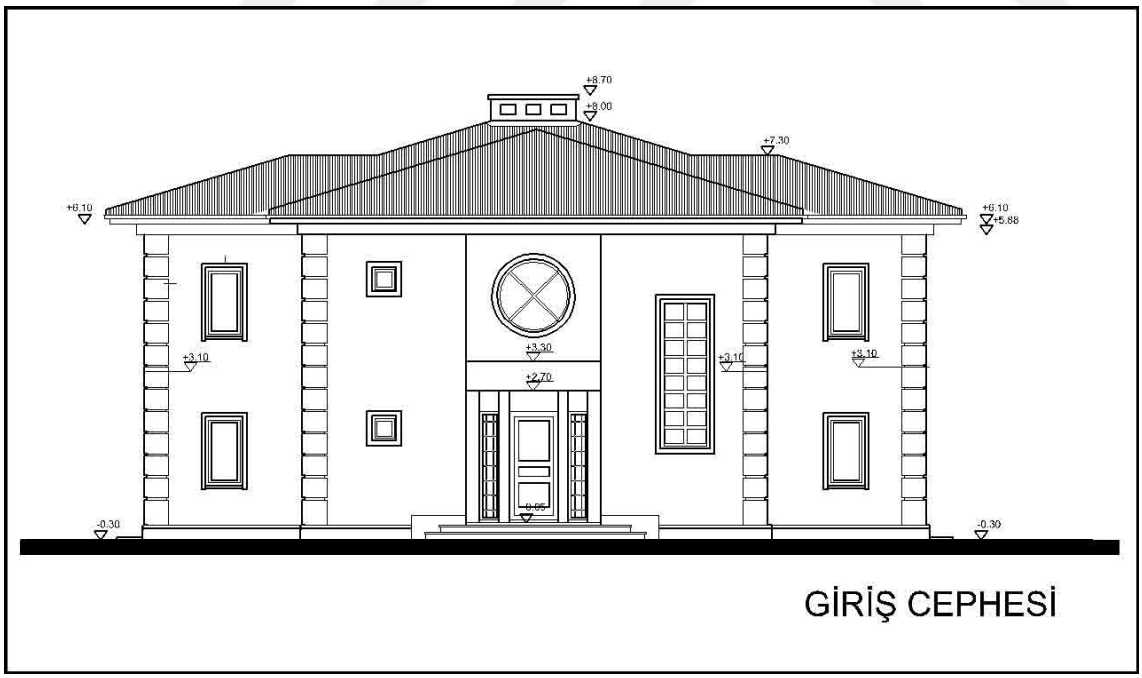
Ek 12. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip A Birinci Kat Planı (Kaynak:Sur Belediyesi)

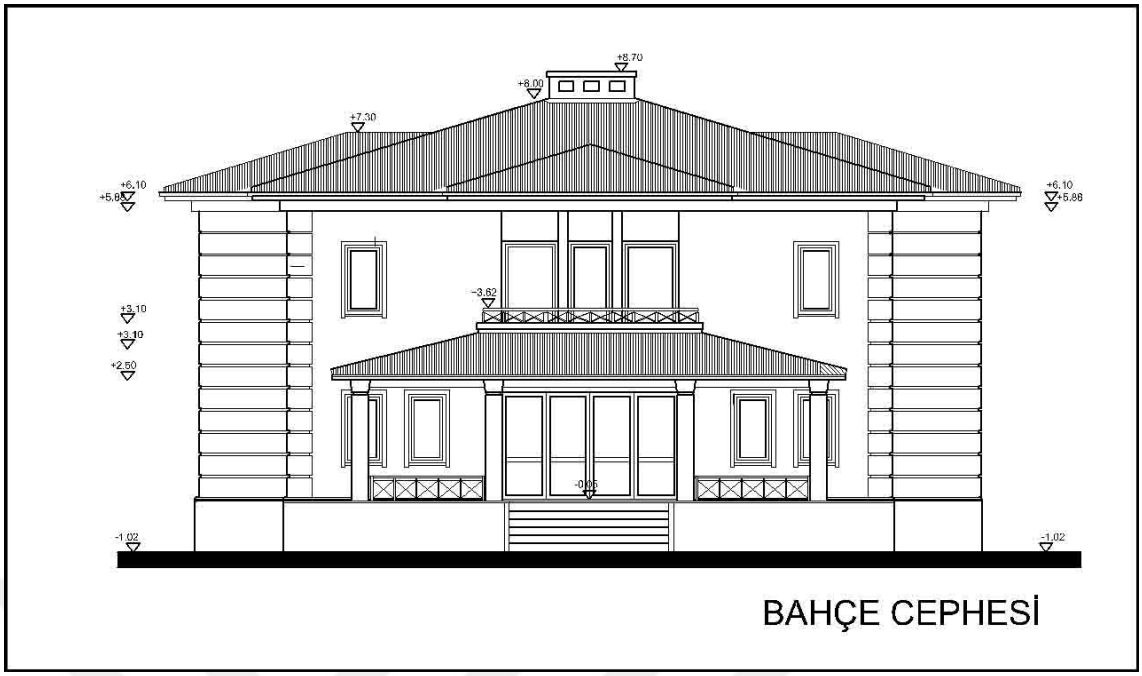
Ek 13. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip A A-A Kesiti (Kaynak:Sur Belediyesi)

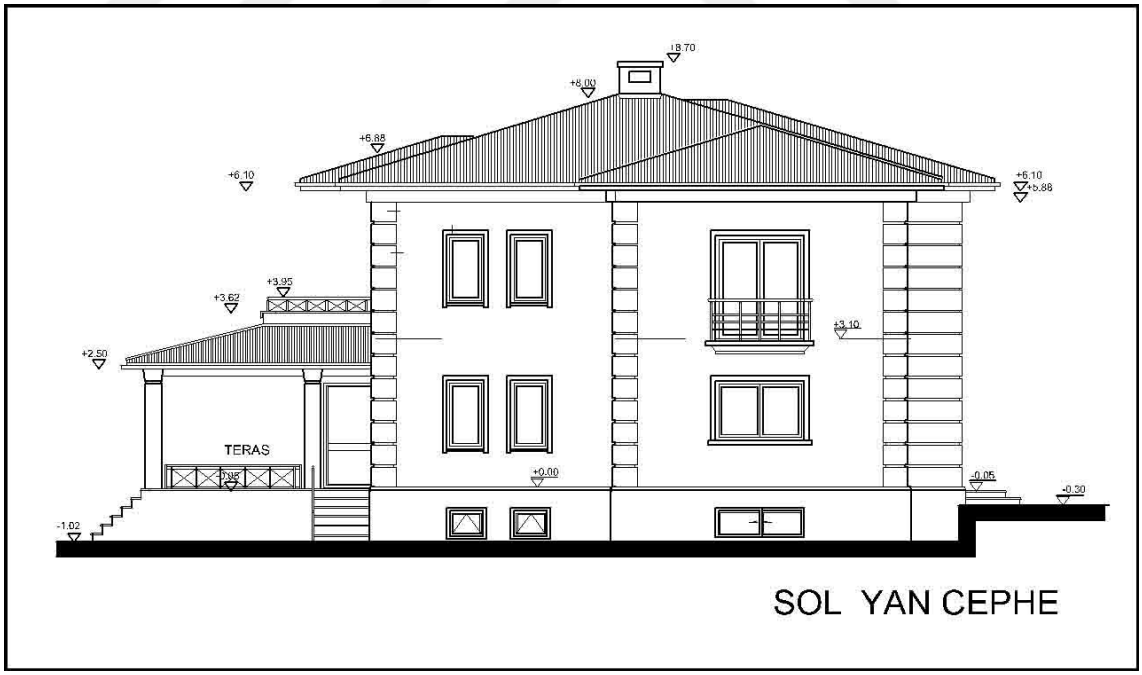
Ek 14. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip A B-B Kesiti (Kaynak:Sur Belediyesi)

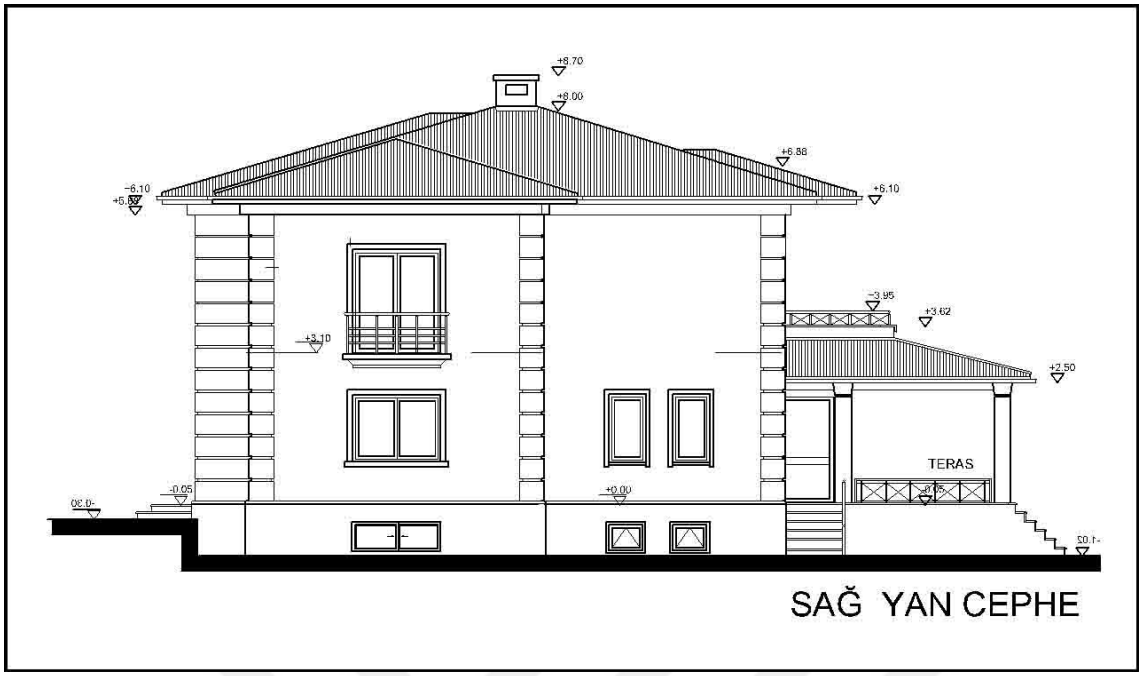
Ek 15. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip A Giriş Cephesi (Kaynak:Sur Belediyesi)

Ek 16. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip A Bahçe Cephesi (Kaynak:Sur Belediyesi)

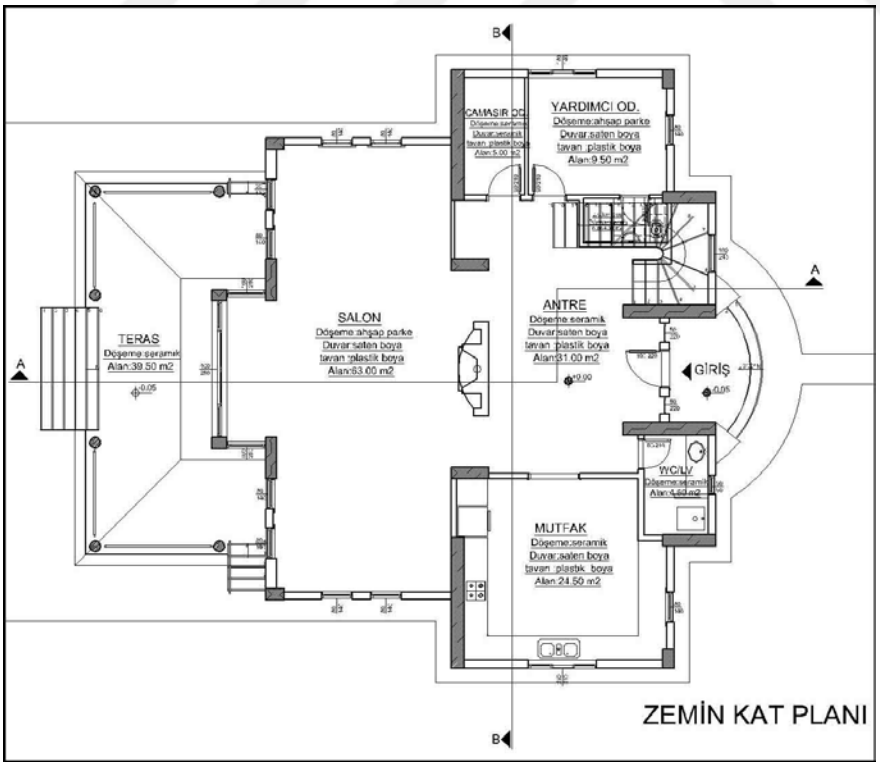

Ek 17. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip A Sol Yan Cephe (Kaynak:Sur Belediyesi)

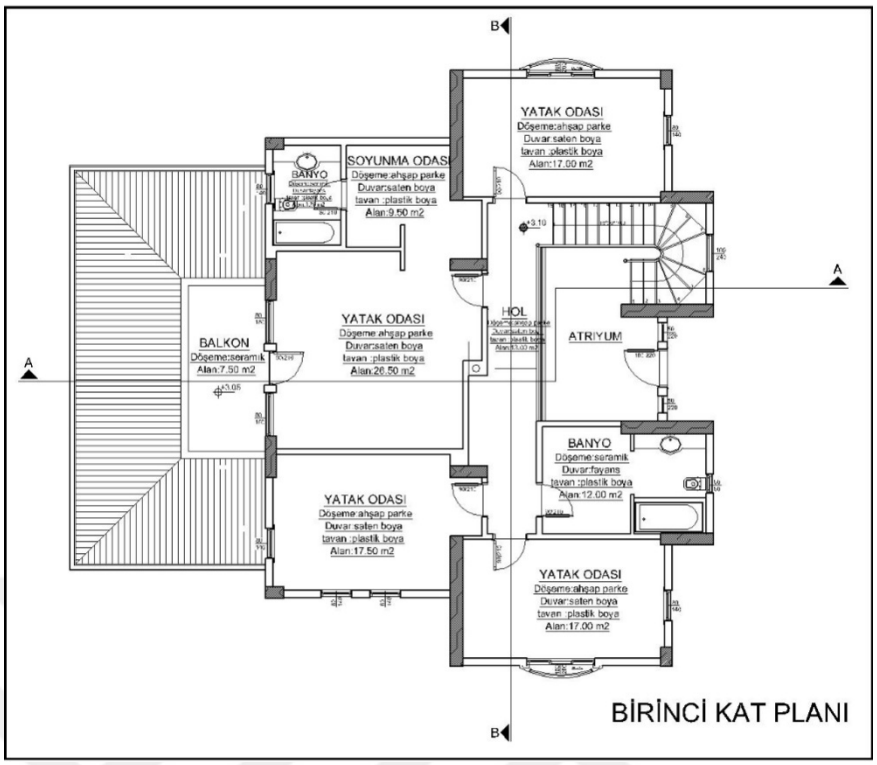

Ek 18. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip A Sağ Yan Cephe (Kaynak:Sur Belediyesi)

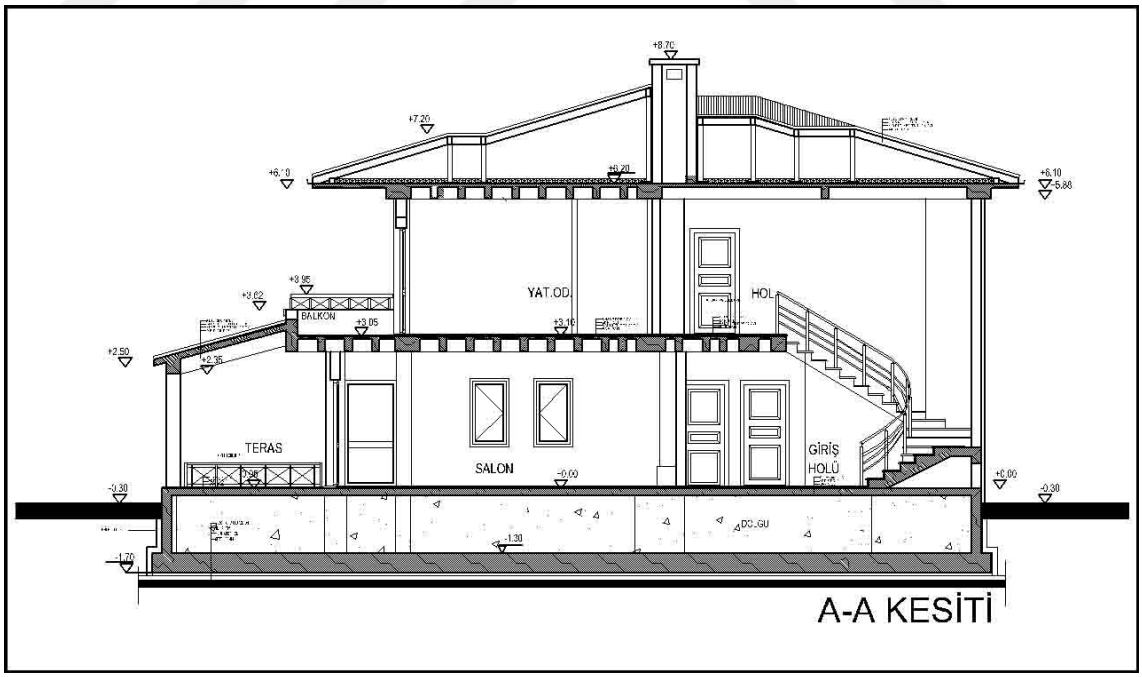
Vadi Evleri Yerleşimi Etap 1 Tip B

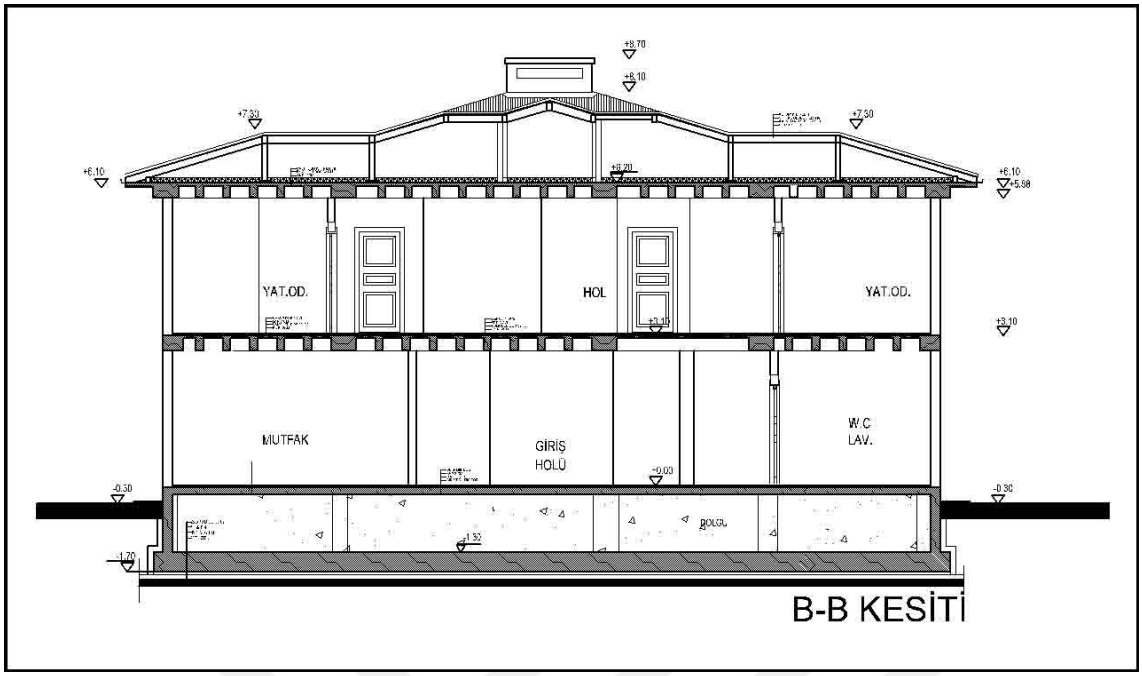
Ek 19. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip B Zemin Kat Planı
(Kaynak:Sur Belediyesi)

Ek 20. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip B Birinci Kat Planı (Kaynak:Sur Belediyesi)

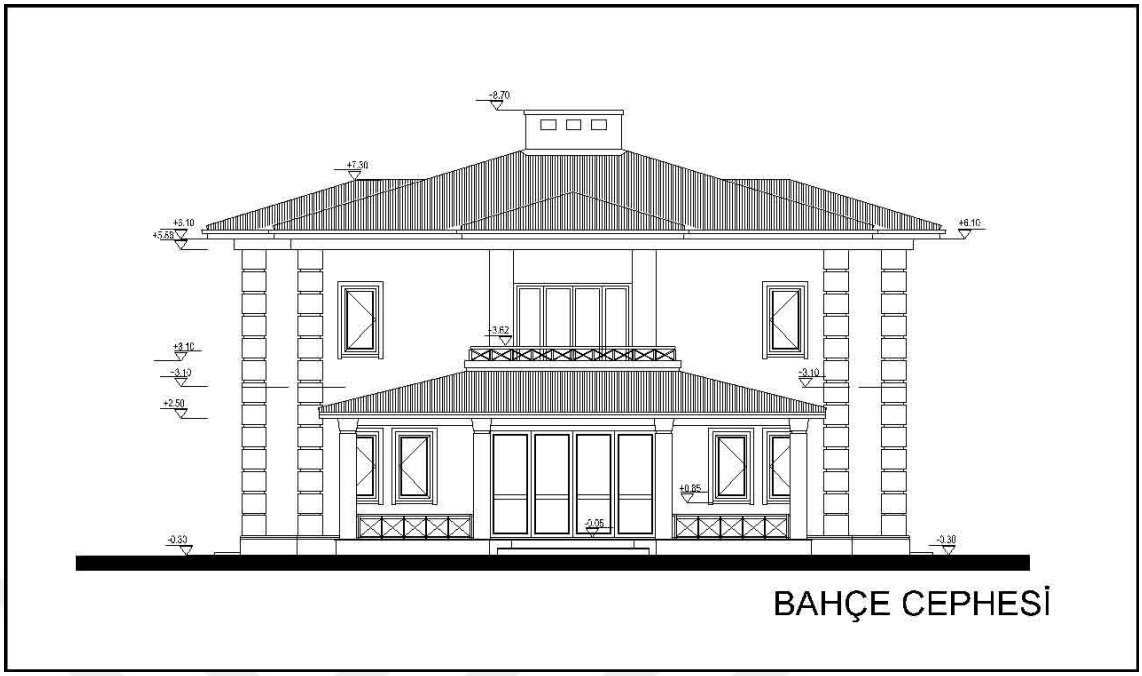
Ek 21. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip B A-A Kesiti (Kaynak:Sur Belediyesi)

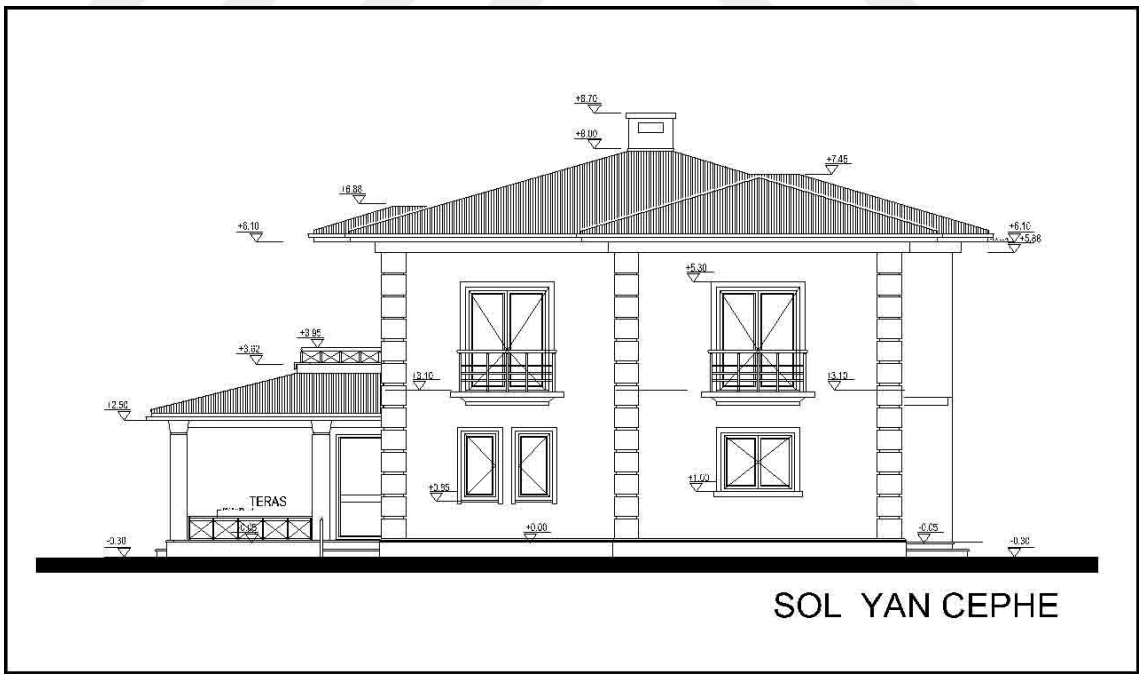
Ek 22. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip B B-B Kesiti (Kaynak:Sur Belediyesi)

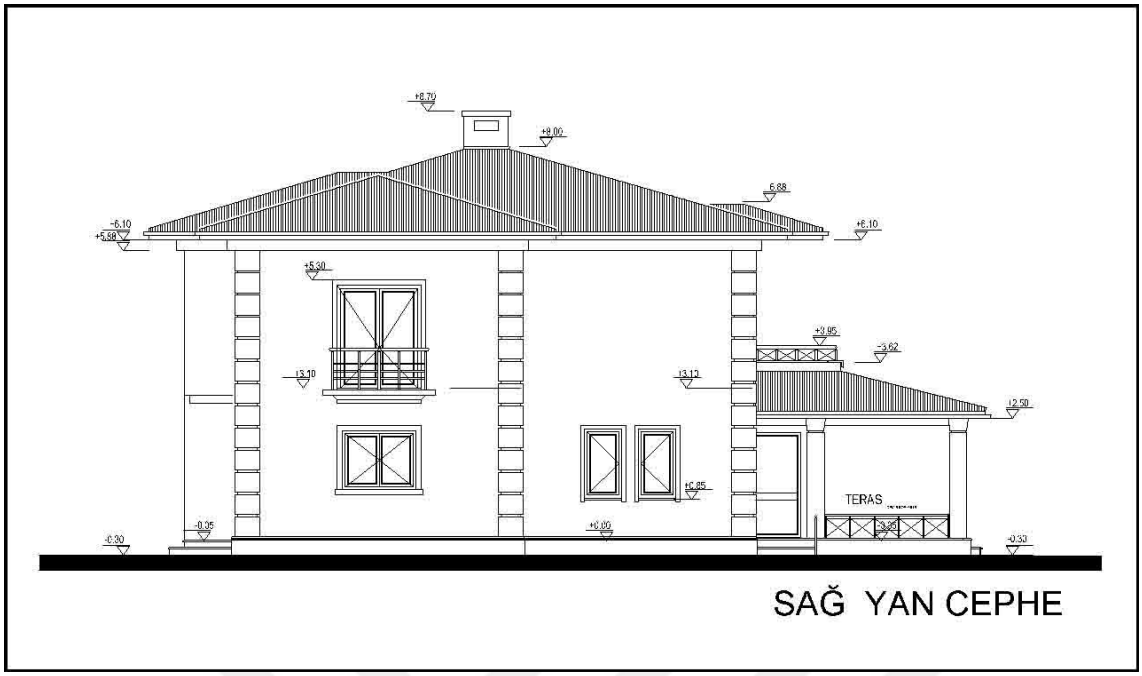
Ek 23. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip B Giriş Cephesi (Kaynak:Sur Belediyesi)

Ek 24. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip B Bahçe Cephesi (Kaynak:Sur Belediyesi)

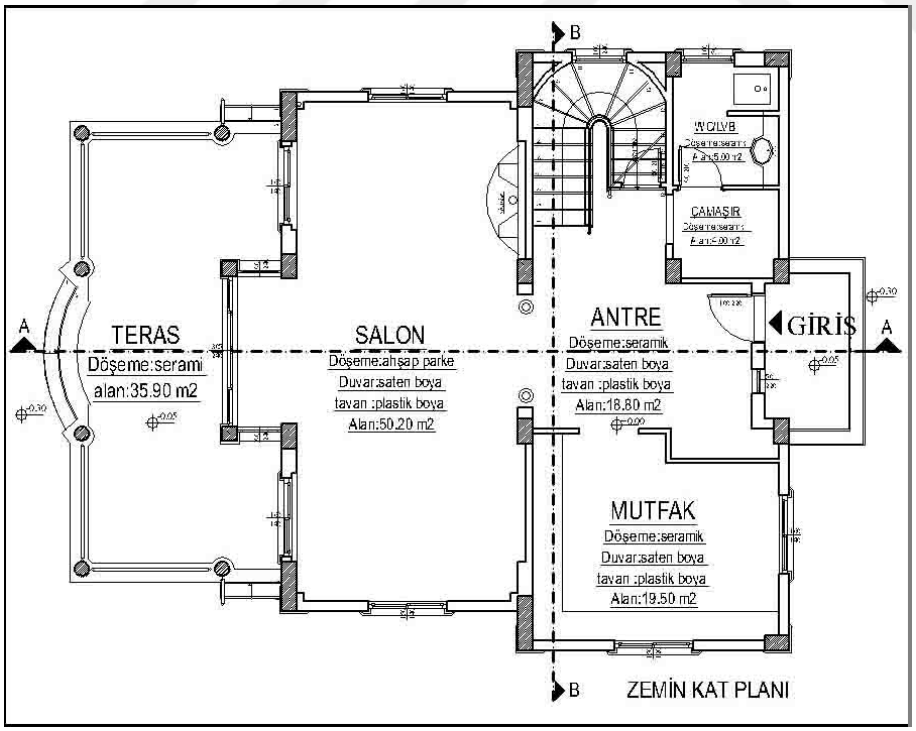

Ek 25. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip B Sol Yan Cephe (Kaynak:Sur Belediyesi)

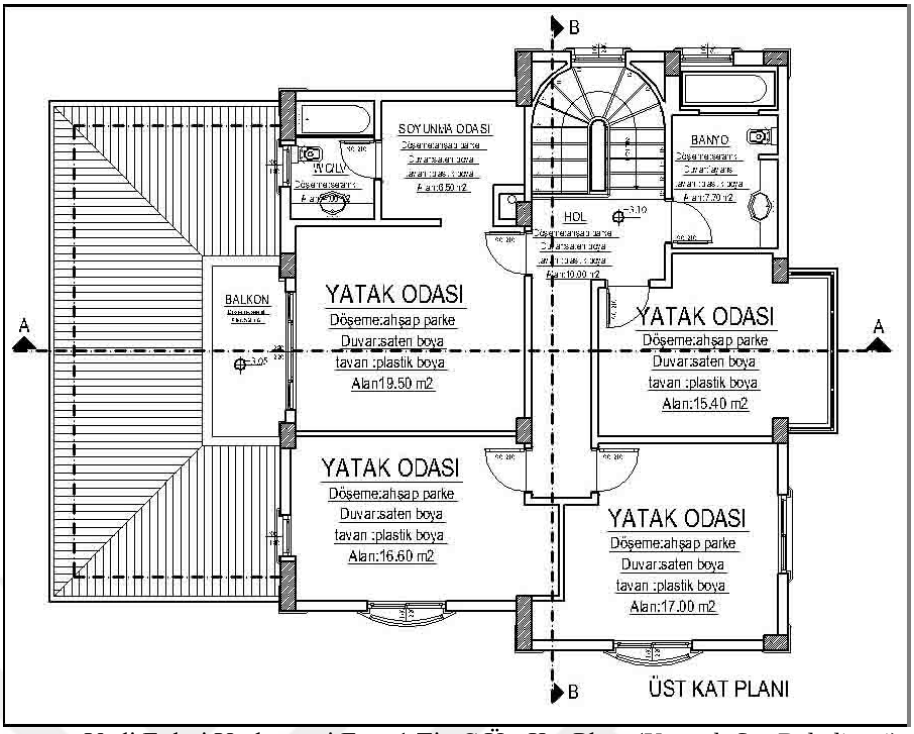

Ek 26. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip B Sağ Yan Cephe (Kaynak:Sur Belediyesi)

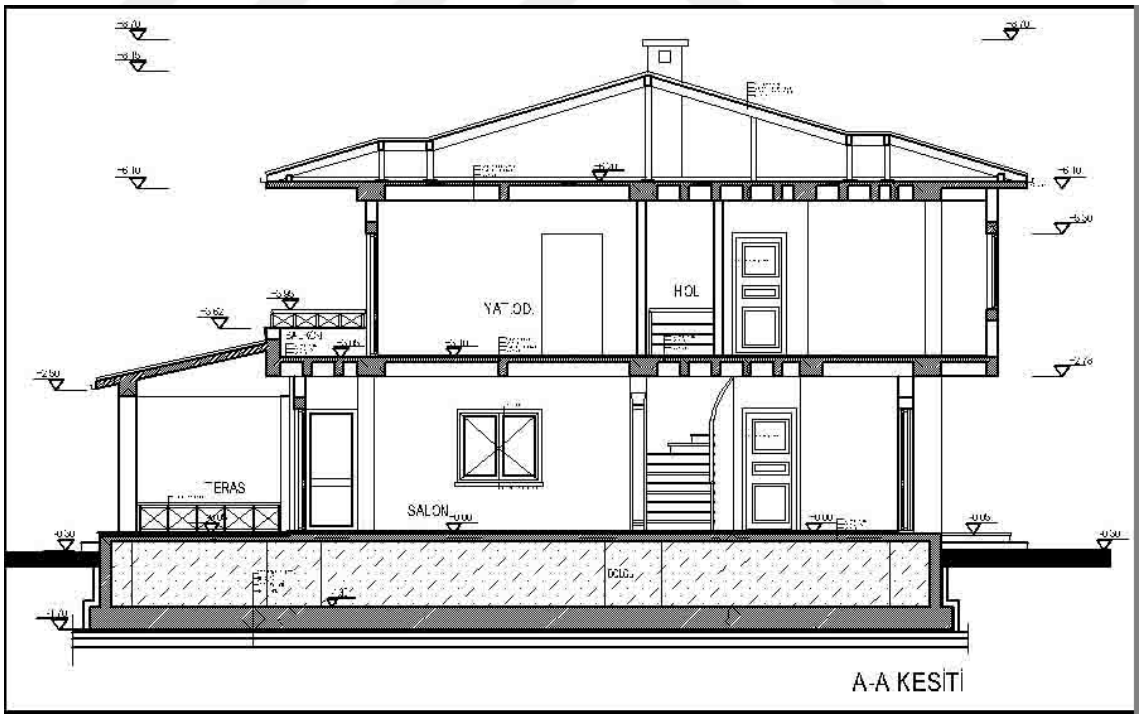
Vadi Evleri Yerleşimi Etap 1 Tip C

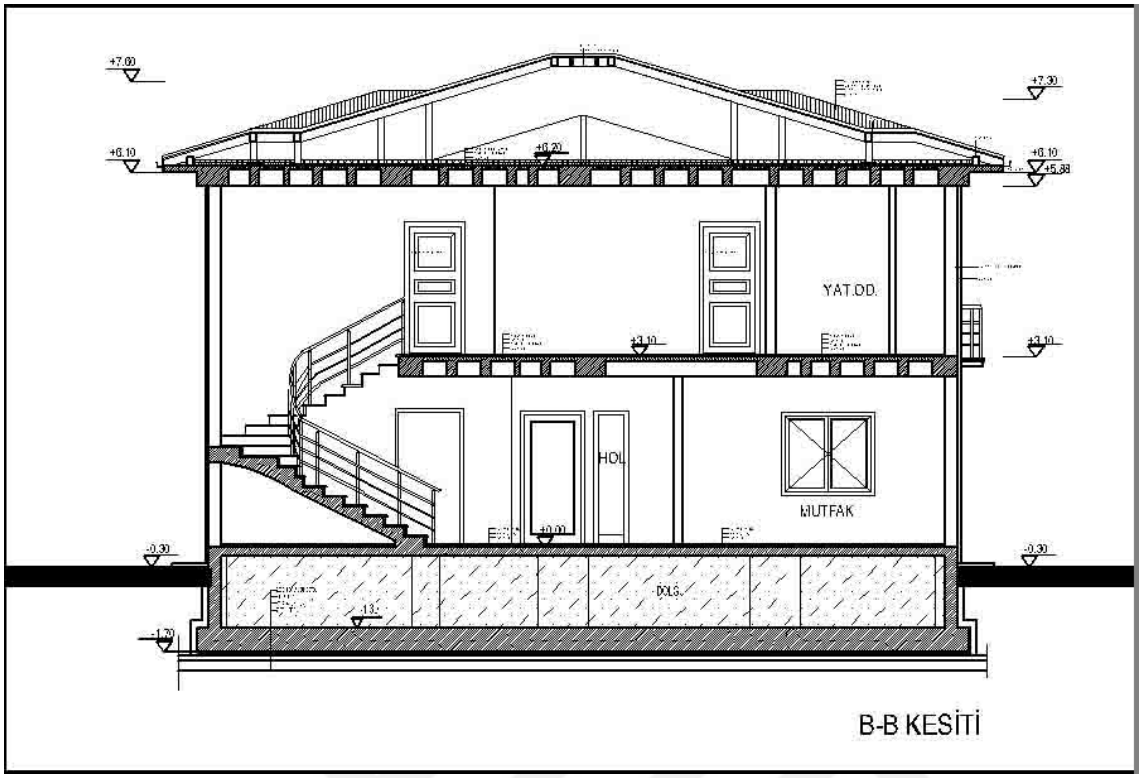
Ek 27. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip C Zemin Kat Planı (Kaynak:Sur Belediyesi)

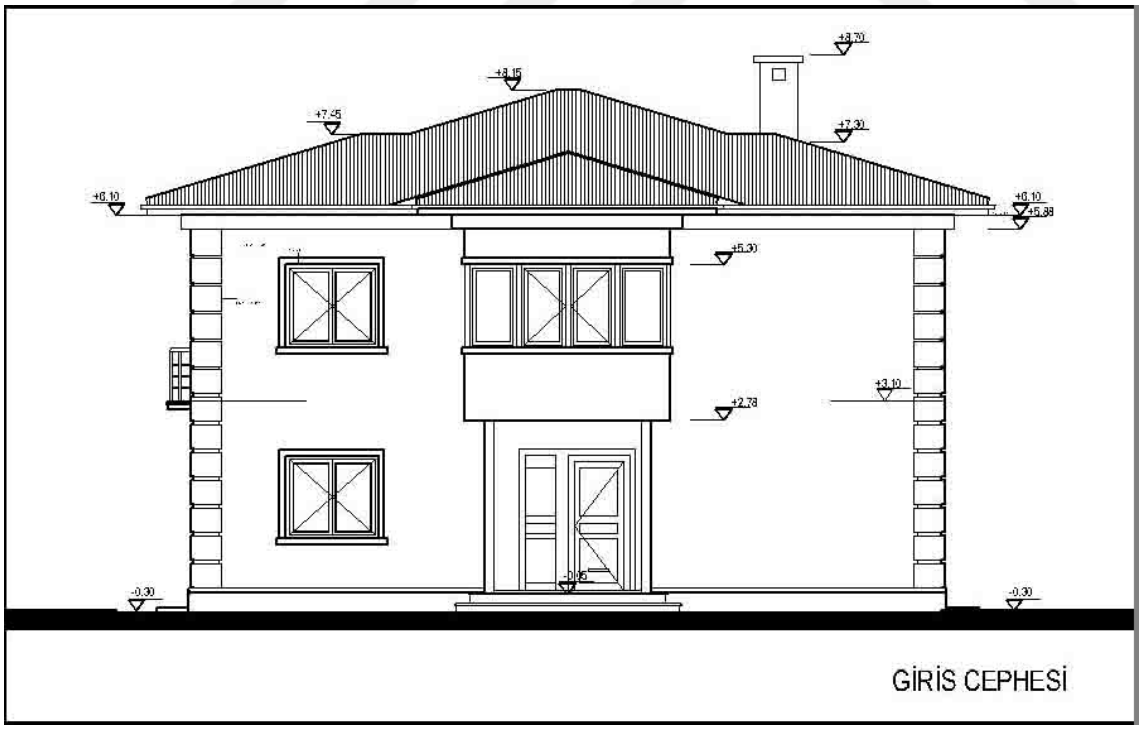
Ek 28. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip C Üst Kat Planı (Kaynak:Sur Belediyesi)

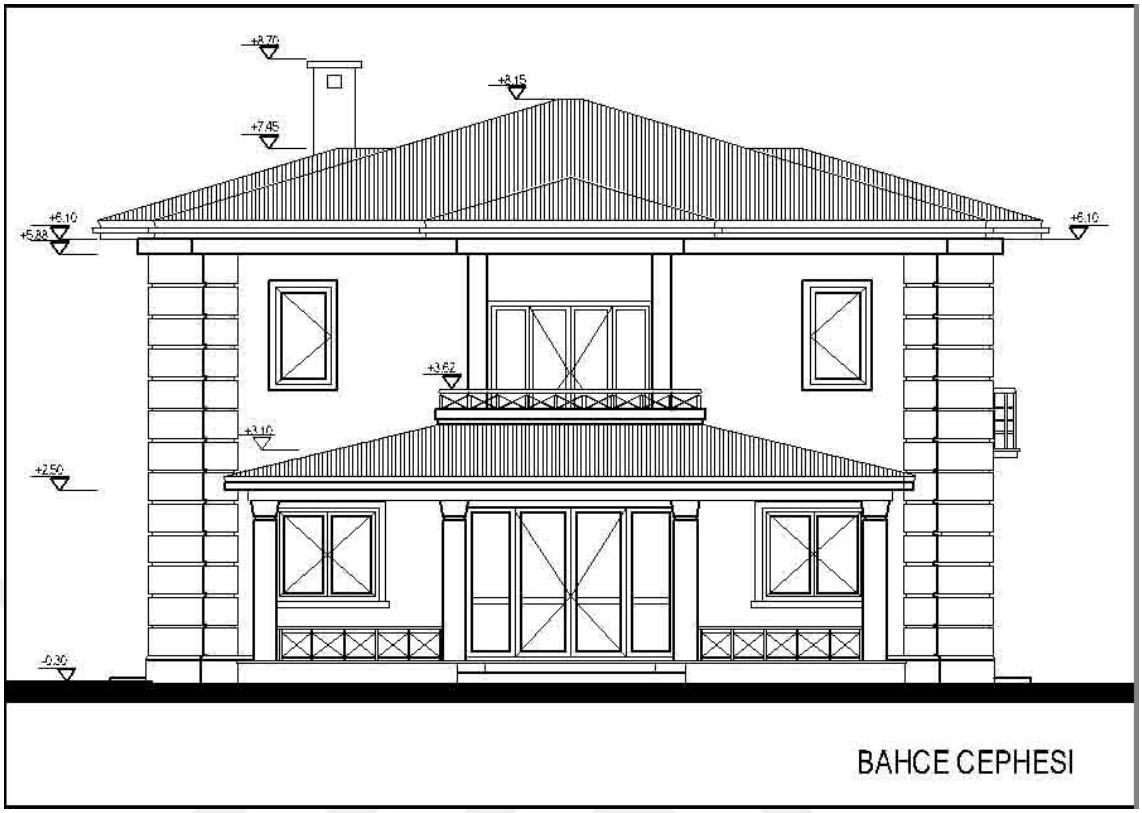
Ek 29. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip C A-A Kesiti (Kaynak:Sur Belediyesi)

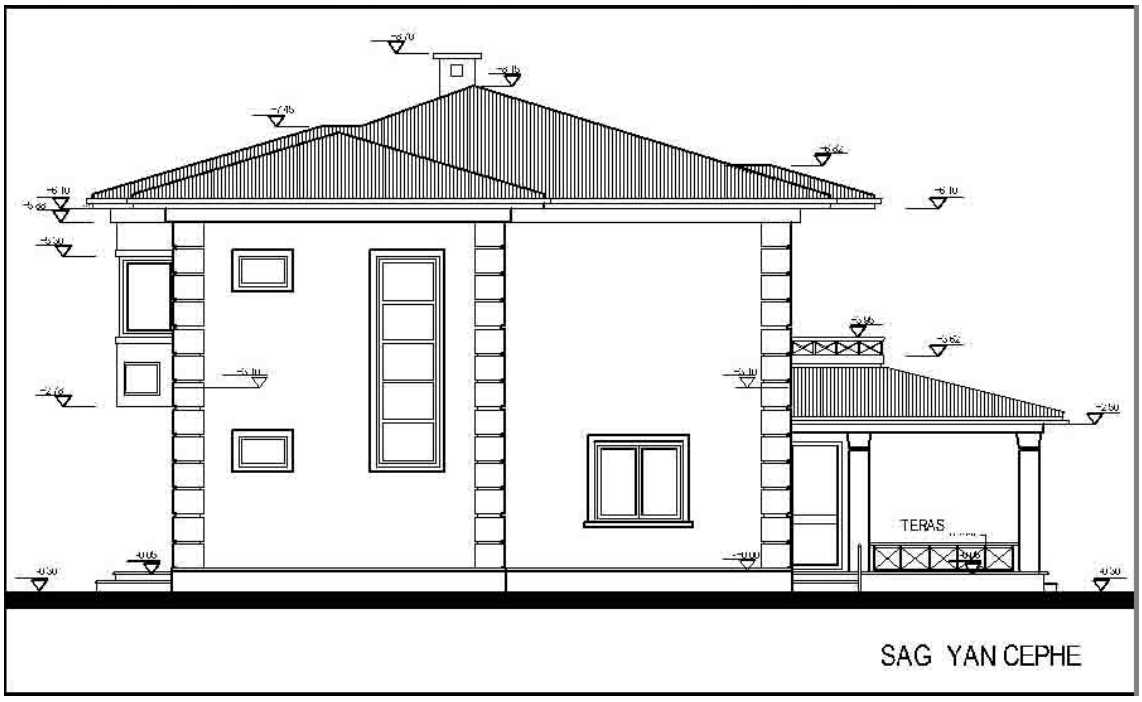
Ek 30. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip C B-B Kesiti (Kaynak:Sur Belediyesi)

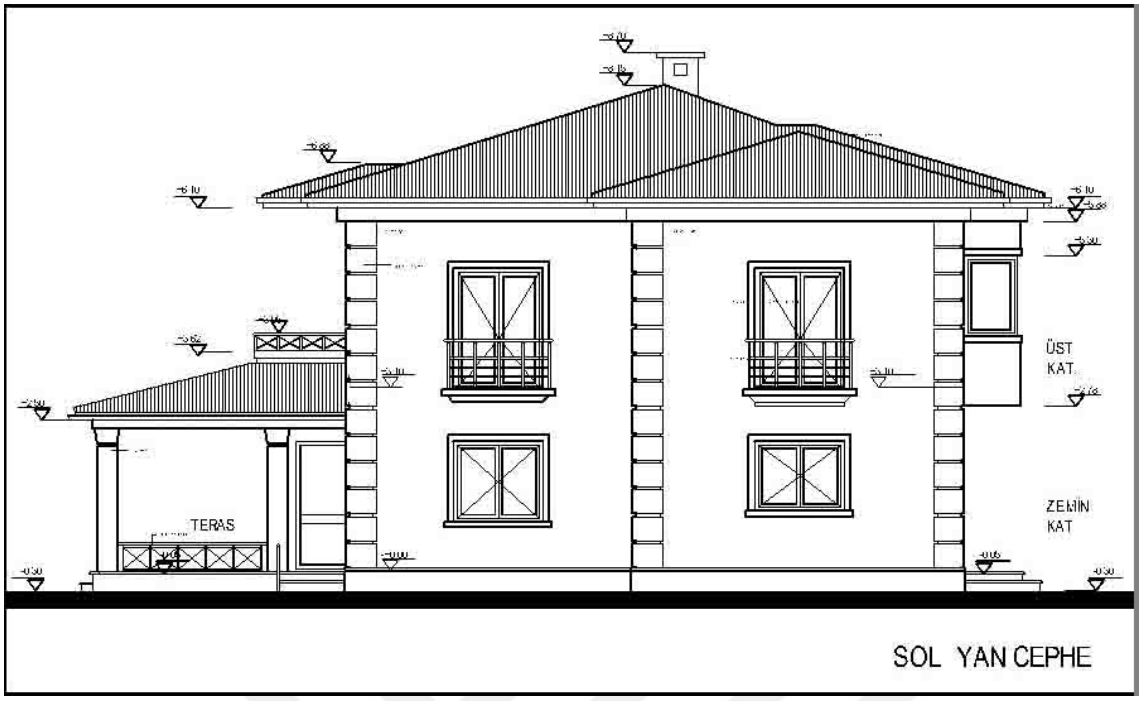
Ek 31. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip C Giriş Cephesi (Kaynak:Sur Belediyesi)

Ek 32. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip C Bahçe Cephesi (Kaynak:Sur Belediyesi)

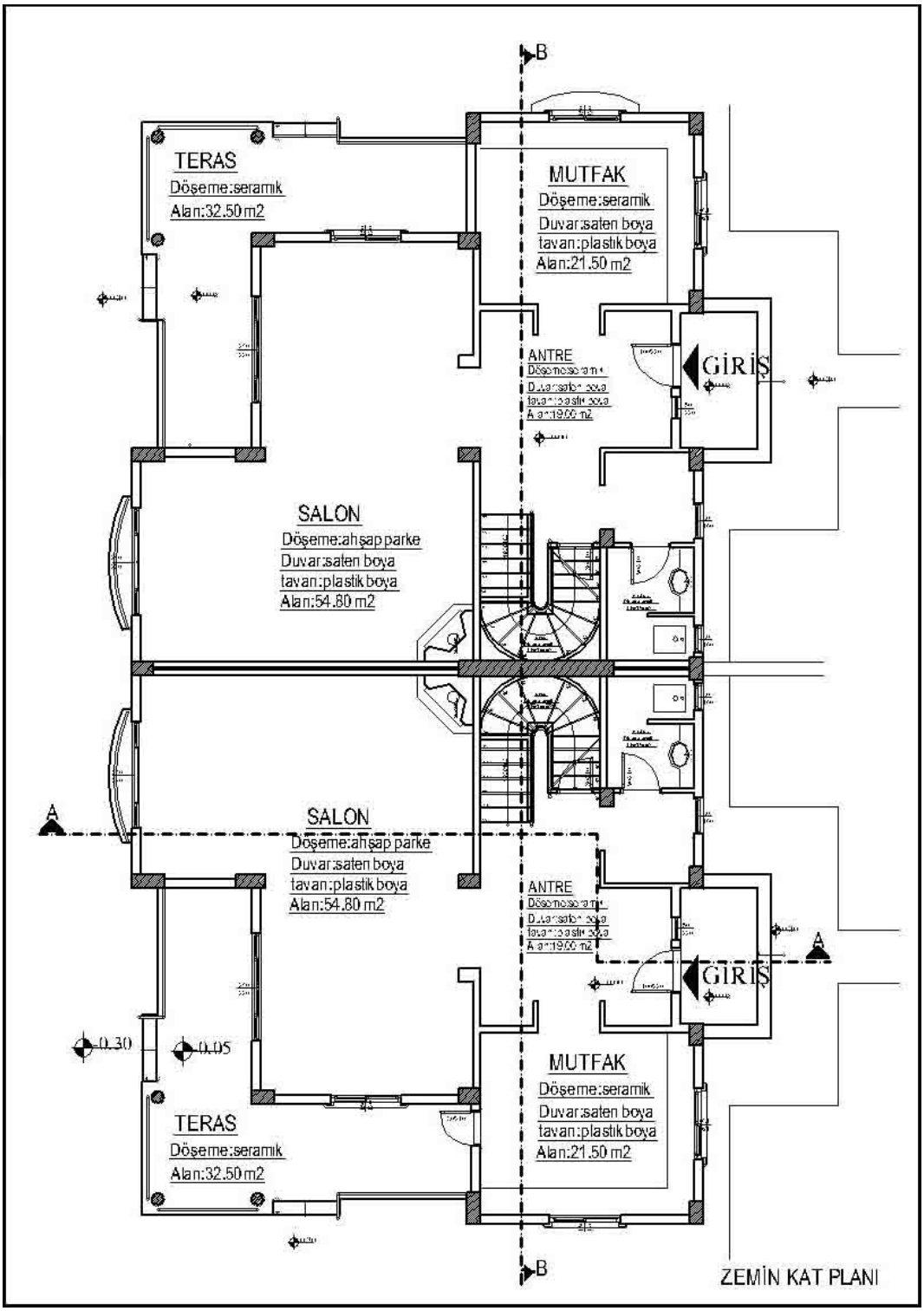

Ek 33. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip C Sağ Yan Cephe (Kaynak:Sur Belediyesi)

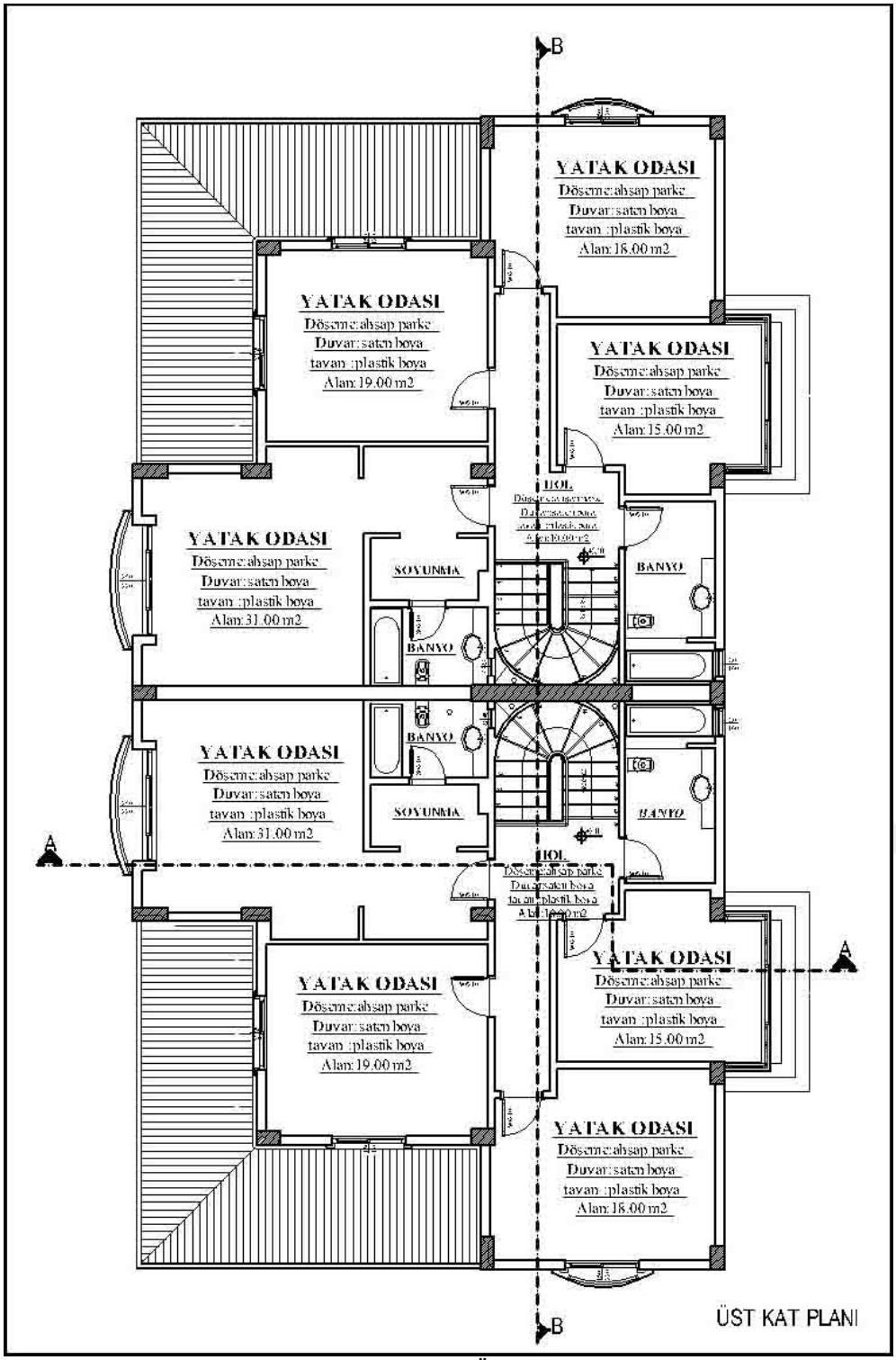

Ek 34. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip C Sol Yan Cephe (Kaynak:Sur Belediyesi)

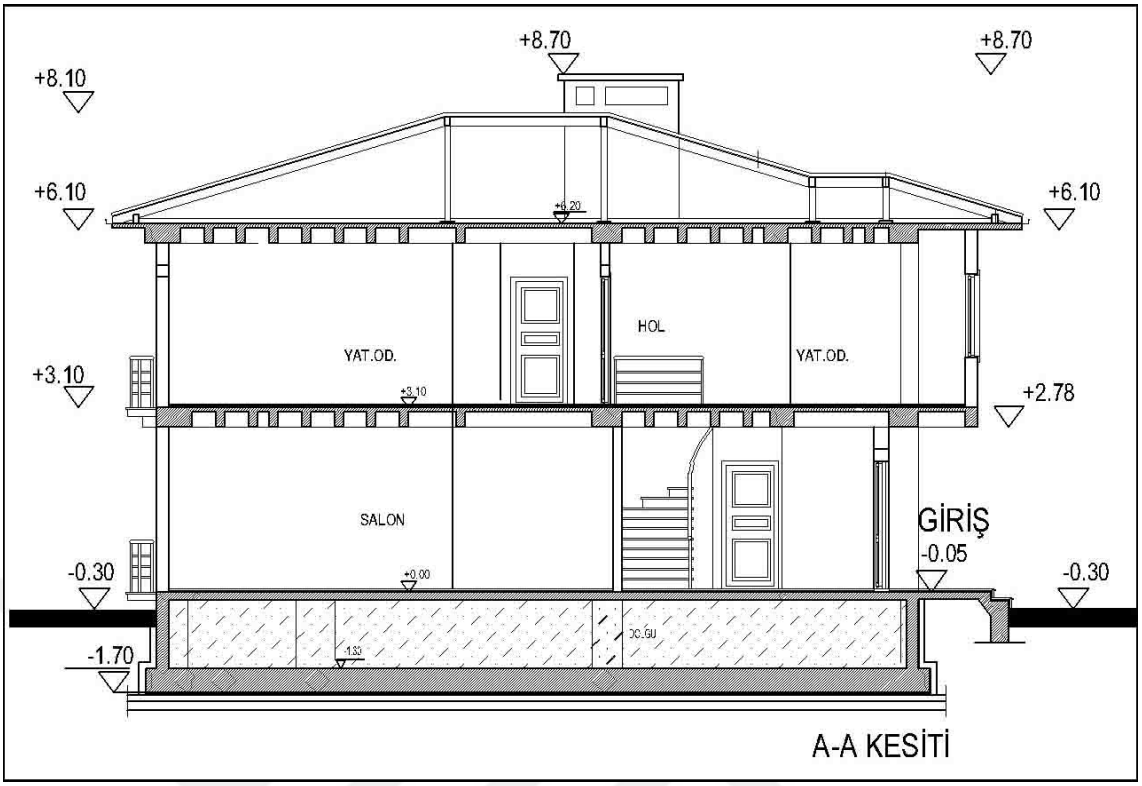
Vadi Evleri Yerleşimi Etap 1 Tip D

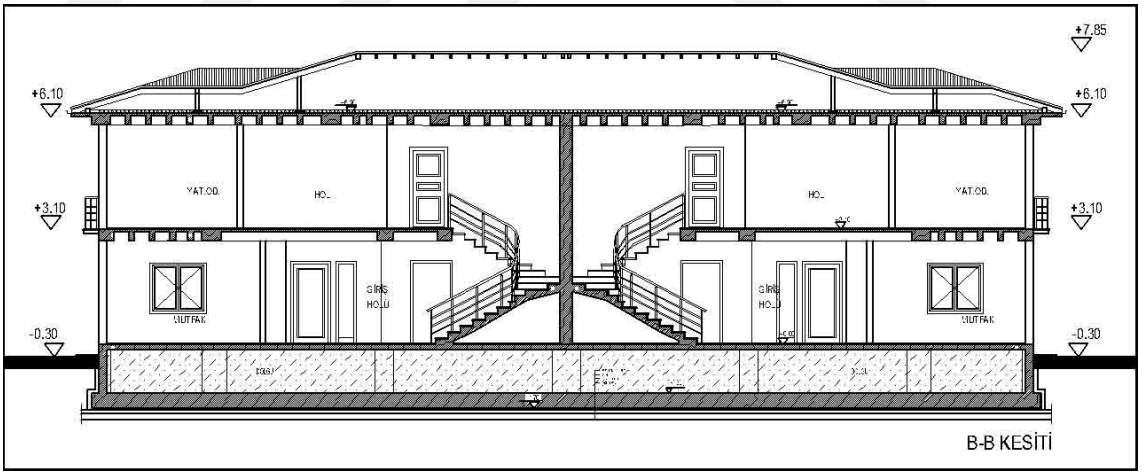
Ek 35. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip D Zemin Kat Planı (Kaynak:Sur Belediyesi)

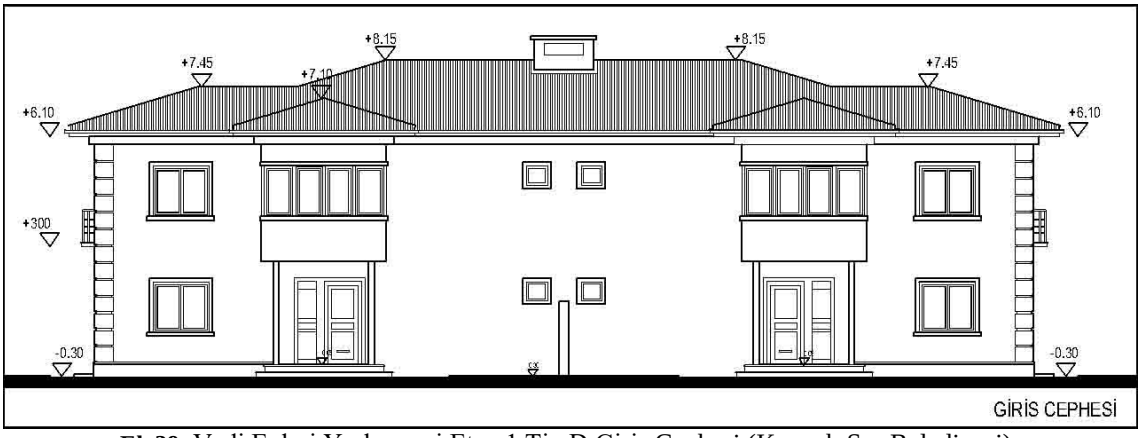
Ek 36. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip D Üst Kat Planı (Kaynak:Sur Belediyesi)

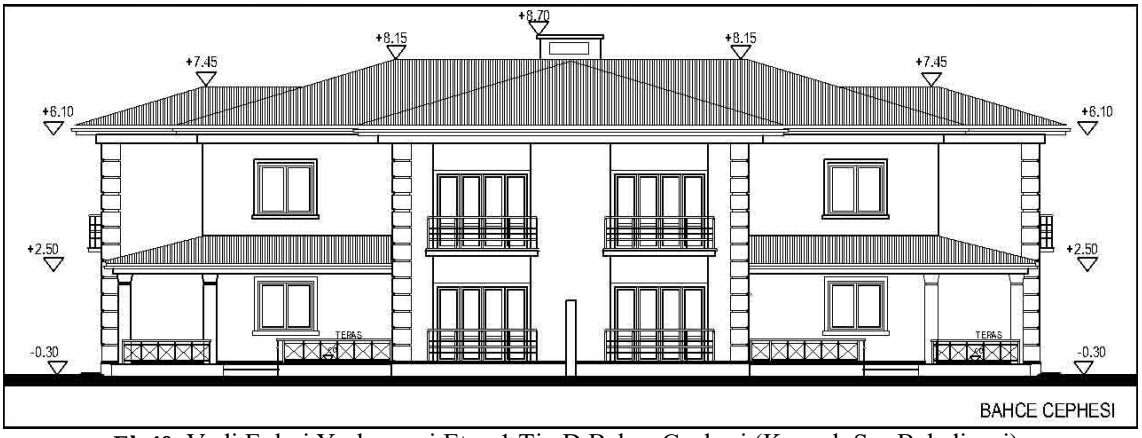
Ek 37. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip D A-A Kesiti (Kaynak:Sur Belediyesi)

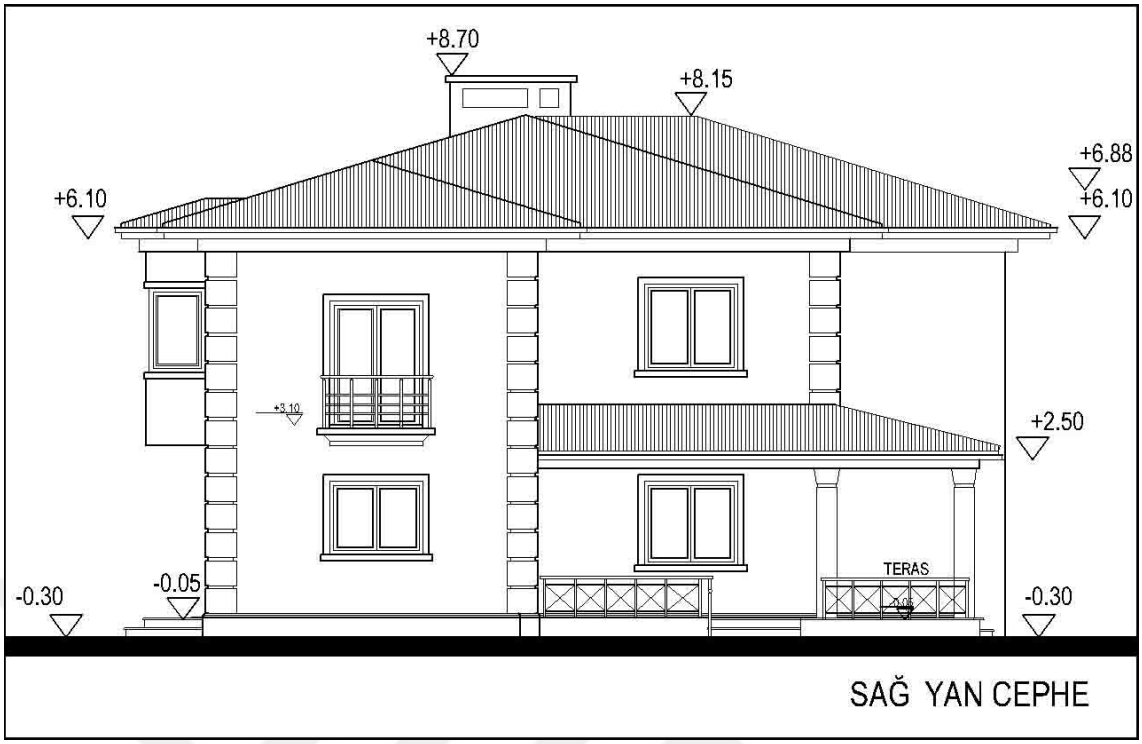
Ek 38. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip D B-B Kesiti (Kaynak:Sur Belediyesi)

Ek 39. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip D Giriş Cephesi (Kaynak:Sur Belediyesi)

Ek 40. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip D Bahçe Cephesi (Kaynak:Sur Belediyesi)

Ek 41. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip D Sağ Yan Cephe (Kaynak:Sur Belediyesi)

Ek 42. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 1 Tip D Sol Yan Cephe (Kaynak:Sur Belediyesi)

Ek 43. Vadi Evleri Yerleşmesi Sokak Görünüşü

Ek 44. Vadi Evleri Yerleşmesi Güvenlik Noktası

Ek 45. Vadi Evleri Yerleşmesi Konut Perspektifi

Ek 46. Vadi Evleri Yerleşmesi Konut Perspektifi

Ek 47. Vadi Evleri Yerleşmesi Konut Perspektifi

Ek 48. Vadi Evleri Yerleşmesi Anaokulu

Ek 49. Vadi Evleri Yerleşmesi Yürüyüş Parkı

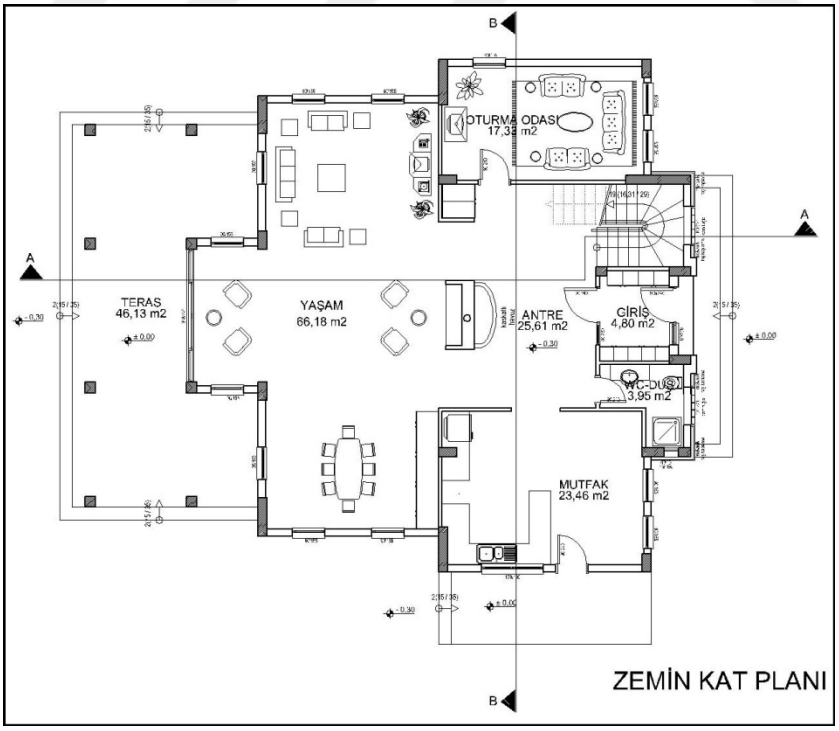

Ek 50. Vadi Evleri Yerleşmesi Ortak Kullanım Alanı

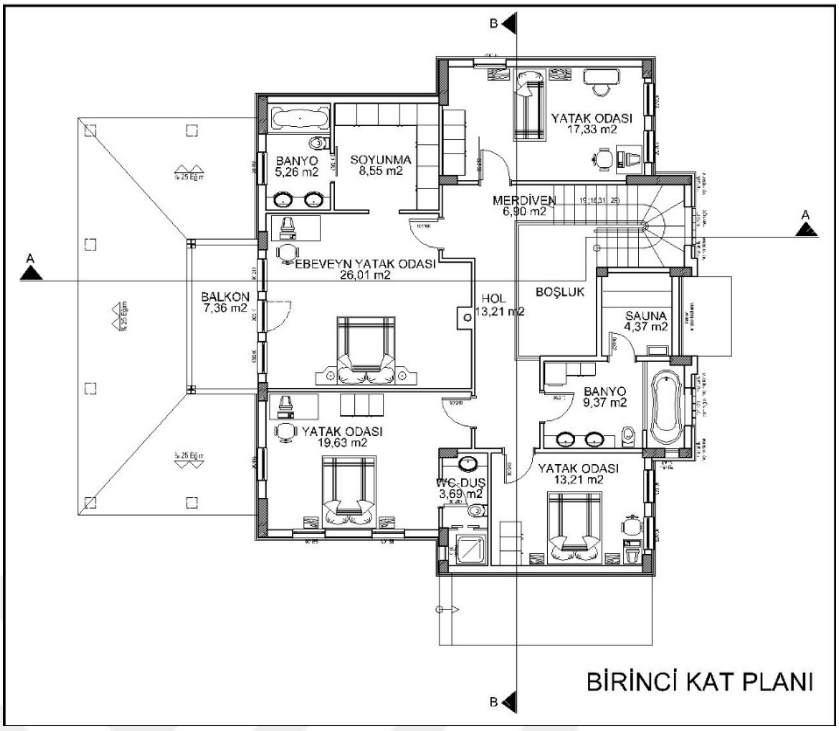

Ek 51. Vadi Evleri Yerleşmesi Spor Alanı

Vadi Evleri Yerleşimi Etap 2

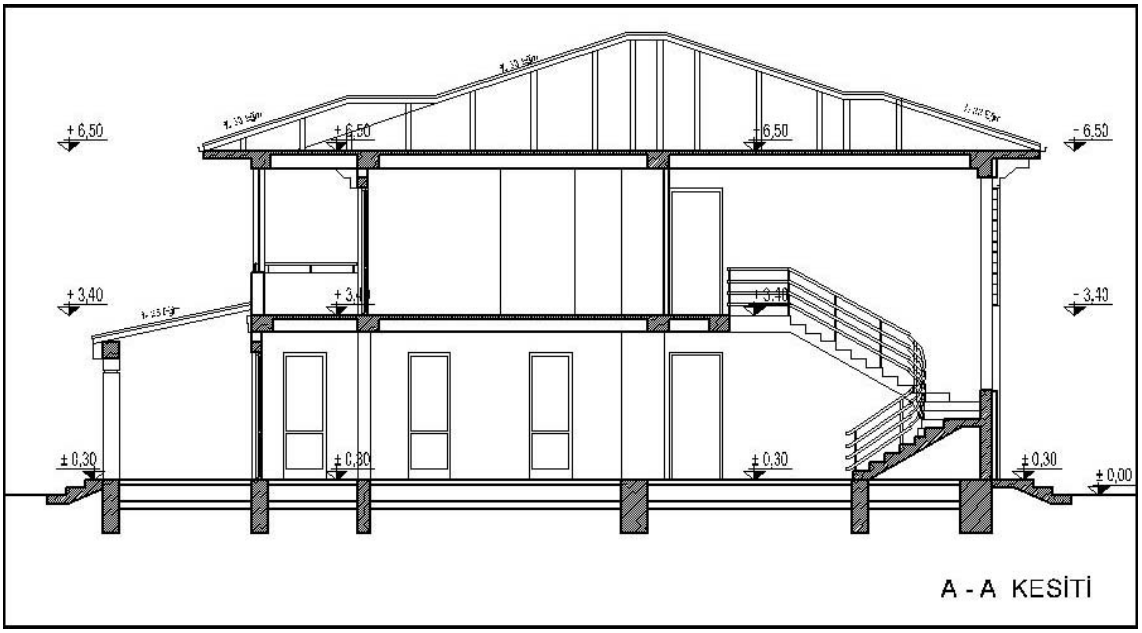

Ek 52. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 2 Zemin Kat Planı (Kaynak:Sur Belediyesi)

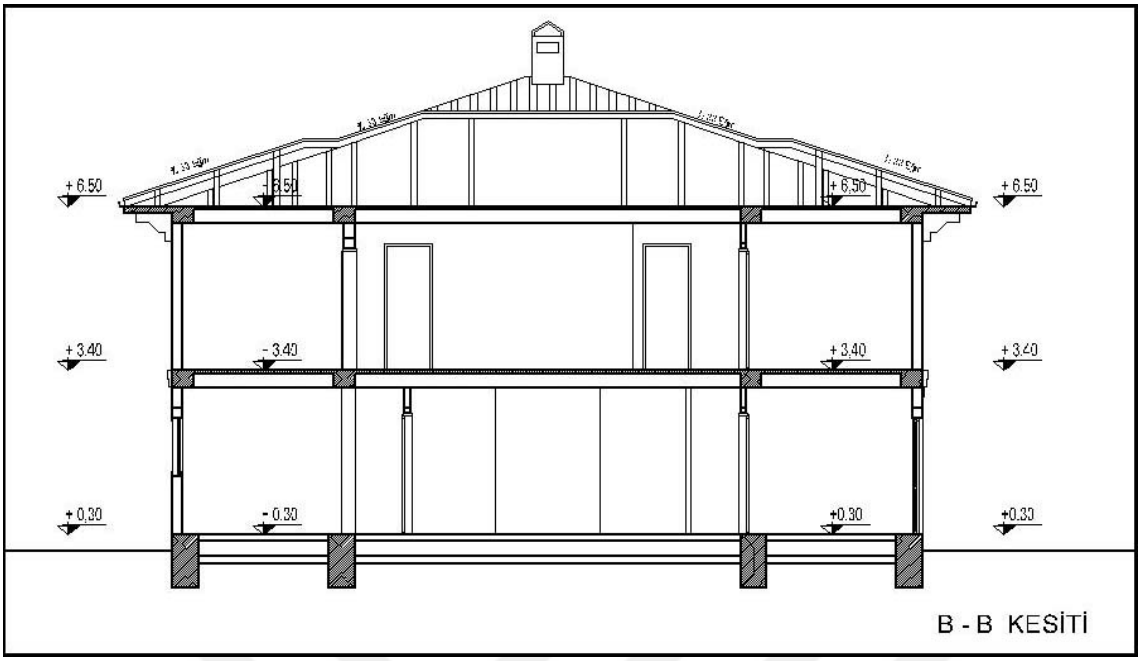

Ek 53. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 2 Birinci Kat Planı

(Kaynak:Sur Belediyesi)

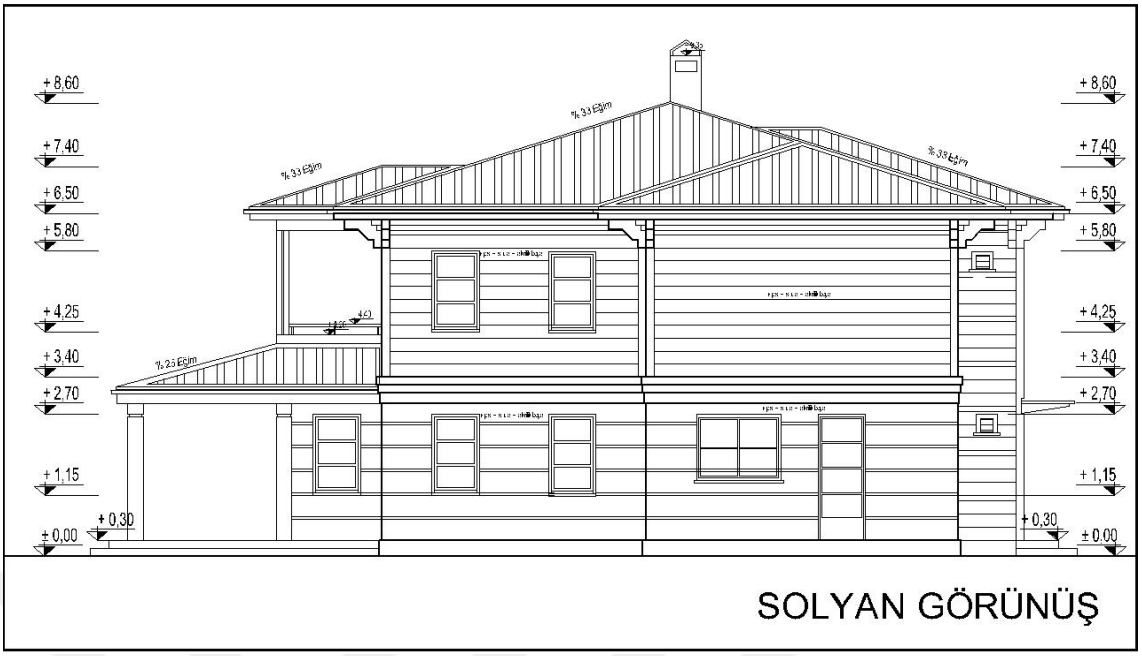
Ek 54. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 2 A-A Kesiti (Kaynak:Sur Belediyesi)

Ek 55. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 2 B-B Kesiti (Kaynak:Sur Belediyesi)

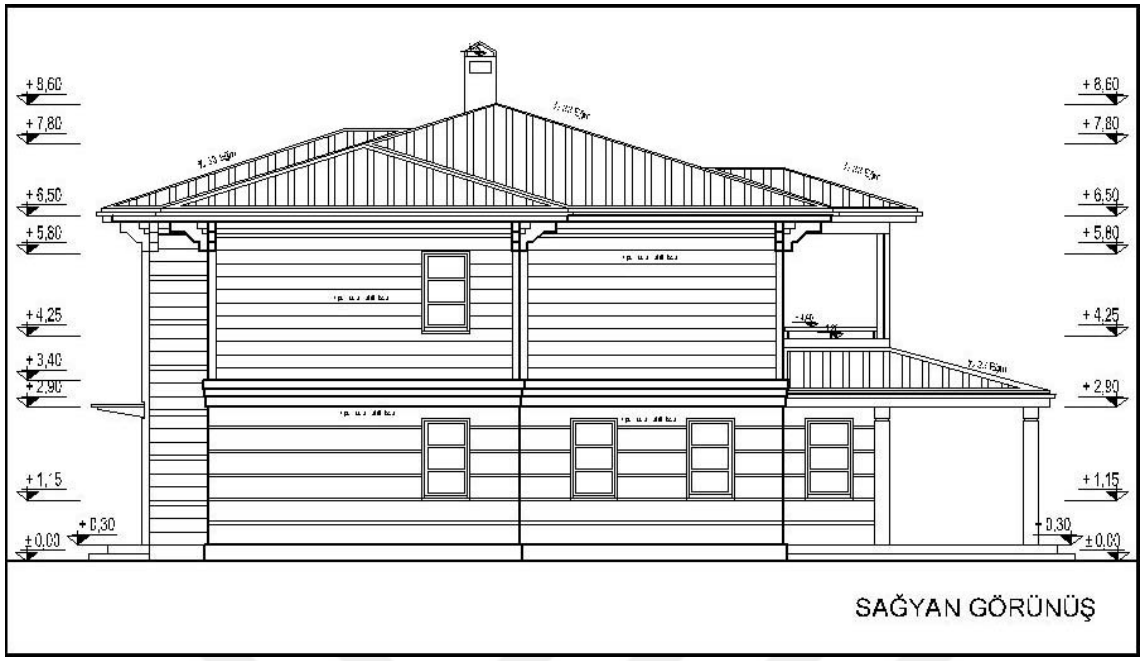
Ek 56. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 2 Ön Görünüş (Kaynak:Sur Belediyesi)

Ek 57. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 2 Sol Yan Görünüş (Kaynak:Sur Belediyesi)

Ek 58. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 2 Arka Görünüş (Kaynak:Sur Belediyesi)

Ek 59. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 2 Sağ Yan Görünüş (Kaynak:Sur Belediyesi)

Ek 60. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 2 Sokak Görünüşü

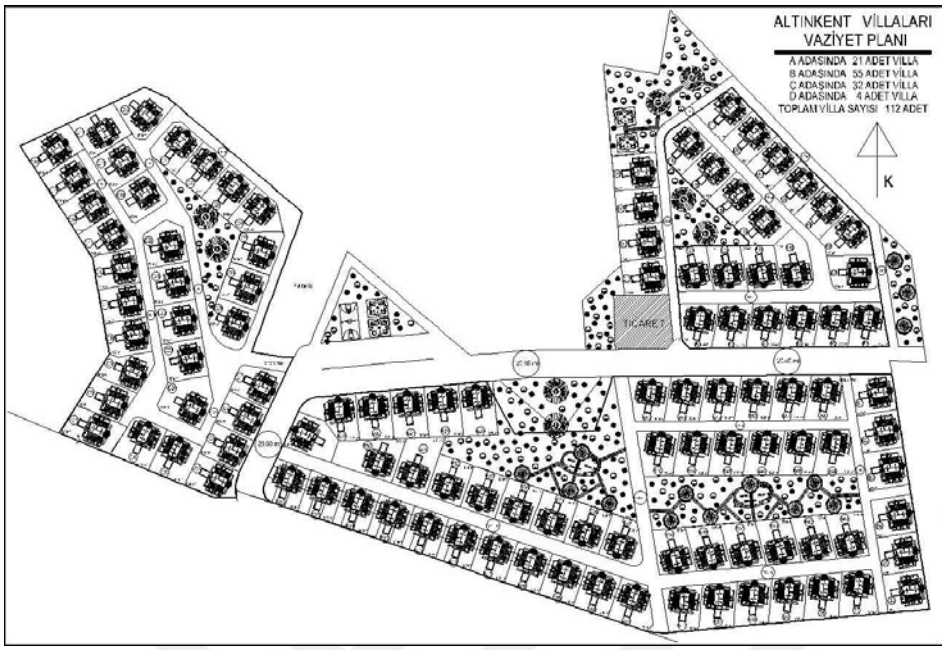

Ek 61. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 2 Konut Perspektifi

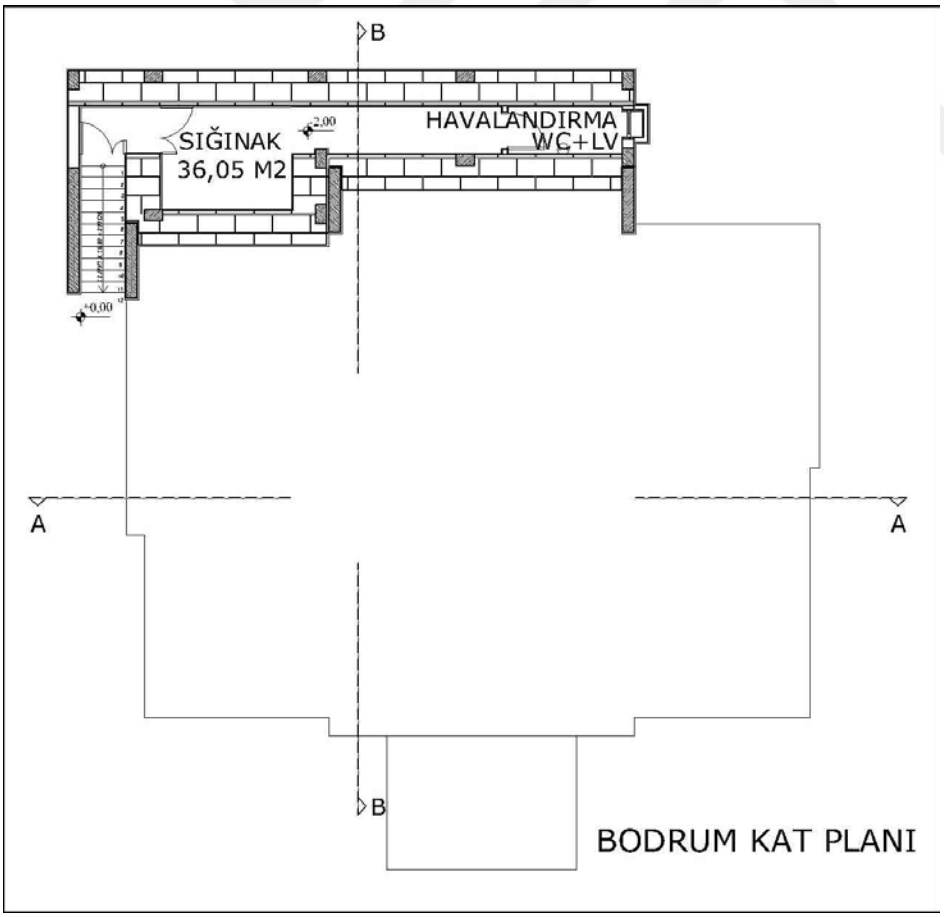

Ek 62. Vadi Evleri Yerleşmesi Etap 2 Koleji ve Anaokulu

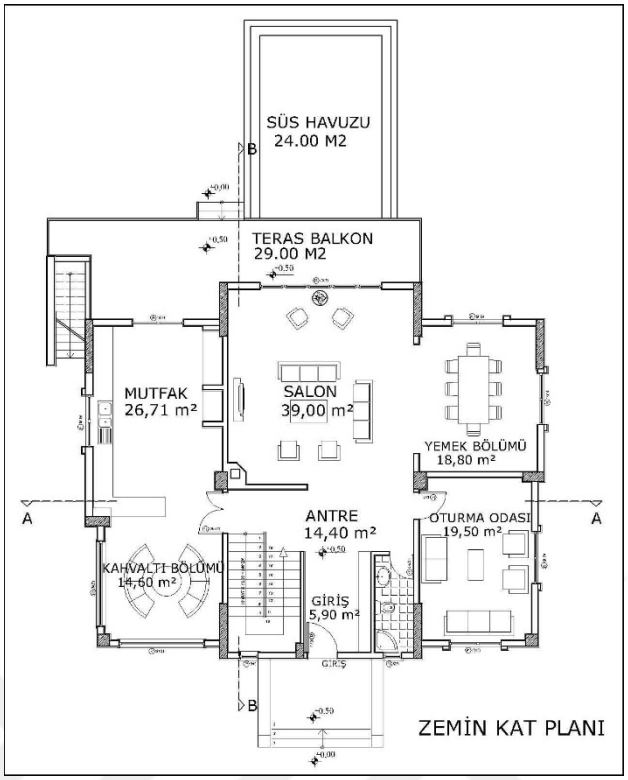
Altınkent Sitesi Yerleşimi

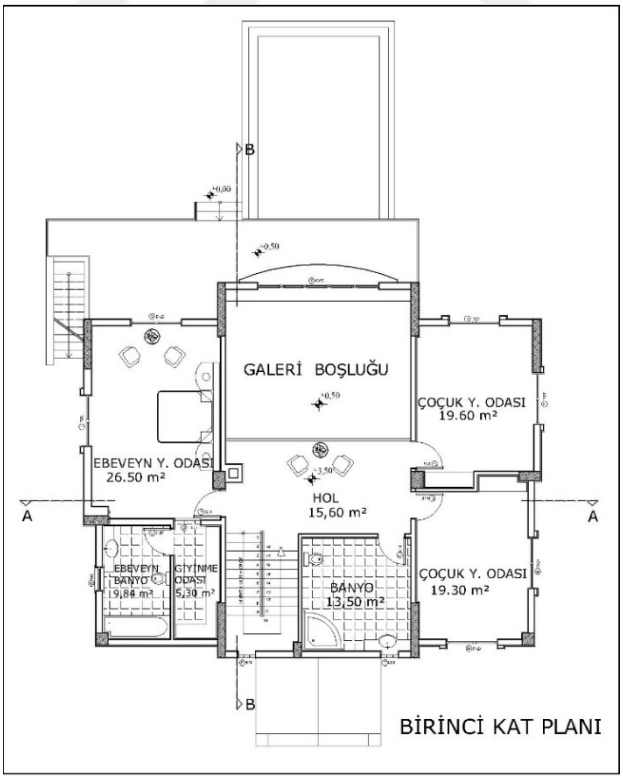
Ek 63. Altınkent Sitesi Yerleşmesi Vaziyet Planı (Kaynak:Sur Belediyesi)

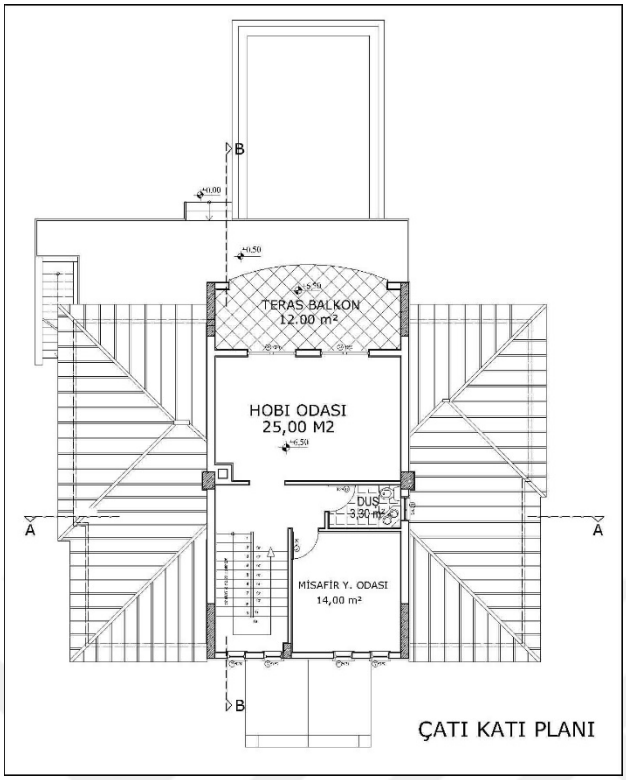
Ek 64. Altınkent Sitesi Yerleşmesi Bodrum Kat Planı (Kaynak:Sur Belediyesi)

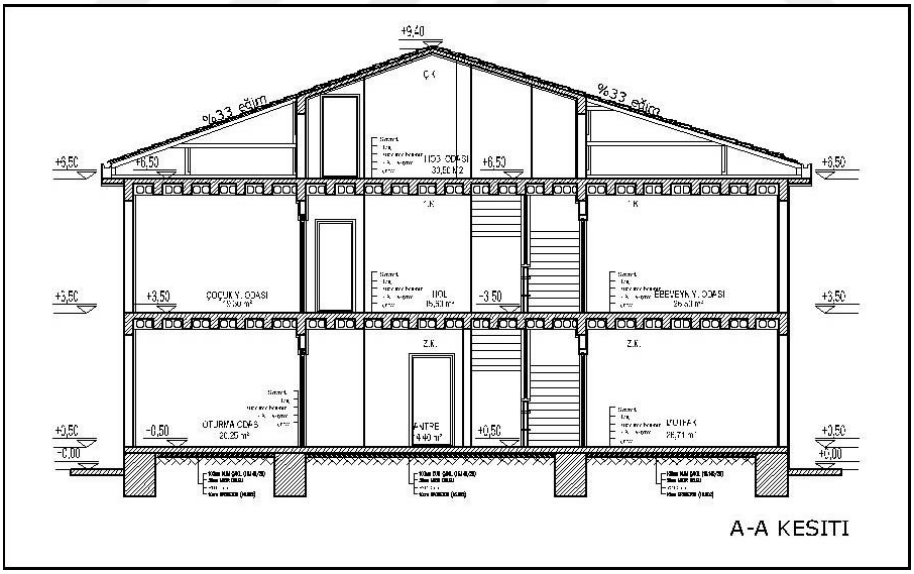
Ek 65. Altınkent Sitesi Yerleşmesi Zemin Kat Planı
(Kaynak:Sur Belediyesi)

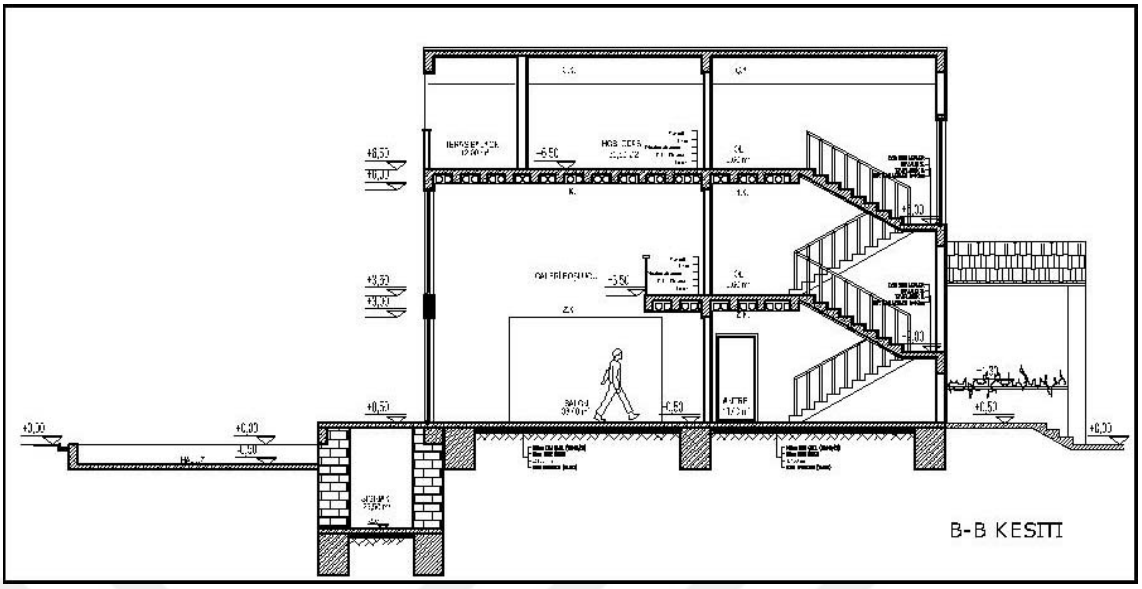
Ek 66. Altınkent Sitesi Yerleşmesi Birinci Kat Planı
(Kaynak:Sur Belediyesi)

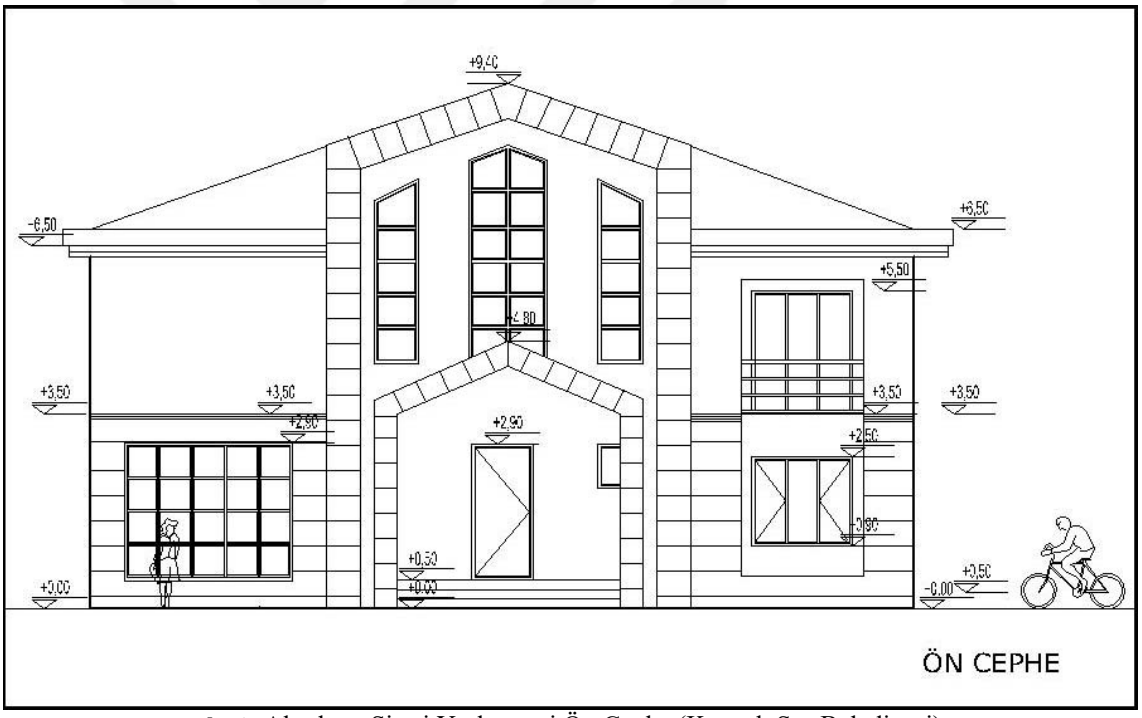
Ek 67. Altınkent Sitesi Yerleşmesi Çatı Katı Planı
(Kaynak:Sur Belediyesi)

Ek 68. Altınkent Sitesi Yerleşmesi A-A Kesiti (Kaynak:Sur Belediyesi)

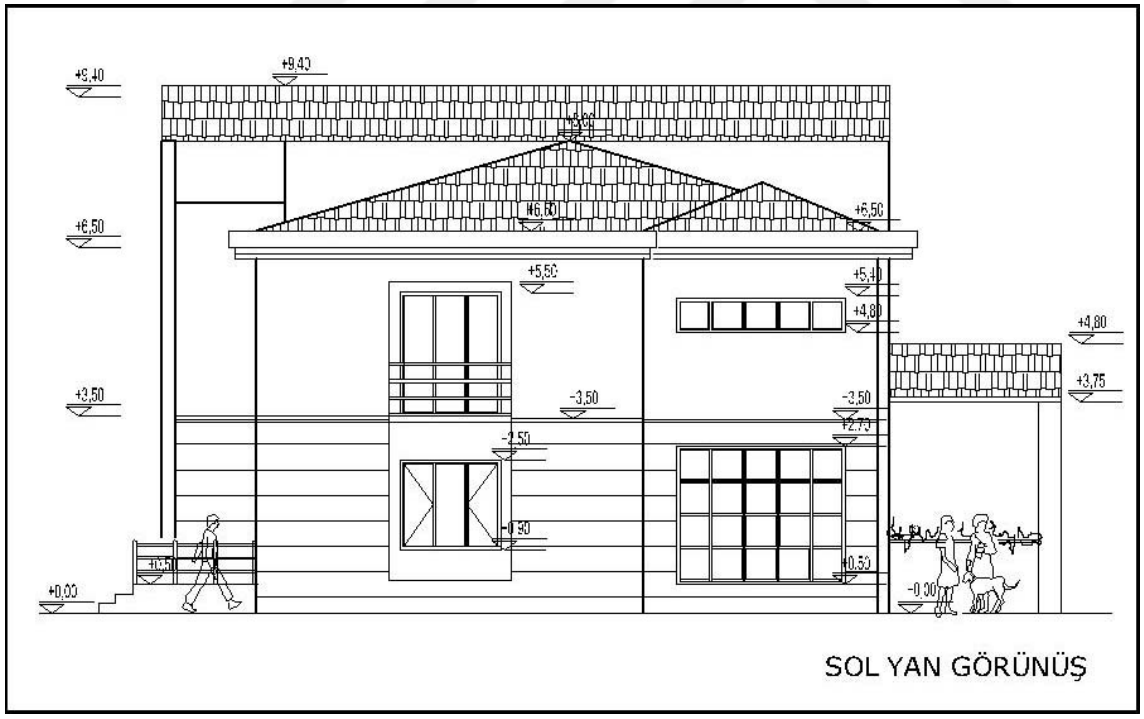
Ek 69. Altınkent Sitesi Yerleşmesi B-B Kesiti (Kaynak:Sur Belediyesi)

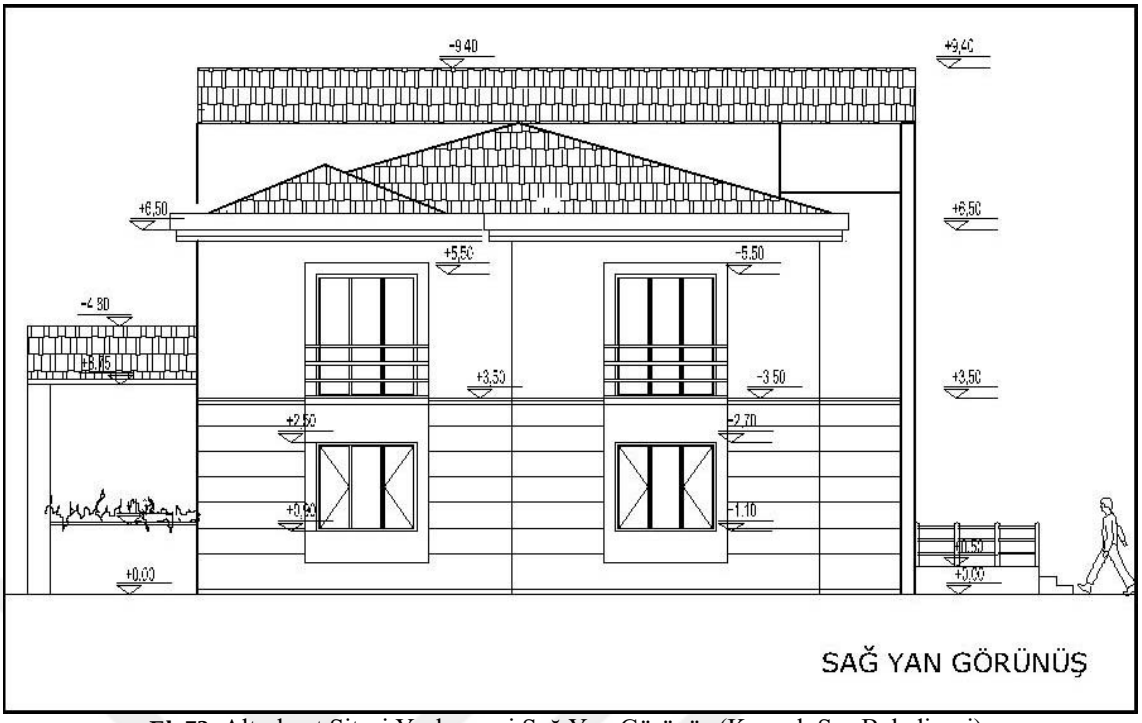
Ek 70. Altınkent Sitesi Yerleşmesi Ön Cephe (Kaynak:Sur Belediyesi)

Ek 71. Altınkent Sitesi Yerleşmesi Arka Cephe (Kaynak:Sur Belediyesi)

Ek 72. Altınkent Sitesi Yerleşmesi Sol Yan Görünüş (Kaynak:Sur Belediyesi)

Ek 73. Altınkent Sitesi Yerleşmesi Sağ Yan Görünüş (Kaynak:Sur Belediyesi)

Ek 74. Altınkent Sitesi Yerleşmesi Sokak Görünümü

Ek 75. Altınkent Sitesi Yerleşmesi Konutun Önden Görünümü

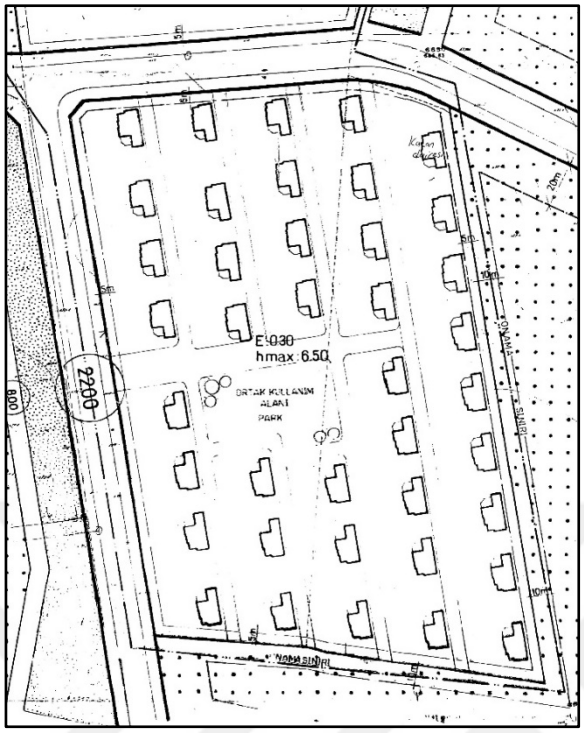

Ek 76. Altınkent Sitesi Yerleşmesi Ortak Alan

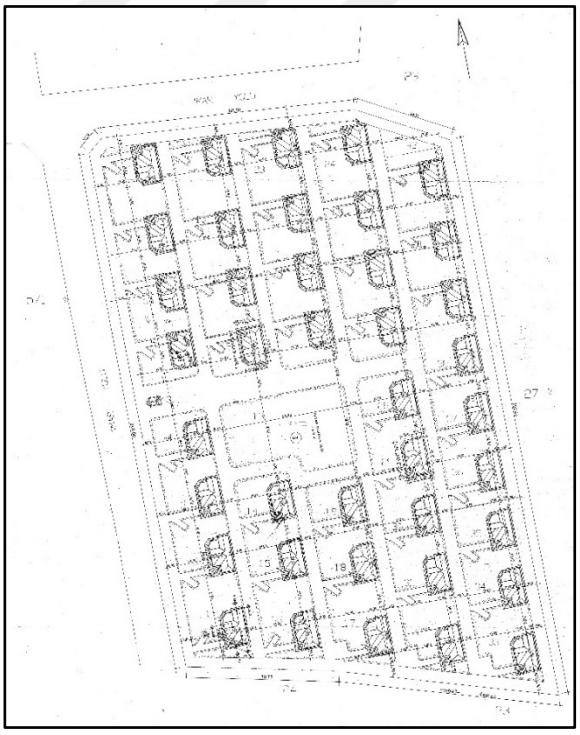

Ek 77. Altınkent Sitesi Yerleşmesi Ortak Alan

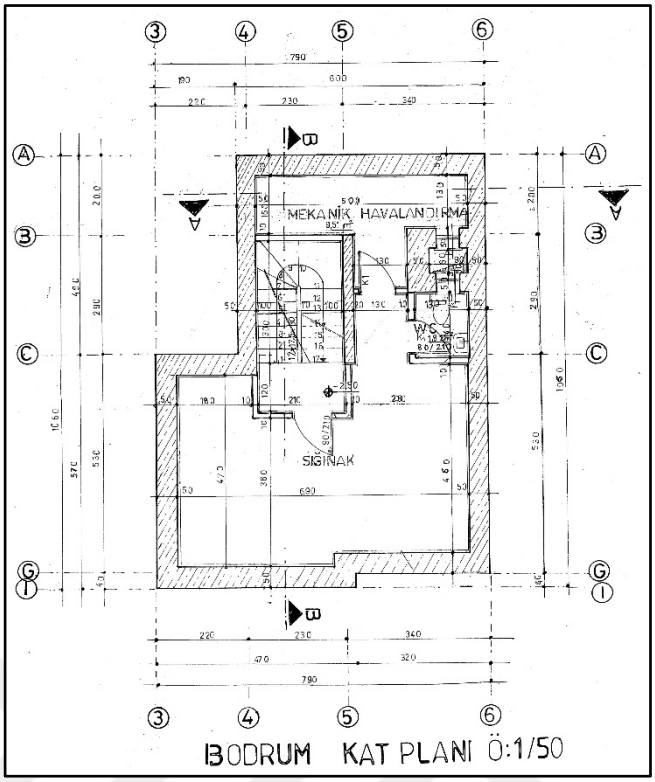
Kırkkonaklar Yerleşimi

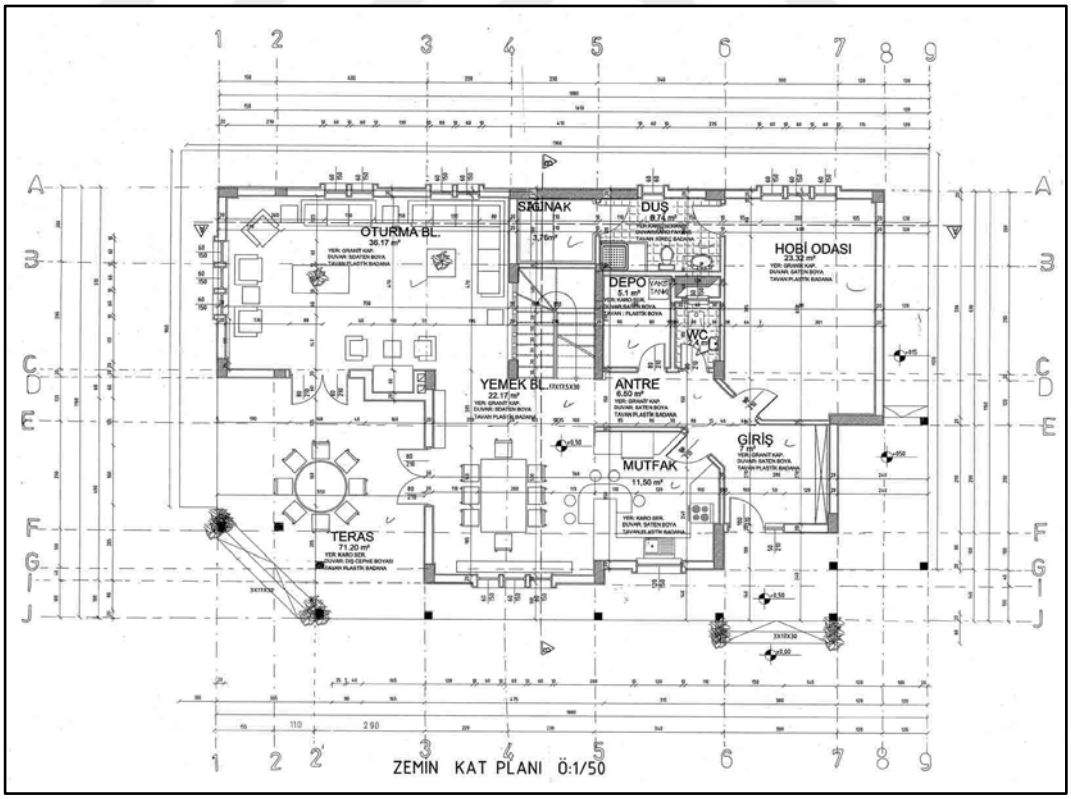
Ek 78. Kırkkonaklar Yerleşmesi Vaziyet Planı
(Kaynak; Sur Belediyesi)

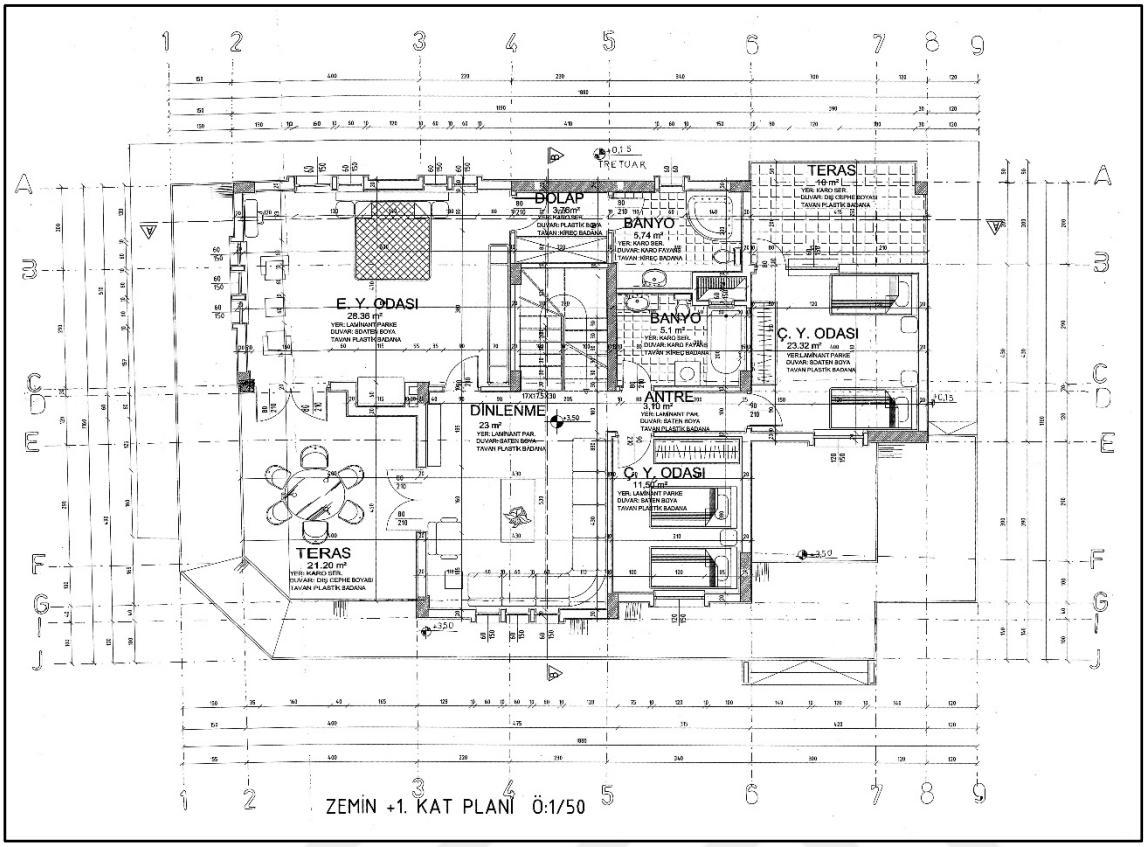
Ek 79. Kırkkonaklar Yerleşmesi Vaziyet Planı
(Kaynak; Sur Belediyesi)

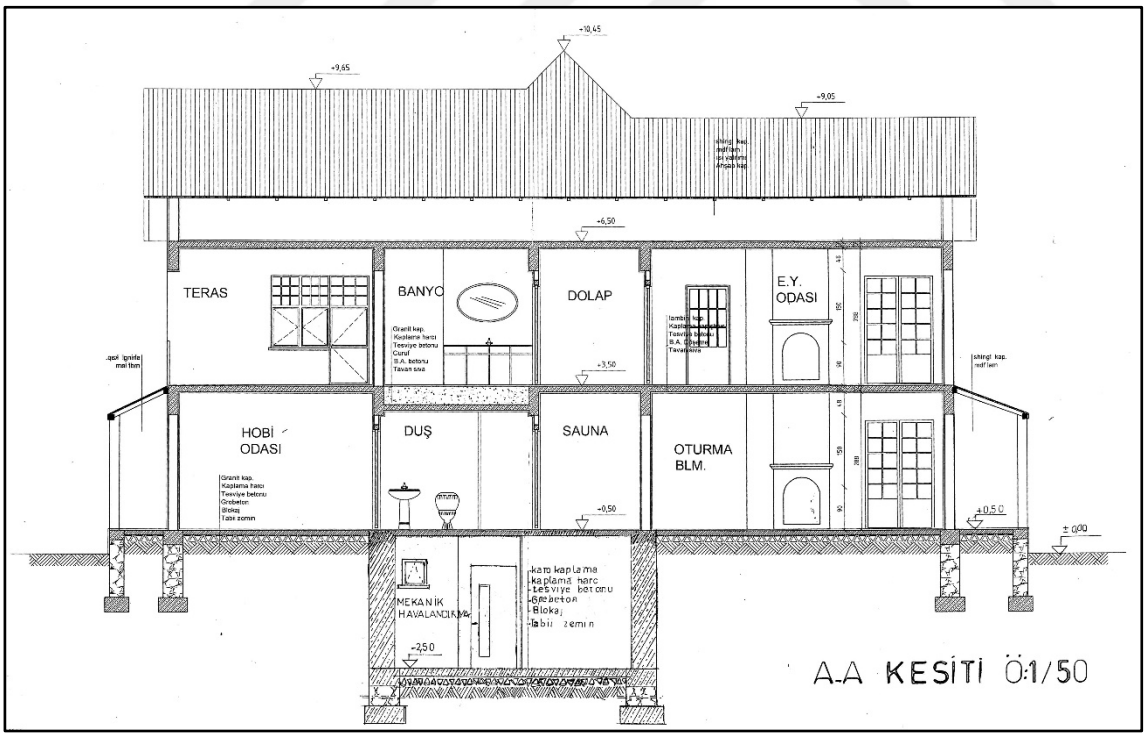
Ek 80. Kırkkonaklar Yerleşmesi Bodrum Kat Planı
(Kaynak; Sur Belediyesi)

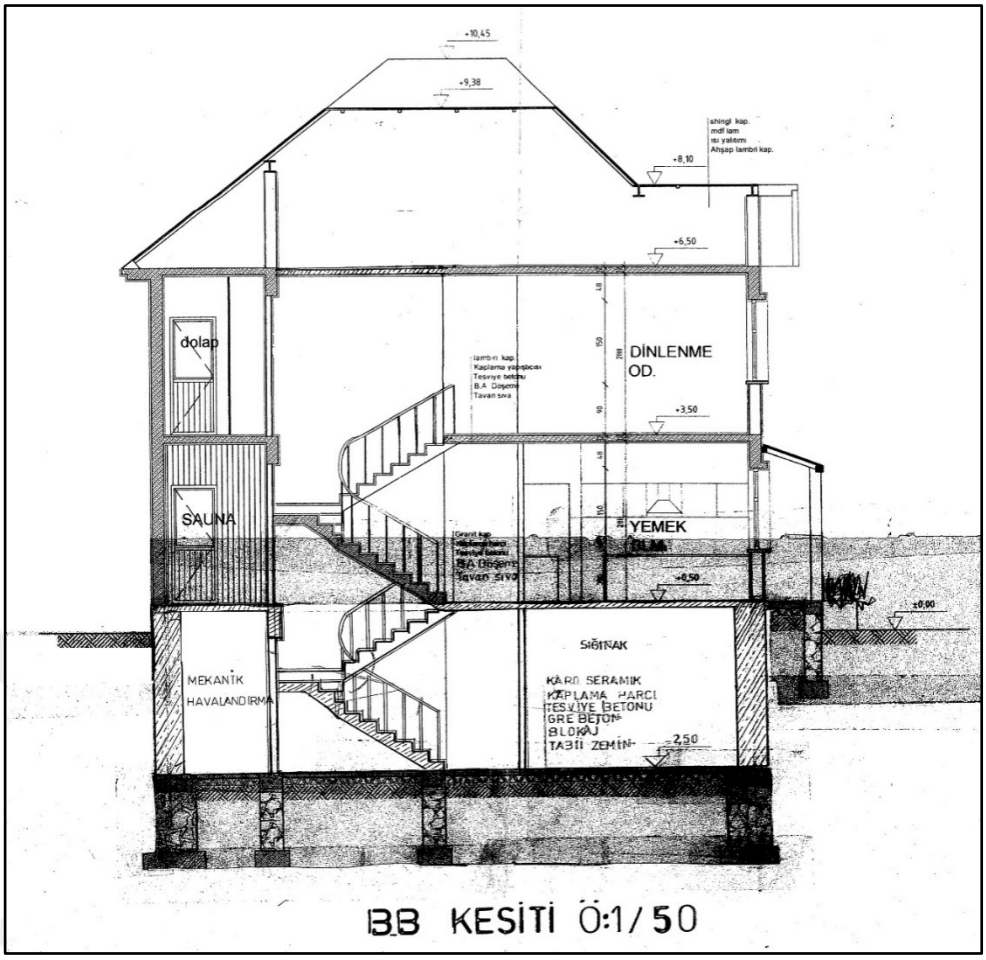
Ek 81. Kırkkonaklar Yerleşmesi Zemin Kat Planı
(Kaynak; Sur Belediyesi)

Ek 82. Kırkkonaklar Yerleşmesi Birinci Kat Planı (Kaynak; Sur Belediyesi)

Ek 83. Kırkkonaklar Yerleşmesi A-A Kesiti (Kaynak; Sur Belediyesi)

Ek 84. Kırkkonaklar Yerleşmesi B-B Kesit (Kaynak; Sur Belediyesi)

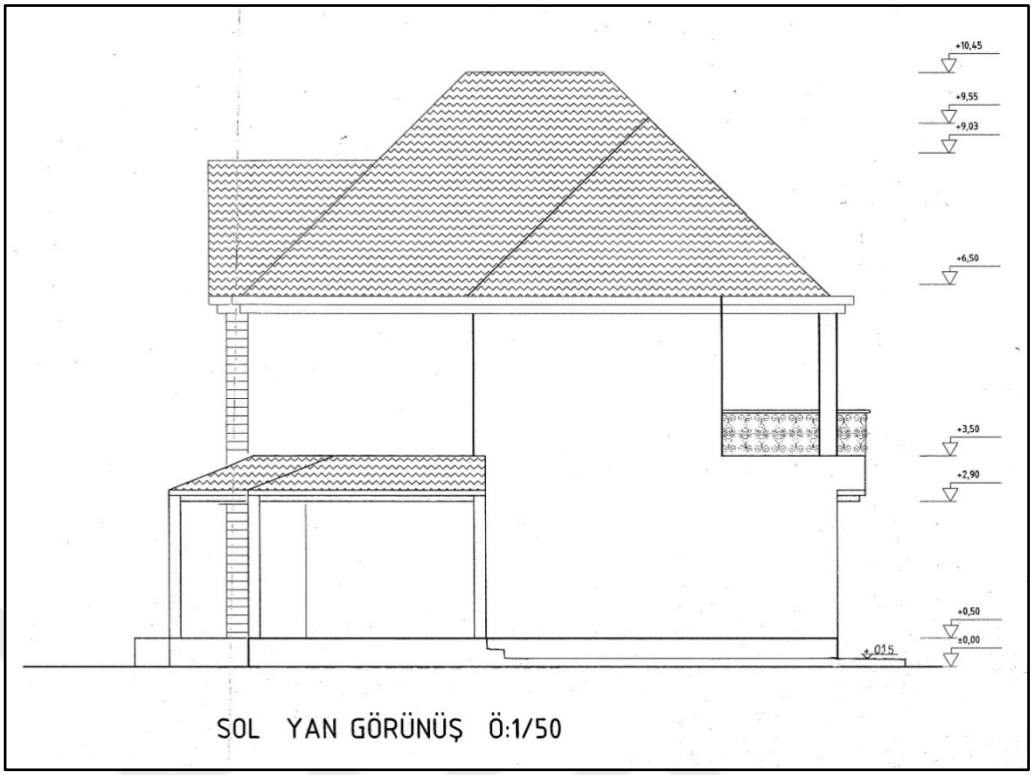
Ek 85. Kırkkonaklar Yerleşmesi Ön Görünüş (Kaynak; Sur Belediyesi)

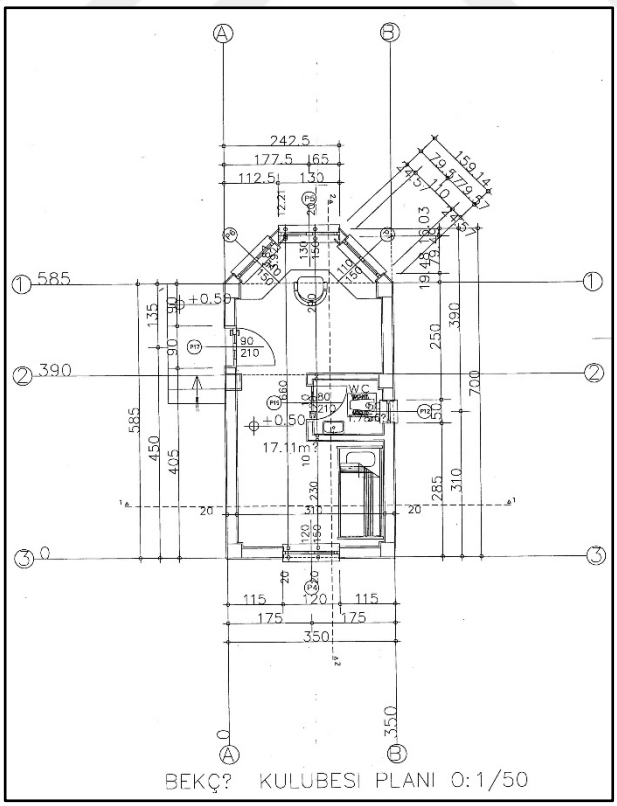
Ek 86. Kırkkonaklar Yerleşmesi Arka Görünüş (Kaynak; Sur Belediyesi)

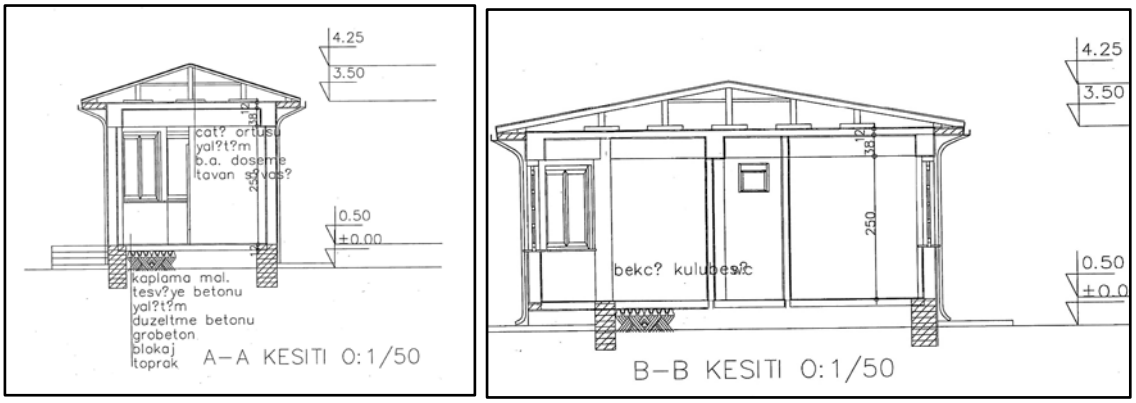
Ek 87. Kırkkonaklar Yerleşmesi Sağ Yan Görünüş (Kaynak; Sur Belediyesi)

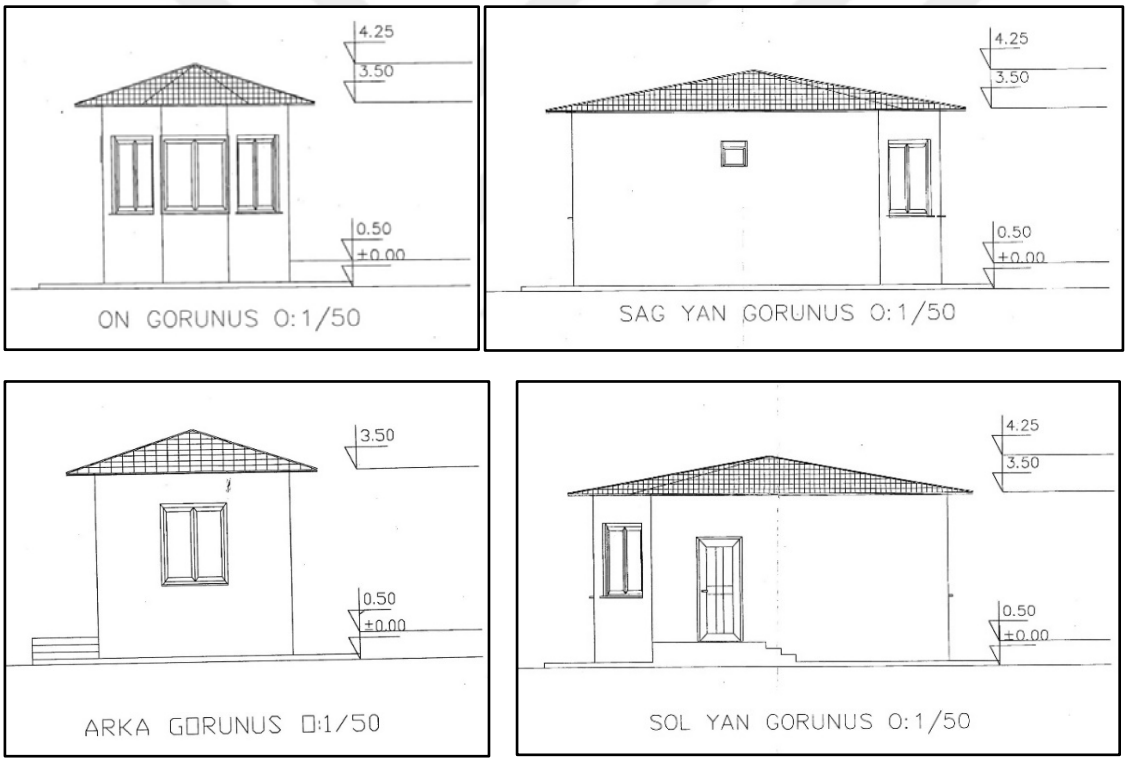
Ek 88. Kırkkonaklar Yerleşmesi Sol Yan Görünüş (Kaynak; Sur Belediyesi)

Ek 89. Kırkkonaklar Yerleşmesi Bekçi Kulübesi planı
(Kaynak; Sur Belediyesi)

Ek 90. Kırkkonaklar Yerleşmesi Bekçi Kulübesi A-A ve B-B Kesiti (Kaynak; Sur Belediyesi)

Ek 91. Kırkkonaklar Yerleşmesi Bekçi Kulübesi Ön, Arka, Sağ ve Sol Yan Görünüş

(Kaynak; Sur Belediyesi)

Ek 92. Kırkkonaklar Yerleşmesi Dışardan Görünüş

Ek 93. Kırkkonaklar Yerleşmesi Sokak Görünüşü

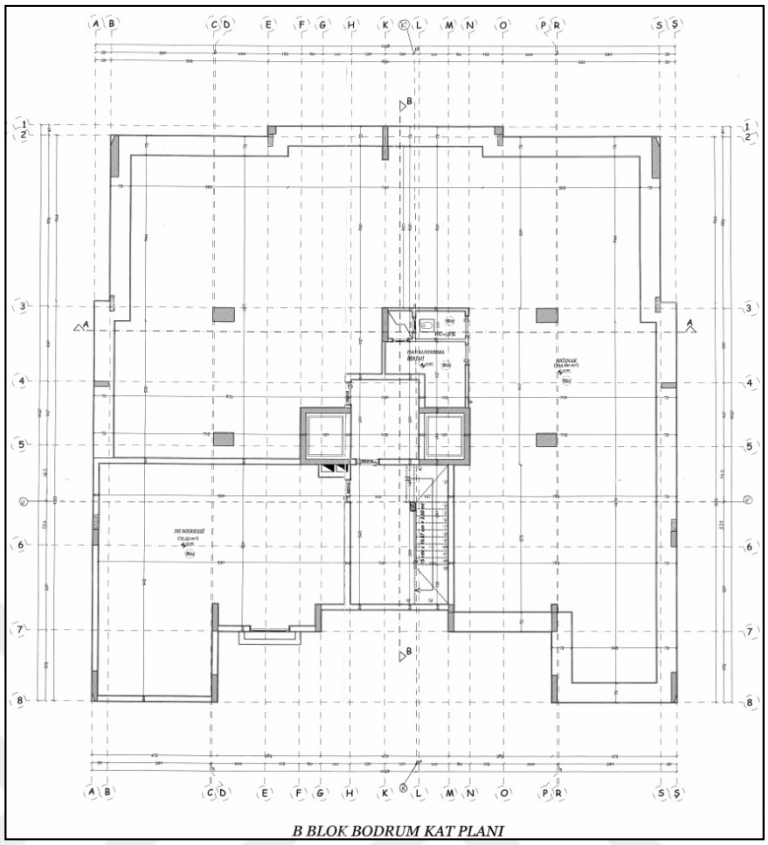

Ek 94. Kırkkonaklar Yerleşmesi Ortak Alanı

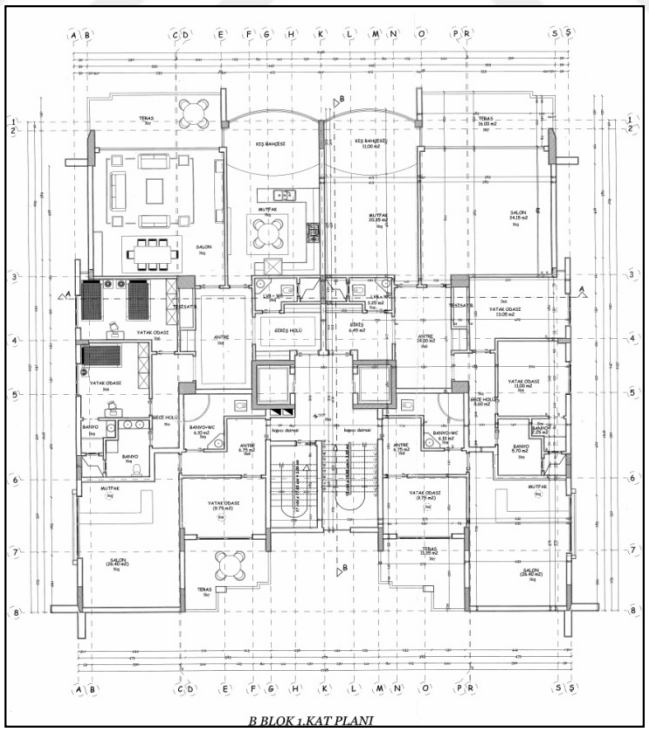
Azel Yapı Yerleşimi

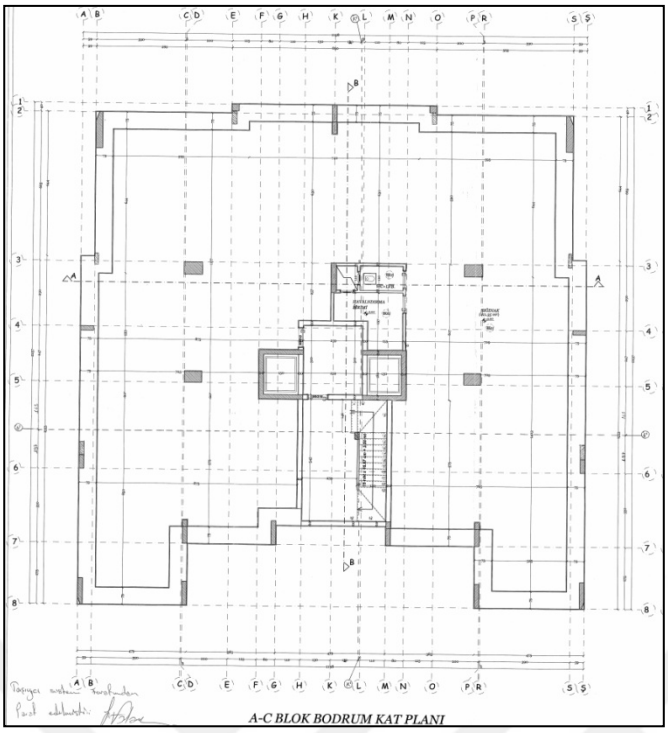
Ek 95. Azel Yapı Yerleşmesi Vaziyet Planı
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

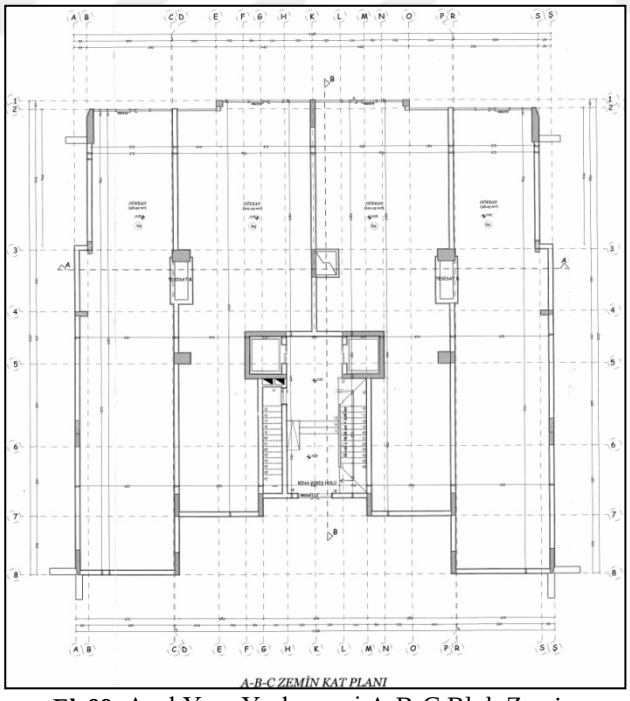
Ek 96. Azel Yapı Yerleşmesi B Blok Bodrum Kat Planı
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

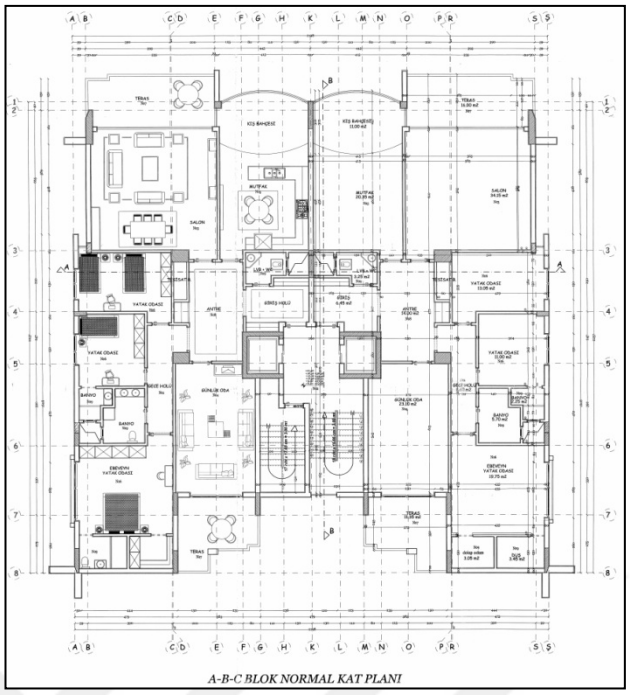
Ek 97. Azel Yapı Yerleşmesi B Blok 1. Kat Planı
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

Ek 98. Azel Yapı Yerleşmesi A-C Blok Bodrum Kat Planı (Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

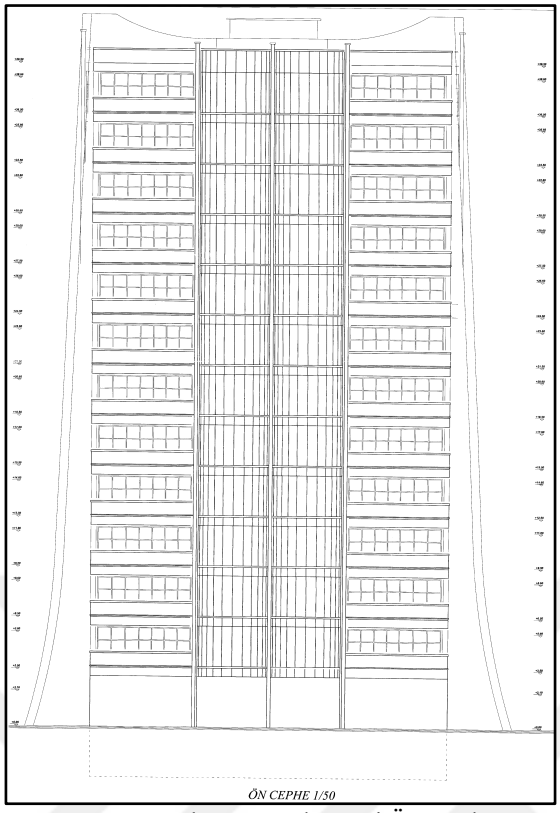
Ek 99. Azel Yapı Yerleşmesi A-B-C Blok Zemin Kat Planı (Kaynak; Kayapınar Belediyesi

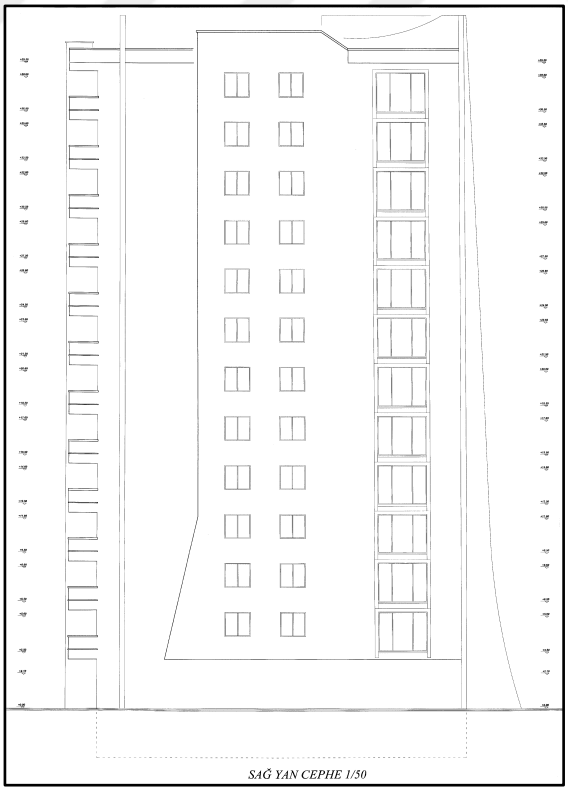
Ek 100. Azel Yapı Yerleşmesi A-B-C Blok Normal Kat Planı (Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

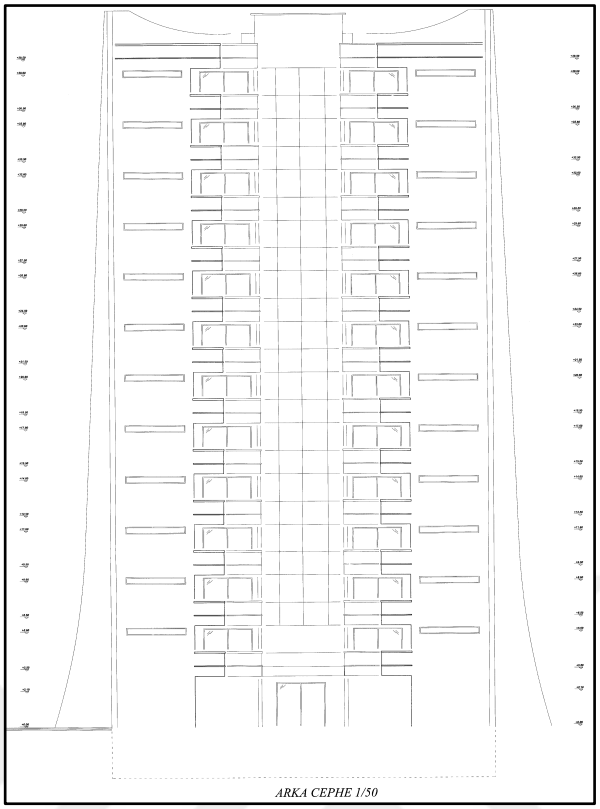
Ek 101. Azel Yapı Yerleşmesi A-A ve B-B Kesiti (Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

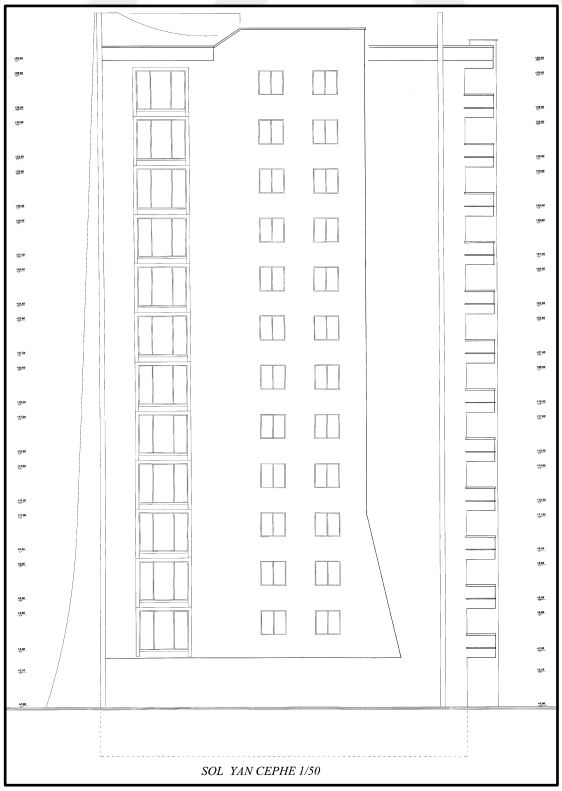
Ek 102. Azel Yapı Yerleşmesi Ön Cephe
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

Ek 103. Azel Yapı Yerleşmesi Sağ Yan Cephe
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

Ek 104. Azel Yapı Yerleşmesi Arka Cephe
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

Ek 105. Azel Yapı Yerleşmesi Sol Yan Cephe
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

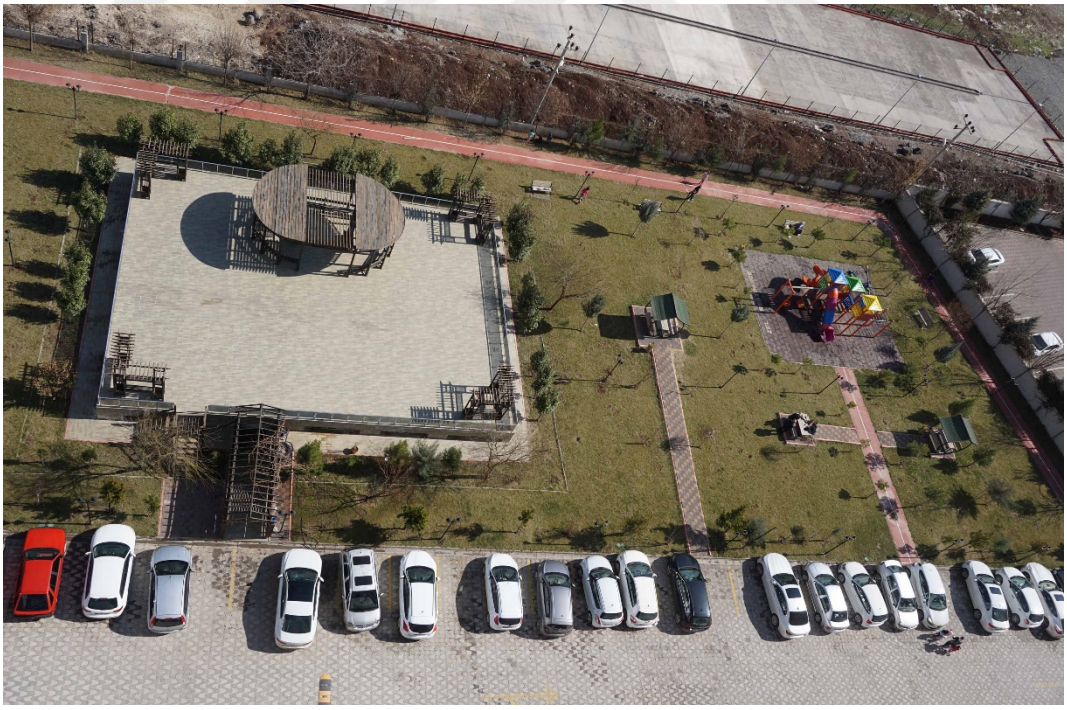
Ek 106. Azel Yapı Yerleşmesi Ön Görünüş

Ek 107. Azel Yapı Yerleşmesi Otopark ve Bina Girişi

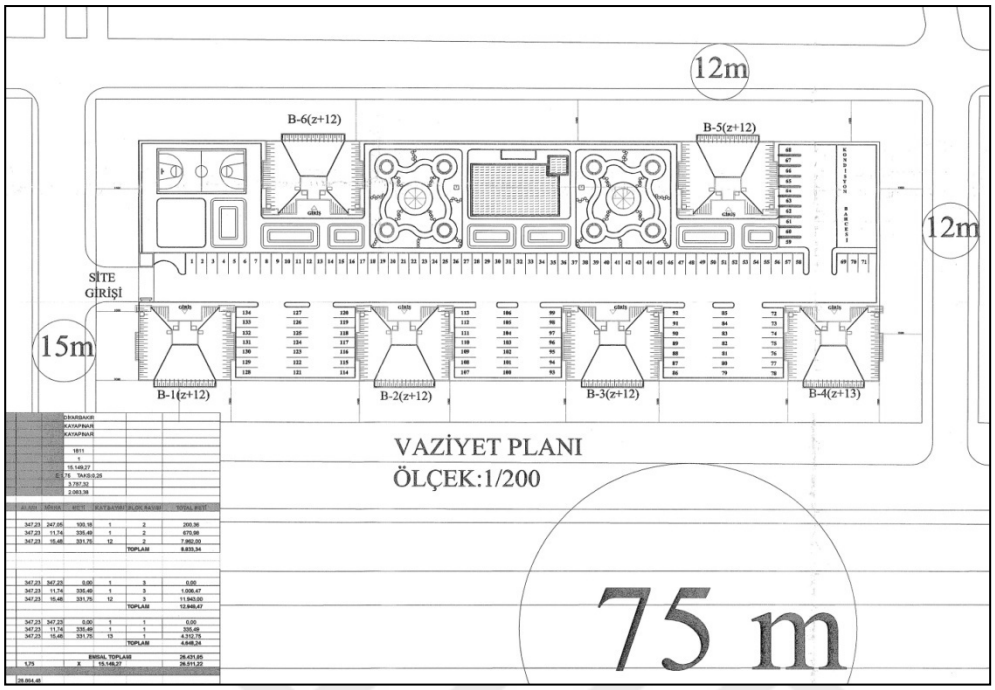

Ek 108. Azel Yapı Yerleşmesi Bahçeden Görünüm

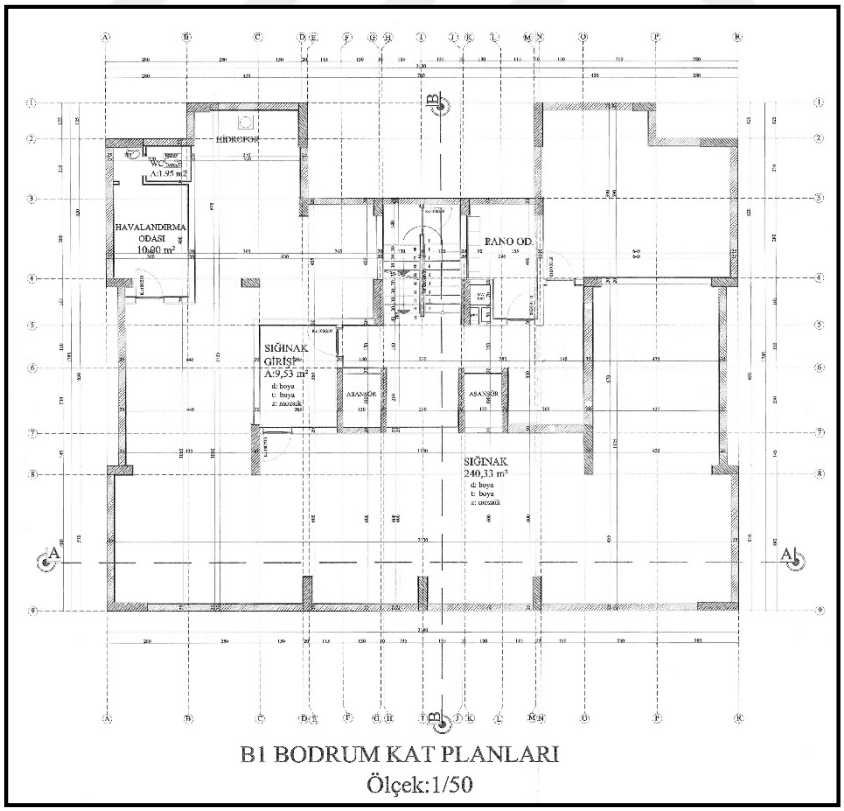

Ek 109. Azel Yapı Yerleşmesi Bahçeden Görünüm

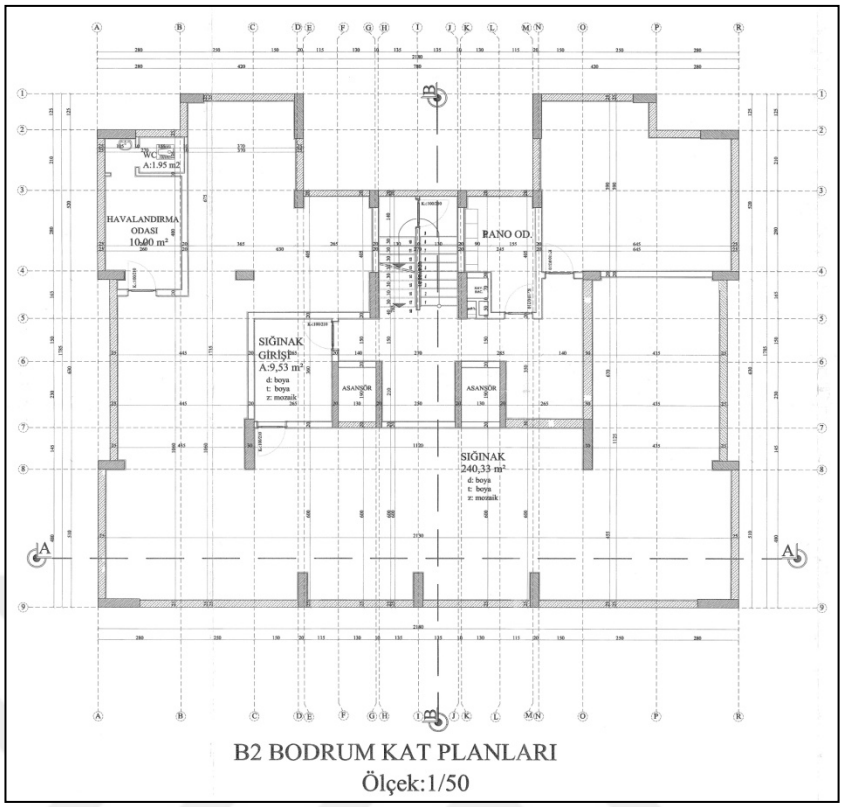
Dıamond Cıty Yerleşimi

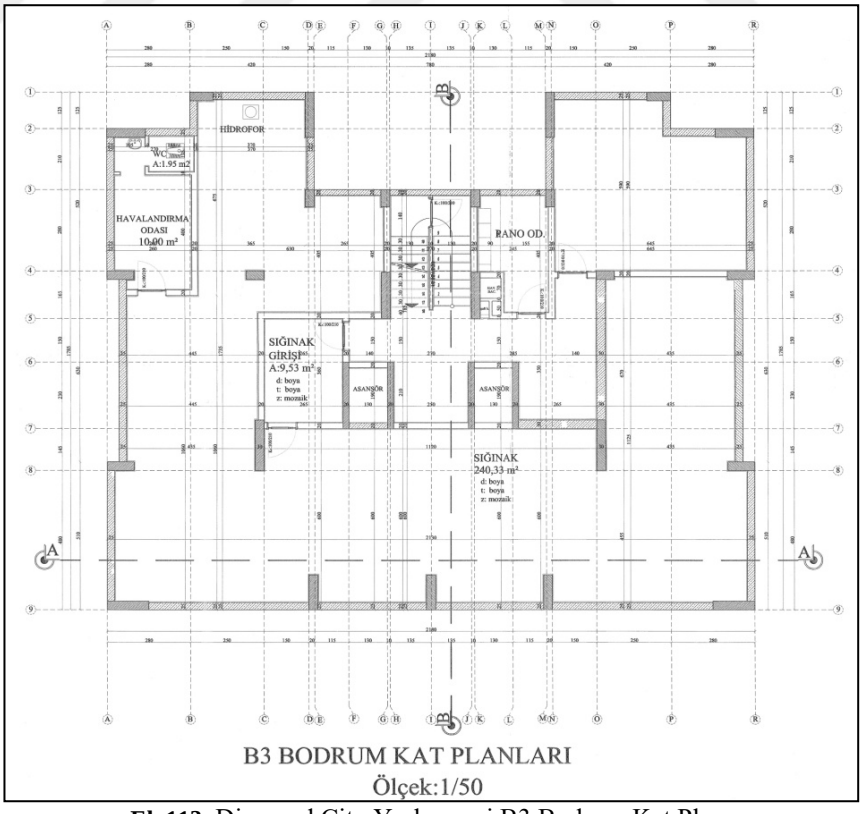
Ek 110. Diamond City Yerleşmesi Vaziyet Planı (Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

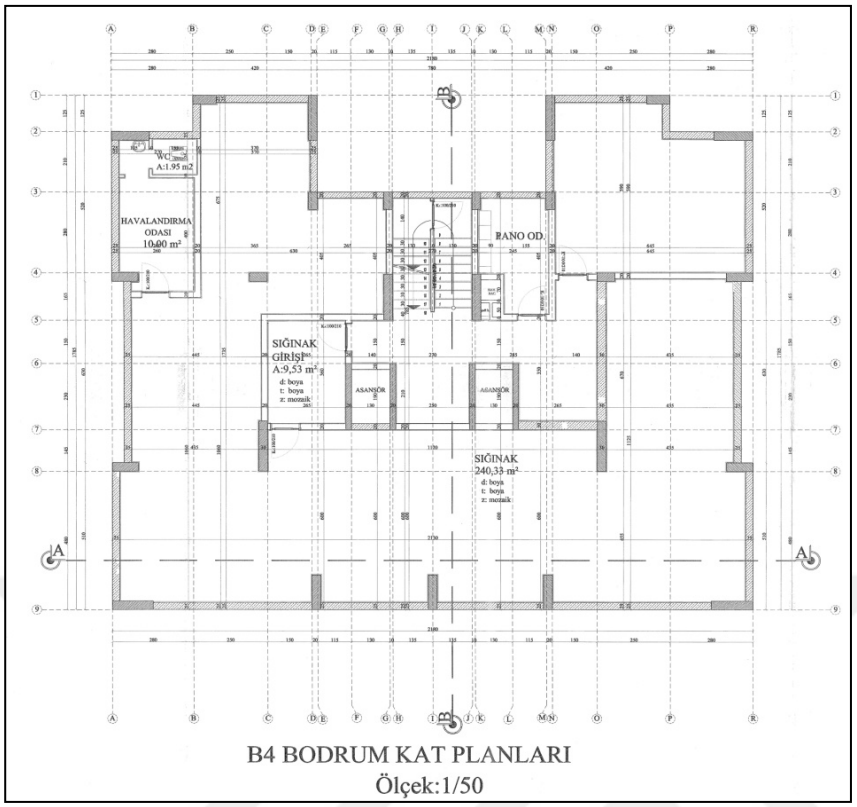
Ek 111. Diamond City Yerleşmesi B1 Bodrum Kat Planı
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

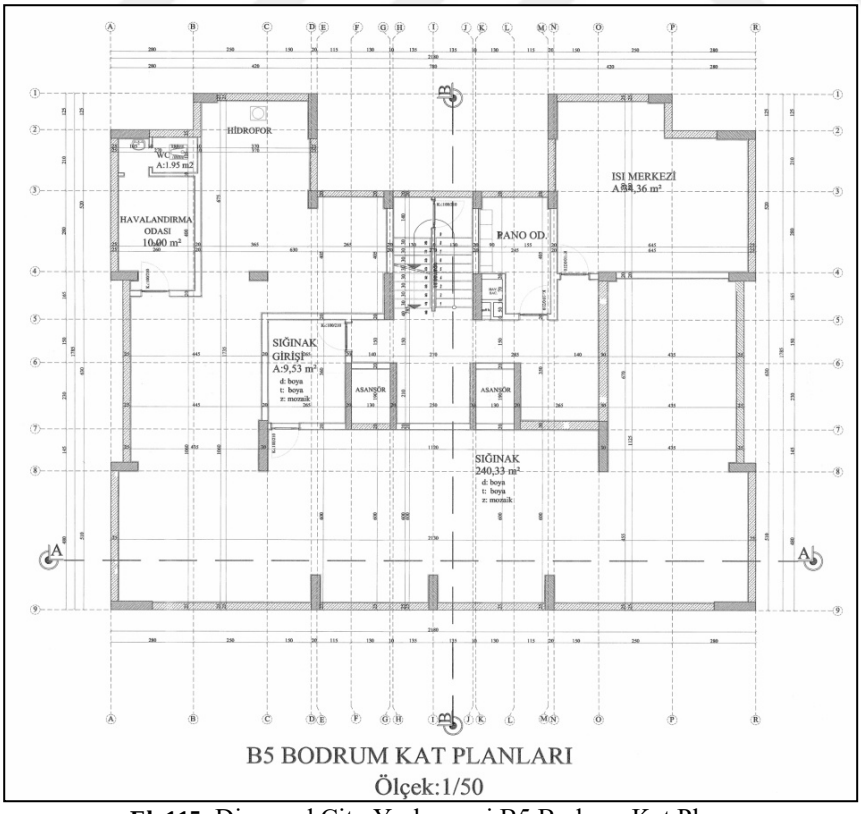
Ek 112. Diamond City Yerleşmesi B2 Bodrum Kat Planı
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

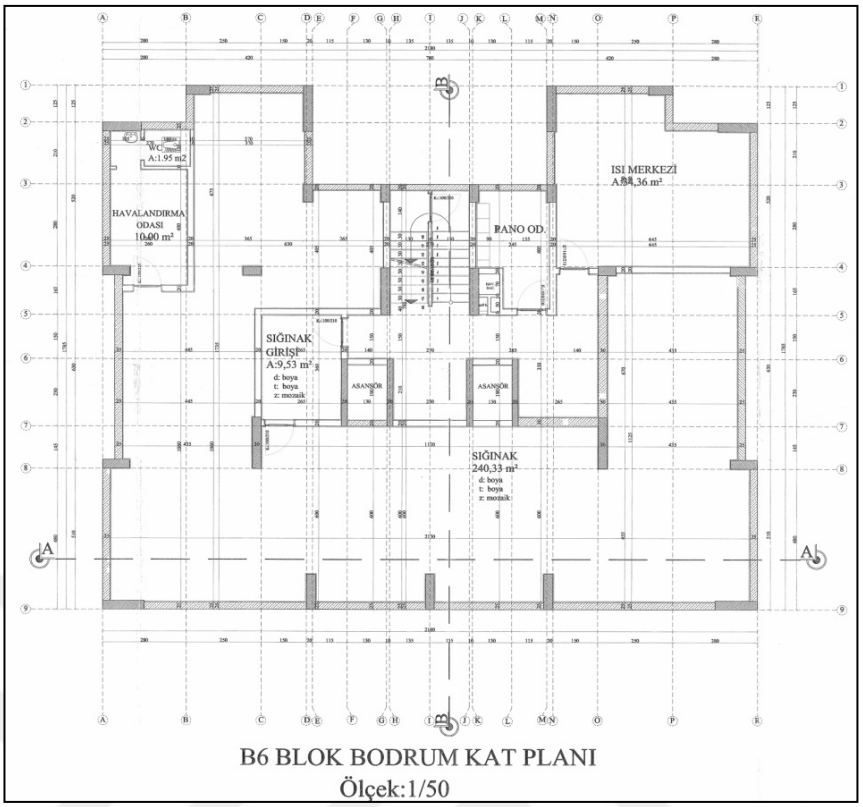
Ek 113. Diamond City Yerleşmesi B3 Bodrum Kat Planı
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

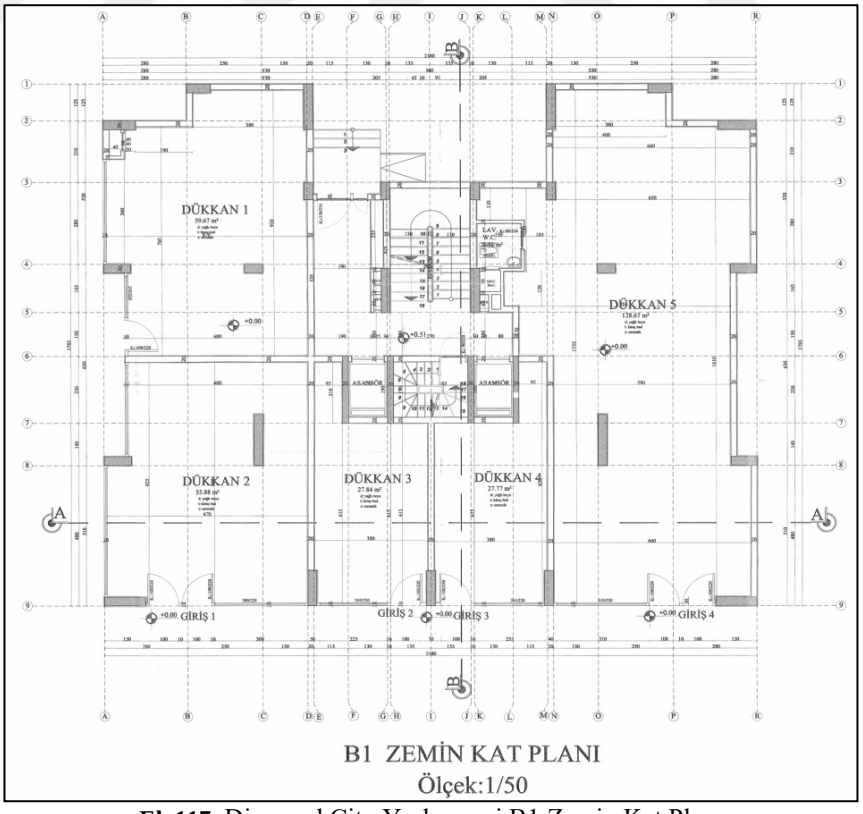
Ek 114. Diamond City Yerleşmesi B4 Bodrum Kat Planı
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

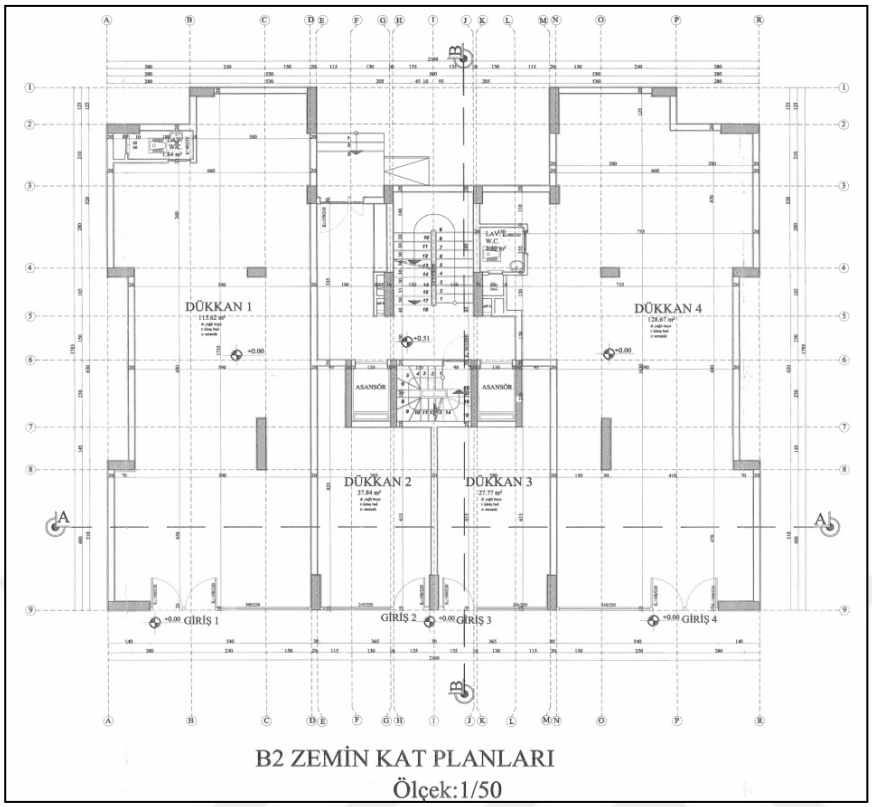
Ek 115. Diamond City Yerleşmesi B5 Bodrum Kat Planı
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

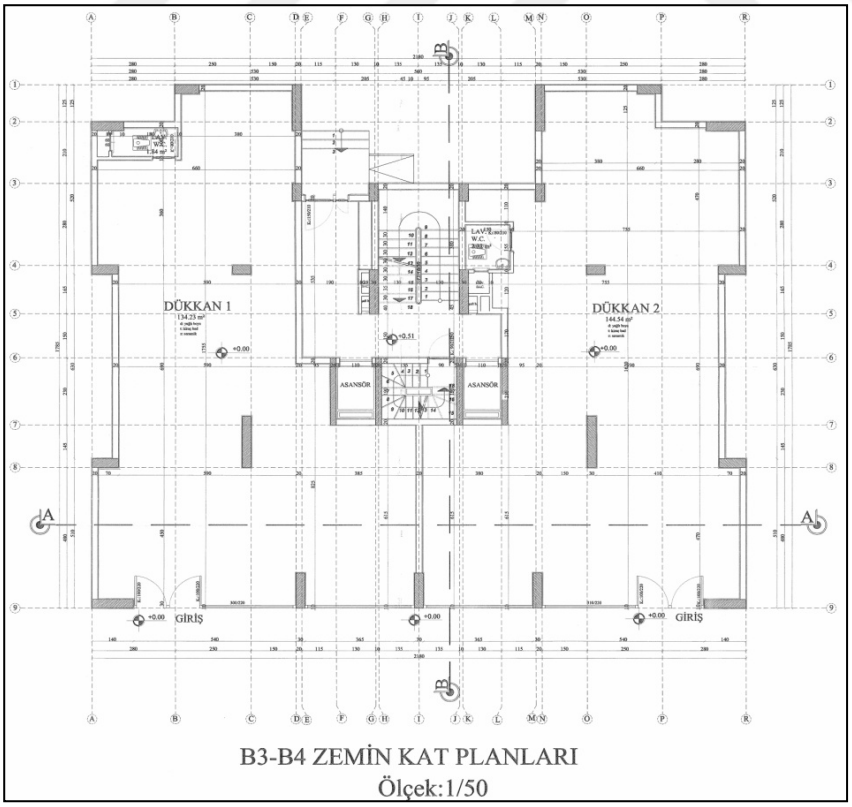
Ek 116. Diamond City Yerleşmesi B6 Bodrum Kat Planı
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

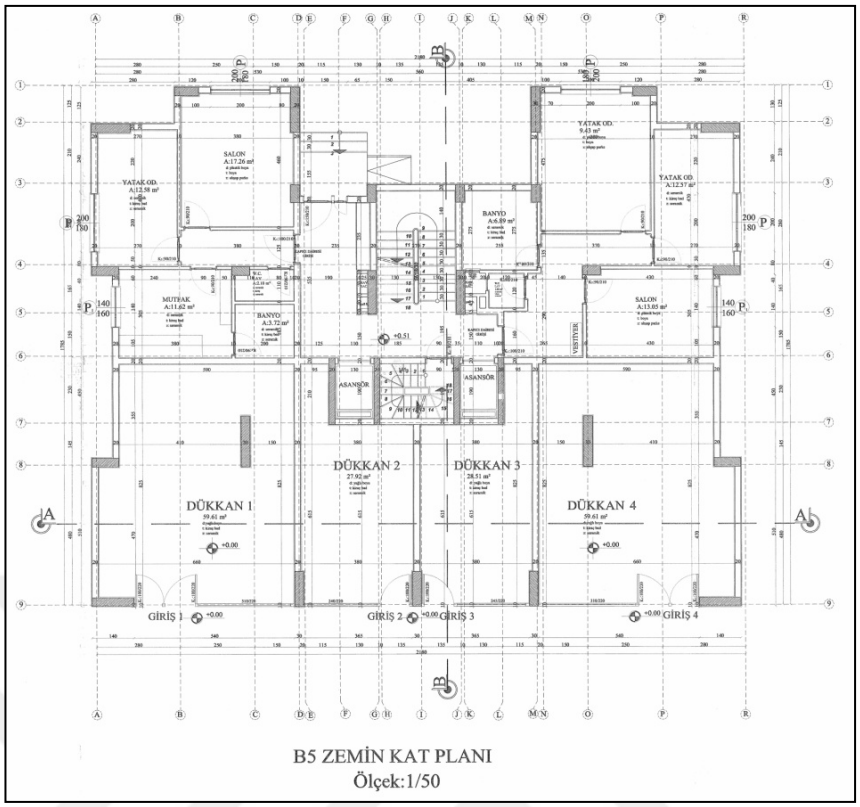
Ek 117. Diamond City Yerleşmesi B1 Zemin Kat Planı
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

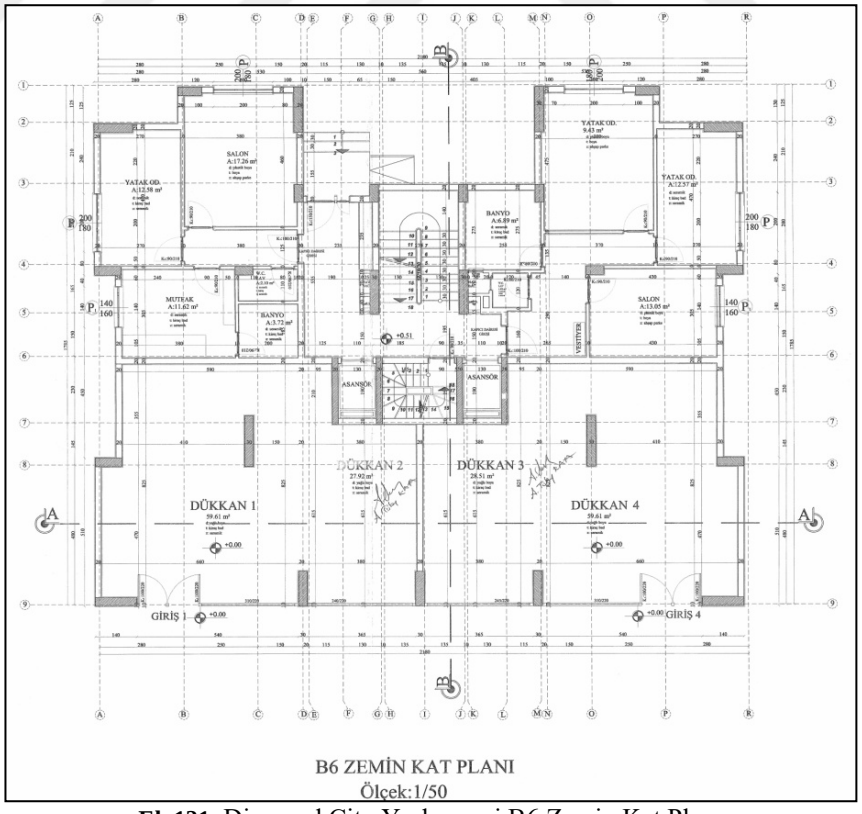
Ek 118. Diamond City Yerleşmesi B2 Zemin Kat Planı
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

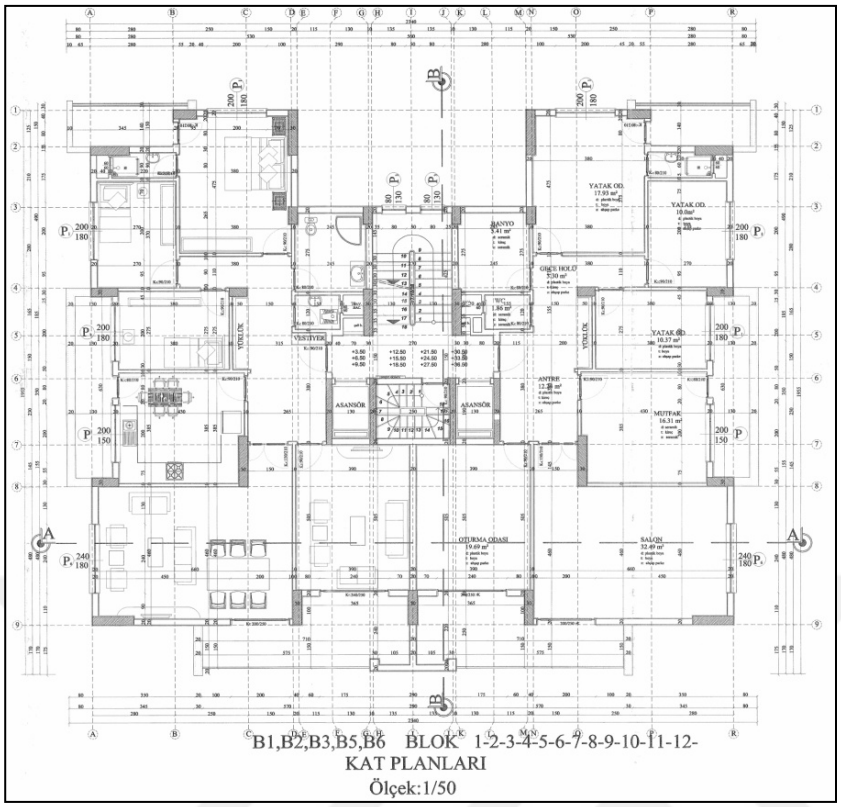
Ek 119. Diamond City Yerleşmesi B3-B4 Zemin Kat Planı
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

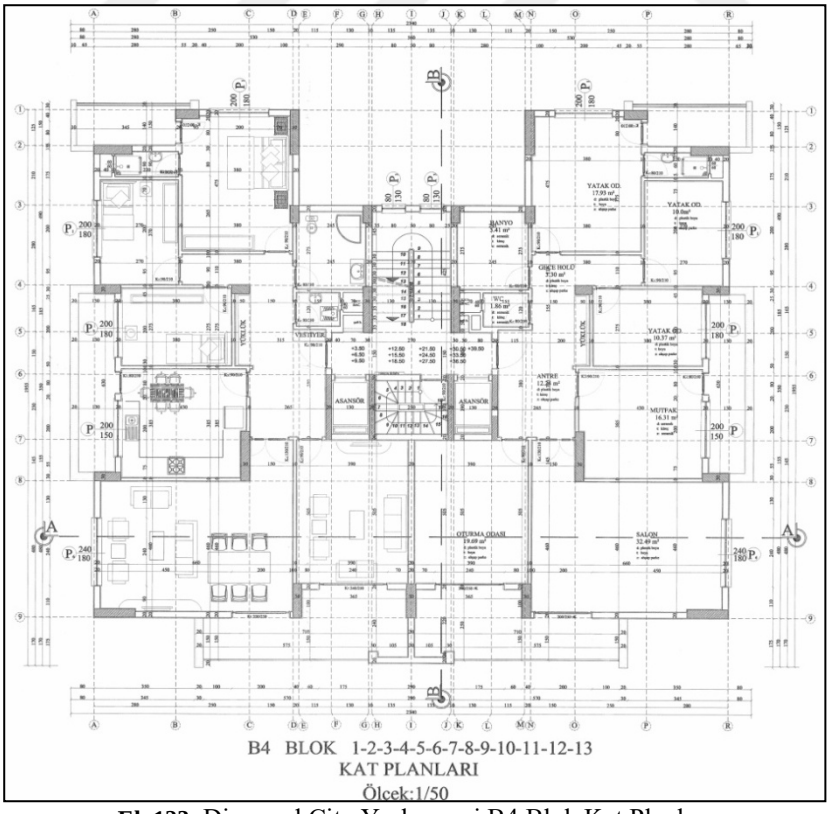
Ek 120. Diamond City Yerleşmesi B5 Zemin Kat Planı
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

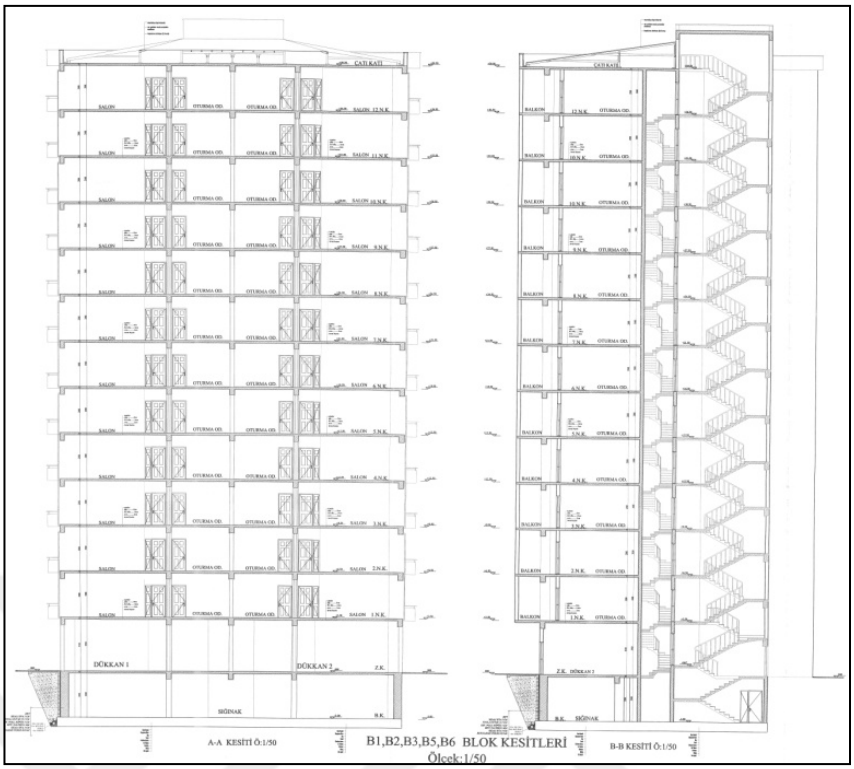
Ek 121. Diamond City Yerleşmesi B6 Zemin Kat Planı
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

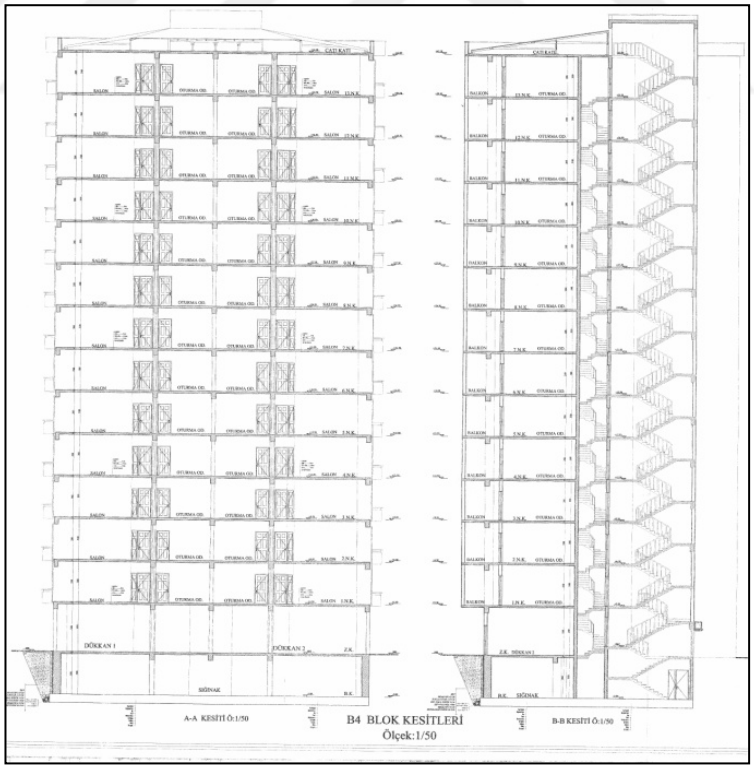
Ek 122. Diamond City Yerleşmesi Kat Planları
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

Ek 123. Diamond City Yerleşmesi B4 Blok Kat Planları
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

Ek 124. Diamond City Yerleşmesi B1-B2-B3-B5-B6 Blokları A-A ve B-B Kesitleri (Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

Ek 125. Diamond City Yerleşmesi B4 Bloğu A-A ve B-B Kesitleri (Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

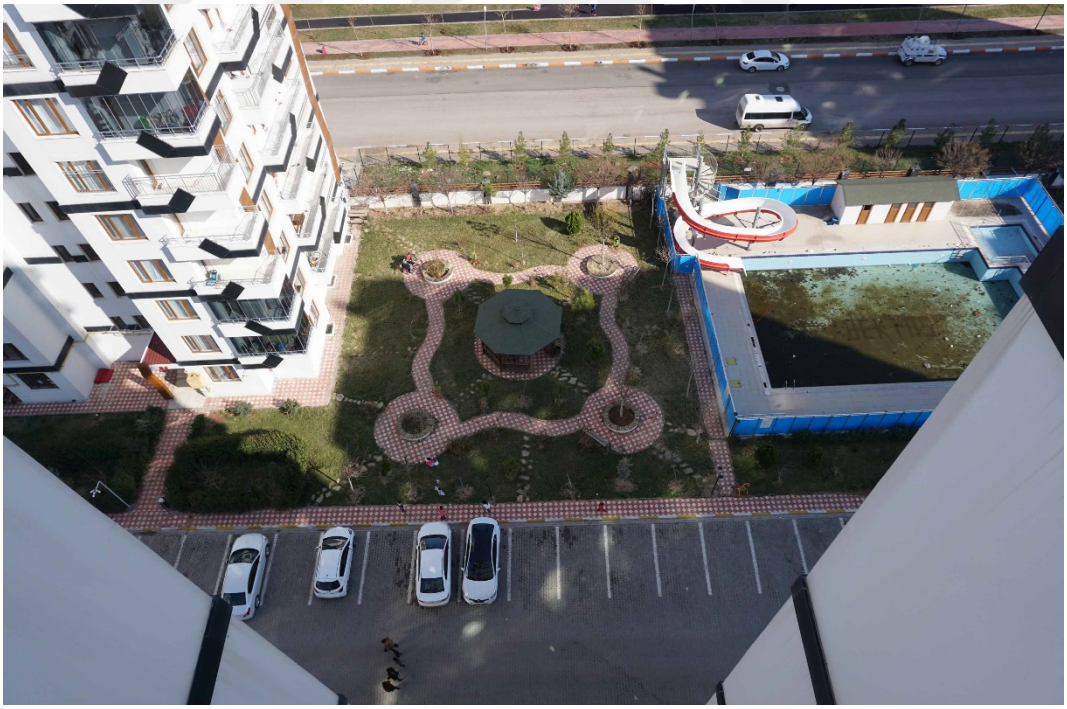
Ek 126. Diamond City Yerleşmesi Ön ve Sol Yan Cephe
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

Ek 127. Diamond City Yerleşmesi Arka ve Sağ Yan Cephe
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

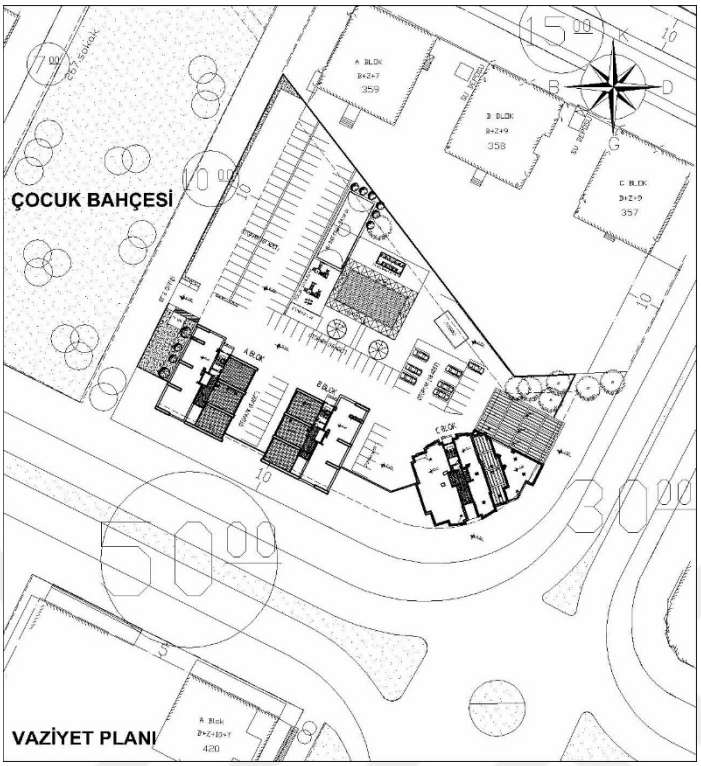

Ek 128. Diamond City Yerleşmesi Güvenlik Noktası

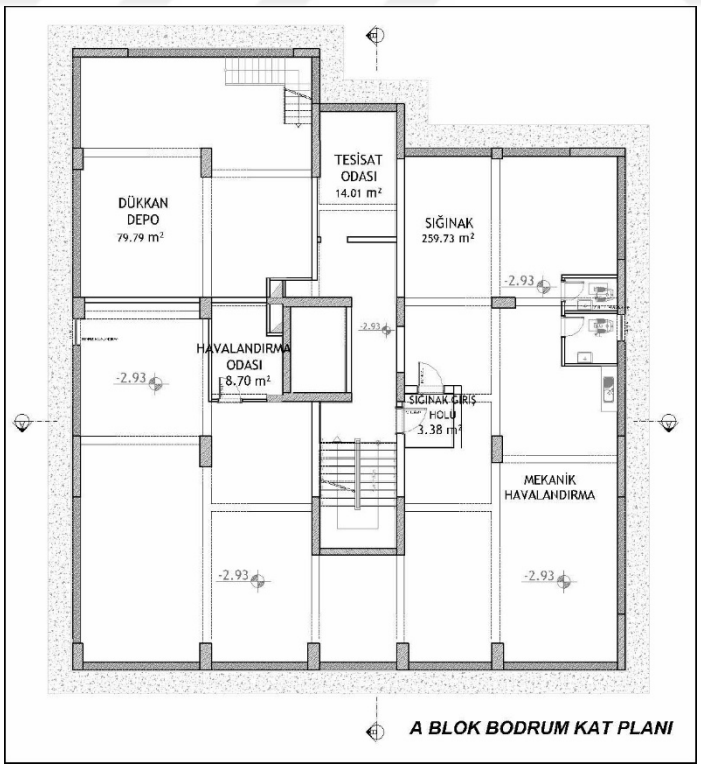

Ek 129. Diamond City Yerleşmesi Bahçeden Görünüm

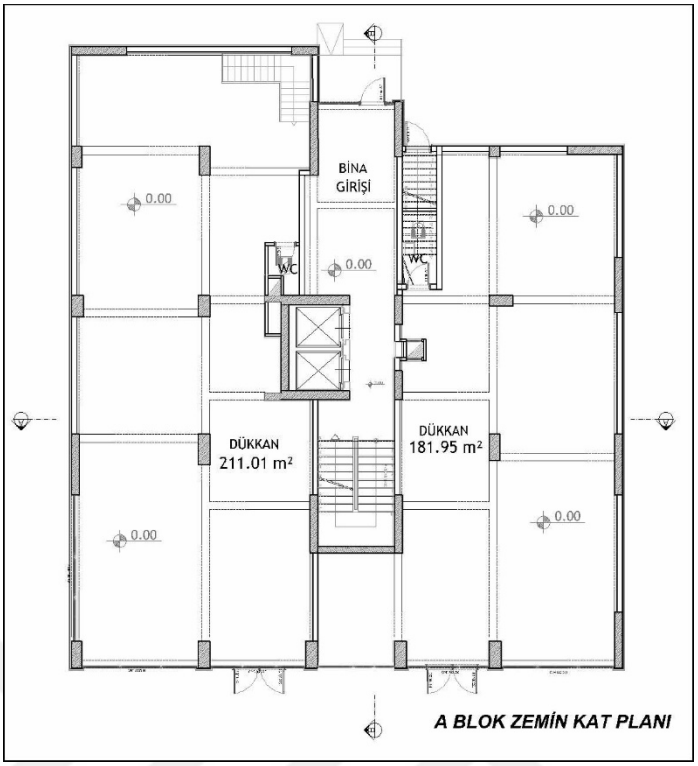
Tutka Park Yerleşimi

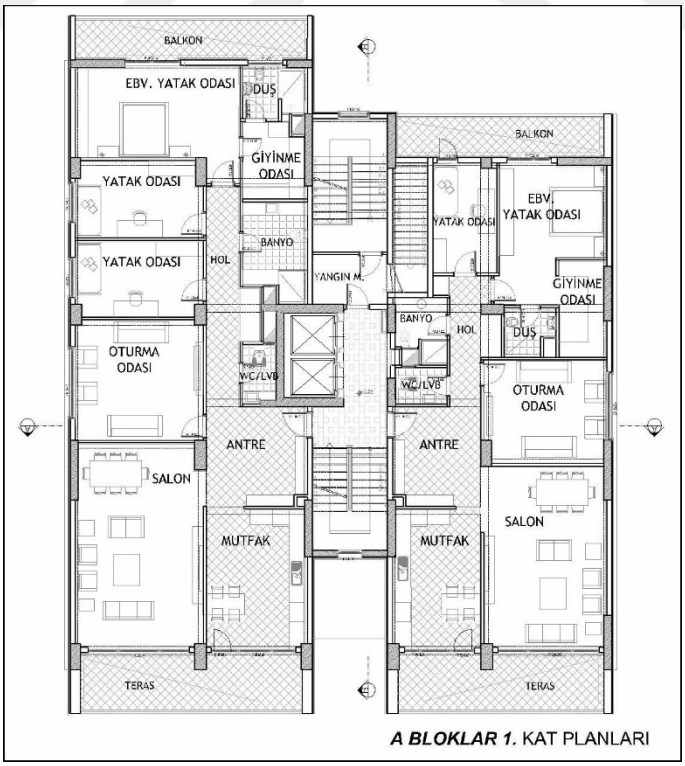
Ek 130. Tutka Park Yerleşmesi Vaziyet Planı
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

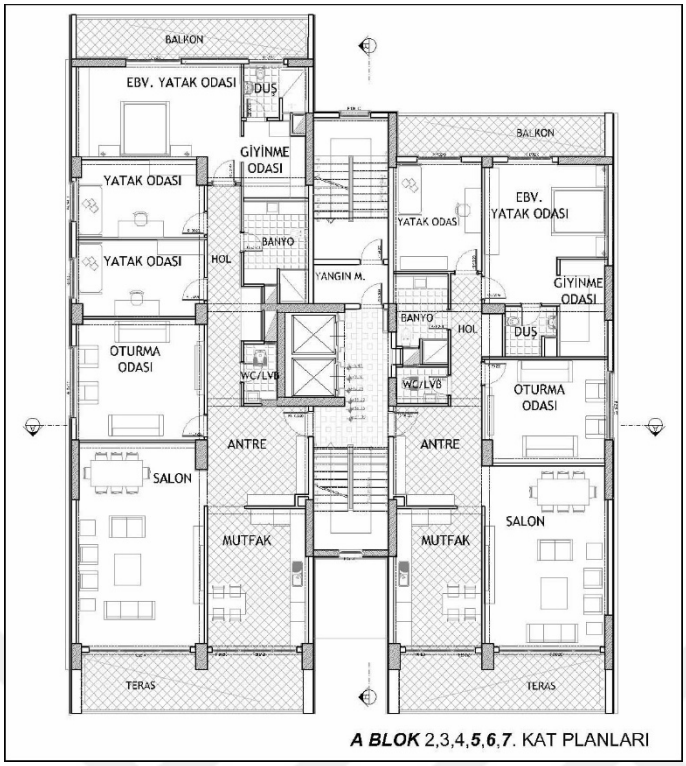
Ek 131. Tutka Park Yerleşmesi A Blok Bodrum Kat Planı
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

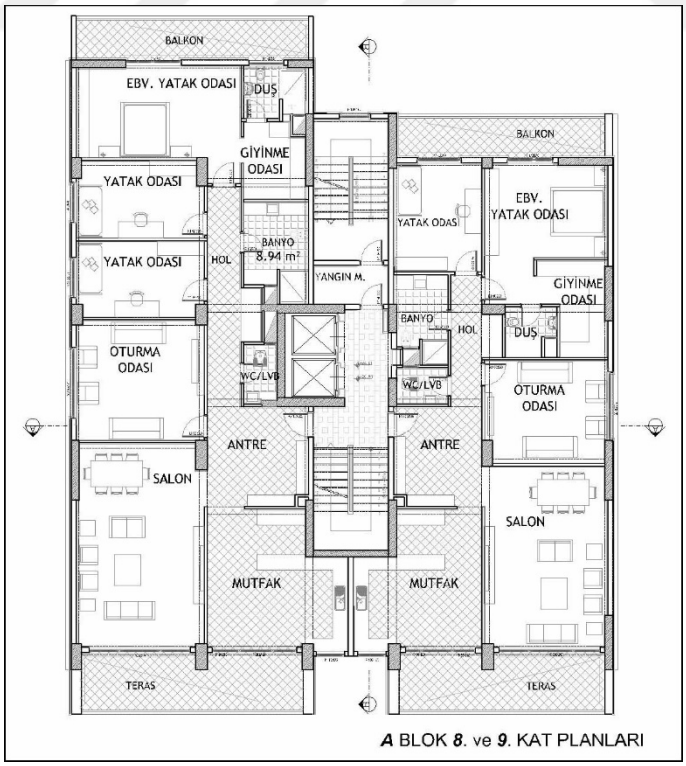
Ek 132. Tutka Park Yerleşmesi A Blok Zemin Kat Planı
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

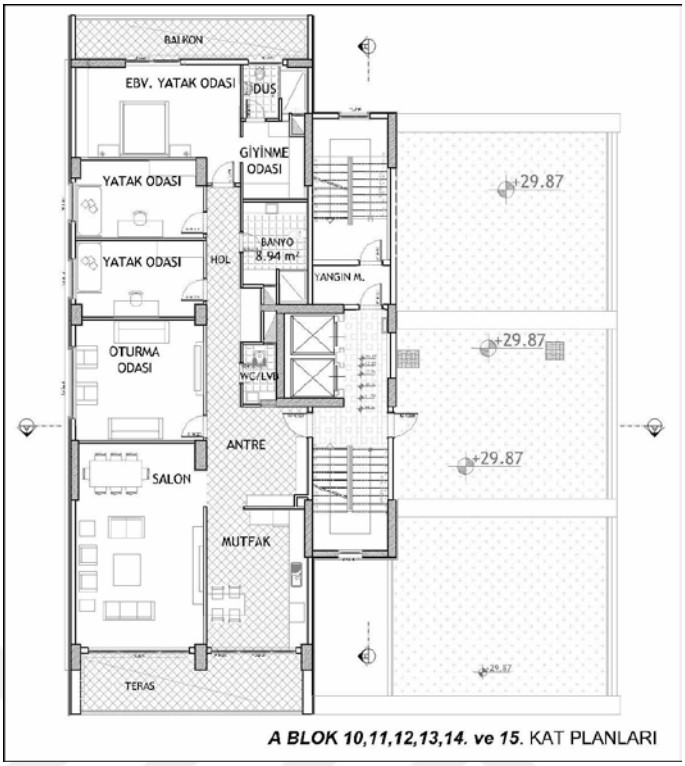
Ek 133. Tutka Park Yerleşmesi A Blok Birinci Kat Planı
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

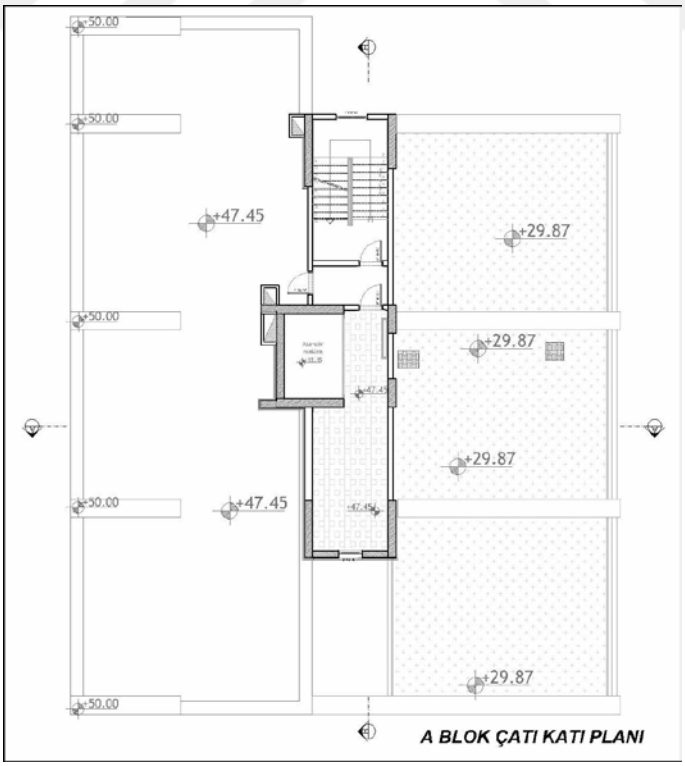
Ek 134. Tutka Park Yerleşmesi A Blok 2.,3.,4.,5.,6.,7. Kat Planları (Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

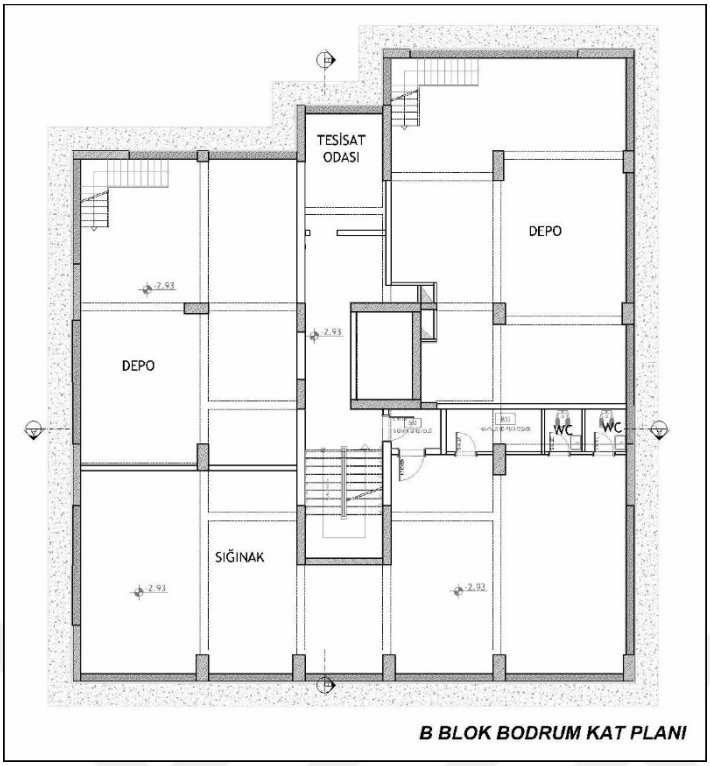
Ek 135. Tutka Park Yerleşmesi A Blok 8. Ve 9. Kat Planları (Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

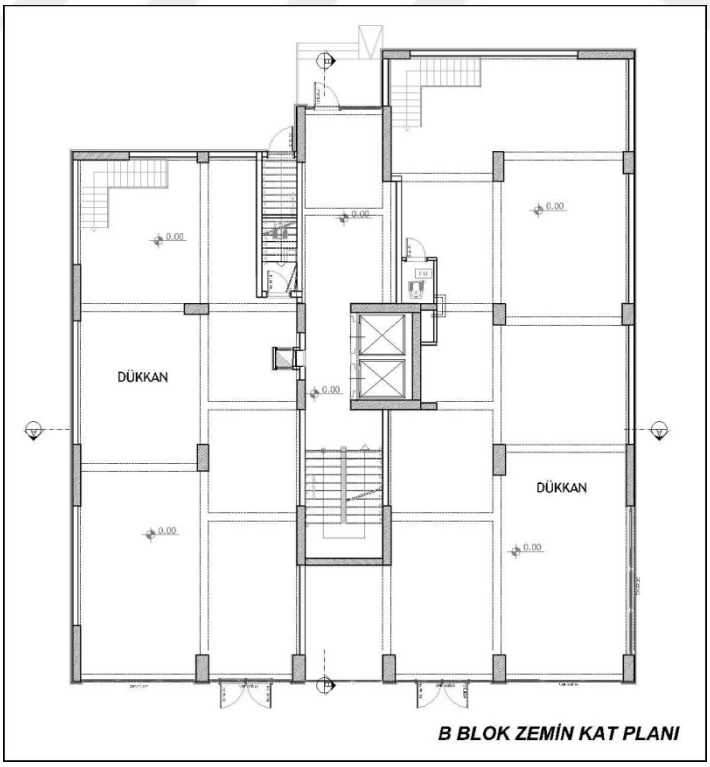
Ek 136. Tutka Park Yerleşmesi A Blok 10.,11.,12.,13.,14.,15. Kat Planları (Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

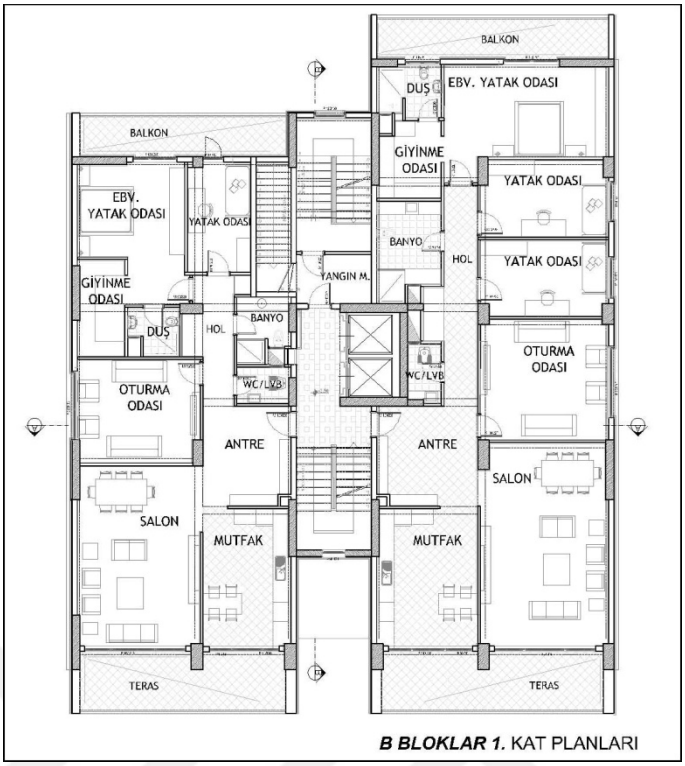
Ek 137. Tutka Park Yerleşmesi A Blok Çatı Katı Planı (Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

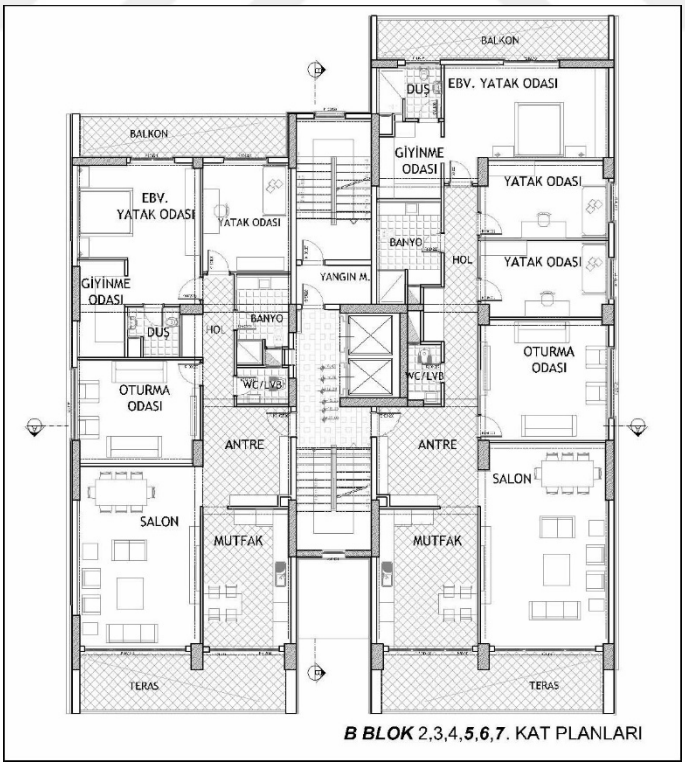
Ek 138. Tutka Park Yerleşmesi B Blok Bodrum Kat Planı
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

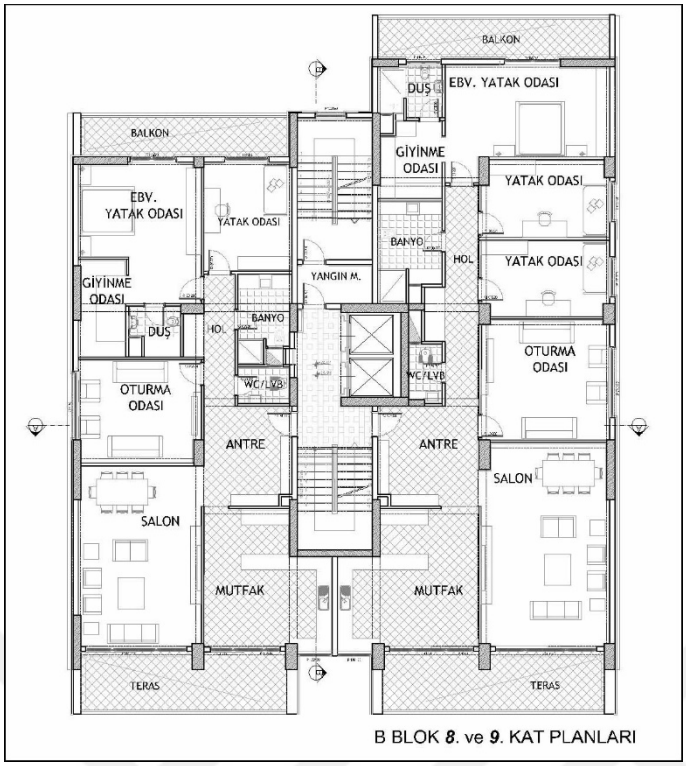
Ek 139. Tutka Park Yerleşmesi B Blok Zemin Kat Planı
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

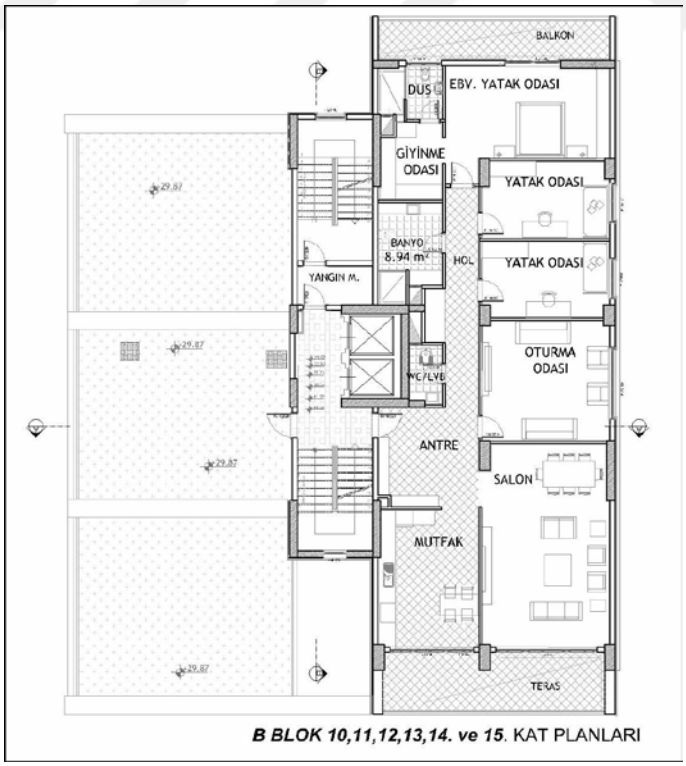
Ek 140. Tutka Park Yerleşmesi B Blok Birinci Kat Planı (Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

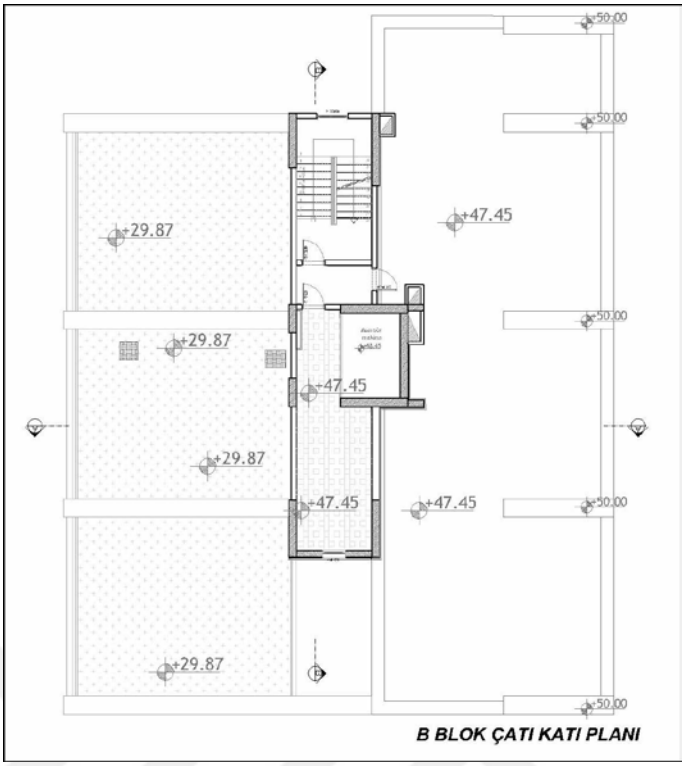
Ek 141. Tutka Park Yerleşmesi B Blok 2.,3.,4.,5.,6.,7. Kat Planları (Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

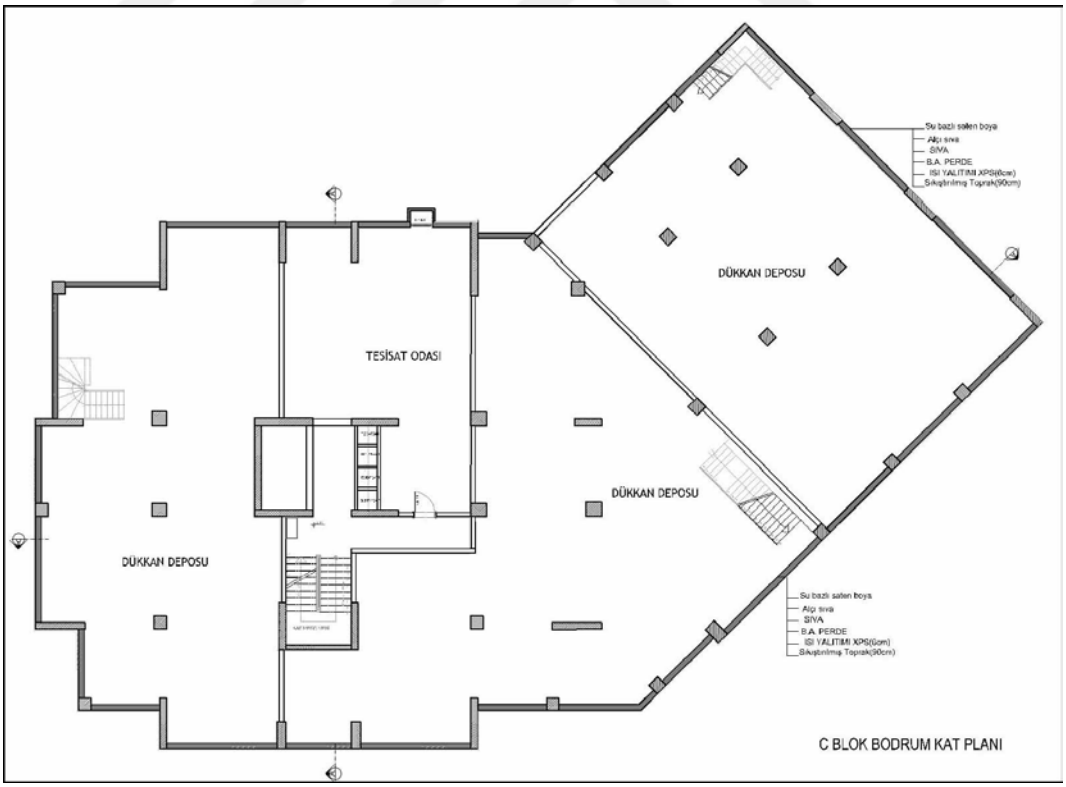
Ek 142. Tutka Park Yerleşmesi B Blok 8.,9. Kat Planları (Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

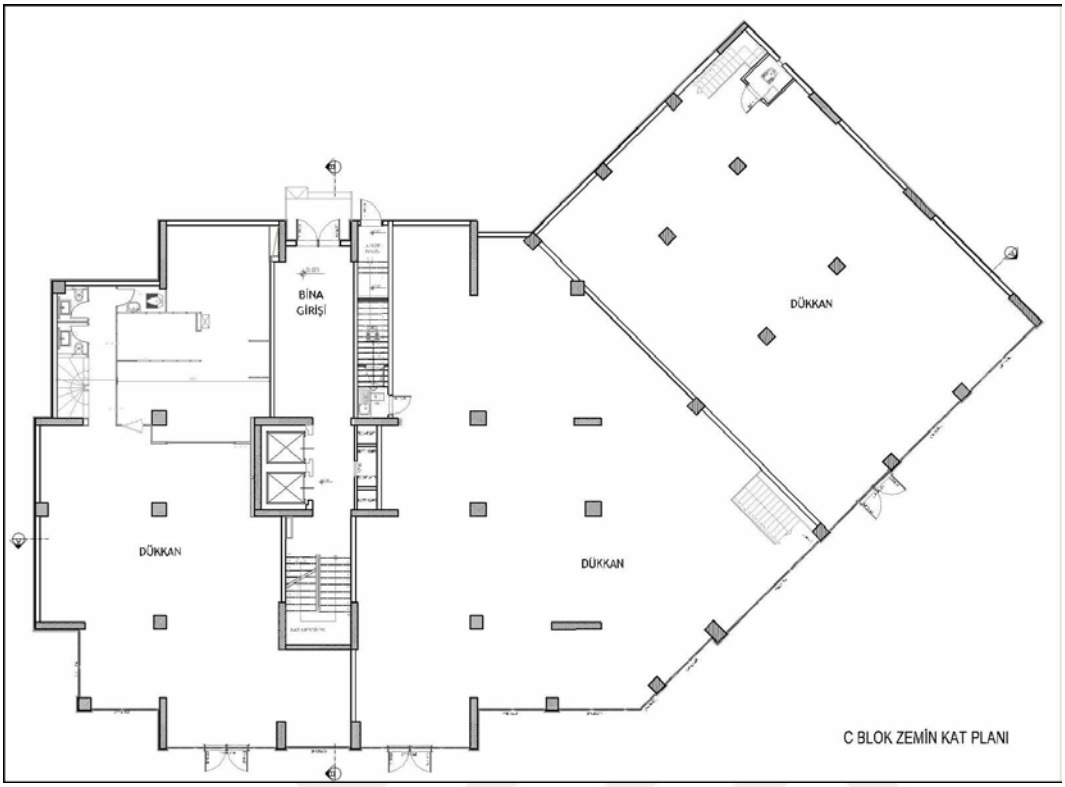
Ek 143. Tutka Park Yerleşmesi B Blok 10.,11.,12.,13.,14.,15. Kat Planları (Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

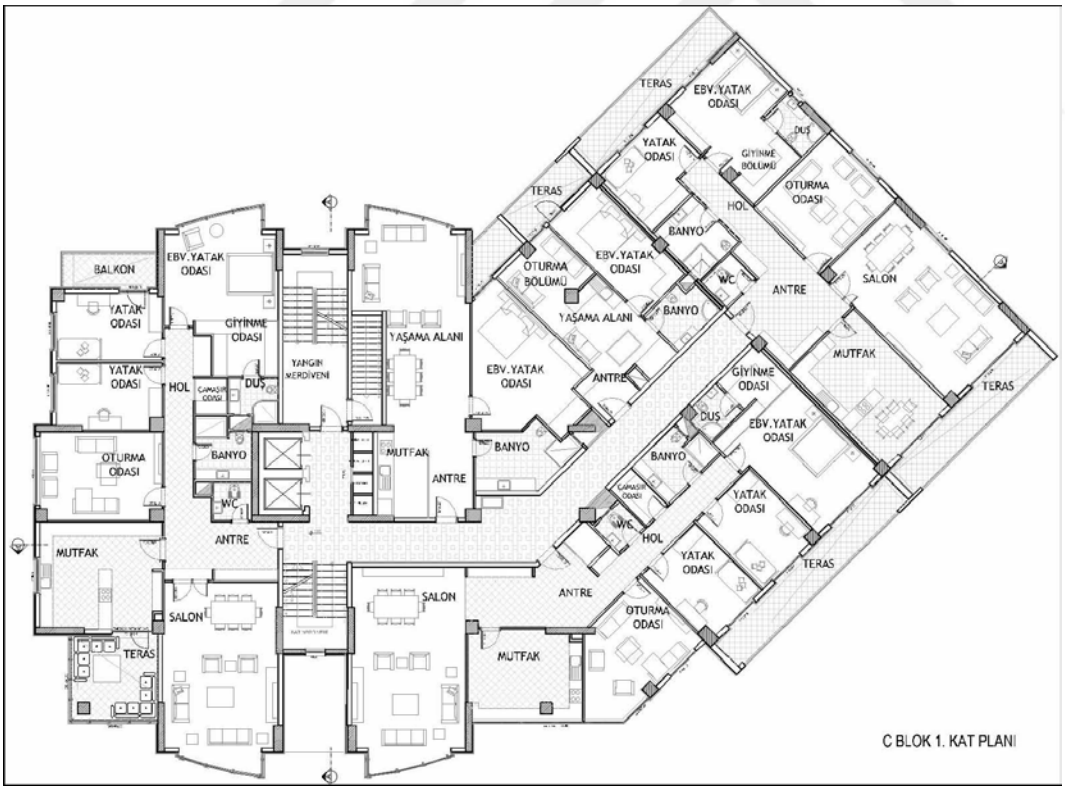
Ek 144. Tutka Park Yerleşmesi B Blok Çatı Katı Planı (Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

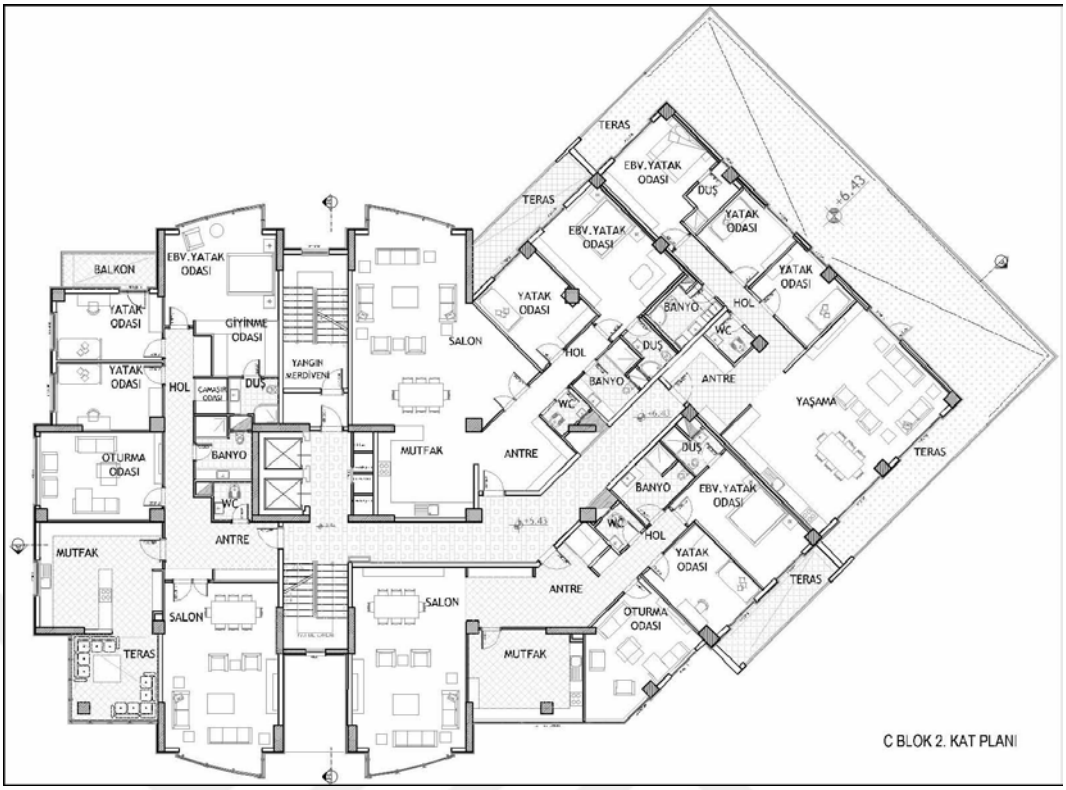
Ek 145. Tutka Park Yerleşmesi C Blok Bodrum Katı Planı (Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

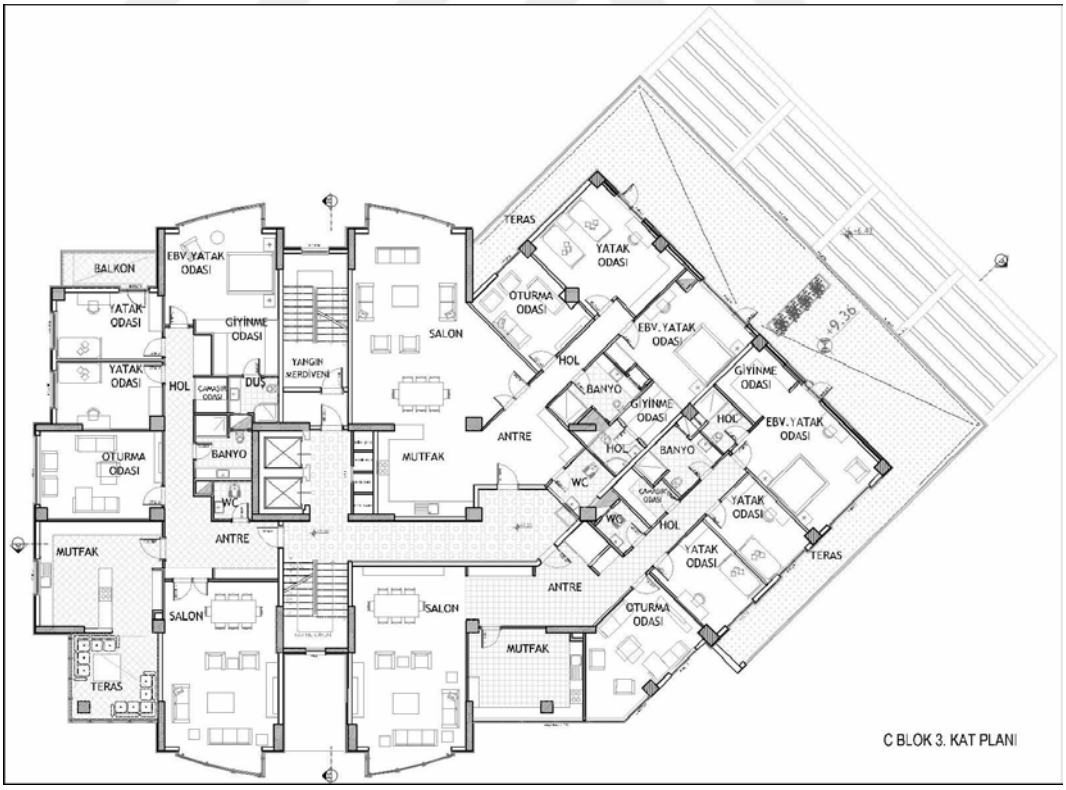
Ek 146. Tutka Park Yerleşmesi C Blok Zemin Kat Planı (Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

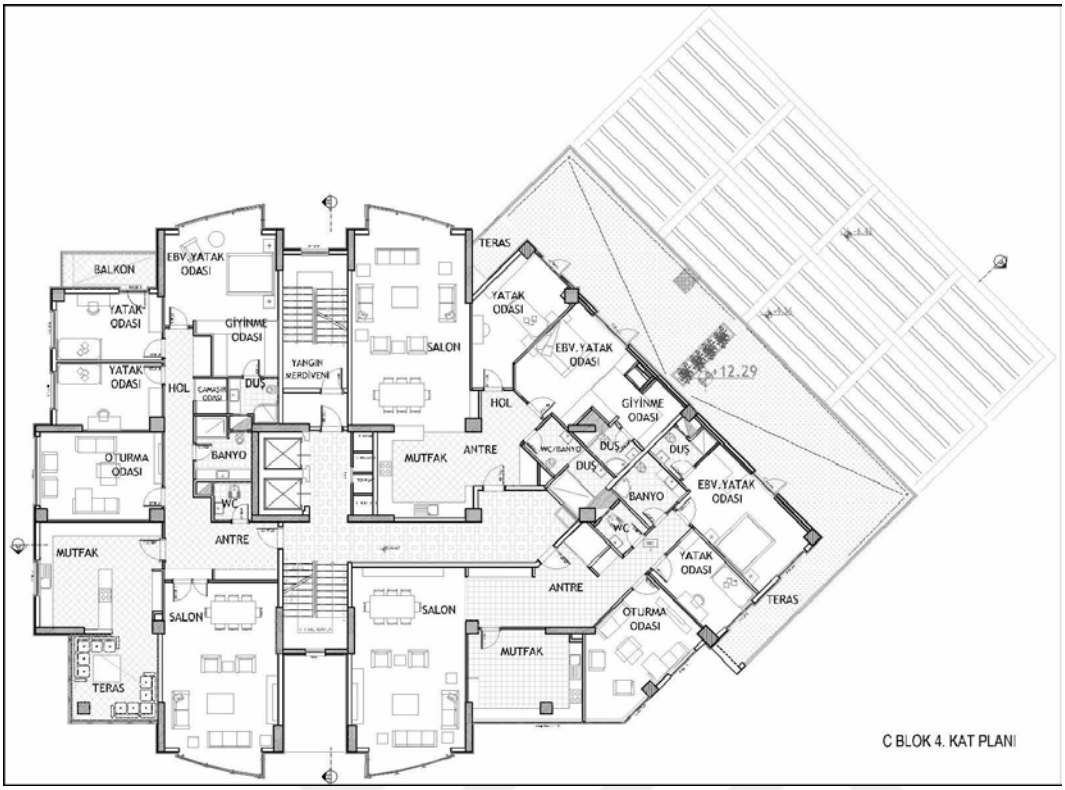
Ek 147. Tutka Park Yerleşmesi C Blok 1. Kat Planı (Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

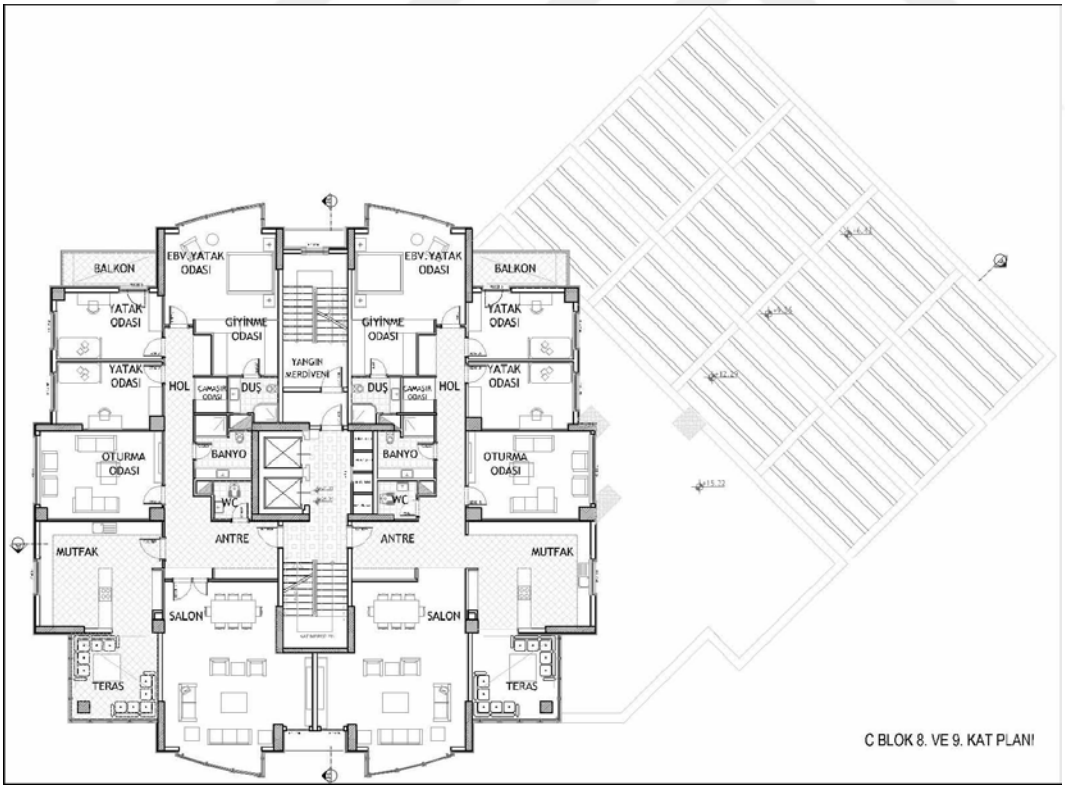
Ek 148. Tutka Park Yerleşmesi C Blok 2. Kat Planı (Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

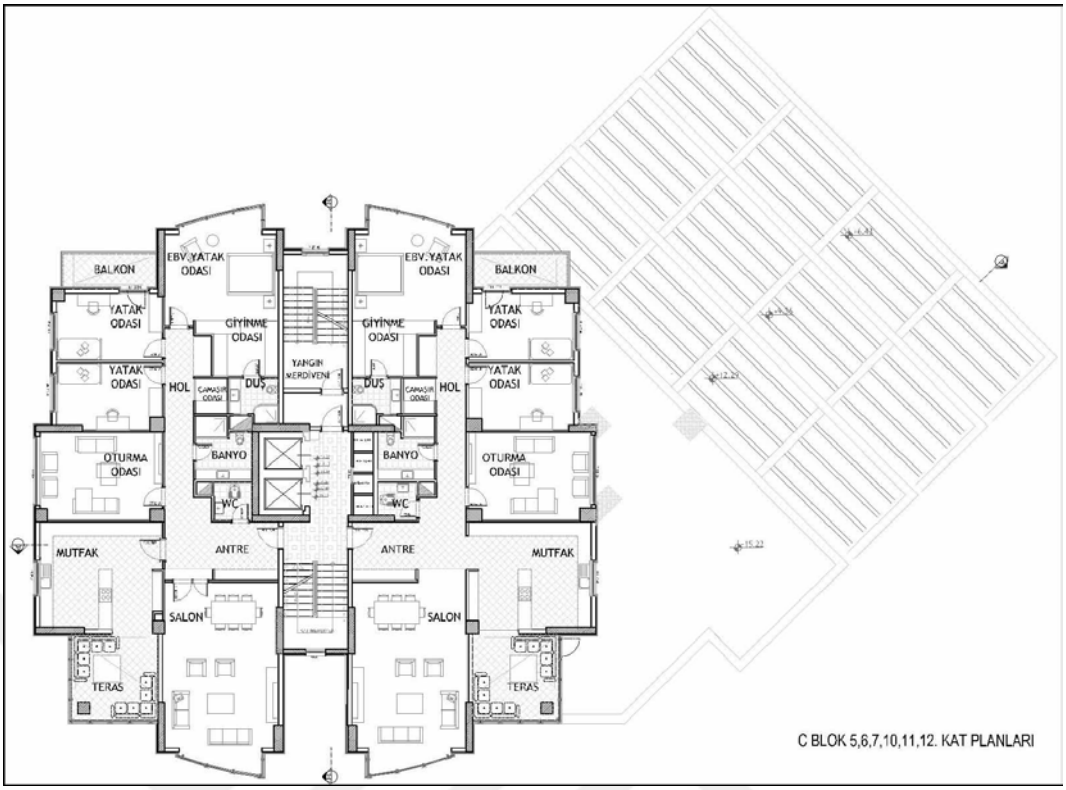
Ek 149. Tutka Park Yerleşmesi C Blok 3. Kat Planı (Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

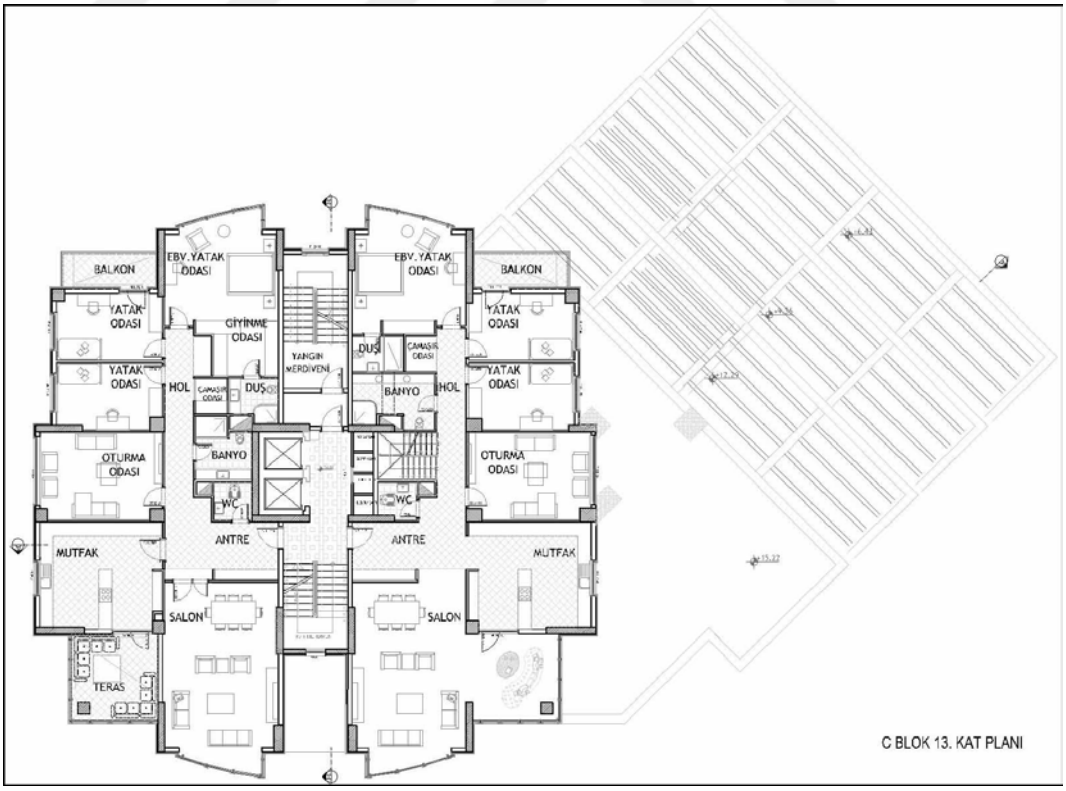
Ek 150. Tutka Park Yerleşmesi C Blok 4. Kat Planı (Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

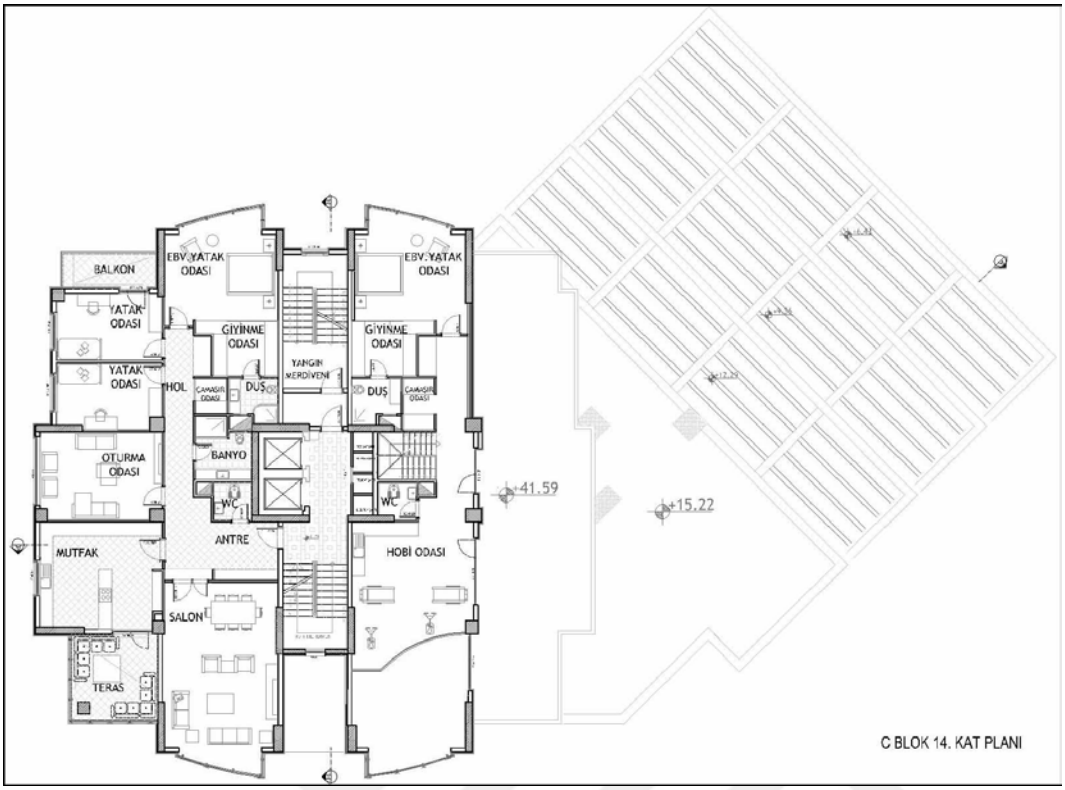
Ek 151. Tutka Park Yerleşmesi C Blok 8. Ve 9. Kat Planları
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

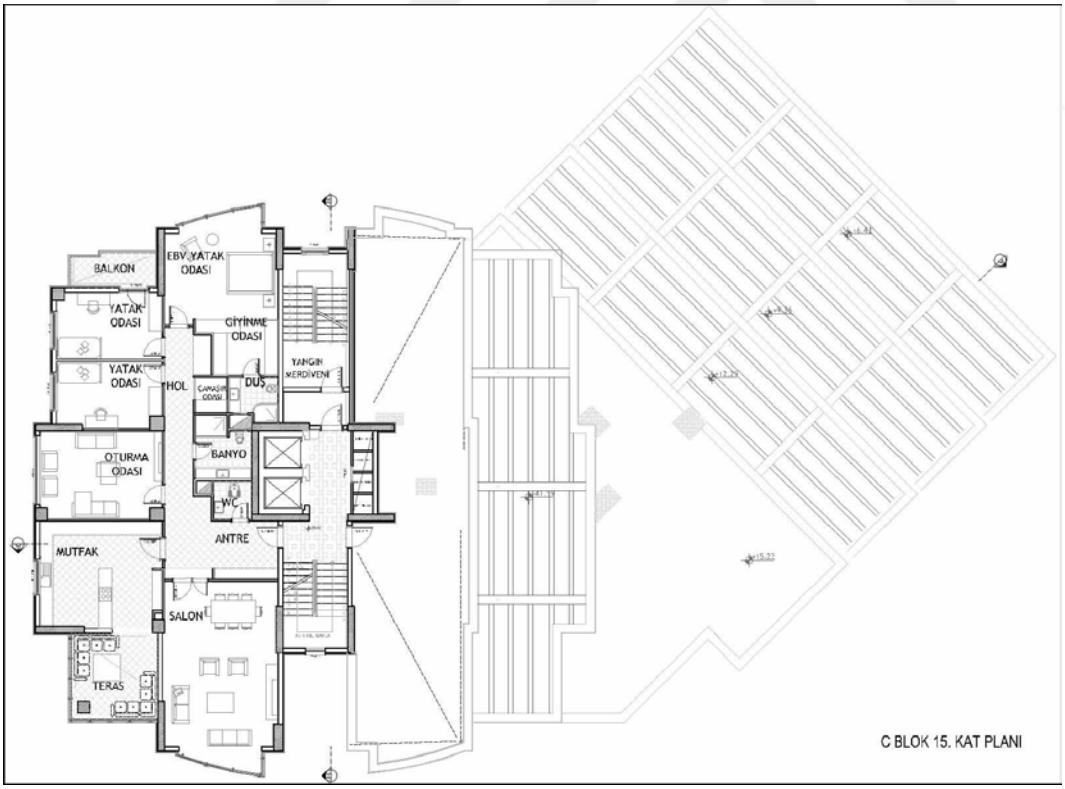
Ek 152. Tutka Park Yerleşmesi C Blok 5.,6.,7.,10.,11.,12. Kat Planları (Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

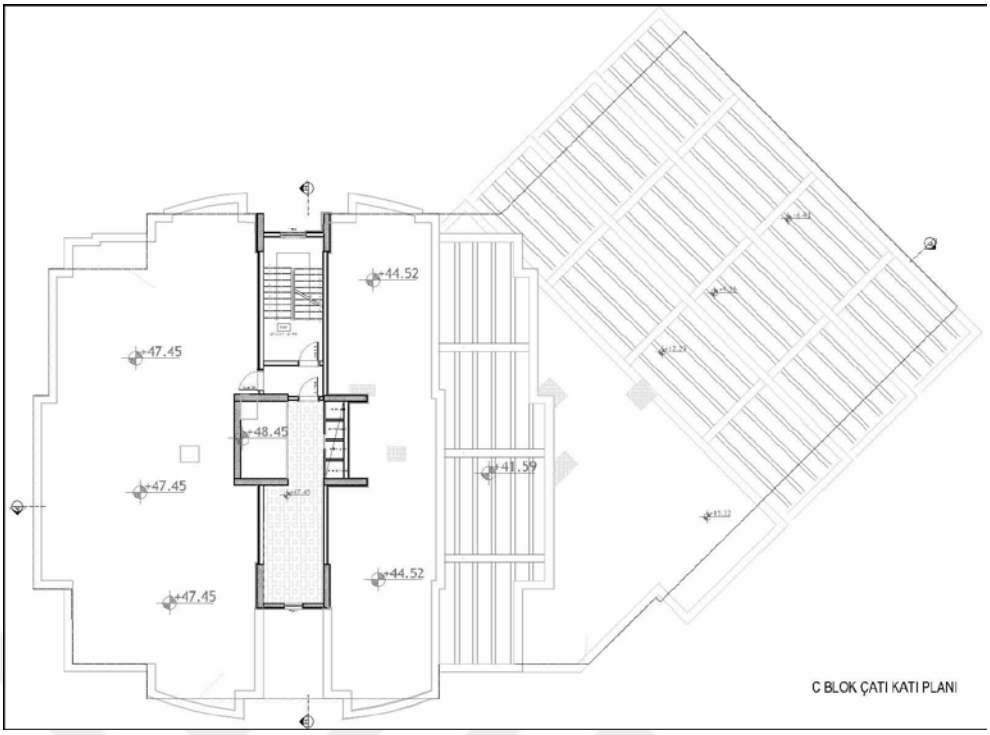
Ek 153. Tutka Park Yerleşmesi C Blok 13. Kat Planı (Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

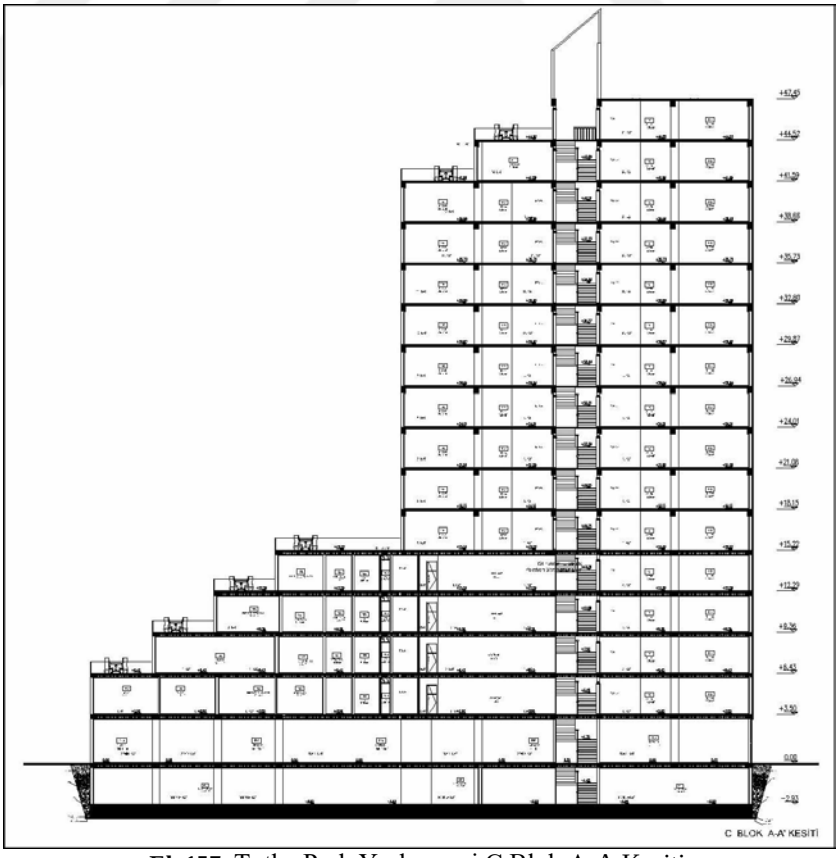
Ek 154. Tutka Park Yerleşmesi C Blok 14. Kat Planı (Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

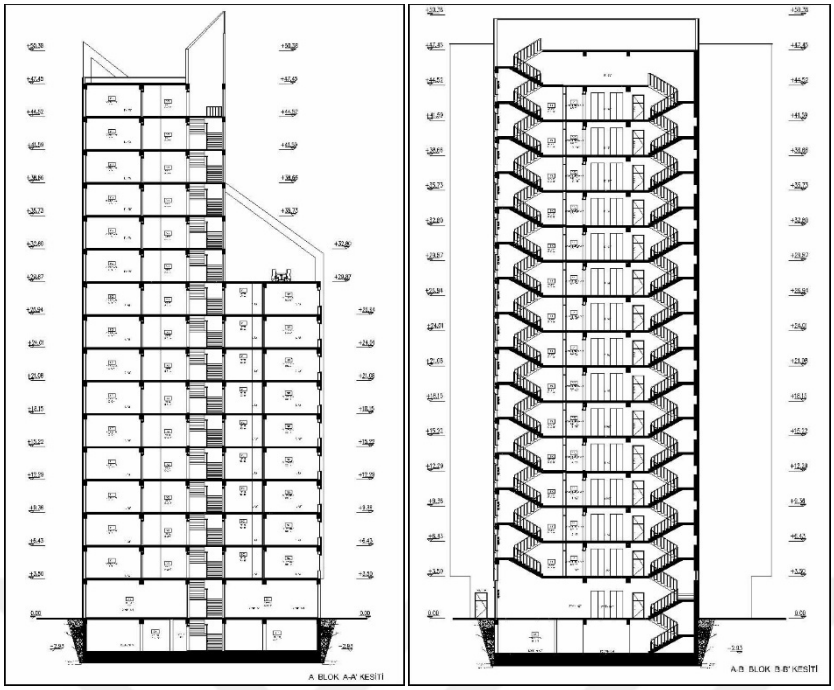
Ek 155. Tutka Park Yerleşmesi C Blok 15. Kat Planı (Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

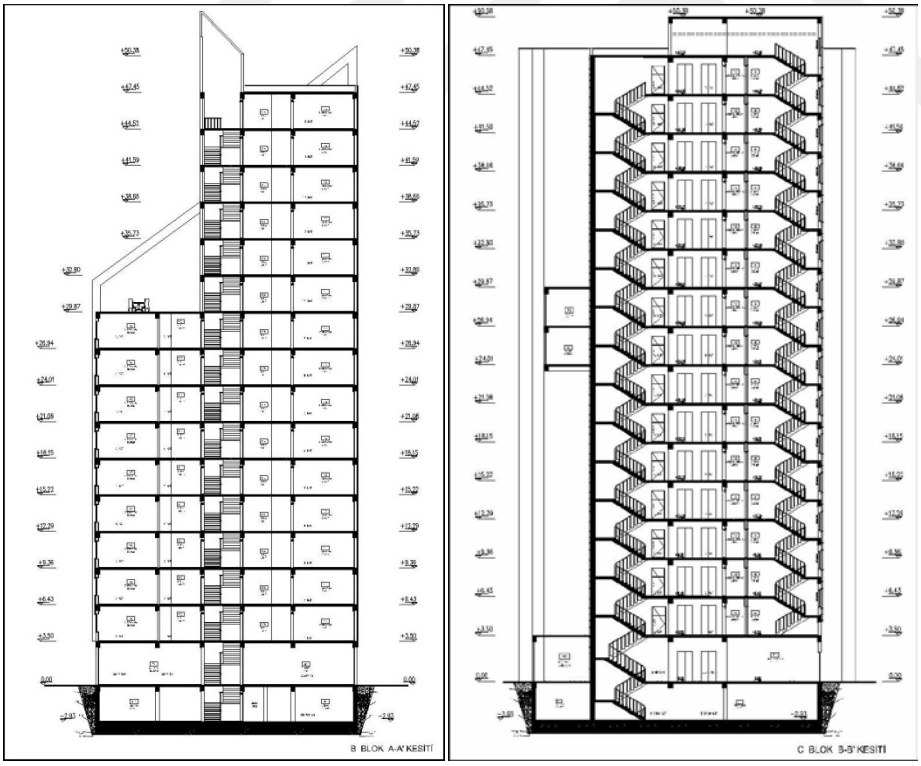
Ek 156. Tutka Park Yerleşmesi C Blok Çatı Katı Planı
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

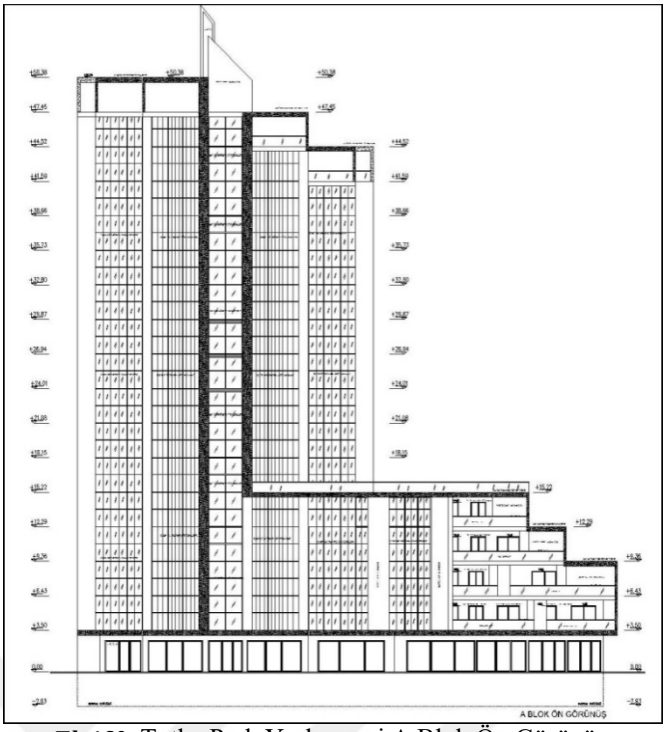
Ek 157. Tutka Park Yerleşmesi C Blok A-A Kesiti
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

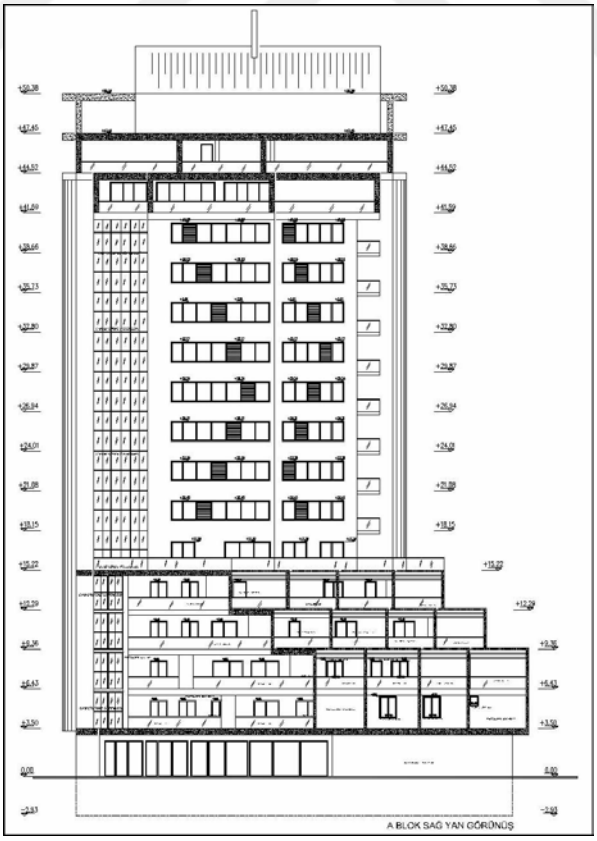
Ek 158. Tutka Park Yerleşmesi A Blok A-A Kesiti **ve** A,B Blok B-B Kesiti
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

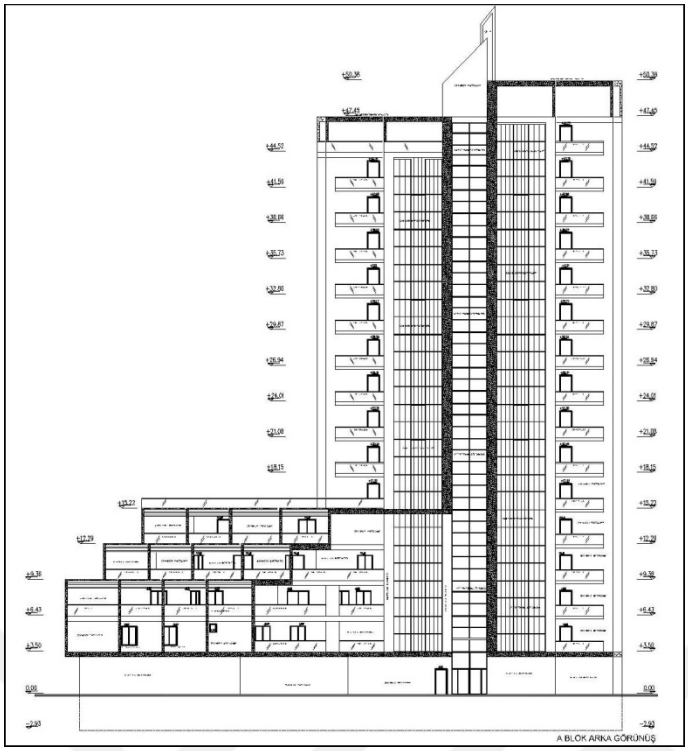
Ek 159. Tutka Park Yerleşmesi B Blok A-A Kesiti C Blok B-B Kesiti
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

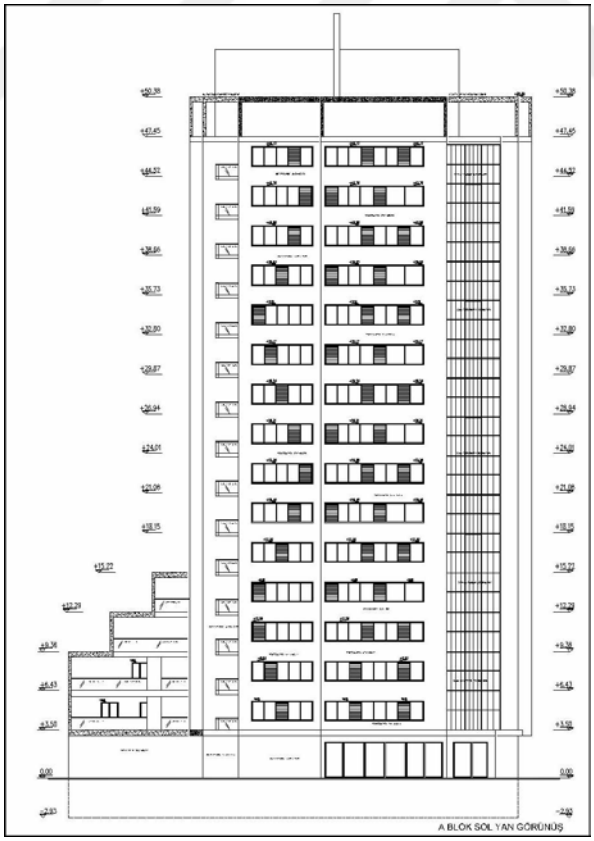
Ek 160. Tutka Park Yerleşmesi A Blok Ön Görünüş
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

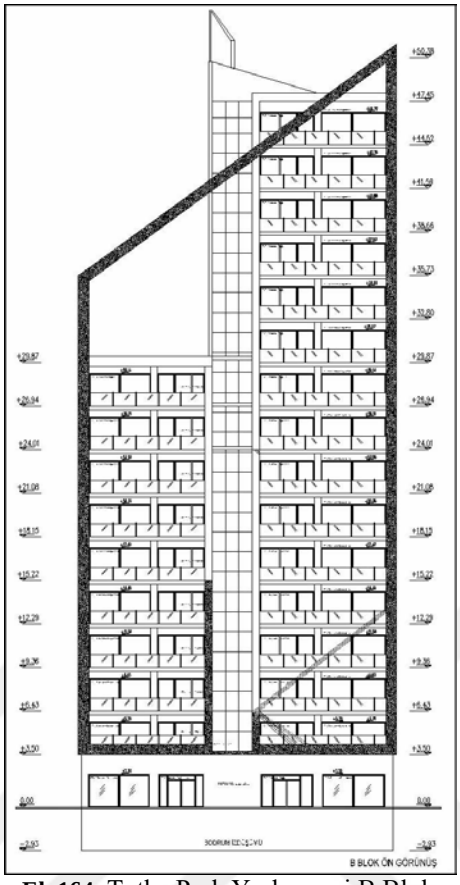
Ek 161. Tutka Park Yerleşmesi A Blok Sağ Yan Görünüş
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

Ek 162. Tutka Park Yerleşmesi A Blok Arka Görünüş (Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

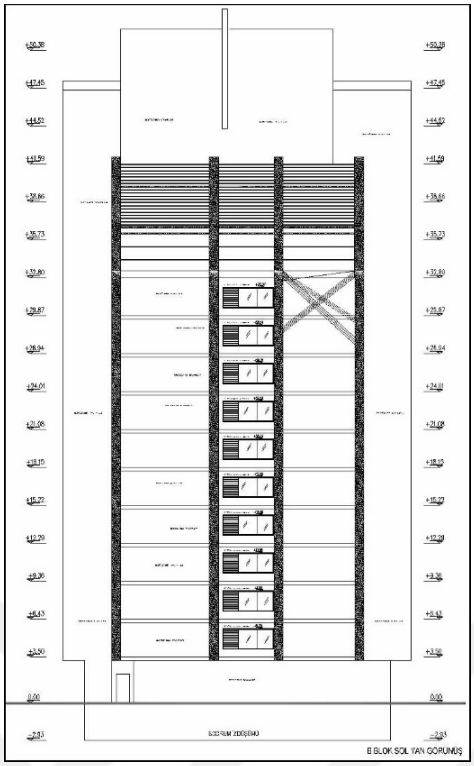
Ek 163. Tutka Park Yerleşmesi A Blok Sol Yan Görünüş (Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

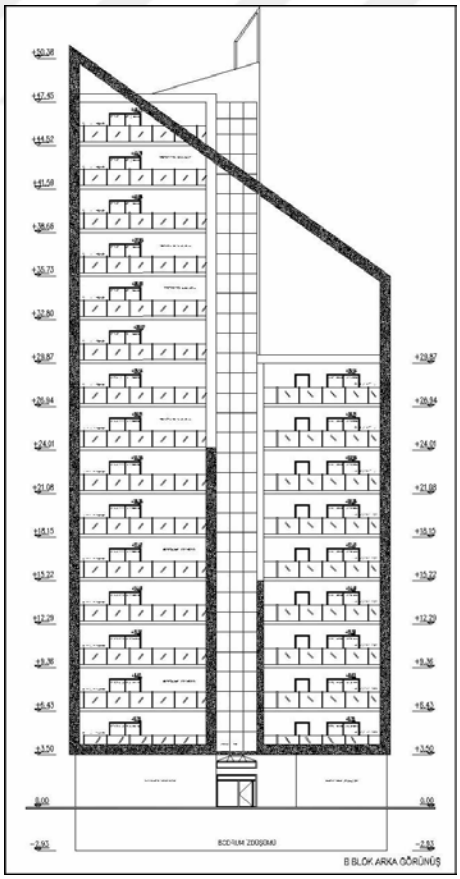
Ek 164. Tutka Park Yerleşmesi B Blok Ön Görünüş (Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

Ek 165. Tutka Park Yerleşmesi B Blok Sağ Yan Görünüş (Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

Ek 166. Tutka Park Yerleşmesi B Blok Sol Yan Görünüş (Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

Ek 167. Tutka Park Yerleşmesi B Blok Arka Görünüş (Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

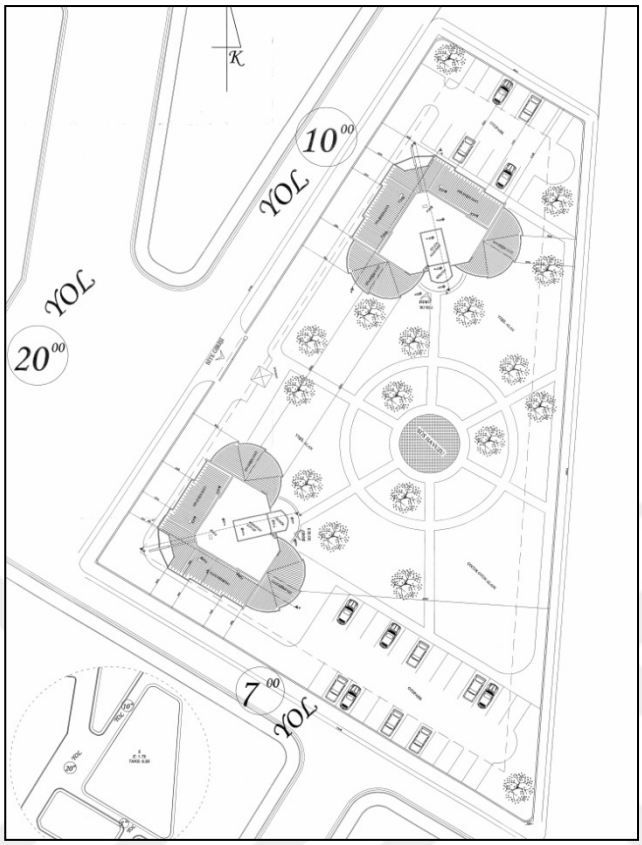

Ek 168. Tutka Park Yerleşmesi Yan Perspektif Görünümü

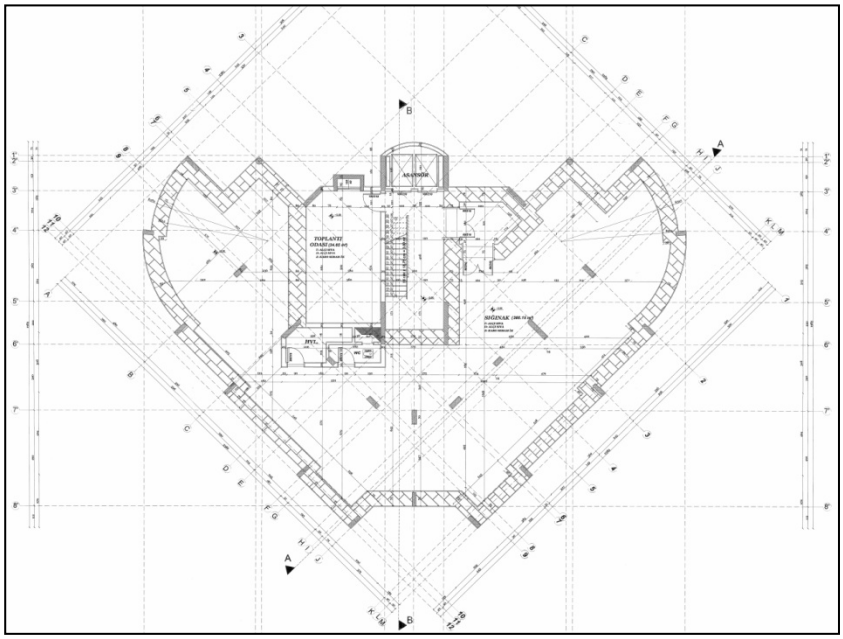

Ek 169. Tutka Park Yerleşmesi Yan Perspektif Görünümü

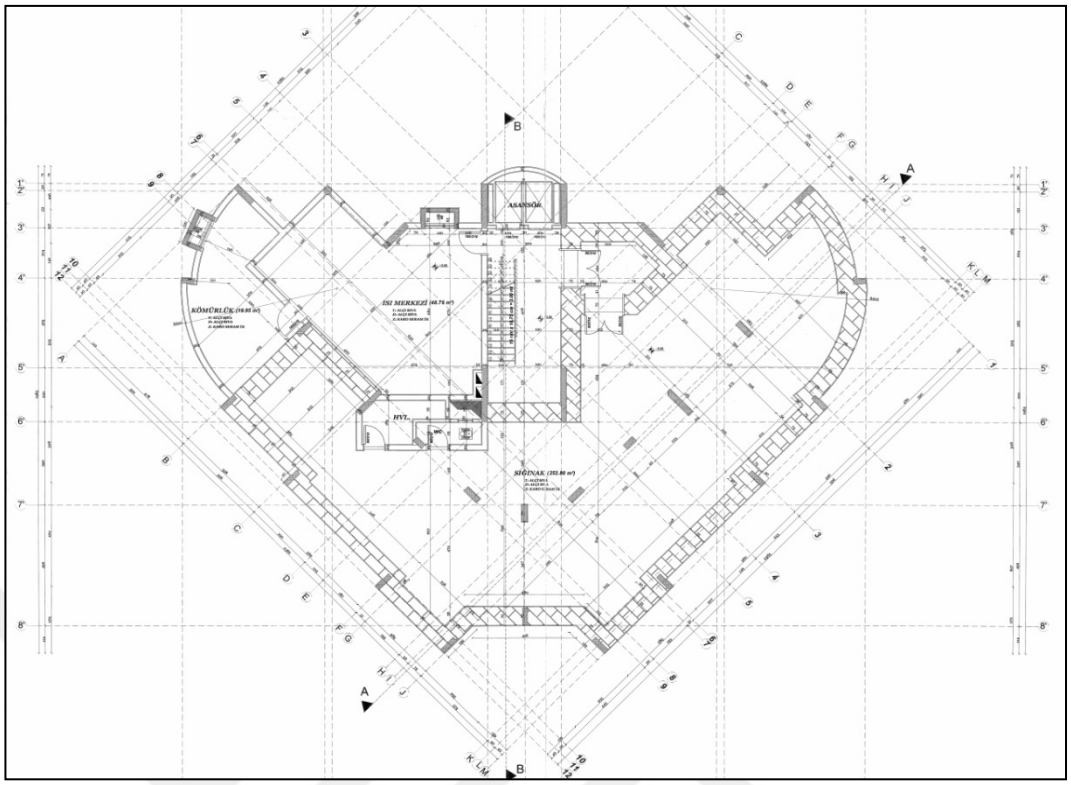
Çeysa 7 Sitesi Yerleşimi

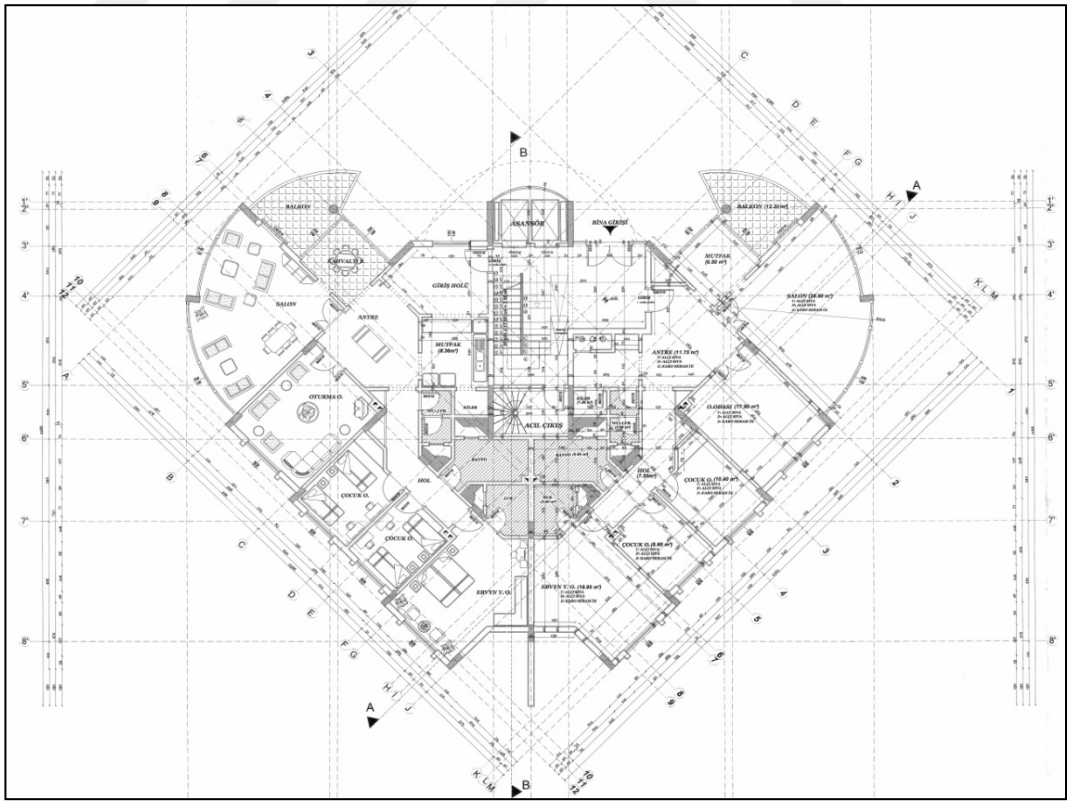
Ek 170. Çeysa 7 Sitesi Vaziyet Planı
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

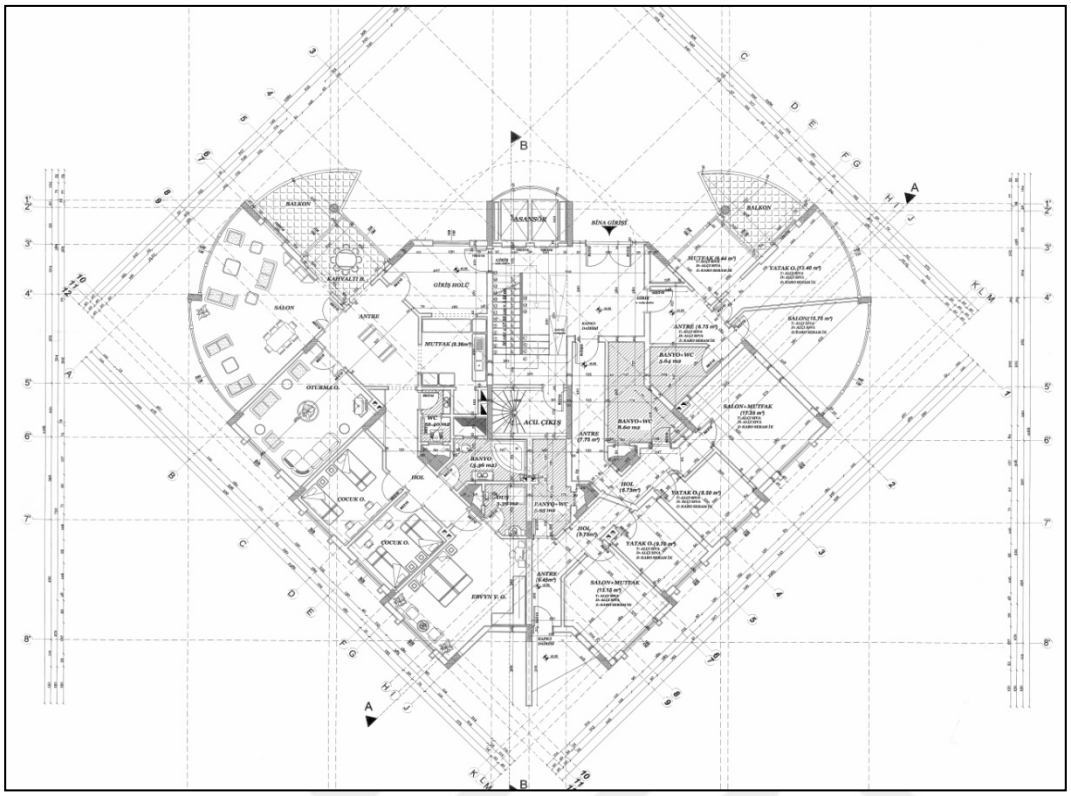
Ek 171. Çeysa 7 Sitesi A Blok Bodrum Kat Planı
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

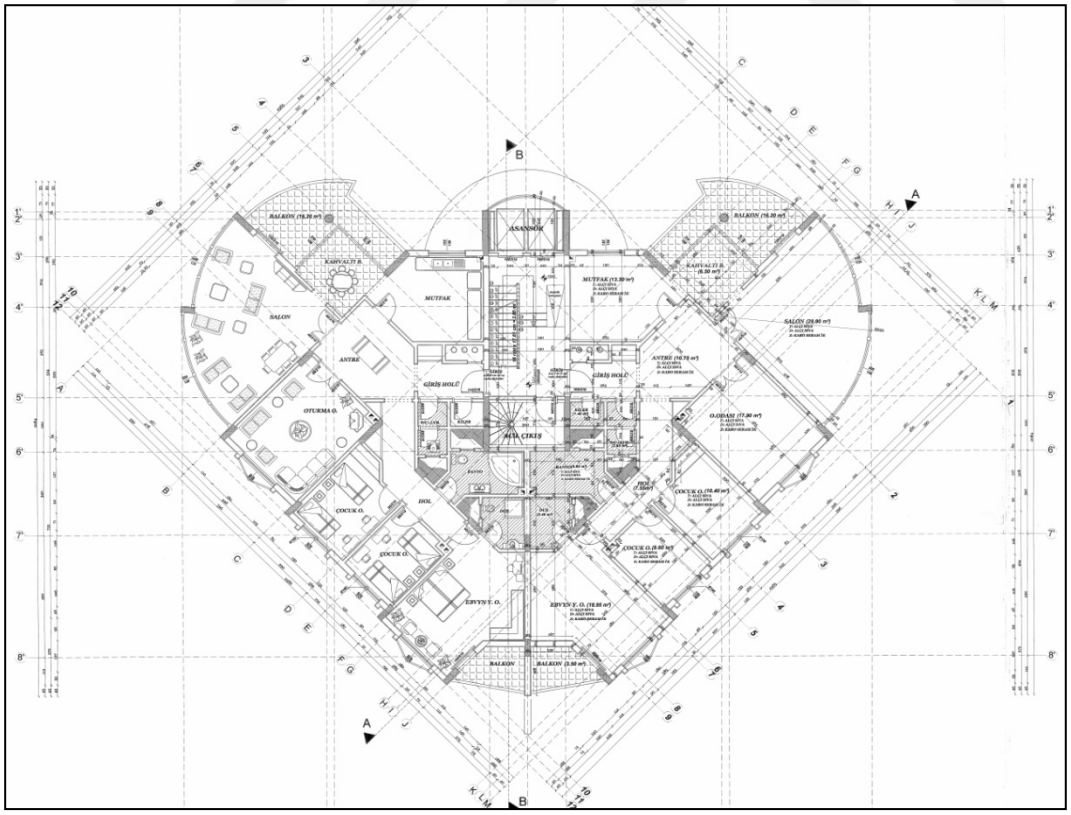
Ek 172. Çeysa 7 Sitesi B Blok Bodrum Kat Planı
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

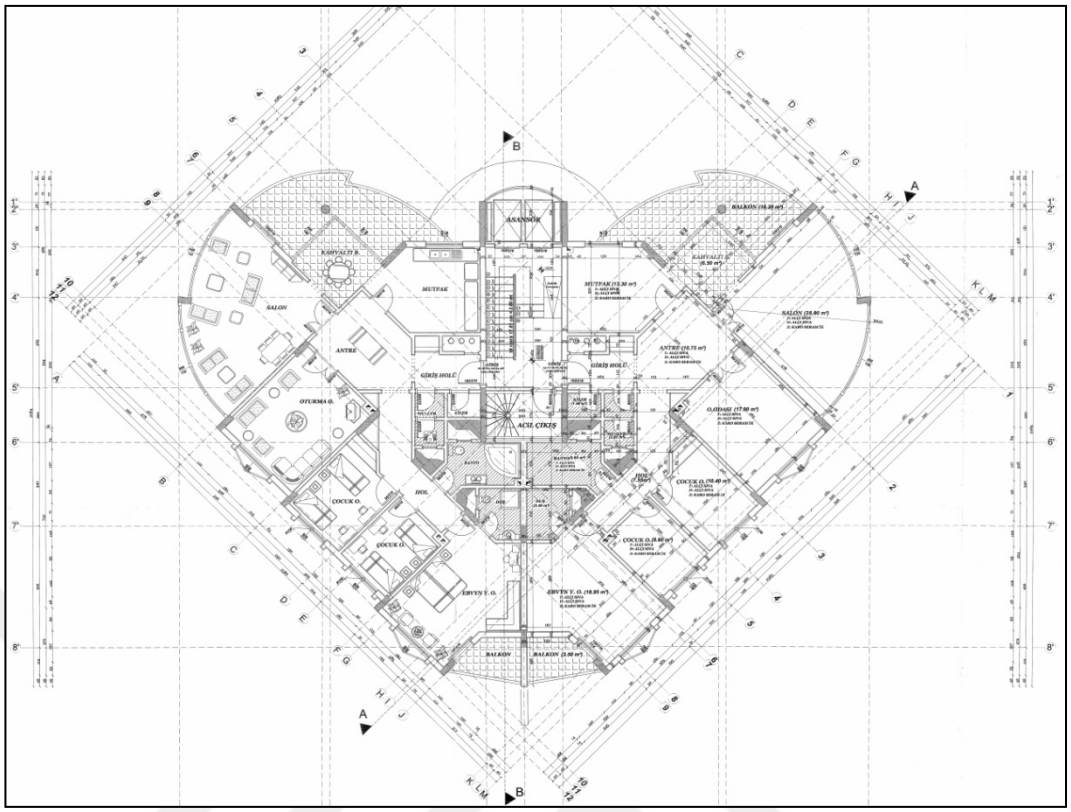
Ek 173. Çeysa 7 Sitesi A Blok Zemin Kat Planı
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

Ek 174. Çeysa 7 Sitesi B Blok Zemin Kat Planı
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

Ek 175. Çeysa 7 Sitesi A-B Blok 1.,2.,3.,4.,5.6. Kat Planları
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

Ek 176. Çeysa 7 Sitesi A-B Blok 7.,8.,9.,10.,11.,12. Kat Planları
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

Ek 177. Çeysa 7 Sitesi A-A ve B-B Kesiti (Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

Ek 178. Çeysa 7 Sitesi Ön Cephe ve Sağ Yan Cephe
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

Ek 179. Çeysa 7 Sitesi Arka Cephe ve Sol Yan Cephe
(Kaynak; Kayapınar Belediyesi)

Ek 180. Çeysa 7 Sitesi Arka Perspektifi

Ek 181. Çeysa 7 Sitesi Yoldan Görünüm

Ek 182. Çeysa 7 Sitesi Otopark

ÖZGEÇMİŞ

Adı ve Soyadı : Bahar ARAS BAYLAN

Doğum Tarihi : 26. 02. 1990

Çalıştığı Kurumlar : SEHA Mimarlık 2013, Bingöl

Dicle Üniversitesi Mimarlık Fakültesi

Bina Bilgisi ABD Araştırma Görevliliği 2014, Diyarbakır

EĞİTİMİ

İlkokul : Zeki Doğan İlköğretim Okulu, Kayseri

Ortaokul : Hacı Mustafa Gazioğlu İlköğretim Okulu, Kayseri

Lise : Nuh Mehmet Baldöktü Anadolu Lisesi, Kayseri

Lisans : Erciyes Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü (2013), Kayseri

e mail :bahar.aras@dicle.edu.tr

T.C.
DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI İNTİHAL RAPORU FORMU

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
ADI VE SOYADI	Bahar ARAS BAYLAN
ÖĞRENCİ NO	13808004
EĞİTİM – ÖĞRETİM YILI	2016-2017
YARIYIL	☐ Güz ☒ Bahar
ANABİLİM DALI	Mimarlık
PROGRAM	Yüksek Lisans
TEZ KONUSU	Diyarbakır'daki Dışa Kapalı Konut Yerleşmeleri: Kullanıcı Merkezli Bir İnceleme
İNTİHAL RAPORU BİLGİLERİ	
RAPOR TÜRÜ	Tez Savunma Sınavı Sonrası
SAYFA SAYISI	243
BENZERLİK ORANI	% 6
RAPORLAMA TARİHİ	22/05/ 2017

Yukarıda başlığı/konusu gösterilen tez çalışmamın kapak sayfası, giriş, ana bölümler, sonuç ve tartışma kısımlarından oluşan toplam 243 sayfalık kısmına ilişkin, 22/05/2017 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından *Turnitin* adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan intihal raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 6'dır.

Uygulanan filtrelemeler:

- ☐ Kabul/Onay sayfaları hariç,
- ☒ Kaynakça hariç
- ☒ Alıntılar hariç/dâhil
- ☐ Diğer

Dicle Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Lisansüstü Programlarda Tez Çalışması İntihal Raporu Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edilmesi durumunda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Bahar ARAS BAYLAN
Öğrenci

22/05/2017

Doç. Dr. Ayhan BEKLEYEN
Tez Danışmanı

22/05/2017

Doç. Dr. Mine BARAN
Anabilim Dalı Başkanı